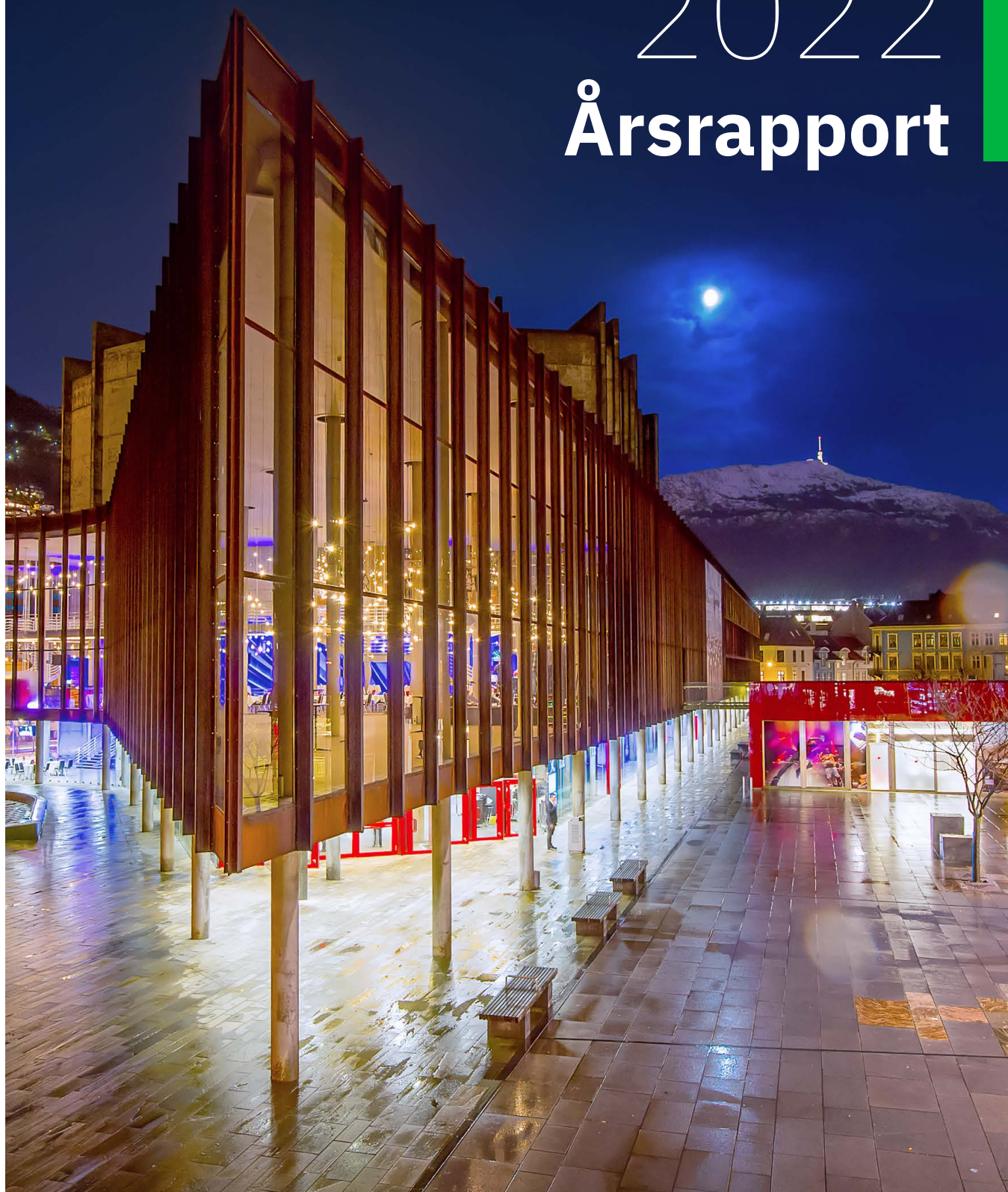

KBN

Den norske stats
kommunalbank

2022 Årsrapport

Innhold

Forord	4
Om KBN	6
KBNs strategi	7
KBNs historie.....	10
Viktige hendelser 2022	12
KBN i tall	14
Finansielle nøkkeltall.....	14
Miljøeffektrapport 2022	16
Temasider	18
Rentene er på full fart oppover, hva betyr det for kommunesektoren?	18
Krig, inflasjon og reprising	22
Kan energikrisen løses lokalt?	26
Eierstyring og selskapsledelse	29
Styret i KBN	30
Ledelsen i KBN	32
Forretnings- og driftsmodell	34
Organisering og styrende organer	35
Virksomhetsstyring	39
Bærekraft	46
Hvordan KBN jobber med bærekraft.....	47
FNs bærekraftsmål	52
Klimaregnskap	53
Måloppnåelse 2022.....	55
Mål for 2023 (og 2025)	57
Likestillingredegjørelse	64
Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven	70
Rapportering om klimarelaterte risikoer og muligheter	72
Årsberetning 2022	79
Årsregnskap 2022	92
Noteoversikt	92
Styrets erklæring	135
Representantskapets uttalelse.....	136
Uavhengig revisors beretning	138
Vedtekter for KBN	143
GRI-indeks	145

Forside: Grieghallen
Foto: Eilif Stene

Grieghallens fasade består i dag av store vinduer innfestet i stålrammer, og er originale fra 1970-tallet. Flere av disse er sprukket eller punktert. Både vinduene og stålrammene har en dårlig isolasjonsevne. Nå skal alle 550 vinduer skiftes ut og stålrammene isoleres. Det er estimert at den totale energibesparelsen for prosjektet er 1.000.000 kWh/år.

Prosjektet er delvis finansiert med grønt lån fra KBN.

A portrait of Jannicke Trumpy Granquist, a woman with blonde hair and glasses, wearing a black blazer over a light pink shirt and a colorful patterned scarf. She is standing outdoors with green foliage in the background.

Ett år med krig i Europa

Når årsrapporten for 2022 avgis har vi akkurat markert ettårsdagen for Russlands invasjon av Ukraina. Det som skulle være en rask «spesialoperasjon» for å styrte den demokratisk valgte regjeringen, har blitt den mest ødeleggende konflikten på europeisk jord siden andre verdenskrig.

JANNICKE TRUMPY GRANQUIST

Administrerende direktør

Økonomiske sanksjoner fra Vesten er fulgt opp av våpenhjelp fra et femtittalls land med USA i spissen. Ukrainas president har talt til en samlet amerikansk kongress og USAs president besøkte nylig Kyiv «for å møte Zelenskyj og bekrefte vår urokkelige forpliktelse til Ukrainas demokrati, suverenitet og territoriale integritet». Lite tyder på at konflikten vil bli løst i nærmeste fremtid. Et bredt flertall på Stortinget vedtok nylig å gi 75 milliarder kroner til Ukraina over en femårsperiode til militær, sivil og humanitær hjelp.

Kommunesektoren, som gjorde en imponerende innsats i forbindelse med koronapandemien i 2020 og 2021 har vist den samme dugnadsånden i 2022 da krigen i Ukraina drev hundretusenvis av mennesker på flukt. Norge tok imot over 30 000 flyktninger, mer enn de fire foregående årene til sammen, og alle ble bosatt i en kommune. Det er ingen tvil om at de internasjonale hendelsene også har hatt økonomiske konsekvenser for kommunene, og det er bevilget betydelige beløp for å kompensere for dette. Foreløpig ser flyktningetilstrømmingen ut til å ha begrenset effekt på investering og låneopptak i sektoren.

Før invasjonen av Ukraina var Russland den viktigste leverandøren av naturgass til EU med en andel på over 40 prosent. For å legge press på EU som støttet Ukraina kuttet Russland gassforsyningene, med en mangedobling av prisen på naturgass i Europa som resultat. Det har, sammen med normalisering etter koronapandemien, bidratt til å løfte inflasjonen over hele verden, til nivåer vi ikke har sett på flere tiår. Det har også bidratt til at EU i løpet av få år skal gjøre seg uavhengig av russisk gass og nå øker sin satsning på energieffektivisering og en massiv utbygging av fornybar energiproduksjon. De høye energiprisene bidro til at den norske stat fikk mer enn 1 000 milliarder kroner i ekstrainntekter fra olje og gassvirksomheten i 2022.

I tillegg til vekst i energipriser og inflasjon har 2022 vært preget av kraftig renteøkning for å få bukt med inflasjonen, og stor volatilitet og uro i globale rente- og aksjemarkeder med økning i blant annet kredittspreader. Dette har også påvirket KBN. Bankens underliggende inntjening er bedret og dette reflekteres gjennom økt rentenetto og høyere kjernerresultat. Men samtidig endte resultatet for regnskapsåret 2022 med et underskudd på 60 millioner kroner, mot et overskudd på 1 208 millioner kroner i 2021. Resultatnedgangen skyldes store urealiserte tap fra verdiendringer på finansielle instrumenter i 2022 grunnet uroen. Bankens finansielle instrumenter holdes normalt til forfall og de urealiserte verdiendringenes effekt på resultatet reverseres ved en reversering i markedsbevegelsene eller etter hvert som instrumentene nærmer seg forfall.

2022 ble nok et rekordår for KBNs grønne utlån til investeringer som bidrar til reduserte klimagassutslipp, energieffektivisering og/eller klimatilpasning. Den grønne utlånsporteføljen økte med 24 prosent tilsvarende 8,4 milliarder kroner. Ved utgangen av 2022 hadde 134 kommuner, fem fylkeskommuner og totalt 70 andre kunder grønne lån i KBN, og utestående beløper seg til totalt 43,5 mrd. kroner. Den samlede utlånsveksten i 2022 ble 5,4 milliarder kroner. KBN fattet en strategisk beslutning om å fase ut resterende portefølje av sertifikatlån i løpet av 2022, fordi lønnsomheten var for svak, og for å understøtte KBNs strategi om å vektlegge langsiktige låneopptak. Dette frigjorde 8,4 milliarder kroner i utlånskapasitet i 2022, som har bidratt til en samlet vekst i mer lønnsomme, lange lån med avdrag på 12,2 milliarder kroner. KBN opplevde en rekordhøy etterspørsel etter lange lån med avdrag og PT-rente og har aldri utbetalt et så stort volum av denne lånetypen tidligere.

Totale nye innlån i 2022 beløp seg til 87 milliarder kroner mot 97 milliarder kroner i 2021. Reduksjonen i norske

kroner er primært grunnet mindre forfall i 2022 enn i 2021. Bankens innlånsprogram har ikke blitt vesentlig påvirket av markedsuroen og KBN har hatt god tilgang til kapitalmarkedene gjennom 2022.

Med voksende energipriser og følgende økte kostnader for kommunesektoren gikk KBN og Norsk klimastiftelse sammen om å sette lokal energieffektivisering og -produksjon på dagsordenen i 2022 og videre inn i 2023. Elektrifisering av samfunnet og utbygging av kraftintensiv industri bidrar til at Norge ligger an til underskudd på strøm innen 2027. Kommuner og fylkeskommuner er storforbrukere av strøm, som eiere av store bygningsmasser, renseanlegg og renovasjonsanlegg. Potensialet for å kutte forbruk, kostnader og utslipp, og i tillegg gjøre seg mindre sårbar mot både prissvingninger og forsyningssikkerhet, er betydelig. Arbeidet har resultert i et hefte med eksempler på kommuner som har gjennomført gode tiltak, med sikte på å kunne inspirere andre til å gjøre det samme, og som sendes til landets ordførere og kommunedirektører.

Regjeringen presenterte høsten 2022 sin nye eierskapsmelding «Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap». Eierskapsmeldingen legger særlig vekt på bærekraftig verdiskaping, og at staten skal være en aktiv og ansvarlig eier med et langsiktig perspektiv. Statens formål med sitt eierskap i KBN er å tilby stabil, langsiktig og effektiv finansiering til kommunesektoren. KBN skal gi høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer og tilrettelegge for bærekraftig omstilling og økt verdiskaping. Dette er i tråd med KBNs innspill til eierskapsmeldingen og vil sammen med de øvrige forventningene bli fulgt opp i 2023.

Om KBN

Kommunalbanken AS (KBN) er et av Norges største finansforetak med om lag 500 milliarder kroner i forvaltningskapital. Vi tilbyr lån til kommunesektoren og har som ambisjon å bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling.

AAA

Standard & Poor's
Moody's

41,4 mrd. kr

utlånt til klima-
vennlige prosjekter

99,4 %

av kommunene
som kunder

49,7 %

av kommunal gjeld
er finansiert av KBN

KBN er 100 prosent eid av staten Norge, og ble etablert i 1927. Vårt formål er å gi lån til kommuner, fylkeskommuner og selskaper som utfører kommunale oppgaver. KBN er i dag den største långiveren til kommunesektoren. Totalt har vi over 300 milliarder kroner utestående i lån til sektoren.

Bærekraftig samfunnsbygger

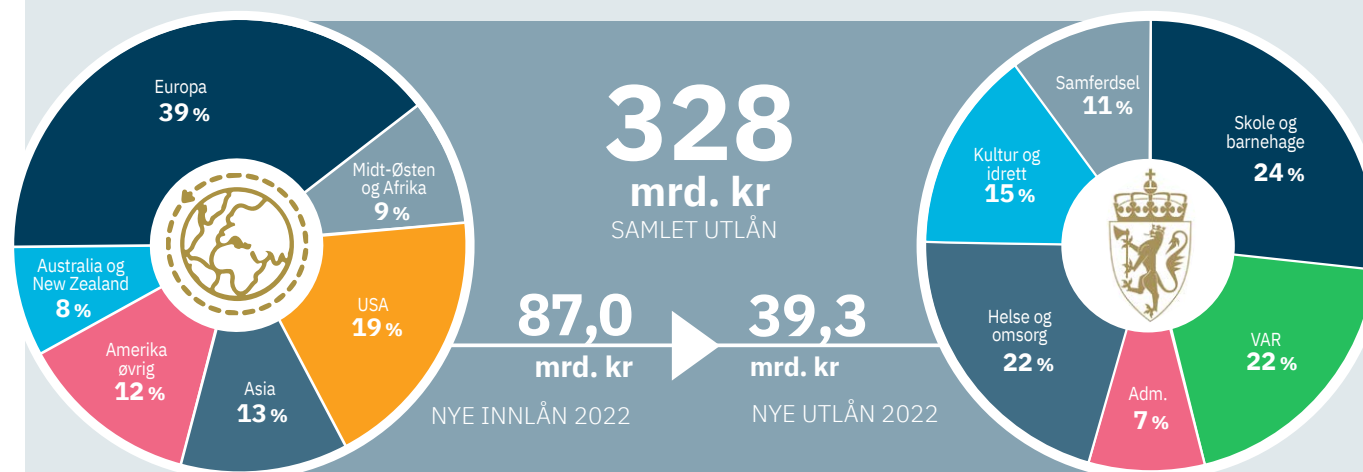
KBN har en sterk markedsposisjon og ønsker å bruke denne til å fremme bærekraftige lokalsamfunn. Vi er opptatt av at kommunene skal ta bevisste klima- og miljøvalg når de investerer, og vi tilbyr litt lavere rente på lån til prosjekter som har en tydelig klimaambisjon. I tillegg bruker vi ressurser på å spre kunnskap om klimaendringer og -risiko blant folkevalgte og administrasjonen i kommunene.

Største norske innlåner

Utlån til kommunesektoren finansieres ved at KBN låner penger direkte i kapitalmarkedet. KBN er i dag en av de største norske innlånerne i internasjonale kapitalmarkeder, og har et årlig innlånsbehov på rundt 100 milliarder kroner. Våre grønne utlån til kommunesektoren finansieres ved å utstede grønne obligasjoner. KBN har en mer enn ti år lang historikk som utsteder av grønne obligasjoner, og dette er en bærebjelke i vårt langsiktige arbeid med samfunnsansvar og bærekraft.

AAA-rating

KBN har en konservativ risikoprofil og er en av få AAA-ratede finansinstitusjoner i verden. KBN har aldri hatt tap på utlån. Som statseid selskap med offentlig mandat, sterk kapitalbase, solid drift og lav risikoappetitt, har KBN høyeste oppnåelige kredittrating hos Standard & Poor's og Moody's.

KBN STRATEGI, 2023-2025:

Bærekraftig samfunnsbygger

Vår verdiskaping skal balansere økonomiske, sosiale og miljømessige forhold slik at avkastning over tid oppnås innenfor bærekraftige rammer

KUNDEN FØRST

KBN skal være den viktigste finansieringspartneren for norske kommuner og fylkeskommuner.

Vi skal:

- skape merverdi i kunderelasjonen gjennom å være den foretrukne og mest kunnskapsrike diskusjonspartner for våre kunder innenfor finansiering.
- styrke kunderelasjonen gjennom å være ledende på digitale løsninger som bidrar til innsikt i og oversikt over kundenes gjeldsforvaltning.
- løse kundebehov gjennom smidig, rask og strukturert forretningsutvikling og innovasjon, med mål om å utvikle nye lønnsomme produkter og tjenester.

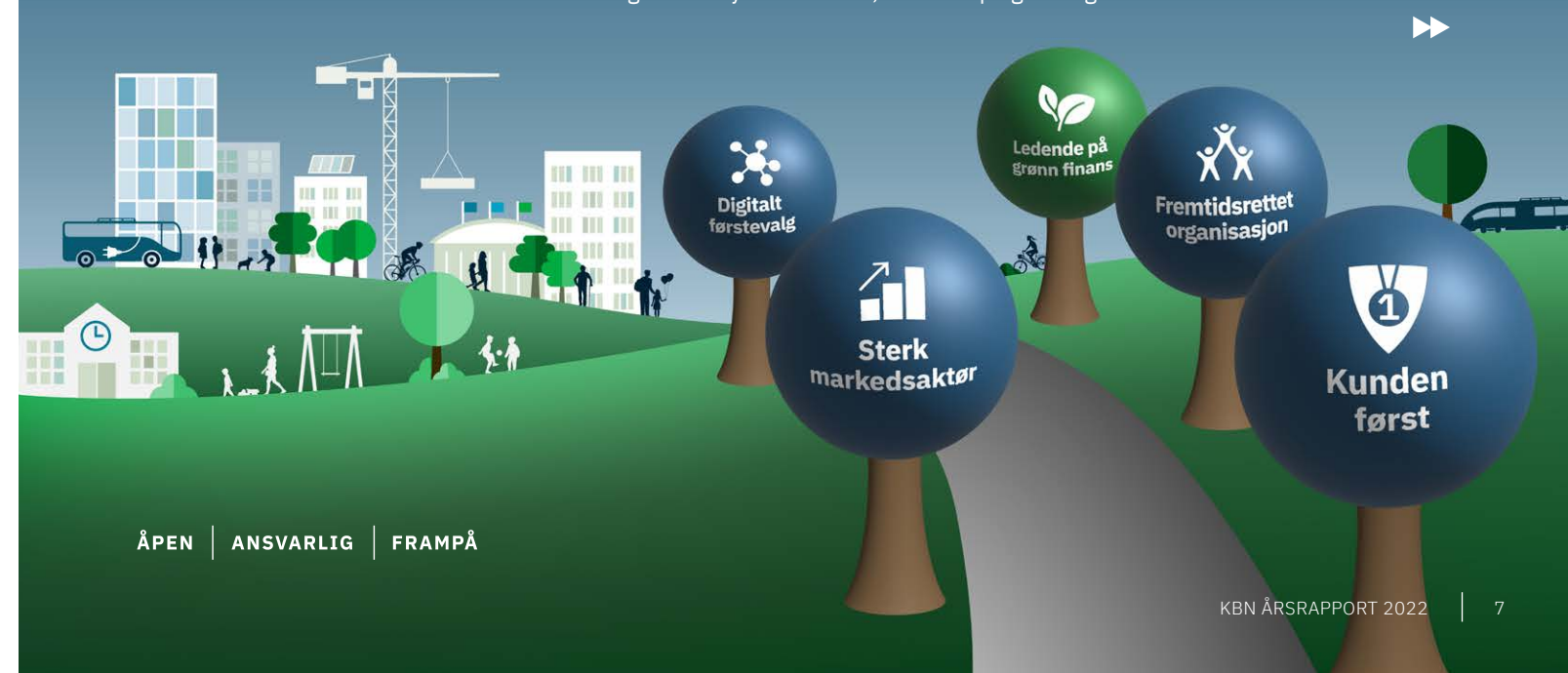

STERK MARKEDSAKTØR

KBN skal gjennom en sterk posisjon i kapitalmarkedet nasjonalt og internasjonalt sikre norske kommuner attraktiv finansiering.

Vi skal:

- videreutvikle et diversifisert innlånsprogram for å beholde lave innlånskostnader i en mer usikker internasjonal økonomisk utvikling.
- holde en likviditetsreserve i likvide verdipapirer med høy kredittverdighet for å kunne møte en krise i finansmarkedet og uforutsette utbetalinger.
- forenkle finansieringsaktivitetene gjennom å redusere kompleksitet, kostnader og risiko knyttet til innlån, beredskap og sikring.

ÅPEN | ANSVARLIG | FRAMPÅ

LEDENDE PÅ GRØNN FINANS

KBN skal være blant de ledende finansinstitusjonene på områdene klimari-siko, grønne finansieringsløsninger, bærekraftsrapportering og innsikt som bidrar til bærekraftig utvikling.

Vi skal:

- kontinuerlig videreutvikle vårt grønne låneprodukt og igangsette et pilotprosjekt for finansiering av prosjekter tilpasset EU-taksonomien.
- utvikle rammeverk for utstedelse av obligasjon under EU Green Bond Standard.
- spre kunnskap om klimarisiko og bidra til at kundene lykkes med å nå klimamålene.
- tilby verktøy og kunnskap som styrker kundenes beslutningsgrunnlag for å foreta økonomisk bærekraftige investeringer.
- igangsette et prosjekt for å kartlegge våre vesentlige direkte og indirekte utslipp med mål om å sette et vitenskapsbasert mål for banken som er i tråd med Parisavtalen.

DIGITALT FØRSTEVALG

Våre kunder og ansatte skal foretrekke å bruke KBNs digitale løsninger fordi de gir ny innsikt, er effektive og gir gode beslutningsgrunnlag.

Vi skal:

- gå over til heldigitale låneprosesser fra forespørsel til penger på konto.
- forenkle og digitalisere prosessen for kvalifisering av grønne lån.
- tilby digitale produkter og innsiktsløsninger for å bevare sterke kunderelasjoner.
- systematisk tilrettelegge eksterne og interne data for produksjon av beslutnings-grunnlag, analyser og for å få ny innsikt.
- ta fremtidsrettede teknologivalg og anvende nye digitale løsninger for å forenkle driften i KBN og legge til rette for raskere endringer.
- gi våre ansatte gode brukeropplevelser med de teknologivalg og systemløsninger som brukes.

FREMTIDSRETTET ORGANISASJON

Vår kultur skal preges av at vi fornyer kompetanse gjennom læring og kunnskapsdeling for å skape verdi for kundene våre.

Vi skal:

- legge til rette for kontinuerlig læring og deling av kunnskap.
- fornye hvordan vi jobber gjennom å automatisere, digitalisere og effektivisere.
- styrke analysekapasitet og -kompetanse.
- være en attraktiv arbeidsgiver gjennom å legge til rette for engasjement og utvikling.

VISJON:

Vi finansierer
morgendagens
lokalsamfunn

VERDIER:

Åpen
Ansvarlig
Frampå

		Mål for 2022	Oppnådd 2022
Finansielle mål	Egenkapitalavkastning	> 5,5 pst.	-0,8 pst.
	Egenkapitalavkastning (kjerne)	> 5,5 pst.	6,6 pst.
	Utbyttekapasitet	> 4 pst.	Ikke oppnådd
	Ren kjernekapitaldekning	> 16,8 pst.	19,0 pst.
	Uvektet kjernekapitalandel	> 3,7 pst.	3,9 pst.
	Kostnadsprosent (driftskostnader/inntekter kjerne)	< 18 pst.	16 pst.
Markeds mål	Markedsandel utlån ex. Husbanken	> 45 pst.	49,7 pst.
	Rating	AAA/Aaa	AAA/Aaa
	Kundetilfredshet	> 5	8,7 ¹
	Årlig vekst i grønne utlån	> 15 pst.	24 pst.
Organisasjons mål	Andel gjennomført Kompetanseløftet	> 75 pst.	87 pst.
	Kjønnsbalanse	> 40 pst.	43 pst.
	Sykefravær	< 2,5 pst.	3,6 pst.
	Resultater fra medarbeiderundersøkelse;		
	Engasjement	> 4,4	4,5
	Gjennomføringskraft	> 4,1	4,2
Bærekraftsmål	Andel kunder med grønne lån	> 35 pst.	38 pst.
	Rating fra ratingbyråer;		
	MSCI	AA	AA
	ISS ESG	B	C+
	Sustainalytics = Low	Low	Low
	Eget CO2 utslipp sammenliknet med 2019-nivå	redusert med 30 pst.	Redusert med 58 pst.

MÅLOPPNÅELSE

KBN har følgende overordnede målsettinger.

¹ KBNs kundeundersøkelse har endret skala fra 1-6 til 0-10 fra 2022. Målsettingen om score på minst 5 etter gammel skala, tilsvarer minst 8,5 etter ny skala.

Tabellen viser at KBN har måloppnåelse på de fleste indikatorer i 2022. Høy kundetilfredshet og ansatttilfredshet, høy underliggende lønnsomhet, styrket soliditet og opprettholdt rating og markedsandel er blant målområdene med god oppnåelse. Veksten i grønne utlån og gjennomføringsgraden på kompetanseløftet har begge vært rekordhøye i 2022. Nedenfor kommenteres det på de indikatorene hvor målet ikke er nådd.

Egenkapitalavkastning

Egenkapitalavkastningen basert på ordinært resultat for 2022 endte på -0,8 pst., mot målsetting om 5,5 pst. (bankens avkastningskrav). Krig og markedsuro har medført store urealiserte tap i bankens regnskaper, som er årsaken til den svake egenkapitalavkastningen. Det har på den annen side vært en positiv utvikling i bankens kjerneresultater som måler bankens underliggende lønnsomhet, og egenkapitalavkastningen basert på kjernerresultat endte på 6,6 pst, som er over målet . Det vurderes at sistnevnte avkastningsbegrep er det mest relevante å måle mot avkastningskravet.

Utbyttekapasitet

Negativt resultat for året innebærer at KBN ikke har kapasitet til å betale ut utbytte i tråd med eiers forventning.

Sykefravær

Sykefraværet har variert mellom 4,5 pst og 2,5 pst. gjennom året. Samlet for året har sykefraværet vært på 3,6 pst, som er en nedgang fra fjoråret, men likefullt over målsettingen om maksimalt 2,5 pst. sykefravær. KBN er en liten organisasjon og sykefraværsprosenten er derfor sensitiv for små endringer i antall sykmeldte.

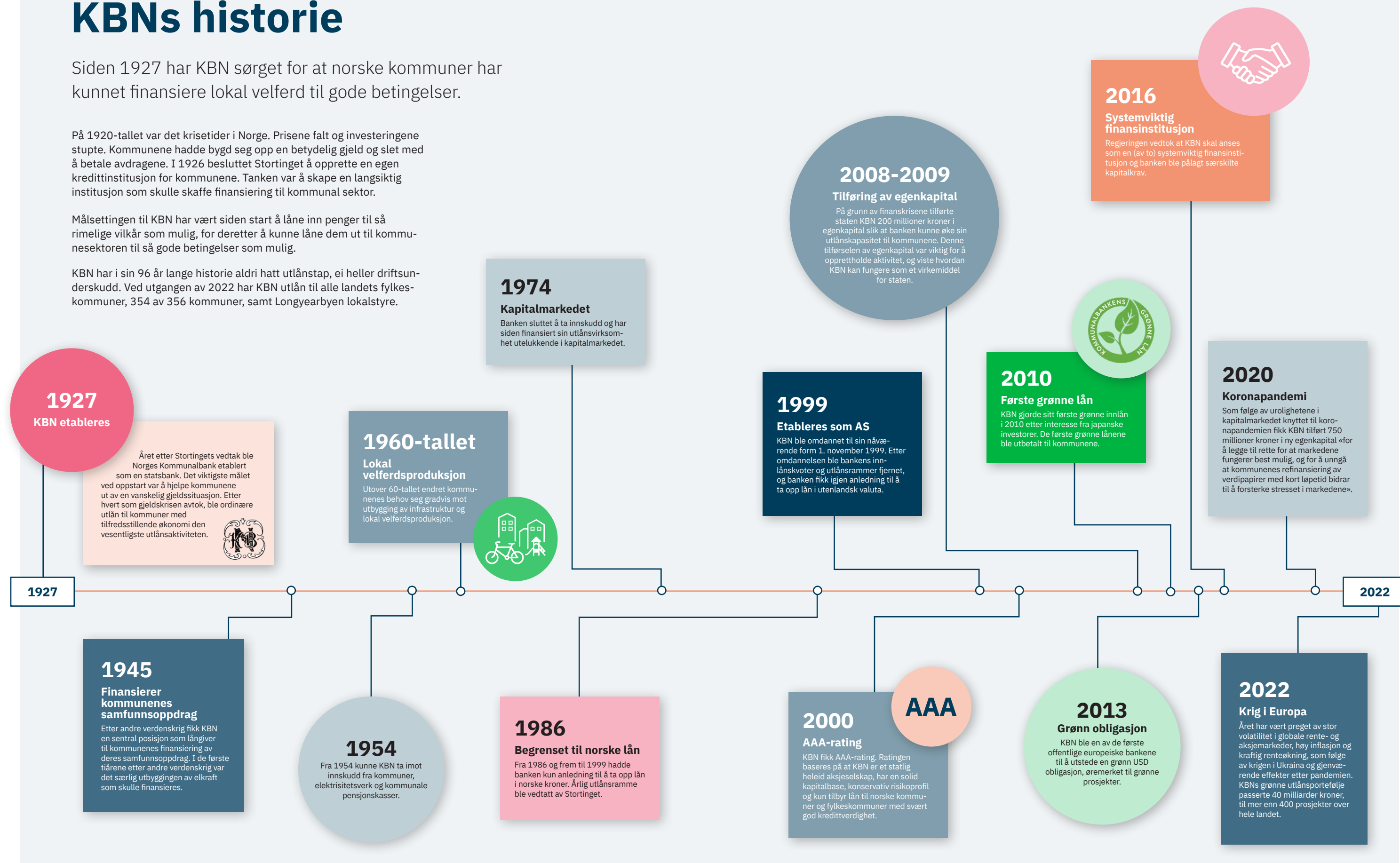
KBNs historie

Siden 1927 har KBN sørget for at norske kommuner har kunnet finansiere lokal velferd til gode betingelser.

På 1920-tallet var det krisetider i Norge. Prisene falt og investeringene stupte. Kommunene hadde bygd seg opp en betydelig gjeld og slet med å betale avdragene. I 1926 besluttet Stortinget å opprette en egen kredittinstitusjon for kommunene. Tanken var å skape en langsiktig institusjon som skulle skaffe finansiering til kommunal sektor.

Målsettingen til KBN har vært siden start å låne inn penger til så rimelige vilkår som mulig, for deretter å kunne låne dem ut til kommunesektoren til så gode betingelser som mulig.

KBN har i sin 96 år lange historie aldri hatt utlånstap, ei heller driftsunderskudd. Ved utgangen av 2022 har KBN utlån til alle landets fylkeskommuner, 354 av 356 kommuner, samt Longyearbyen lokalstyre.

Årets hendelser

2022 ble et år preget av krigen i Ukraina, med stor volatilitet og uro i globale rente- og aksje-markeder, høy inflasjon og kraftige renteøkninger. Samtidig har samfunnet gradvis åpnet opp igjen etter lengre perioder med nedstengning som følge av koronapandemien, og vi kunne igjen avholde årskonferansen fysisk. Den fant sted på det nye Munch-museet i Oslo, og billettinntektene gikk til Røde Kors sitt arbeid i Ukraina. 2022 ble nok et rekordår for KBNs grønne utlån til investeringer som bidrar til reduserte klimagassutslipp, energieffektivisering og/eller klimatilpasning.

Utbetalinger totalt 2022 (u/sertifikater)
NOK **39 261 317 583**

Utbetalinger grønne lån 2022
NOK **8 080 852 370**

JANUAR
Solid 5-årig benchmark-lån i amerikanske dollar (USD)
KBN utstedte et nytt 5-årig benchmark-lån på 1,25 milliard USD. Transaksjonen hadde en bred og global distribusjon med en endelig ordrebok på over 1,75 milliarder USD.

MARS
KBN ansetter fjernarbeider
Sigrid Ertresvåg Jakobsen ble KBNs første «fjernarbeider». Hun kombinerte en bachelor i Digital infrastruktur og cybersikkerhet ved NTNU i Trondheim med en studentsstilling i IT-avdelingen i KBN. – Norge trenger flere tech-folk og vi trenger å jevne ut kjønnsforskjellene i tech-yrkene. KBN tilbyr derfor studentsstillinger på feltet der man kan jobbe sammen med høyt kvalifiserte tech folk av alle slag fra KBN og fra ulike konsultentselskaper, sier Ilse Bache, direktør for teknologi og operasjoner i KBN.

AUGUST
Arendalsuka
KBNs administrerende direktør Jannicke Trumpy Granquist og utlånsdirektør Lars Strøm Prestvik deltok på flere arrangementer under Arendalsuka, Norges største demokratiske møteplass. Taksonomi, tjenestekvalitet i kommunesektoren og klimatilpasning var blant temaene på agendaen.

SEPTEMBER
Ny grønn milepæl for KBN
KBN passerte 40 milliarder kroner i grønne lån til kommunesektoren. Med det har vi allerede nådd vårt mål for 2022 om at minst 35 prosent av Norges kommuner skal ha grønne lån fra KBN.

NOVEMBER
KBN delte ut pris til Årets lokale klimatililtak
Med verdens første utslippsfrie hurtigbåt gikk Rogaland fylkeskommune helt til topps i konkurransen Årets lokale klimatililtak 2022. Konkurransen arrangeres av KS, Miljøstiftelsen ZERO og KBN for å skape oppmerksomhet om gode klimatililtak i kommunene og inspirere til videre innsats. Prisen ble delt ut av administrerende direktør Jannicke Trumpy Granquist.

FEBRUAR
Lanserte strakstiltak for klimatilpasning
KBN, Fremtind og Skift - Næringslivets klimaledere lanserte strakstiltak.no, en ny læringsarena for næringsliv og offentlig sektor som ønsker å bygge kompetanse og samarbeide om hvordan en best tilpasser seg et varmere, våtere og villere klima.

APRIL
Årskonferansen 2022
Årskonferansen kunne igjen avholdes fysisk og fant sted på det nye Munch-museet i Oslo. Demografi, innovasjon, bærekraft og samarbeid var sentrale temaer da vi løftet blikket mot årene som møter oss. Billettinntektene gikk til Røde Kors sitt arbeid i Ukraina.

MAI
Ny funksjonalitet i kundeportalen
KBN lanserte ny funksjonalitet i kundeportalen. Alle våre lånekunder kan nå ta ut rapport for påløpte renter og få informasjon om rentehistorikk.

JUNI
KBN kåret Norges beste sosiale entreprenør
Elevbedriften DillDall Design EB fra Åmli ungdomsskole i Agder ble kåret til Norges beste sosiale entreprenør. Konkurransen er et samarbeid mellom KBN og Ungt Entreprenørskap, som gjennom programmet Elevbedrift retter oppmerksomhet mot sosialt entreprenørskap og bærekraft i ungdomsskolen.

OKTOBER
Leder for en dag
Benjamin Sæther fra Sandnes var én av totalt 25 ledertalenter fra hele landet som ble plukket ut til å delta i prosjektet Leder for en dag. Hos KBN fulgte han økonomidirektør Andrea Søfting gjennom dagen. Leder for en dag er et årlig initiativ fra Ungt Entreprenørskap Norge, hvor unge talenter får skygge norske næringslivsledere gjennom dagen.

DESEMBER
KBN ga ut heftet «Spar og produser mer energi»
Hvordan kan kommuner og fylker bidra til energiomstillingen ved strømsparing og strømproduksjon? KBN ga i samarbeid med Norsk klimastiftelse ut heftet «Spar og produser mer energi», som presenterer flere gode eksempler på energieffektivisering og produksjon i kommuner og fylker rundt om i Norge.

	JANUAR	FEBRUAR	MARS	APRIL	MAI	JUNI	JULI	AUGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DESEMBER
Grønne lån	453 200 000	1 023 200 000	1 113 896 000	1 162 396 000	2 373 496 000	2 525 736 000	3 904 881 000	5 364 415 000	5 733 120 000	6 338 903 370	6 555 476 370	8 080 852 370
Totalt	3 206 755 447	5 749 398 447	7 953 012 987	8 317 042 987	11 375 591 439	14 194 301 297	16 096 933 965	19 648 937 356	24 074 409 527	27 214 477 489	31 876 630 312	39 261 317 583

Finansielle nøkkeltall

(Beløp i NOK 1 000 000)	2022	2021	2020	2019	2018
Resultat¹					
Netto renteinntekter	1 866	1 585	1 672	1 875	1 885
Kjernereresultat ²	1 081	908	922	1 071	1 194
Resultat før skatt	-180	1 620	1 537	1 771	1 996
Resultat etter skatt	-60	1 208	1 159	1 283	1 496
Egenkapitalavkastning etter skatt ³	-0,8%	7,1%	7,4%	9,5%	11,9%
Egenkapitalavkastning etter skatt (kjernereresultat) ⁴	6,6%	5,6%	6,3%	8,3%	9,8%
Totalkapitalavkastning etter skatt ⁵	0,0%	0,3%	0,2%	0,3%	0,4%
Totalkapitalavkastning etter skatt (kjernereresultat) ⁶	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%
Utlån					
Utbetaling nye lån	39 261	48 547	57 699	53 825	55 749
Samlede utlån ⁷	328 401	323 018	318 235	309 758	302 229
Likviditet⁷	109 959	110 837	123 585	107 350	113 557
Innlån					
Nye innlån	86 994	96 550	107 822	72 508	104 844
Tilbakekjøp av egne obligasjoner	96	217	1 051	276	206
Tilbakebetaling	83 648	106 802	106 676	95 704	79 937
Samlede innlån ⁷	429 206	395 385	405 451	400 489	414 603
Forvaltningskapital	492 450	473 064	498 327	460 778	457 701
Egenkapital					
Egenkapital	18 903	19 081	18 538	16 401	15 421
Totalkapitaldekning	24,5%	24,2%	23,3%	22,6%	22,9%
Kjernekapitaldekning	22,0%	21,7%	20,8%	20,1%	20,3%
Ren kjernekapitaldekning	19,0%	18,8%	17,9%	17,4%	17,4%
Uvektet kjernekapitalandel	3,9%	3,9%	3,7%	3,7%	3,6%

	2022	2021	2020	2019	2018
Regulatorisk likviditetsreserve (LCR)⁸					
Total	261%	175%	191%	348%	349%
NOK	95%	71%	77%	73%	56%
EUR	441%	140%	200%	800%	625%
USD	242%	137%	188%	422%	248%
AUD	1 078%	1 082%	1 239%	Uendelig	489%
JPY	Ikke signifikant	Ikke signifikant	716%	533%	Uendelig
GBP	1 958%	733%	97 768%	Uendelig	ikke signifikant

Andre nøkkeltall					
Markedsandel eks. Husbanken ⁹	49,7%	51,4%	52,8%	52,9%	54,4%
Grønne utlån ¹⁰	41 421	32 876	26 112	23 049	18 869
Grønne utlån som andel av utlånsporteføljen	13,3%	10,2%	8,2%	7,4%	6,2%
Grønne utstedte obligasjoner ¹¹	34 907	25 796	15 976	16 615	12 800
CO2 redusert og unngått (tonn CO2 ekvivalenter) ¹²	10 307	37 181	50 058	50 938	64 769
Utslipp i tonn CO2 ¹³	79,7	40,3	74,5	191,8	281,8
Kjønnsbalanse i KBN ¹⁴	43%	46%	41%	42%	44%
Kjønnsbalanse ledende ansatte ¹⁵	50%	50%	27%	36%	40%
Kundetilfredshetsscore ¹⁶	8,70	5,27	5,31	5,32	5,17

¹ Tallene er beregnet ut fra regnskapsreglene slik de var på de aktuelle tidspunktene.

² Resultat etter skatt justert for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter etter skatt og andel tilordnet fondsobligasjonseiere. Resultatmålet inkluderes for å gi relevant informasjon om selskapets underliggende drift.

³ Andel av årets resultat tilordnet aksjonær i prosent av gjennomsnittlig egenkapital (annualisert). Gjennomsnittlig egenkapital er beregnet basert på månedlig egenkapital, ikke tillagt årets overskudd, men fratrasket utbytte fra tidspunktet dette er utbetalt samt tillegg eller reduksjon av selskapets aksjekapital i løpet av året.

⁴ Kjernereresultat i prosent av gjennomsnittlig egenkapital (annualisert).

⁵ Andel av årets resultat tilordnet aksjonær i prosent av gjennomsnittlige eiendeler (annualisert). Gjennomsnittlige eiendeler er beregnet basert på månedlige eiendeler.

⁶ Kjernereresultat i prosent av gjennomsnittlige eiendeler (annualisert).

⁷ Hovedstol.

⁸ LCR (liquidity coverage ratio) er et mål på den regulatoriske likviditetsreserven. LCR er definert som beholdning av likvide eiendeler over netto likviditetsutgang i en gitt stressperiode 30 kalenderdager frem.

⁹ KBNs markedsandel basert på sektorkode 6500 fra KBN delt på

totale utlån til samme sektor med utgangspunkt i SSBs K2-rapportering. Utlån fra Husbanken er trukket ut fra beregningen da KBN ikke konkurrerer om disse lånene.

¹⁰ Utestående grønne lån som finansieres av grønne obligasjoner. Banken har i tillegg en mindre beholdning grønne lån som ble gitt før eller ikke kvalifiserer etter bankens første Kriteriesett for grønne lån publisert 2016. Denne mindre beholdningen finansieres ikke med grønne obligasjoner. Samlede utestående grønne utlån er på 43,5 mrd. kroner.

¹¹ Utestående grønne obligasjoner.

¹² Det er lagt til grunn en europeisk utslippsfaktor på 380g CO2 per kWh elektrisitet unngått eller produsert på utslippsfri måte, reduksjonen gjelder prosjekter finansiert med grønne obligasjoner. For CO2 resultater med andre utslippsfaktorer, se KBN Miljøeffektrapport.

¹³ KBNs beregnede utslipp. Se klimaregnskap.

¹⁴ Målt som andel kvinner av alle ansatte.

¹⁵ Målt som andel kvinner av ledende ansatte. Ledende ansatte er definert som personer i bankens ledergruppe.

¹⁶ Skala fra 1-6 for årene 2018 til 2021. Skala fra 0-10 for 2022.

Miljøeffektrapport 2022

KBN publiserer en egen miljøeffektrapport i tillegg til årsrapporten. Rapporten gir investorer og andre interessenter detaljert informasjon om prosjektene som finansieres av KBNs grønne obligasjoner. Ved utgangen av 2022 hadde KBN 41,4 mrd. kroner utestående i grønne lån, fordelt på 408 prosjekter i kommunesektoren.

34.9 mrd. kr

I GRØNNE OBLIGASJONER

Midler lånt inn gjennom grønne obligasjoner i internasjonale kapitalmarkeder ...

41.4 mrd. kr

I GRØNNE LÅN

... lånes ut igjen som grønne lån til klimavennlige prosjekter over hele landet.

VÅRT GRØNNE LÅNEPROGRAM BIDRAR TIL Å FINANSIERE:

10 307

tonn CO₂e redusert og unngått (årlig)¹

145 808

tonn økt kapasitet for avfallshåndtering

42

GWh redusert/ unngått i energibruk

92

GWh fornybar energi produsert årlig

516 142

Økt kapasitet for avløpsvann (PE)²

12.6 %

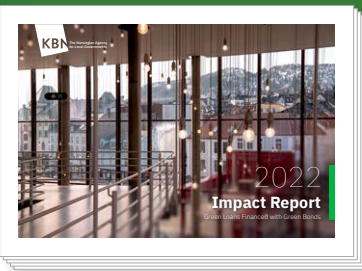
andel av totale utlån³

408

GRØNNE PROSJEKTER TOTALT

68

NYE GRØNNE PROSJEKTER I 2022

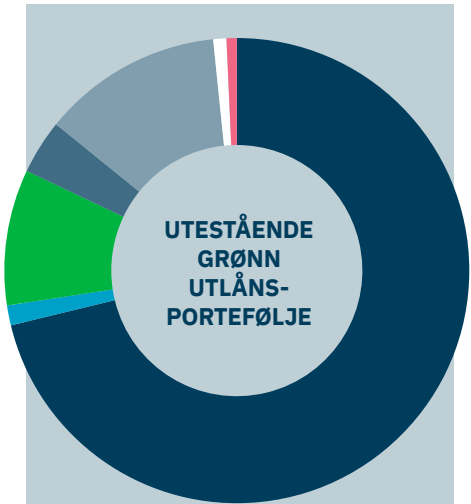

Les hele Miljøeffektrapport 2022 på www.kbn.com

¹ Vi gjør vårt beste for å sikre kvaliteten på informasjonen i rapporten. Leseren bør imidlertid være klar over at det er usikkerhet knyttet til beregninger av klima- og miljøeffekter av investeringer. Les mer om antakelsene vi legger til grunn i beregningene, i Miljøeffektrapporten.
² PE = Personekvivalenter (et uttrykk for kapasitet og belastning i vannforsyning)
³ Andel av KBNs totale utlån som finansieres med grønne obligasjoner.

Sammendrag

Per 31. desember 2022

Bygg	71 %
Fornybar energi	1 %
Transport	9 %
Avfall og sirkulærøkonomi	4 %
Vann og avløp	13 %
Arealbruk og områdeprosjekter	1 %
Klimatilpasning	1 %

NØKKELINFORMASJON

Gjeldende rammeverk for grønne obligasjoner:
KBNs rammeverk for grønne obligasjoner, datert mars 2021.

Rapporteringsperiode:
Kalenderåret 2022. Rapporten oppsummerer prosjekter finansiert fra starten av det grønne obligasjons- og låneprogrammet. Se eget excel-ark på kbn.com for fullstendig oversikt over alle prosjekter.

Publiseringsdato:
27. februar 2023

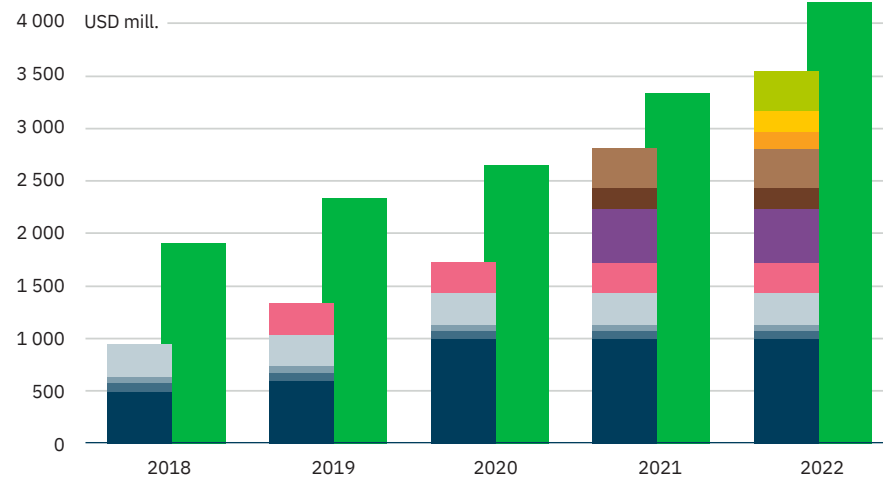
Publiseringsfrekvens:
Årlig. Neste rapport planlagt februar 2024

Tilnærming:
Porteføljebasert og prosjekt for prosjekt-rapportering.

Rammeverk:
Nordic Public Sector Issuers: Position Paper on Green Bonds Impact Reporting

Attestasjon:
KBNs interntrevisor (p.t. KPMG) gjennomgår rutiner knyttet til grønne lån og grønne obligasjoner, samt rapporterte utbetalinger.

UTESTÅENDE GRØNNE OBLIGASJONER OG LÅN TIL GRØNNE PROSJEKTER

Totalt utestående grønne obligasjoner dividert med totalt utestående grønne lån, per 31. desember 2022 (i NOK)					84% hvorav
Dato utstedt	Beløp	Utløpsdato	ISIN		
11. feb. 2015	1 mrd. USD ¹	11. feb. 2025	US50048MBX74 / XS1188118100		24 %
29. nov. 2017	750 mill. NOK	29. nov. 2027	NO0010811276		2 %
29. nov. 2017	600 mill. NOK	29. nov. 2032	NO0010811284		1 %
5. sep. 2018	450 mill. AUD	5. sep. 2023	AU3CB0256162		7 %
28. aug. 2019	3 mrd. SEK	28. aug. 2026	XS2047497289		7 %
21. apr. 2021	500 mill. USD	21. okt. 2024	US50048MDA53 / XS2333390164		12 %
8. okt. 2021	300 mill. AUD	8. okt. 2024	AU3CB0283596		5 %
18. okt. 2021	500 mill. CAD	18. okt. 2024	US50047JAJ79 / XS2398386776		9 %
24. feb. 2022	1,75 mrd. SEK	24. feb. 2025	XS2447758025		4 %
17. nov. 2022	300 mill. AUD	17. feb. 2026	AU3CB0294130		5 %
7. des. 2022	500 mill. CAD	7. des. 2027	XS2564075583 / US50047JAK43		9 %

¹ Opprinnelig 500 millioner USD, utvidet med 100 millioner USD i 2019 og 400 millioner USD i 2020.

PROSJEKTPORTEFØLJE OG MILJØEFFEKT ¹

Prosjektkategori	Utestående grønne lån (i 1000 kroner)	Unngåtte/ reduserte klima-gassutslipp (tonn CO ₂ e/år)	Miljøeffekt (tonn CO ₂ e per mill. NOK) ²
Bygg	29 497 522	577	0,02
Fornybar energi	575 106	727	1,26
Transport	3 913 795	8 978	2,29
Avfall og sirkulærøkonomi	1 564 292	25	0,02
Vann og avløp	5 196 680	n/a	n/a
Arealbruk og områdeprosjekter	378 507	n/a	n/a
Klimatilpasning	294 958	n/a	n/a
Totalt	41 420 859	10 307	3,59
Årlig fornybar energiproduksjon			92 GWh
Årlig energibehov redusert/unngått			42 GWh

¹ Den rapporterte effekten tilsvarer andelen av prosjektet som er finansiert av oss. Det er lagt til grunn en europeisk energimiks på 11g CO₂/kWh.
² Tonn CO₂e redusert eller unngått per million kroner i grønne utlån.

Foto: John Trygve Tollefsen

Rentene er på full fart oppover, hva betyr det for kommunesektoren?

En kombinasjon av betydelig gjeldsvekst og raskt stigende rentenivå burde intuitivt innebære betydelige utfordringer for norske kommuner, men bildet er mer sammensatt enn som så.

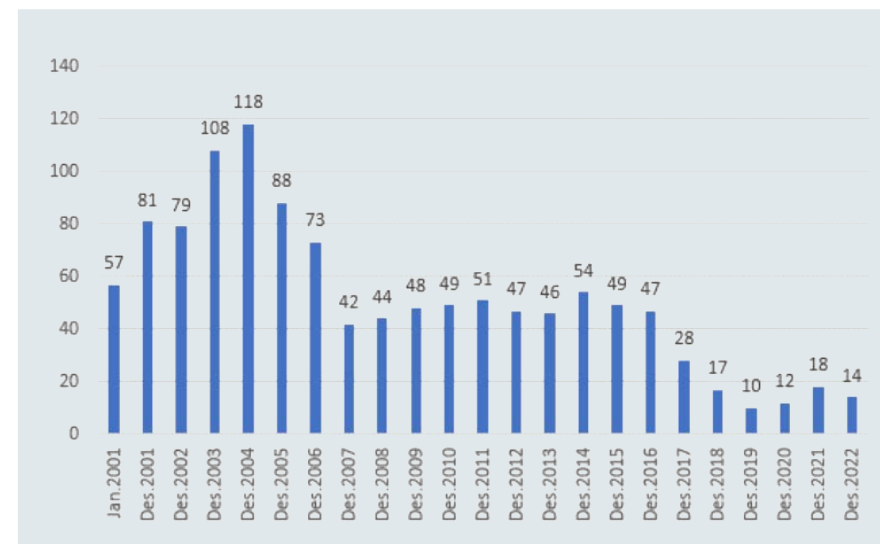

LARS LUDVIGSEN
Fagansvarlig utlån, KBN

Kommunesektorens fremste oppgave er å levere gode tjenester til sine innbyggere. Oppgavene kan være definert i lovgivningen eller i form av politiske prioriteringer sentralt og lokalt. Ny kommunelov trådte i kraft 1. januar 2020 og lovfester uttrykkelig det kommunale selvstyret. De folkevalgte i kommunestyrene har vide fullmakter til å prioritere og fatte beslutninger. Viktige velferdstilbud som barnehager, skole, pleie og omsorg, vann, avløp og avfallshåndtering er lagt til alle landets 356 kommuner og 10 fylkeskommuner å levere. Hver femte sysselsatt i landet er ansatt i kommunal sektor. Betydelige beløp sluses inn i sektoren og kommunesektorens samlede inntekter utgjør i underkant av 20 pst. av BNP for Fastlands-Norge (kilde: [Regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)) De siste årene har gitt gode økonomiske resultater i sektoren, og antallet kommuner på ROBEK er også ved utgangen av 2022 på et svært lavt nivå.

KOMMUNER I ROBEK

Figuren viser antall kommuner i ROBEK i perioden januar 2001 til desember 2022
Kilde: [Regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

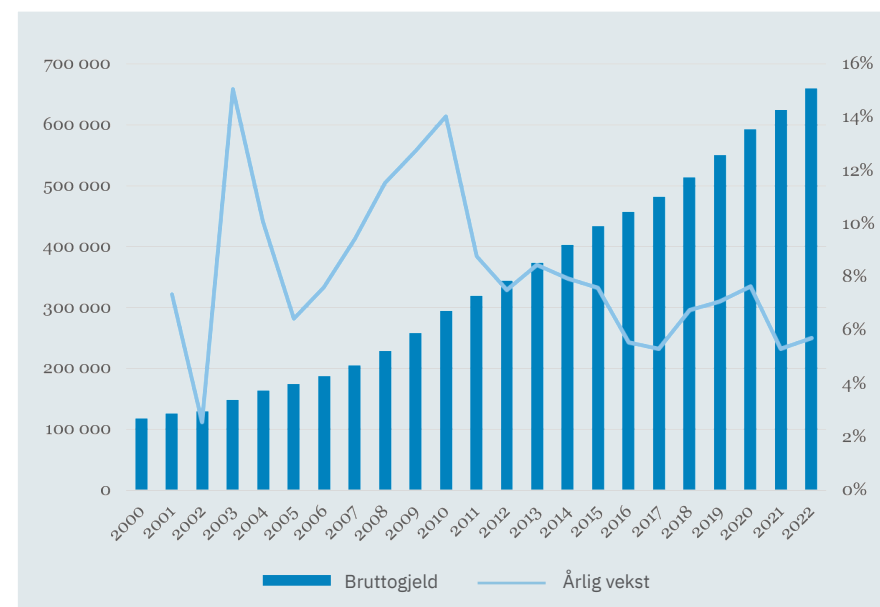
Betydelig gjeldsvekst

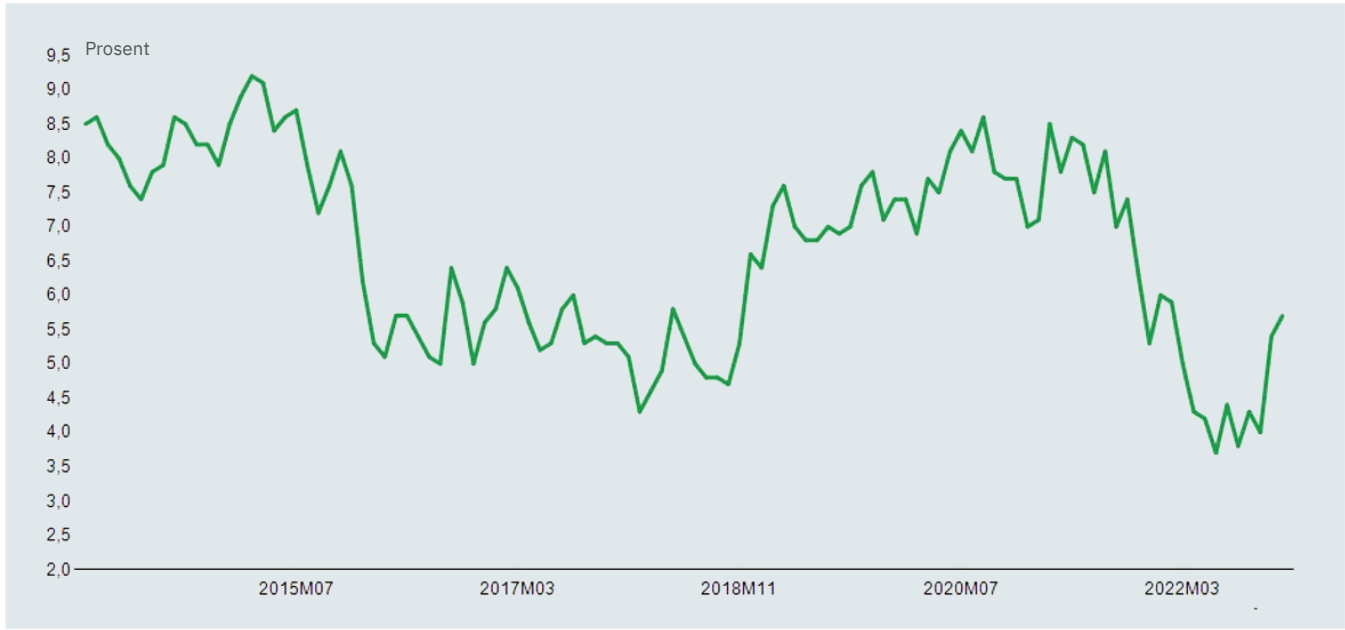
Kommunenes tjenesteproduksjon er avhengig av hensiktsmessige og funksjonelle bygg, samt varig og pålitelig infrastruktur. Disse investeringene blir i stor grad lånefinansiert, og i takt med både befolkningsvekst og flere oppgaver har sektorens gjeld vokst betydelig de siste årene. Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) utgjorde gjelden i kommuneforvaltningen ved utgangen av 2017 113 pst. Av de totale inntektene, en markant økning fra 67 pst. i 2000. (kilde: [Regjeringen.no](https://www.regjeringen.no))

Kommunenes egne regnskaper er ikke tilgjengelige før i juni, men med utgangspunkt i SSBs kredittindikator for kommuneforvaltningen, ser gjeldsveksten for 2022 ut til å gå litt opp sammenlignet med 2021. Kredittindikatoren per desember 2022 viser en årsvekst på 5,7 pst, til 659 mrd. kroner. Gjeldsveksten er dermed fortsatt noe lavere enn det den har vært de siste 10 årene. Både pandemi, prisvekst og renteøkninger vil være forklaringer på en noe lavere gjeldsvekst.

LÅNEGJELD

Innlandsk lånegjeld
kommunesektoren i alt.

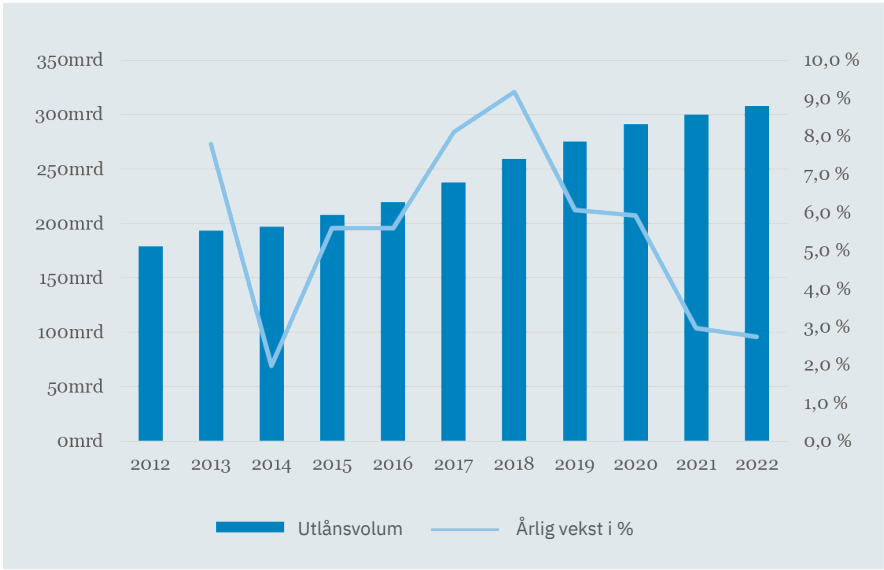

LÅNEGJELD
Innenlandsk lånegjeld, kommunesektoren, sesongjustert, tolv månedersvekst i pst. Kilde: [SSB](#)

KBNs utlån til sektoren (totale utlån fratrukket selskapslån med garanti) har i samme periode vokst med ca 5,6 pst. årlig, men variasjonene er noe større enn for hele sektoren samlet. Totalt har utlånene vokst med 72 pst. siden 2012.

**UTLÅN TIL KOMMUNER
FYLKESKOMMUNER**
KBNs utlån til sektoren og årlig vekst i pst.

Sårbarheten for renteøkninger
En betydelig andel av kommunesektorens gjeldsvekst har kommet i en tid med historisk lave renter. Norges Bank satte i mai 2020 styringsrenten ned til null pst., et nivå vi aldri har hatt tidligere i Norge. Dette gav rekordlave flytende renter i store deler av 2020 og 2021 for både husholdninger, næringsliv og norske kommuner og fylkeskommuner. Norges Bank satte opp renten to ganger i løpet av andre halvår 2021 og seks ganger i 2022. Dette har bragt styringsrenten opp til dagens nivå på 2,75 pst. 3 måneders NIBOR-renten har steget fra 0,2 pst. i juli 2021 til over 3 pst. i februar 2023. Rentemarkedet priser inn ytterligere økning i 2023, mens det forventes fallende renter fra begynnelsen av 2024. Fortsatt kan det beskrives som lave nivåer historisk sett.

Hvor sårbare kommunene er for renteøkninger avhenger av en rekke faktorer. For det første er en stor andel av en kommunes lånegjeld ikke direkte eksponert for renteendringer. Den andelen av gjelden som er eksponert for renteendringer kalles netto rentebærende gjeld, og kan beregnes ved å redusere den totale gjelden med følgende elementer:

- utlån
- ubrukte lånemidler
- lån knyttet til selvkostområder som vann, avløp og renovasjon
- lån med rentekompensasjon (skole, kirker, omsorgsbygg, sykehjem)
- likviditet som ikke er lånefinansiert

Med denne øvelsen ender en ofte opp med en sum som er under halvparten av den totale lånegjelden, og dermed reduseres renterisikoen betydelig. Det er viktig å være klar over at det er store forskjeller mellom kommunene både med hensyn til total gjeld og netto rentebærende gjeld. Den andre vesentlige faktoren er andelen fastrente eller rentesikringer. For å gi en grad av forutsigbarhet velger de fleste kommunene fast rente på en andel av sin gjeld. Et typisk finansreglement sier at kommunen skal ha minst en tredel fastrenter til enhver tid. Det eksisterer ikke noen samlet oversikt over totale fastrenter og rentesikringer, men en analyse gjort av KBN av kommunenes finansrapporter, viser at mange kommuner har rentesikret betydelige andeler av sin gjeld. Det kan anslås at andelen som er rentesikret i hele sektoren er opp mot 40 pst. En slik sikringsandel sett i sammenheng med netto renteeksponert gjeld, tyder på at mange kommuner har prioritert forutsigbarhet i framtidige rentekostnader høyt, og dermed er relativt godt rustet til å kunne møte økte renter og innfri sine forpliktelser i fremtiden. En høy sikringsgrad bekreftes når man sammenligner finansrapportene fra mars 2021 og august 2022. Det gjennomsnittlige rentenivået er økt med litt i overkant av ett prosentpoeng samtidig som NIBOR-renten har økt med over to prosentpoeng.

De gode økonomiske resultatene de siste årene har også gitt en betydelig vekst i disposisjonsfondet for kommunene. Disse har nesten tredoblet seg fra 2015 til 2021 og er nå på 72 mrd. kroner, tilsvarende 13 pst. av driftsinntektene. Dette gir samlet en betydelig buffer for å kunne håndtere uventede og raske renteøkninger. KS' budsjettundersøkelse for 2023 anslår at kommunene planlegger å investere marginalt mindre i 2023 enn i 2022, mens fylkeskommunene skal investere noe mer. Undersøkelsen konkluderer med et anslag på 113 mrd. kroner i investeringsvolum for 2023, en økning på om lag to pst. sammenlignet med fjorårets undersøkelse.

Pandemi og flyktninger
Kommunesektoren gjorde en imponerende innsats i forbindelse med korona-pandemien. De ansatte i kommunen stod i første linje for å bekjempe viruset og opprettholdt samtidig gode og viktige samfunnsfunksjoner som skole, barnehage, eldreomsorg og kollektivtilbud. Den samme dugnadsånden gjorde seg også gjeldende i 2022 da krigen i Ukraina drev tusenvis av mennesker på flukt. Norge tok imot nesten 30 000 flyktninger i 2022 og alle ble bosatt i en kommune. Det er ingen tvil om at internasjonale hendelsene også har gitt økonomiske konsekvenser for kommunene, og det er bevilget betydelige beløp for å kompensere kommunene. Men enn så lenge ser det ut til å ha begrenset effekt på investeringer og låneopptak. Planlagte og igangsatte prosjekter gjennomføres til tross for en krevende hverdag og underliggende faktorene for investeringsbehovene, som befolkningsendringer og oppgaver ligger fast.

Godt rustet for framtida
Kommunesektoren er en viktig bidragsyter i den norske velferdsmodellen, og utfører store oppgaver på vegne av samfunnet. Befolkningsvekst og nye oppgaver har bidratt til gjeldsvekst, men på et overordnet nivå ser det ut til at sektoren har tid til å omstille seg ved endrede rammebetingelser som for eksempel en renteoppgang. Sektoren er i stor grad preget av nøkternhet og et ønske om å tilby innbyggeren gode tjenester også i fremtiden. KBN skal gjøre sitt for å bidra til dette.

Foto: Anastasiia Krutota, Unsplash

KAPITALMARKEDENE I 2022:

Krig, inflasjon og reprising

2022 ble et år som vil gå inn i historiebøkene av flere grunner. De viktigste hendelsene var en forferdelig og tragisk krig i Ukraina. I tillegg har vi opplevd den høyeste inflasjonen på 40 år og som har påvirket mennesker i hele verden.

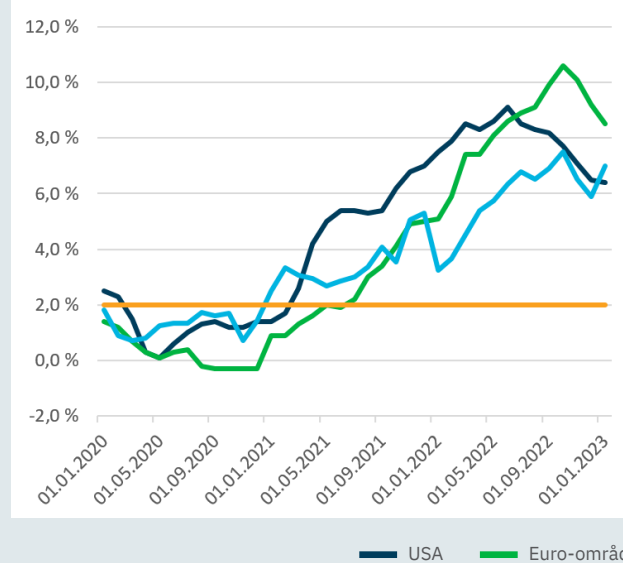

AV NILS GUNNAR BAUMANN
Senior Porteføljeforvalter

Inflasjonen begynte å ta seg opp allerede tidlig i 2021, men verden stod fremdeles i en pandemi og den amerikanske sentralbanken, FED, og mange andre eksperter anså inflasjonen som forbigående. Påstanden var at inflasjonen ville komme ned igjen så fort pandemien med tilhørende produksjons- og logistikkutfordringer var over. Utover i 2021 så man at pandemien gikk mot en slutt, men inflasjonen fortsatte å stige og mot slutten av 2021 ble det tydelig at inflasjonen likevel ikke var forbigående. Ved inngangen til 2022 var inflasjonen betydelig høyere en målet på 2 pst. både i USA og Europa samtidig med at styringsrentene fremdeles lå på ekstremt stimulerende nivåer.

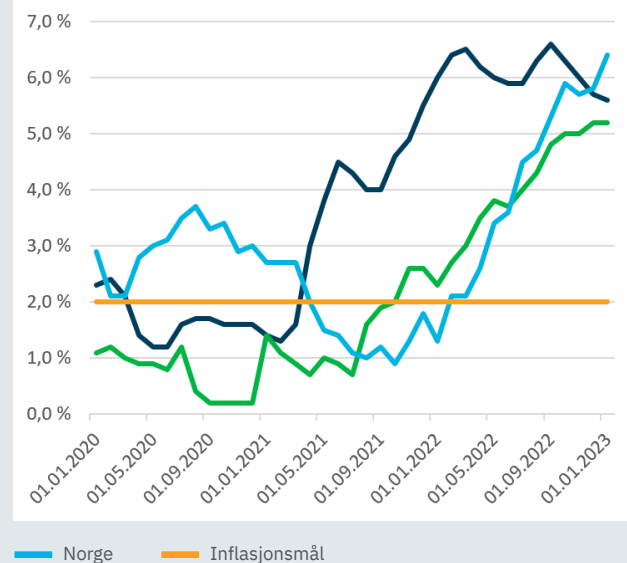
TOTAL INFLASJON

Utvikling i totalinflasjon fra 2020 og ut 2022.

KJERNEINFLASJON

Utvikling i kjerneinflasjon fra 2020 og ut 2022.

Økte energipriser

24. februar 2022 invaderte Russland Ukraina. Den vestlige verden reagerte med unison fordømmelse av invasjonen og iverksatte økonomiske sanksjoner mot Russland. Grunnet krigen og Russland sin posisjon som stor eksportør av olje og gass steg energiprisene markant. Fra krigen startet og til slutten av august var oljeprisen flere ganger over USD 120 per fat før prisene avtok utover høsten.

Ved inngangen til 2022 var Russland viktigste leverandør av naturgass til EU med en andel på over 40 pst. Gassforsyningene fra Russland falt raskt og prisen på naturgass i Europa skjøt i været. Pristoppen ble nådd i slutten av august med en intradag pris på EUR 340 per megawatt som tilsvarer en oljepris på USD 570 per fat. I 2022 endte snittprisen på naturgass levert i Nederland på EUR 125 per megawatt noe som tilsvarer nær 8 ganger så høyt som snittprisen de fire foregående årene før prisoppgangen. De høye prisene på olje og spesielt gass har medført at prisen på annen energi også har vært høy. Det meste av økonomisk aktivitet bruker energi og de høye energiprisene har bidratt til å løfte inflasjonen over hele verden.

PRIS NATURGASS

Prisutvikling på naturgass gjennom 2022, målt i euro per megawatt.

PRIS OLJE

Prisutvikling på olje gjennom 2022, målt i amerikanske dollar per fat Brent spot.

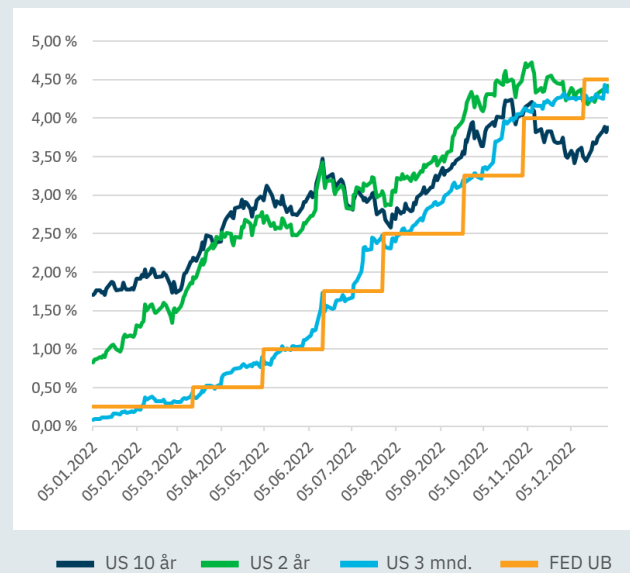
Renteøkninger

Den amerikanske sentralbanken, FED, kom med den første renteøkningen på 0,25 prosentpoeng den 15. mars 2022. FED innså raskt at de var sent ute med rentehevingene og økte tempoet betraktelig ved å øke på hvert rentemøte og hevet med 0,5 og 0,75 prosentpoeng om gangen. Ved utgangen av 2022 var styringsrenten i FED i spennet mellom 4,25 pst. og 4,5 pst. Norges Bank startet 2022 med en styringsrente på 0,5 pst. og endte året på 2,75 pst. Man må flere tiår tilbake i tid for å finne tilsvarende kraftige nominelle renteøkninger i løpet av et år. Ser man på økningene i relative termer fremstår økningene enda mer dramatiske da utgangspunktet i de fleste tilfeller var nære null. Parallelt med renteøkninger har FED fortsatt å redusere obligasjonsbeholdningen. Dette gir et press oppover på lange renter samtidig med at det reduserer overskuddslikviditeten i markedet.

Økte renter medfører at den neddiskonterte nåverdien av fremtidige kontantstrømmer faller, som igjen betyr fall eller press nedover på verdien av aktiva slik som fastrenteobligasjoner, aksjer eller eiendom.

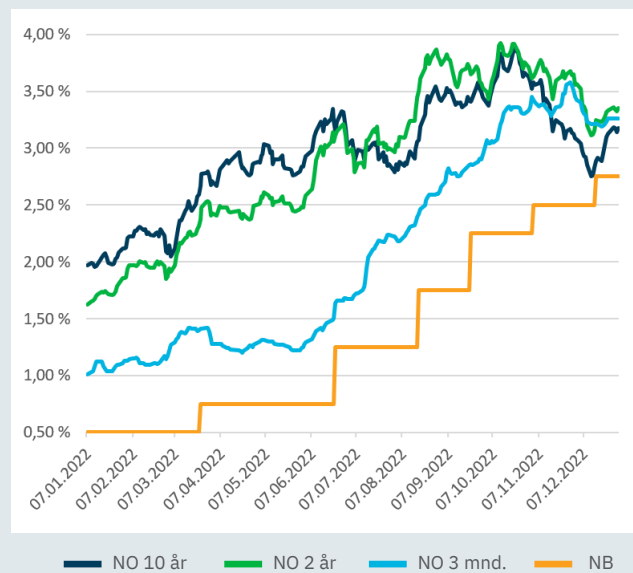
AMERIKANSKE RENTER

Utvikling i amerikanske renter for ulike løpetider gjennom 2022.

NORSKE RENTER

Utviklingen i norske renter for ulike løpetider gjennom 2022.

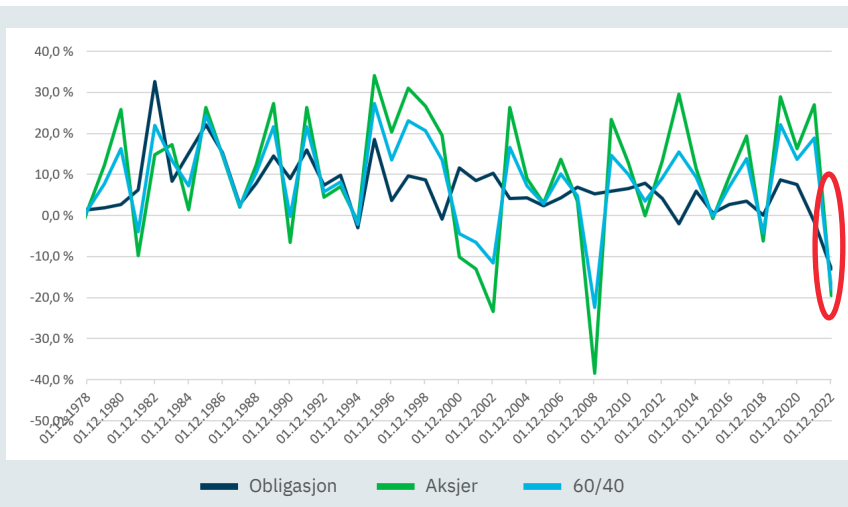
Fra sommeren 2022 inverterte rentekurven både i USA og i Norge. En invertert rentekurve vil si at lange renter er lavere enn kortere renter. Invertering av rentekurven har de siste 50 årene vært en indikator på at økonomien vil gå inn i resesjon innen 12-24 måneder.

Uvanlig samvariasjon

I starten av 2022 var en amerikansk portefølje av 60 pst. aksjer og 40 pst. obligasjoner rekorddyr. Videre utvikling gjennom 2022 med kraftig stigende renter og resesjonsindikatorer har medført positiv korrelasjon mellom finansaktiva som vanligvis er negativt korrelerte. Følgelig har begge elementer i 60-40 porteføljen falt parallelt i verdi og det i en målestokk man sjelden, om noen gang, har sett tidligere.

ÅRLIG AVKASTING FOR OBLIGASJONER OG AKSJER

Normalt er avkastning på aksjer og obligasjoner negativt korrelert, men ikke i 2022.

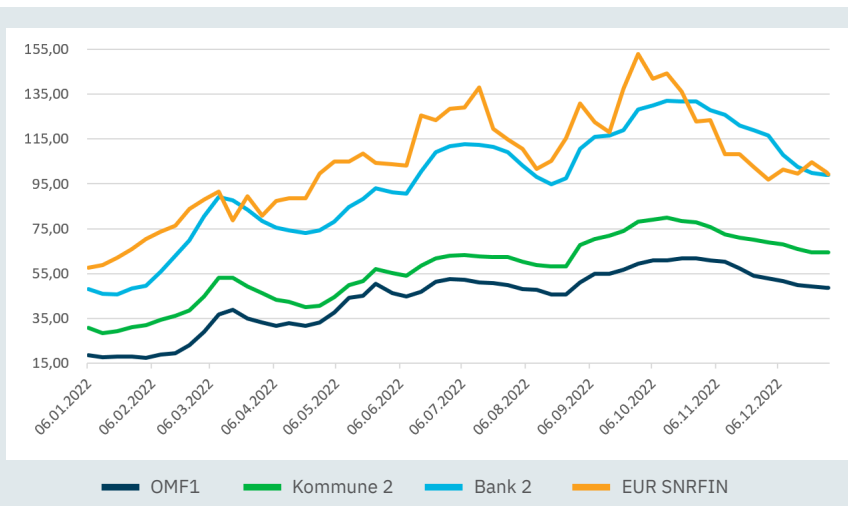

Lange renter er i stor grad positivt korrelert på tvers av geografi og valutaer. Følgelig er også obligasjonsmarkeder i stor grad positivt korrelerte. Bevegelsene man har sett i det amerikanske markedet finner man derfor i stor grad igjen i Europa, Norge og andre steder.

Obligasjonsmarkedet kan i grove trekk deles i et rentemarked og et kredittmarked. Om man ser på kredittmarkedet så er det positivt korrelert med aksjemarkedet da begge deler er selskapsspesifikk risiko. Kredittobligasjoner har derfor også falt i verdi som følge av resesjonsforventninger.

KREDITTMARGINER

NOK og EUR 5 år.

Et uvanlig år

2022 var et år utenom det vanlige på mange måter.

En krig på europeisk jord som fremdeles raser med uforminsket styrke.

Rekordhøye energipriser og den høyeste inflasjonen man har sett på over 40 år fulgt av den kraftigste renteoppgangen på like lang tid. På den positive siden har en del tilsynelatende overopphetedde finansmarkeder fått en justering uten at det har ført til en total kollaps, noe som vil være bra for finansiell stabilitet og fremtidig vekst.

Foto: Hundvin Clements Photography / Link Arkitektur

Kan energikrisen løses lokalt?

HARALD JACOBSEN

Kommunikasjons- og bærekraftssjef, KBN

VENIL SÆLEBAKKE

Rådgiver klima og grønn finans, KBN

Høsten 2021 inngikk KBN og Norsk klimastiftelse et samarbeid for å sette lokal energieffektivisering og -produksjon på dagsorden. Energifisene hadde akkurat begynt å stige og med utsikter til høyere priser ville stadig flere tiltak bli lønnsomme.

Siden den gang har energi- og karbonprisene gått én vei – oppover. Russlands strategiske kutt i gassleveranser til Europa som en del av krigføringen mot Ukraina, europeisk kraftutveksling og driftsstans ved en rekke kjernekraftverk har bidratt til de høyeste strømprisene noen gang i Norge. I kombinasjon med økte renter, den høyeste inflasjonen på tiår og sterk lønnsvekst står kommunesektoren overfor betydelige økte kostnader.

I tillegg ligger Norge an til underskudd på strøm innen 2027, både fordi samfunnet skal elektrifiseres og fordi det skal etableres ny industri som krever store mengder kraft. Norske kommuner og fylker er storforbrukere av strøm, som eiere av store bygningsmasser, renseanlegg og renovasjonsanlegg. Kommunene og fylkene er også store byggherrer som til sammen årlig investerer flere titalls milliarder i nybygg og rehabilitering av bygg og anlegg.

Inspirasjonshefte for kommunesektoren

Potensialet for å kutte forbruk, kostnader og utslipp – og i tillegg gjøre seg mindre sårbar mot både prissvingninger og forsyningsusikkerhet burde være tilstede. Sammen med Norsk klimastiftelse gikk vi i gang med å finne eksempler på kommuner som har gjennomført gode tiltak med sikte på å kunne inspirere andre til å gjøre det samme. Arbeidet har resultert i et [hefte](#) som ble lansert like før jul i 2022 og en webinarserie som startet i 2022 og vil fortsette i 2023.

I Bodø kommune med 53 000 innbyggere fant vi en energirådgiver som ble ansatt for å effektivisere kommunens energiforbruk og spare strøm tilsvarende 6,4 millioner kroner på tre år. Etter å ha installert et system for sentral driftskontroll (SD-anlegg) oppdaget kommunen feil og mangler som i årenes løp har kostet dyrt. For eksempel viste det seg at en barnehage hadde hatt en feil med ventilasjonen. Et brannspjeld hadde stått åpent siden oppstart, noe som medførte at gjenvinner på ventilasjonsanlegget ikke fungerte. Etter å ha oppdaget og utbedret feilen var energiforbruket redusert med 27 prosent, eller om lag 39 000 kWh pr. år. Direkte økonomisk tap fra da bygget var nytt og i de drøyt ti årene fram til feilen ble oppdaget beløper seg til rundt 350 000 kroner.

Tvedestrand videregående skole i Agder fikk i juni og juli 2022 en strømgning på minus 138 000 kroner – takket være blant annet 4 400 kvadratmeter solceller og brukte Nissan Leaf-batterier. Fylkeskommunen ville i dette byggeprosjektet gjerne teste ut energilagring i kombinasjon med solceller og ønsket derfor å få på plass et batterisystem. Batterisystemet består av 40 prosent brukte Nissan Leaf-batterier som er uegnet som bilbatterier fordi de har mistet rundt 1/5 av kapasiteten sin. I tillegg kommer 60 prosent nye batterier. Solenergien som lagres i batteriene kan brukes når behovet for strøm er ekstra høyt og strømmen er dyr. Slik kan skolen også unngå å belaste strømmettet i Agder når strømmen er mest etterspurt.

I 2020 brukte Våler kommune i Viken rundt 35 millioner kroner på 88 små og store strømsparetiltak blant annet gjennom bruk av EPC-kontrakter (Energy Performance Contracting). EPC er en kontraktsform hvor byggherren kjøper funksjoner og tiltak som skal utløse en energibesparelse. Entreprenøren kjemper for å nå disse. Klarer de ikke det, må de betale byggherren tilbake. Overpresterer de, deler de gevinsten med oppdragsgiver. Inntjeningen går raskere enn forventet. Da prosjektet ble satt i gang var planen at investeringsutgiftene skulle være inntjent i løpet av 17 år. En strømpris på 60 øre kWh ble lagt til grunn for utregningen. Men fordi energikrisen i Europa har gitt mye høyere strømpris, går det raskere å regne det hele hjem.

Nye Holen skole på Laksevåg i Bergen åpnet i januar 2022 og er en kombinasjon av gammelt og nytt. Strenge krav i anbudsrunden gjør at skolen kun trenger å kjøpe 30 prosent av strømmen skolen trenger. Skolen har 11 energibrønner og to ulike varmepumpesystemer. Det ene brukes til oppvarming og kjøling. Det andre er til høytemperatur som benyttes til tappevann. 900 kvadratmeter solcellepanel som grovt regnet vil produsere 100 000 kilowattimer i året dekker 25 prosent av det totale behovet. Ved å rehabilitere framfor å rive den gamle delen sparte kommunen 70 prosent av CO2-utslippene riving og nybygging ville medført, samtidig som de kuttet 60 prosent av energibehovet i dette bygget etter rehabiliteringen.

Grønne lån kan bidra

Felles for disse kommunene er at alle har grønne lån fra KBN. Vi tilbyr grønt lån til kommunesektorens investeringer som bidrar til lavere klimagassutslipp, energieffektivisering eller klimatilpasning og energieffektivisering og fornybar energiproduksjon er blant områdene som kan kvalifisere. Kommunene kan i tillegg søke om klimasatmidler og ENOVA-støtte.

For eksemplet Holen skole antar vi en årlig energibesparelse på om lag 200 000 kWh. Med et lånebeløp på 412,5 millioner kroner kan vi også beregne nåverdien av renterabatten fra grønt lån, se tabellen under. Tabellen viser også potensialet for sparte strømkostnader ved ulike strømpriser.

ENØK og egenproduksjon av strøm		Grønt lån fra KBN	
Redusert energibehov	200 000 kWh	Lånebeløp	412,5 mill. kroner
Redusert kostnad ved strømpris på 1,50	300 000 kWh	Nedbetalingstid	30 år
Redusert kostnad ved strømpris på 2,50	500 000 kWh	Diskonteringsrente	4,5 prosent
Redusert kostnad ved strømpris på 3,50	700 000 kWh	Grønn rabatt	0,1 prosent
Nåverdi av renterabatt			4,4 mill. kroner

GRØNT LÅN

Beregnet nåverdi av renterabatten fra grønt lån.

Økte kostnader innebærer at flere kommuner har en presset økonomi og må prioritere hardt. Grønne løsninger kan være mer kostbare enn konvensjonelle på investeringstidspunktet. Men ser man på livsløpskostnadene til drift, vedlikehold og nedbetaling av investeringen, vil regnestykket ofte bli noe annet. Mange kommuner rundt om i landet har investert i en rekke ulike tiltak som kutter strømforbruket og strømregninga. Noen har også investert i solcellepaneler og andre typer energiproduksjon. Det er imponerende og inspirerende å se hvor stort ansvar noen kommuner og fylker tar for å investere i tråd med den store energiomstillingen – investeringer som også kan bidra til lavere strømregninger og å løse energikrisen.

Eierstyring og selskapsledelse

Styret i KBN	30
Ledelsen i KBN	32
Forretnings- og driftsmodell	34
Organisering og styrende organer	35
Virksomhetsstyring - redegjørelser	39

Styret i KBN

Styret i Kommunalbanken AS (KBN) er selskapets øverste organ og skal gjennom administrerende direktør sørge for forsvarlig organisering av virksomheten. Styret har tre underutvalg: risikoutvalget, revisjonsutvalget og kompensasjonsutvalget.

BRIT KRISTIN RUGLAND

Styreleder siden juni 2018, styremedlem siden 2016

Bachelor of Business Administration, Master of Management. Daglig leder i Stavanger Investerings Eiendom AS. Leder av kompensasjonsutvalget og medlem av risikoutvalget i KBN. Styreleder i Figgjo AS. Styremedlem i Norfund. Tidligere medlem av hovedstyret i Norges Bank. Deltatt på 11 styremøter i 2022.

RUNE MIDTGAARD

Styrets nestleder siden 2019, styremedlem siden 2014

Siviløkonom og autorisert finansanalytiker (AFA) fra NHH. Leder av revisjonsutvalget i KBN. Group CFO & COO i Scandza. Deltatt på 11 styremøter i 2022.

EYVIND AVEN

Styremedlem siden 2019.

Siviløkonom samt kursdelen av Høyere Avdeling Studium i bedriftsøkonomi NHH. Senior rådgiver innenfor risikostyring i Equinors konsernriskofunksjon. Leder av risikoutvalget i KBN. Styremedlem i Equinor Insurance AS og leder av styrets risikoutvalg. Varamedlem til styret i Equinor Asset Management ASA og leder av dets risikoutvalg. Deltatt på 11 styremøter i 2022.

ANNE JENNY DVERGSDAL

Ansattes representant siden 2020.

Siviløkonom med CEMS Master. Senior kundeansvarlig i KBN. Medlem av revisjonsutvalget i KBN. Personlig vara er Marit Urmo Harstad. Deltatt på 11 styremøter i 2022.

TORIL HOVDENAK

Styremedlem siden 2020.

Siviløkonom, fylkeskommunedirektør i Møre og Romsdal. Medlem av revisjonsutvalget i KBN. Deltatt på 11 styremøter i 2022.

HARALD JACOBSEN

Ansattes representant siden 2019.

Siviløkonom. Kommunikasjons- og bærekraftssjef i KBN. Medlem av kompensasjonsutvalget i KBN. Personlig vara er Nils Baumann. Deltatt på 11 styremøter i 2022.

IDA ESPOLIN JOHNSON

Styremedlem siden 2018.

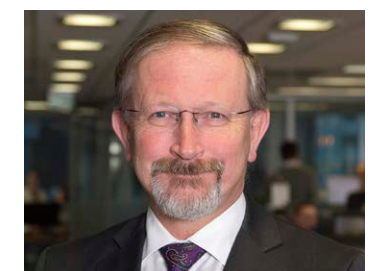
Advokat, partner i Advokatfirmaet Haavind AS. Medlem av risikoutvalget i KBN. Deltatt på 10 styremøter i 2022.

IDA TEXMO PRYTZ

Styremedlem siden juni 2022.

Siviløkonom med mastergrad i økonomisk analyse fra UiS. Investeringsdirektør i Nordkraft AS. Medlem av revisjonsutvalget i KBN. Styremedlem i Distriktsenergi, styremedlem i SKS Handel. Varamedlem i NHO Arktis, varamedlem i Energi Norge. Deltatt på 3 styremøter i 2022.

PETTER STEEN JR.

Styremedlem siden 2015.

Adjunkt. Tidligere ordfører i Haugesund kommune. Rådgiver i Sveio kommune. Medlem av kompensasjonsutvalget i KBN. Leder av konsernstyret i Hauge-land Kraft AS. Styreleder i Helse Fonna HF. Medlem av styret i Moster 2024 AS. Deltatt på 11 styremøter i 2022.

Ledelsen i KBN

Ledergruppen i KBN er administrerende direktørs kollegium for den daglige ledelsen av KBN. Alle vesentlige beslutninger fattes etter drøfting i ledergruppen.

JANNICKE TRUMPY GRANQUIST
Administrerende direktør,
ansatt siden 2014.

Granquist var økonomidirektør i KBN siden 2014 og frem til hun ble ansatt som ny administrerende direktør i 2020. Kom fra stilling som Head of Valuation and Accounting i NBIM (oljefondet), hvor hun hadde flere lederroller innenfor finansområdet. Tidligere arbeidet Granquist som konsulent innenfor bank og finans i EY og Simcorp. Hun har en MSc i Accounting and Finance fra London School of Economics.

ILSE BACHE
Direktør for teknologi og operasjoner,
ansatt siden 2014.

Kom til KBN fra stillingen som direktør i sentralbanksjefens stab med ansvar for virksomhetsstyring og operasjonell risiko i Norges Bank. Har tidligere jobbet som CTO og Head of Risk & Performance i NBIM (oljefondet) og administrasjonsdirektør i Pengepolitikk i Norges Bank. Bache er siviløkonom fra Handelshøyskolen BI og enkeltkurs i Executive Education ved Harvard Business School.

SIGBJØRN BIRKELAND
Viseadministrerende direktør,
direktør for kapitalmarkeder,
ansatt siden 2017.

Kom fra stillingen som finansdirektør i Storebrand og har jobbet som forsker ved Norges Handelshøyskole (NHH). Han har også tatt sin doktorgrad i økonomi ved NHH.

LARS STRØM PRESTVIK
Utlånsdirektør, ansatt siden 2014.

Prestvik var tidligere senior kundeansvarlig i Nordea, ansvarlig for kunder innenfor offentlig sektor. Tidligere har han vært finanssjef i flere virksomheter. Prestvik er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI og har videreutdanning fra Harvard Business School.

TOR OLE STEINSLAND
Direktør for forretningsstøtte,
ansatt siden 2012.

Kom til KBN fra stillingen som partner og rådgiver i PR-byrået Kreab Gavin Anderson. Har tidligere arbeidet som finansjournalist i ulike print- og etermedier. Steinsland har høyere avdelingsstudium i finans fra NHH. Gikk fra kommunikasjonsjef i KBN til direktør for forretningsstøtte i 2021.

ANDREA SØFTING
Økonomidirektør, ansatt siden 2021.

Søfting kom til KBN fra stillingen som Banksjef Økonomi/Finans (CFO) i SpareBank 1 Ringerike Hadeland. Hun har tidligere erfaring fra revisjon og konsulent i Deloitte. Har en Master i Regnskap og Revisjon (statsautorisert revisor) og en MBA i økonomisk styring og ledelse, begge fra NHH.

HÅVARD THORSTAD
Direktør for compliance,
ansatt siden 2015.

Var tidligere nestleder for risk management i SIX Securities Services i Sveits og har ledet risk management i Oslo Clearing, Hydro Aluminium og Eksportfinans. Har jobbet i Finansdepartementet og Norges Bank. Utdannet samfunnsøkonom fra Université de Fribourg, Sveits, samt NFF Autorisert Finansanalytiker (AFA).

KJERSTI ULSET
Direktør for risikostyring,
ansatt siden 2021.

Ulset kom til KBN fra stillingen som Head of Clearing Risk i Nasdaq Clearing. Hun har tidligere jobbet som leder og analytiker innenfor markedsanalyse og modellering av råvaremarkeder. Ulset er utdannet sivilingeniør i industriell matematikk fra Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet - NTNU.

Forretnings- og driftsmodell

KBN er organisert som et aksjeselskap der statens eierandel utgjør 100 prosent. Det statlige eierskapet forvaltes av Kommunal- og distriktsdepartementet. KBN har ikke datterselskaper.

Om mål og begrunnelse for det statlige eierskapet i KBN heter det i Meld. St. 6 (2022-2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap:

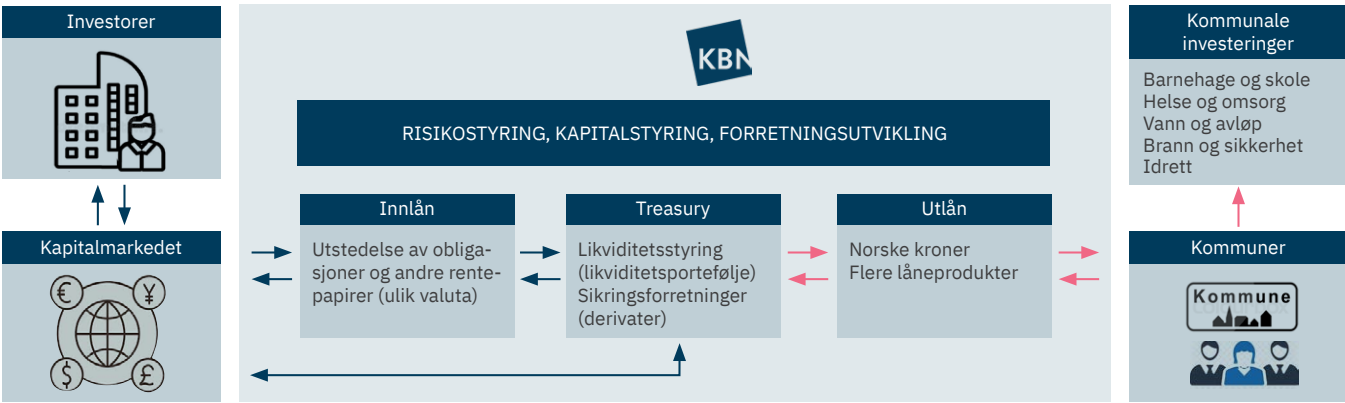
«Staten er eier i Kommunalbanken for å tilby stabil, langsiktig og effektiv finansiering til kommunesektoren. Statens mål som eier er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer.»

KBNs formål, nedfelt i bankens vedtekter, «er å yte lån til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og andre selskaper som utfører kommunale oppgaver enten mot kommunal garanti, statlig garanti, eller annen betryggende sikkerhet. Selskapet kan påta seg andre oppgaver som naturlig hører sammen med selskapets virksomhet».

Utlånsvirksomheten finansieres gjennom effektiv tilgang til kapitalmarkeder over hele verden. Forretningsmodellen og strategien bygger på at KBN skal operere med lav risiko og samtidig ha evne til å bidra med lån uavhengig av økonomiske konjunkturer. Kommunal sektors høye kredittverdighet skal reflekteres i lånekostnaden. KBN skal innrettes med en målsetting om kreditt-rating på nivå med den norske stat (AAA). For å kunne fylle denne rollen har KBN en målsetting om å ha en sterk markedsposisjon.

KBN skal søke å innfri eiers krav til avkastning innenfor de vedtektsfestede virksomhetsbegrensningene. For å legge til rette for dette jobber KBN systematisk med å optimalisere balansesammensetningen og effektivisere kapitalutnyttelsen. KBNs driftsmodell/forretningsmodell er illustrert nedenfor.

FIGUR 1
KBNs driftsmodell

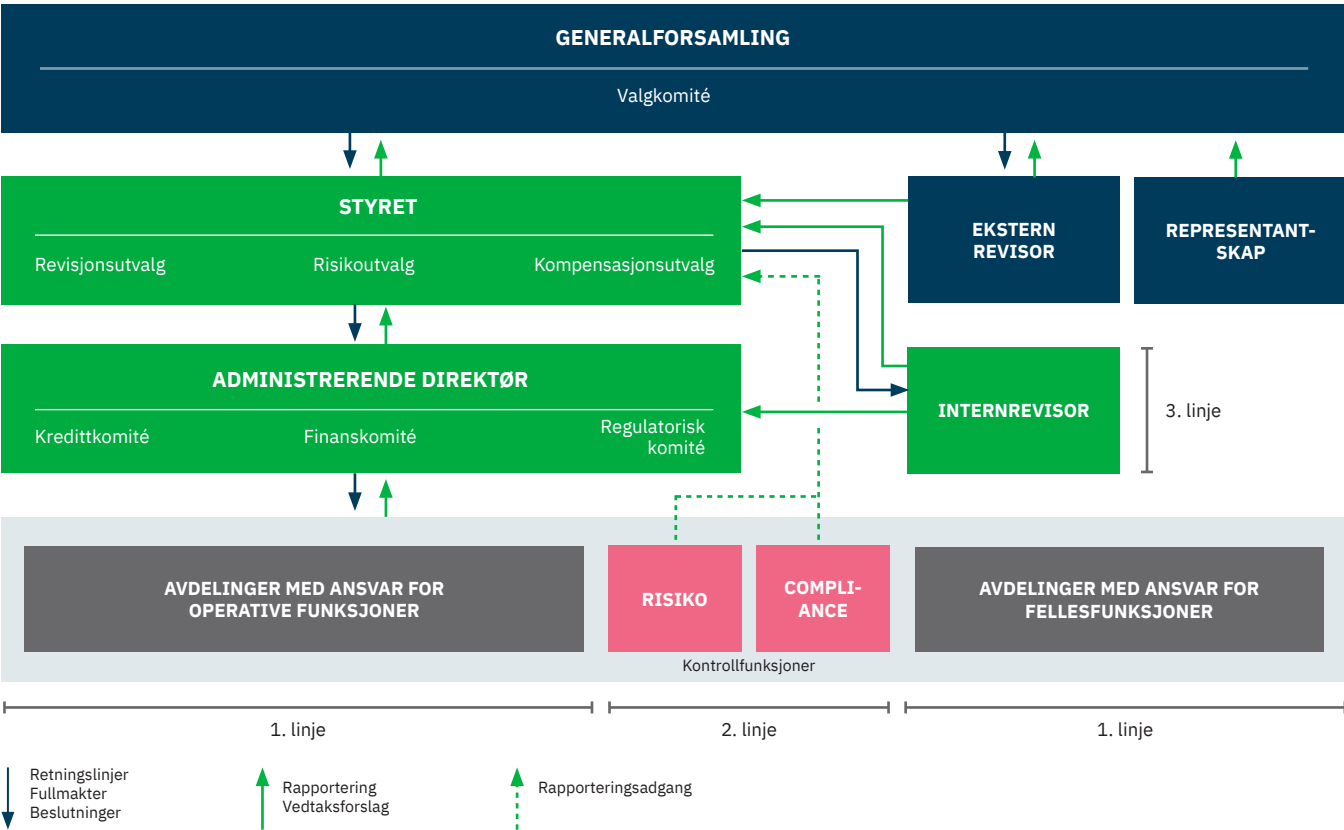

Organisering og styrende organer

KBNs organisasjonsstruktur skal sikre effektiv tilpasning til endrede kundeforventninger, bidra til robuste beslutninger og kjennetegnes av tydelige ansvarsforhold innenfor rammen av eiers forventninger og regulatoriske krav.

I 2020 tiltrådte Jannicke Trumpy Granquist som ny administrerende direktør. Organisasjonsendringen som ble gjennomført i 2021 har hatt sitt første hele virkeår i 2022. Organisasjonsendringen har styrket den forretningsmessige driften av KBN og samtidig etablert en ledergruppe som er mer tilpasset organisasjonens størrelse.

ORGANISERING
Styrende organer i KBN

Generalforsamlingen (Staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet) velger styremedlemmer, medlemmer og varamedlem av valgkomiteen, medlemmer og varamedlemmer av representantskapet samt selskapets revisor. Generalforsamlingen godkjenner årsregnskapet og årsberetningen, herunder anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd og utdeling av utbytte. Generalforsamlingen fastsetter videre godtgjørelse for styrets medlemmer, selskapets revisor og for medlemmene av representantskapet samt behandler styrets erklæring om fastsettelse av lønn og godtgjørelse til ledende ansatte.

Representantskapets rolle er vedtektsfestet. Representantskapet skal søke å se til at KBNs formål fremmes i samsvar med lov, vedtekter og generalforsamlingens vedtak, avgi uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til årsregnskap og anvendelse av overskudd eller dekning av tap samt avgi uttalelser i saker som vedkommer selskapet og i den forbindelse ha særlig fokus på selskapets samfunnsrolle og -ansvar. Representantskapet skal være allsidig sammensatt.

Styret har forvaltnings- og tilsynsansvaret for KBN og skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, i nødvendig utstrekning fastsette planer og budsjetter og overordnede retningslinjer for virksomheten. Styret skal videre holde seg orientert om KBNs økonomiske stilling og påse at virksomheten og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og virksomheten for øvrig, overvåke og styre KBNs samlede risiko og kapitalbehov og vurdere om styrings- og kontrollordningene er tilpasset risikonivå og omfang av virksomheten til KBN. Styrets rådgivende og saksforberedende utvalg velges av og blant styrets medlemmer.

Risikoutvalget forbereder styrets vurdering av risiko, selskapets risikoappetitt, ICAAP, ILAAP og gjenopprettingsplan, og vurderer i den forbindelse utfall av scenarier og stresstester samt om prising av nye produkter og tjenester anses forsvarlig ut fra bankens risikoappetitt. Utvalget gjennomgår internrevisjonens årsplan og rapporter som relaterer seg til risikoområdet samt risikorapporter til styret og forbereder styrets oppfølging av at retningslinjer for risikostyring følges.

Revisjonsutvalgets hovedfokus er knyttet til finansiell og bærekraftsrelatert rapportering og kontroll. Utvalget skal bistå styret med å påse kontroll med rapporteringen og rapporteringsprosessen og forberede styrets oppfølging. Utvalget skal vurdere effektiviteten i internkontroll- og risikostyringssystemer når det gjelder regnskapsrapporteringen og bærekraftsrelatert rapportering, vurdere effektiviteten av selskapets internrevisjon når det vedrører finansiell og bærekraftsrelatert rapportering og vurdere og overvåke eksterne revisors uavhengighet, særlig hvorvidt andre tjenester enn revisjon er levert i henhold til regelverk. Utvalget skal overvåke forhold som Finanstilsynet har påpekt i stedlig tilsyn av foretaket eller brev til styret, og som er relevant for finansiell og bærekraftsrelatert rapportering. Utvalget har ansvar for å forberede selskapets valg av eksterne revisor.

Kompensasjonsutvalget forbereder alle saker om selskapets godtgjørelsesordning som skal behandles av styret, herunder selskapets ordning for variabel lønn, retningslinjer for ytelser til ledende ansatte og evaluering og godtgjørelse til administrerende direktør. Utvalget behandler også lønnsrapport og retningslinjer for lønn til ledende ansatte, som forelegges generalforsamlingen.

Administrerende direktør (adm.dir.) er KBNs daglige leder og har myndighet til å ta beslutninger i alle saker som hører inn under driften av KBN og som ikke etter lov og forskrift eller styrets retningslinjer skal behandles av styret. Adm. dir. kan avgjøre saker etter fullmakt fra styret. Adm. dir. kan delegere beslutningsmyndighet til avdelingsdirektører innenfor de fullmakter og retningslinjer som er gitt av styret. Adm. dir. har ansvar for at virksomheten i KBN drives i tråd med strategi, planer, budsjetter og risikoappetitt fastsatt av styret. Adm.dir. skal sørge for forsvarlig internkontroll gjennom effektive drifts- og kontrollrutiner. Ansvar og myndighet til avdelingsdirektører fastsettes av adm. dir. gjennom stillingsinstrukser og fullmakter.

Ledergruppen (LG) er bankens ledende ansatte, består av avdelingsdirektørene og bistår adm.dir. i den daglige ledelsen av KBN.

Komiteer og særskilte fora er etablert med instruks som rådgivende organer til adm.dir., der beslutningsmyndighet ligger hos adm.dir.

Kredittkomiteens overordnede funksjon er å gjennomføre mandatet gitt av styret i retningslinjer, herunder utlånsrammeverket og bistå adm.dir. i styringen av kredittrisiko.

Finanskomiteen skal gi råd om og innstilling til beslutninger av prinsipiell eller vesentlig karakter som knytter seg til kapitalmarkedsområdet, herunder finansiell risikostyring. Finanskomiteen skal gi innstilling om nye produkter (NPAP).

Regulatorisk komités overordnede funksjon er å gi råd om tilpasninger for å sikre at KBN på et tidlig stadium identifiserer regulatoriske forhold som påvirker bankens måloppnåelse.

Avdelingsdirektører rapporterer til adm.dir., og har ansvar for å bistå adm.dir. i den daglige ledelsen av KBN samt for organisering og daglig drift av egen avdeling. Stillingsinstruksen definerer det nærmere ansvaret og angir fullmakter lagt til stillingen. Det generelle ansvaret innbefatter gjennomføringen av strategier og planer innenfor rammen av lover og forskrifter og KBNs retningslinjer og gjennomføring av internkontrollen. Det særskilte ansvaret er knyttet til avdelingens oppgaver. Avdelingsdirektører kan fastsette rutiner innenfor sitt ansvarsområde. Avdelingsdirektører som har ansvar for fellesfunksjoner, kan etter fullmakt fra adm.dir. fastsette avdelingsovergripende rutiner på sitt fagfelt etter behandling i ledergruppen (LG).

Internkontroll

Internkontrollen er organisert i tre forsvarslinjer der operative funksjoner og fellesfunksjoner tilhører 1.linjen, kontrollfunksjonene tilhører 2. linjen og internrevisor er 3. linje. Formålet med tredelingen er å sikre at KBNs ulike styringsnivåer har hver sine kontrollfunksjoner til å bistå seg i sitt ansvar med å sikre at virksomheten drives pålitelig, robust og effektivt, og innenfor gjeldende regelverk. Kontrollfunksjonene er uavhengig av de funksjoner og områder som kontrolleres.

Avdelingsdirektørene (1. linje) for operative funksjoner og fellesfunksjoner har ansvar for styring og internkontroll for eget ansvarsområde, herunder prosesser og aktiviteter for å nå fastsatte mål, styre risiko og etterlevelse av eksternt og internt regelverk.

Direktør risikostyring (2. linje) leder risikostyringsfunksjonen og er administrerende direktørs kontrollfunksjon med instruks fra og rapportering til adm.dir. Risikostyringsfunksjonen vurderer på eget grunnlag risikoer som KBN er eksponert for, forestår den aggregerte risikorapporteringen til styret, videreutvikler og holder vedlike KBNs risikostyringsrammeverk inklusive forslag til bankens risikoappetitt, og kontrollerer at risikostyringen, herunder modeller og prosesser i 1. linjen er innenfor rammeverket. Direktør risikostyring vurderer på eget grunnlag nivå på operasjonell risiko. Direktør risikostyring har direkte adgang til styret ved behov.

Direktør compliance (2. linje) leder compliance-funksjonen og er administrerende direktørs kontrollfunksjon med instruks fra og rapportering til adm.dir. Direktør compliance vurderer på eget grunnlag risikoen for manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk. Direktør compliance utarbeider en årsplan for compliance-aktivitetene med utgangspunkt i risikovurderingen. Direktør compliance har ansvar for å kontrollere at KBNs retningslinjer oppfyller forpliktelser etter lov og forskrift og regelmessig vurdere om disse og tiltak er tilstrekkelig effektive. Direktør compliance har videre ansvar for gjennomføring av KBNs prosesser knyttet til styring av operasjonell risiko og avgir en vurdering av operasjonell risiko til Direktør risikostyring. Direktør compliance koordinerer og følger opp KBNs internrevisjon. Direktør Compliance rapporterer uavhengig av

operative og fellesfunksjoner for etterlevelsrisiko, og avgir regelmessig rapport om etterlevelse til styret. Direktør Compliance har direkte adgang til styret ved behov.

Internrevisjonen (3. linje) er styrets kontrollfunksjon med instruks og revisjonsplaner fastsatt av styret. Internrevisor bistår styret og ledelsen i å utøve god virksomhetsstyring gjennom en uavhengig og nøytral vurdering av om KBN er organisert og drives på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende krav til virksomheten. Internrevisjonsfunksjonen er utkontraktert til KPMG.

4.1 Styrende organer

Pr. 31.12.2022

Styret

- Brit Kristin Rugland, leder
- Rune Midtgaard, nestleder
- Eyvind Aven
- Anne Jenny Dvergsdal, ansattes representant
- Toril Hovdenak
- Harald Jacobsen, ansattes representant
- Ida Espolin Johnson
- Ida Texmo Prytz
- Petter Steen jr.

Varamedlemmer for ansattes representanter

- Marit Urmo Harstad
- Nils Baumann

Styrets saksforberedende utvalg

Revisjonsutvalget

- Rune Midtgaard, leder
- Anne Jenny Dvergsdal
- Toril Hovdenak
- Ida Texmo Prytz

Risikoutvalget

- Eyvind Aven, leder
- Ida Espolin Johnson
- Brit Kristin Rugland

Kompensasjonsutvalget

- Brit Kristin Rugland, leder
- Harald Jacobsen
- Petter Steen jr.

Revisor

Ernst & Young AS

- Einar Hersvik, statsautorisert revisor

Internrevisor

Deloitte AS

- Eivind Skaug, statsautorisert revisor

Valgkomite

- Cathrin Sætre, ekspedisjonssjef, Kommunal- og distriktsdepartementet
- Otto Leirbukt, avdelingsdirektør, Kommunal- og distriktsdepartementet
- Einar Bye, fagdirektør, Kommunal- og distriktsdepartementet

Varamedlem

- Arild Kormeseth, seniorrådgiver, Kommunal- og distriktsdepartementet

Representantskapet

- Ida Stuberg, leder, ordfører i Inderøy kommune
- Hege Mørk, nestleder, kommunedirektør i Gol kommune
- Ane Mari Braut Nese, fylkesleder i Høyre, Rogaland
- Leidulf Gloppestad, ordfører i Gloppen kommune
- Aase Refsnes, ordfører i Steigen kommune
- Bjørn Ropstad, fylkesvaraordfører, Agder fylke
- Gunn Marit Helgesen, styreleder KS
- Leif Harald Walle, rådmann, Stor-Elvdal kommune
- Rigmor Brøste, statsforvalter i Møre og Romsdal
- Terje Dalby, senior kundeansvarlig, ansattes representant
- Tron Bamrud, fylkesrådmann i Innlandet fylkeskommune
- Tore Isaksen, rådmann i Ringerike kommune

Varamedlemmer

- Bente Rudrud Herdlevær, kommunaldirektør OSU i Bærum kommune
- Nina Bordi Øvergaard, rådmann i Sør-Varanger kommune
- Terje Fronth-Pedersen, senior kundeansvarlig, vara ansattes representant
- Tommy Stensvik, kommunedirektør i Vågan kommune
- Toril Eeg, tidl. kommunedirektør i Færder kommune

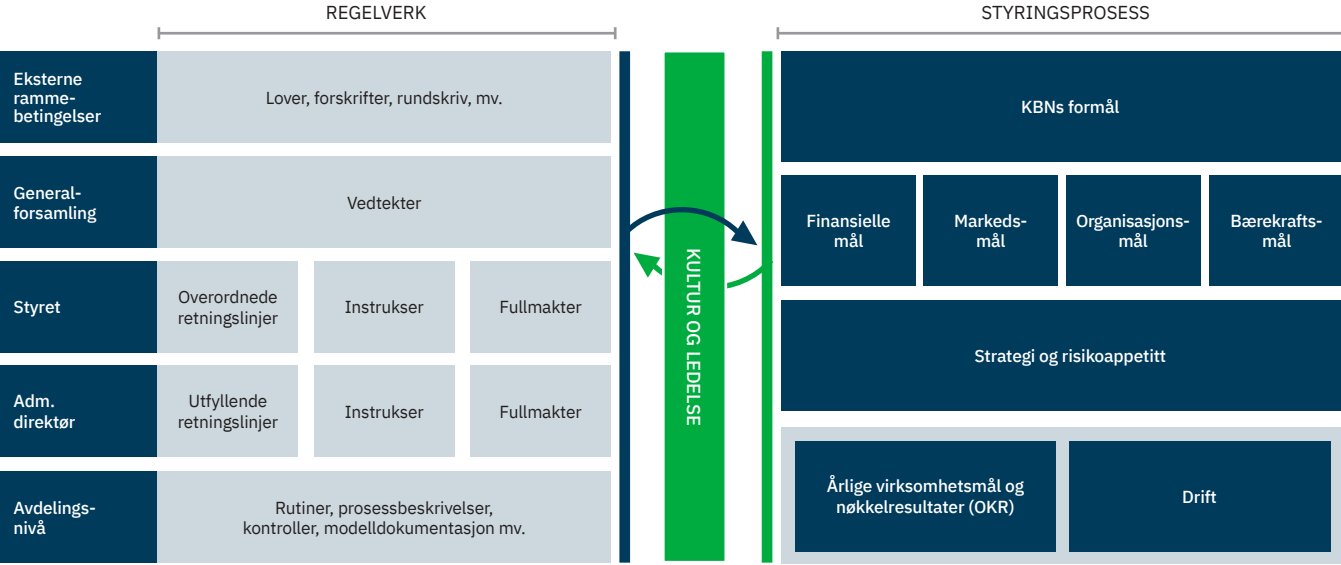
Virksomhetsstyring

Virksomhetsstyringen i KBN er et samspill mellom prosesser og strukturer, herunder organisering, regelverk og kontroller som benyttes i styringen. Styringen gjøres gjennom fastsettelse av overordnede mål, strategien, fastsettelsen av risikoappetitt samt gjennom årlige vurderinger og planer som finansiell langtidsprognose, kapitalplan, virksomhetsplan og budsjett.

Styret fastsetter KBNs overordnede mål, strategi og risikoappetitt samt årlige planer og budsjetter. Risikoappetitten operasjonaliseres gjennom fastsettelse av rammer for typer og omfang risiko banken kan eksponeres for. Styret fastsetter overordnede retningslinjer og administrerende direktør fastsetter utfyllende retningslinjer. Videre er det etablert instruks, fullmakter, mandater, prosessbeskrivelser, rutiner, mm. Disse styringsdokumentene gir føringer for hvordan virksomheten skal innrettes for å oppfylle eiers begrunnelse for sitt eierskap.

VIRKSOMHETSSTYRING

Samspillet mellom regelverk og styringsprosesser

Styrets hovedprioriteringer i 2022

- Innspill til statens eierskapsmelding (Meld. St. 6 (2022-2023))
- Vedtak i oktober om justering av KBNs strategi samt relevante virksomhetsmål og nøkkelresultater (OKR)
- Vedtak og behandling av flere strategiske temaer blant annet knyttet til visjon og verdier, kundedifferensieringsstrategi, regulatorisk utvikling, investeringsunivers for likviditetsporteføljen, samt fornyelse av kjerneprosesser og -systemer for utlånsvirksomheten
- Oppfølging av arbeidet mot hvitvasking og cybertrusler
- Vedtak om KBNs bærekraftsmål og rapportering samt behandling av ny vesentlig-hetsanalyse for banken
- Eierdialog gjennom kvartalsmøter med Kommunal- og distriktsdepartementet
- Korrespondanse med Finanstilsynet og Finansdepartementet om LCR-status for KBN.
- Vedtak om fullmakt til utstedelse av fondsobligasjon samt endringer i KBNs vedtekter for behandling i Generalforsamlingen i juni 2022
- Vedtak om justert risikoappetitt, kredittstrategi utlån og finansiell risikostrategi
- Vedtak om kapital- og likviditetsbehov
- Vedtak om justering av styrets instruks og instruks for styrets tre underutvalg
- Drøftet føringene om lønnsjustering for ledende ansatte i den nye eierskapsmeldingen
- Implementering av åpenhetsloven

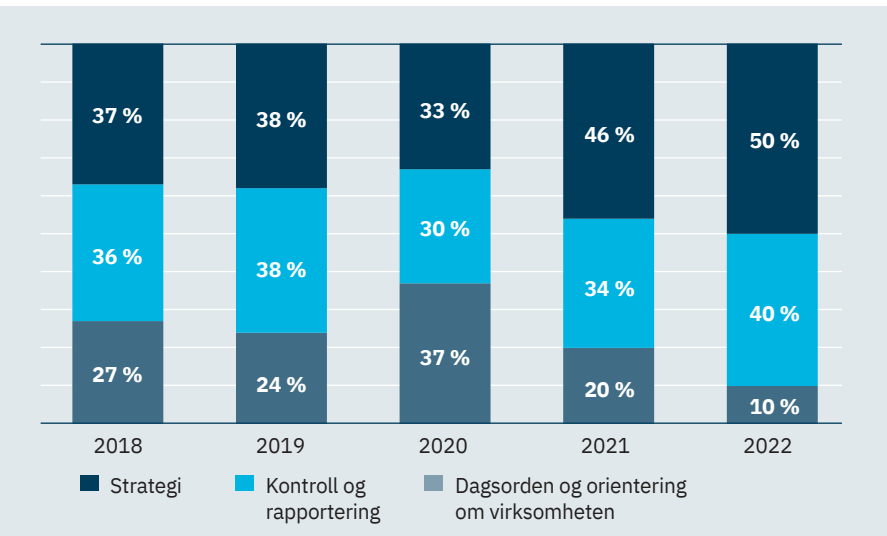
Styret balanserer tidsbruken mellom de tre hovedområdene:

- (i) Strategiske temaer og videreutvikling av kompetanse
- (ii) Kontroll- og tilsynsoppgaver
- (iii) Oppfølging av og orientering om virksomheten

Styret benyttet i 2022 halvparten av tiden i styremøtene på strategiske temaer og videreutvikling av kompetanse, 40 pst. av tiden på oppfølging av og orientering om virksomheten og resterende del på kontroll- og tilsynsoppgaver. Tiden styret bruker på strategiske oppgaver har økt de siste årene, mens tiden brukt på orienteringer fra virksomheten er gått ned blant annet fordi informasjon i større grad gjøres løpende tilgjengelig.

FORDELING AV TID

Tidsbruk i styret fordelt på (i) strategi, (ii) kontroll og rapportering og (iii) orientering om virksomheten.

KBNs oppfølging av eiers forventninger

Beskrivelsen redegjør for hvordan statens forventninger til selskaper med statlig eierskap er fulgt opp i KBN.

Tema	KBN innfrir statens forventninger
1 Ambisjoner, mål og strategier	KBN er et kategori 1 selskap med mål om å levere høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Med unntak for 2020 og har KBN innfridd det til enhver tid gjeldende avkastningskravet basert på kjerne resultatet de siste 10 år. KBN har identifisert hvilke av FNs bærekraftsmål banken har størst mulighet til å bidra positivt til og bankens grønne utlånsportefølje er kartlagt for å identifisere koblingen mellom vår finansiering gjennom grønne utlån mot bærekraftsmålene. Styret behandler og vedtar årlig strategien, virksomhetsplan, kapitalplan, risikoappetitt og -rammer samt KBNs mål og ambisjon for bærekraft. Styret har i 2022 oppdatert KBNs gjeldende strategi, «Bærekraftig samfunnsbygger» i tråd med utviklingen av KBN og samfunnet rundt oss. Fundamentet i strategien er at KBNs virksomhet skal balansere økonomiske, sosiale og miljømessige forhold på en måte som bidrar til langsiktig verdiskaping. For 2023 benyttes OKR (Objectives, Key Results) som målstyringsverktøy for å operasjonalisere strategien i den daglige virksomheten.
2 Ansvarlig virksomhet	KBN har gjennomført risikobaserte aktsomhetsvurderinger av egen virksomhet og leverandørkjeden, ref åpenhetsloven. Dette er forankret i bankens overordnede retningslinjer for bærekraft, vedtatt av KBNs styre. Se rapportering på åpenhetsloven 2022.
3 Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	Arbeidet med mangfold og likestilling er integrert i KBNs personalpolitikk og følges opp i alle deler av virksomheten. KBN skal ha en inkluderende kultur hvor alle ansatte har like rettigheter og muligheter og møtes med respekt. Dette er nedfelt i bankens overordnede retningslinjer for bærekraft, vedtatt av bankens styre. KBN oppfordrer ansatte til å organisere seg. Informasjon om bankens fagforeninger blir gitt som en del av opplæringen for nyansatte. Det er informasjon om fagforeningene på bankens intranett, og tillitsvalgte kan bruke arbeidstiden på fagforeningsarbeid.
4 Klima	KBN rapporterer på sin klimarisiko etter TCFD-rammeverket og har utviklet indikatorer for kundenes klimarisiko som er inntatt i bankens kredittmodell, dvs for kredittvurdering av kunder. KBN har satt seg klare mål for reduksjon av klimagassutslipp og skal i 2023 jobbe videre med å kartlegge alle vesentlige direkte og indirekte utslipp.
5 Naturmangfold og økosystemer	KBN tilbyr grønne, rabatterte lån blant annet til investeringer som skal stimulere til økt gjenvinning og resirkulering, samt tiltak mot forurensing på land og i vann og til restaurering av naturområder. KBN gjennomførte en vesentlighetsanalyse i 2022, der "påvirkning på vann" samt "materialforbruk og sirkulærøkonomi" ble identifisert som to vesentlige tema KBN skal jobbe med fremover for å redusere egen negativ påvirkning og samtidig bidra til en positiv påvirkning. Dette arbeidet starter opp i 2023 og progresjonen vil bli rapportert i bærekraftsrapporteringen fremover.
6 Skatt og forebygging av økonomisk kriminalitet	KBN driver virksomhet i Norge og innretter seg etter de til enhver tid gjeldende skatteregler, og har utarbeidet en policy for selskapets skatteadferd som er publisert på bankens nettsider. KBN har innrettet seg med sikte på å forebygge økonomisk kriminalitet. KBN er åpen om mål og tiltak innenfor sitt arbeid med ansvarlig virksomhet.
7 Kapitalstruktur og utbytte	Eiers avkastningskrav og utbytteforventninger er førende for bankens finansielle planer. KBN rapporterer på finansielle mål og resultater gjennom offentlige års- og delårsrapporter. Styret fastsetter kapitalplan (gjennom ICAAP til Finanstilsynet), finansbudsjett, virksomhetsplan og driftsbudsjett i tråd med langsiktige mål og strategi.

8	Organisering og kultur	KBNs organisering og beslutningsstruktur er satt opp for å fremme oppnåelse av selskapets mål og risikostyring, innrettet etter norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse og gjeldende regelverk for kredittforetak. I bankens oppdaterte strategi har kultur og organisasjonsutvikling fått en sentral plass. KBNs kultur skal preges av at vi fornyer kompetanse gjennom læring og kunnskapsdeling for å skape verdi for bankens kunder. Effektivisering og digitalisering av arbeidsprosesser er sentralt i selskapet strategi og strategiske målsettinger. Det er innført egne mål for engasjement og gjennomføringsevne, som måles i medarbeiderundersøkelser jevnlig.
9	Medarbeidere og mangfold	KBN arbeider aktivt, målrettet og planmessig med bærekraft, herunder for likestilling og ikke-diskriminering. KBN har som ambisjon å være ledende på sitt område. Arbeidet for likestilling og mot diskriminering er integrert i KBNs personalpolitikk og følges opp i alle deler av virksomheten. KBN skal ha en inkluderende kultur hvor alle ansatte har like rettigheter og muligheter, og møtes med respekt. Det overordnede arbeidet med mangfold og likestilling er forankret i retningslinjer for bærekraft, revidert i 2022. Det er etablert et kompetansehevingsprogram der det er satt av et budsjett til hver ansatt som skal brukes til kompetanseheving etter gitte kriterier. Ansatte blir målt på gjennomføring av sitt kompetanseløfte. I 2022 gjennomførte 87 prosent av bankens ansatte sitt kompetanseløfte. KBN har etablert et studentprogram der studenter i relevante fagretninger kan søke på 40 pst stillinger i inntil to år. Mange av studentene som har deltatt i programmet har senere gått over i fulle og faste stillinger i banken.
10	Lønn og godtgjørelse	KBNs godtgjørelsespolitikk er forankret i bankens verdigrunnlag, personalpolitikk og i tråd med statens retningslinjer for lederlønn. Godtgjørelse til ledende ansatte er redegjort for i note 6, og lønnsrapport vil bli forelagt generalforsamlingen i 2023 og publisert på selskapets nettside. Selskapets retningslinjer fastslår at lønn skal være konkurransedyktig men ikke lønnsledende. Fastlønn er hovedelementet i godtgjørelsesordningen. Selskapet har i tillegg en ordning for variabel lønn. Ordningen gir en ekstra lønnsutbetaling på inntil 1,5 månedslønn til alle ansatte basert på styrefastsatte, kvantitative kriterier. Ordningen forutsetter i tillegg at selskapet kan utbetale utbytte til eier.
11	Risikostyring	KBNs styre har fastsatt retningslinjer for risikostyring og internkontroll, og har fastsatt risikoappetitten for KBN. Sentrale retningslinjer og rammer for risikoappetitt er gjenstand for periodiske vurderinger i styrets møter.
12	Selskapsledelse	KBN følger NUEs-anbefalingene med mindre noe annet følger av særbestemmelsene i aksjeloven for statsaksjeselskaper. Styret følger praksis for godt styrearbeid tilpasset selskapets virksomhet.
13	Åpenhet og rapportering	KBN skal være blant de ledende finansinstitusjonene på områdene klimarisiko, grønne finansieringsløsninger, bærekraftsrapportering og innsikt som bidrar til bærekraftig utvikling. KBN har regelmessig dialog med sine interessenter og følger ledende praksis for arbeid med og rapportering på bærekraft. KBN følger GRI- og TCFD-rammeverkene og rapporterer til CDP og Miljøfyrtårn. KBN er åpen om og rapporterer på vesentlige forhold knyttet til virksomheten på www.kbn.com og offentlige pilar 3-, kvartals- og årsrapporter.

NUEs anbefaling

Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) offentliggjorde en oppdatert anbefaling i 2021. Av særlig relevans for KBN er anbefaling om at selskapene skal skape verdier på en bærekraftig måte (kapittel 2). Tabellen nedenfor redegjør for hvordan anbefalingene i NUES er fulgt opp i KBN. Avvikene følger av aksjelovens særbestemmelser for statsaksjeselskaper.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Noen avvik fra anbefalingen.

KBN følger anbefalingene for eierstyring og selskapsledelse innenfor rammen av lovgivningen som gjelder for statsaksjeselskaper og regelverket som følger av tillatelsen til å drive kredittforetak. Avvikene fra anbefalingene ligger primært i at enkelte bestemmelser ikke er tilpasset KBN som følge av det statlige eierskapet.

Se for øvrig [Forretnings- og driftsmodell](#) og <https://www.kbn.com/om-oss/>

2. Virksomhet

Ingen avvik fra anbefalingen.

KBNs formål er angitt i vedtektene og består i å yte lån til kommunal sektor. Vedtektene er offentlig tilgjengelige. Styret behandler og vedtar årlig strategien, virksomhetsplan, kapitalplan, risikoappetitt og -rammer samt KBNs mål og ambisjon for bærekraft. Styret har herunder vedtatt retningslinjer for etikk, anti-hvitvasking og korrupsjon, forventninger til leverandører samt retningslinjer for bærekraft der også mangfold og likestilling inngår.

KBNs retningslinjer for bærekraft skal sikre at selskapet skaper verdier på en måte som tar hensyn til økonomiske, sosiale og miljømessige forhold og at vi har tydelige ambisjoner for arbeid med mangfold og likestilling.

Se for øvrig [Bærekraftsrapportering](#) og <https://www.kbn.com/om-oss/> samt <https://www.kbn.com/barekraft/>

3. Selskapskapital og utbytte

Noe avvik fra anbefalingen.

Styret vurderer kapitalsituasjonen løpende i lys av eiers formål med det statlige eierskapet, selskapets mål, strategi og risikoprofil og med hensyn til krav og forventninger fra Finanstilsynet og andre tilsynsmyndigheter. KBN søker å innfri eiers krav om høyest mulig avkastning over tid innenfor de vedtektsfestede virksomhetsbegrensningene. Eiers forventning til avkastning for KBN fastsettes i statsbudsjettet for en treårsperiode og er satt til 5,5 pst. for perioden 20122-2024 der det for samme periode er budsjettert med et utbytte som svarer til 73 pst. av avkastningskravet.

Det må innhentes samtykke fra Stortinget ved endringer av statens eierandeler i KBN (kjøp og salg av aksjer) og vedtak om kapitaltilførsel som innebærer utbetalinger for staten.

4. Likebehandling av aksjeeiere

Ingen avvik fra anbefalingen.

Staten eier 100 prosent av KBN og anbefalingen følges innenfor rammene av det statlige eierskapet.

5. Aksjer og omsettelighet

Avvik fra anbefalingen.

I henhold til KBNs vedtekter kan statens aksjer overdras til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og kommunale pensjonskasser. Dette vil skje i

samsvar med selskapets målsetting om høyest mulig kredittverdighet.

6. Generalforsamling

Noe avvik fra anbefalingen.

KBN har kun én aksjeeier. Staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet, innkaller til generalforsamling, der styrets leder, daglig leder, selskapets revisor og Riksrevisjonen innkalles.

7. Valgkomité

Noe avvik fra anbefalingen.

Valgkomiteen er vedtektsfestet og består av inntil tre medlemmer og ett varamedlem som velges av generalforsamlingen for en periode på to år. Alle medlemmer og varamedlem er uavhengige av styret og ledende ansatte.

Valgkomiteen mottar ingen godtgjørelse.

8. Styre, sammensetning og uavhengighet

Ingen avvik fra anbefalingen.

Styret er bredt sammensatt slik at det kan handle uavhengig av særinteresser, og har tilstrekkelig kunnskap og erfaring til å kunne forstå foretakets virksomhet. Det foretas vurdering av individuell egnethet ved valg av medlemmer til styret, og med krav til regelmessig bekreftelse deretter. Det gjennomføres vurdering av styrets kollektive egnethet minst årlig i tråd med regulatoriske krav for finansforetak. Generalforsamlingen velger medlemmene til styret samt styrets leder og nestleder.

Styremedlemmenes funksjonstid er to år.

9. Styrets arbeid

Ingen avvik fra anbefalingen.

Styret har fastsatt instruks for styret og for administrerende direktør. Styret har tre underutvalg: revisjonsutvalg, risikoutvalg og kompensasjonsutvalg.

Styret velger årlig minst tre medlemmer til underutvalgene blant styrets medlemmer, og oppnevner utvalgenes leder.

Styret evaluerer sitt arbeid og sin kompetanse årlig og kommuniserer dette i eierdialogen med Kommunal- og distriktsdepartementet.

10. Risikostyring og internkontroll

Ingen avvik fra anbefalingen.

Styret påser at KBN har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring med hensyn til arten av KBNs virksomhet, herunder at internkontrollen og risikostyringen er i tråd med regulatoriske krav for finansforetak og spesifikke myndighetsfastsatte krav for KBN.

Styret gjennomgår jevnlig KBNs viktigste risikoområder, påser videreutvikling av risikostyringen og fastsetter risikoappetitt for ulike risikotyper.

Se også KBNs Pilar 3 -rapport. <https://www.kbn.com/om-oss/publikasjoner/?filter=Pilar%2B3>

11. Godtgjørelse til styret

Ingen avvik fra anbefalingen.

Godtgjørelse til styret reflekterer styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Godtgjørelse til styret er ikke resultatavhengig og det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmene.

12. Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

Ingen avvik fra anbefalingen.

Styret utarbeider retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte som legges frem for generalforsamlingen i KBN. KBN har en ordning med variabel lønn som omfatter samtlige ansatte og som er begrenset med inntil 1,5 månedslønner per år basert på styrefastsatte, kvantitative kriterier.

KBN har ikke børsnoterte egenkapitalinstrumenter og har ikke opsjonsordninger for sine ansatte.

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte legges frem for generalforsamlingen.

Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte publiseres som note til årsregnskapet. Lønnsrapport som viser godtgjørelse mottatt av ledende personer i 2022 forelegges generalforsamling i 2023 for rådgivende avstemming. Rapporten vil offentliggjøres etter behandlingen.

13. Informasjon og kommunikasjon

Ingen avvik fra anbefalingen.

Styret har fastsatt retningslinjer for ekstern rapportering, samt retningslinjer for informasjons-håndtering og markedsatferd. KBN skal gi markedsaktørene korrekt, tydelig, relevant og samtidig informasjon. KBN skal opptre i markedene for finansielle instrumenter på en måte som ikke innebærer markedsmanipulasjon.

Styret har besluttet hvem som skal uttale seg på vegne av KBN. KBN har en beredskapsplan som også omfatter en egen krisekommunikasjonsplan.

Informasjon om selskapet er tilgjengelig på norsk og engelsk.

14. Selskapsovertakelse

Avvik fra anbefalingen.

Det må innhentes samtykke fra Stortinget ved endringer av statens eierandeler i KBN (kjøp og salg av aksjer).

15. Revisor

Ingen avvik fra anbefalingen.

Selskapets revisor velges av generalforsamlingen. Revisor avgir revisjonsberetning i forbindelse med årsregnskapet. Revisor deltar i møter i revisjonsutvalget, og i styremøtet der års- og kvartalsrapporter behandles.

Revisjonsutvalget vurderer årlig revisors uavhengighet.

Revisors godtgjørelse blir fastsatt av generalforsamlingen.

Bærekraft

Hvordan KBN jobber med bærekraft	47
FNs bærekraftsmål	52
Klimaregnskap	53
Måloppnåelse 2022	55
Mål for 2023 (og 2025)	57
Likestillingsredegjørelse	64
Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven	70
Rapportering om klima-relaterte risikoer og muligheter	72

Hvordan KBN arbeider med bærekraft

I statens eierskapsmelding [Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap](#) er hensynet til bærekraft i statens mål som eier tydeliggjort og forsterket. Meldingen inneholder flere og tydelige forventninger til selskapene, særlig innenfor områdene klima, naturmangfold og økosystemer, risikostyring, åpenhet og rapportering, arbeidsvilkår og lønn og godtgjørelse. Målene skal oppnås bærekraftig og mest mulig effektivt: «Bærekraftig forutsetter at selskapene balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold på en måte som bidrar til langsiktig måloppnåelse uten å redusere muligheten for at kommende generasjoner kan få dekket sine behov».

KBNs [strategi for 2023-2025, Bærekraftig samfunnsbygger](#) slår fast at «Vår verdiskaping skal balansere økonomiske, sosiale og miljømessige forhold slik at avkastning over tid oppnås innenfor bærekraftige rammer». I KBNs [overordnede retningslinjer for bærekraft](#) står det at «KBN skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig med bærekraft» og «har som ambisjon å være ledende på sitt område».

KBN skal følge ledende praksis for arbeid med og rapportering på bærekraft og har siden 2018 rapportert i tråd med GRI Standards, se kapittel GRI-indeks. KBN rapporterer i tillegg etter rammeverkene TCFD¹ (se kapittel [Rapportering om klima-relaterte risikoer og muligheter](#)) og CDP². For øvrig rapporterer KBN etter kravene i regnskapsloven § 3-3c, dvs. det gjeldende EU-direktivet Non-Financial Reporting Directive (NFRD).

Forankring av bærekraftsarbeidet

Styret har det overordnede ansvaret for virksomhetens arbeid med bærekraft, fastsetter de overordnede retningslinjene for bærekraft og vedtar årlige mål og tiltak. Styret skal sørge for at plikten til aktivt likestillingsarbeid og plikten til å redegjøre for dette oppfylles i samsvar med likestillings- og diskrimineringsloven.

Administrerende direktør er ansvarlig for gjennomføringen av KBNs arbeid med bærekraft, fastsetter utfyllende retningslinjer for bærekraft, organiseringen av arbeidet og fordeling av ansvar i administrasjonen.

Bærekraftsarbeidet er en integrert del av KBNs virksomhet og organisasjon og kommunikasjons- og bærekraftssjefen har en koordinerende rolle. Utlånsavdelingen har et eget «green team» som jobber med grønne lån, klimarisiko og miljøeffektrapportering. Kapitalmarkedsavdelingen jobber med grønne obligasjonsutstedelser og ESG i likviditetsporteføljen. Risikoavdelingen sikrer at vesentlig bærekraftsrisiko er identifisert, målt og kontrollert. Forretningsstøtte utarbeider bærekraftsrapportering inkludert rapportering etter Aktivitets- og redegjørelsesplikten og Åpenhetsloven.

¹ [Task Force on Climate-Related Financial Disclosures](#) har etablert seg som det sentrale rammeverket for hvordan klimarisiko skal analyseres og rapporteres

² [CDP](#), tidligere Carbon Disclosure Project, har verdens største database med selskapsinformasjon om klimaendringer. KBN rapporterer årlig på skjemaene for Climate change. Rapportering for 2022 finnes [her](#).

Interessenter

KBNs arbeid med bærekraft er basert på en utvidet interessentdialog med aktører som enten vesentlig berøres av KBNs virksomhet, eller som selv kan påvirke bankens virksomhet på en vesentlig måte. Dette inkluderer kunder, medarbeidere, eier, styret, myndigheter, investorer, ratingbyråer og samfunnet for øvrig. KBN kartlegger løpende eventuelle nye signaler og forventninger fra eier, endringer i nasjonale og internasjonale lover og standarder som påvirker beste praksis og utviklingen av normer og holdninger av betydning for bankens interessenter, med mål om å være i front innenfor de prioriterte områdene for bærekraft.

En av KBNs verdier er åpenhet. Som kunnskapsbedrift ønsker vi å dele kunnskap med våre interessenter og å lytte til deres innspill.

KBN skal bidra til beste praksis innen økonomistyring i kommunesektoren, blant annet gjennom å dele vår kunnskap om gjeldsforvaltning i kommunesektoren med lokale og nasjonale beslutningstakere.

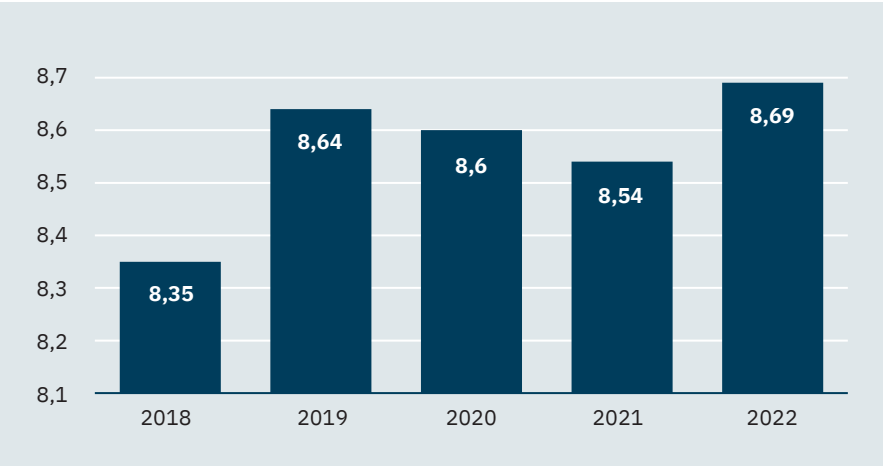
Tilbakemeldinger gjennom regelmessig kontakt med våre interessenter danner utgangspunktet for bankens overordnede strategi- og kommunikasjonsarbeid og vårt arbeid med bærekraft. Vi avstemmer jevnlig våre prioriteringer med våre viktigste interessenter.

Kundeundersøkelsen 2022

KBN gjennomfører årlige kundeundersøkelser. En rekke av spørsmålene i undersøkelsen har vært likelydende over flere år, og vi har dermed gode data for utviklingen i kundenes tilfredshet med KBN og hva slags inntrykk kundene har av KBN på ulike områder. Undersøkelsen brukes også for innspill til prioriteringer framover og for å øke forståelse for hva kundene vektlegger som viktig i relasjonen med KBN. Resultatene fra 2022 viser at kundene jevnt over er meget godt fornøyd med KBN, marginalt bedre enn foregående år, og er beste skår som er målt på dette spørsmålet. Om lag halvparten av kundene har respondert på undersøkelsen.

RESULTAT KUNDEUNDERSØKELSEN

Gjennomsnittsskår blant respondentene i Kundeundersøkelsen på påstanden «Jeg er fornøyd med KBN» fra 1 - 10, re-kalkulert fra skala 1-6 for årene 2018-2021.

Interessentliste

KBNs interessenter kan både påvirke bankens virksomhet og bli vesentlig berørt av den. Under følger en beskrivelse av KBNs viktigste interessenter og bankens aktivitet overfor disse i 2022.

Kunder

KBNs kunder er kommuner og fylkeskommuner, i tillegg til en rekke kommunale og interkommunale selskaper og selskaper med kommunal eller fylkeskommunal garanti. KBN gjennomførte om lag 320 kundemøter i 2022, om lag halvparten i

form av digitale møter og resten med i hovedsak fysiske besøk hos kunden. I tillegg ble det gjennomført 11 webinarer med temaer som renter, makroøkonomi, lokal energiproduksjon og -effektivisering (i samarbeid med Norsk klimastiftelse), og åtte fysiske kundeseminarer rundt om i Norge. Målsettingen med kundeseminarene og webinarene er å bidra til økt innsikt i relevante makroøkonomiske forhold og renteutvikling samt forståelse for finansiell risikostyring og gjeldsforvaltning (økonomisk bærekraft) i kommunal sektor. Det ble gjennomført to runder med KBN Skolen, hhv del 1 og del 2. Hensikten med KBN Skolen er å gi en grunnleggende samt en mer avansert innføring i gjeldsforvaltning for kommuner og fylkeskommuner.

KBNs [klimarisikoverktøy for kommunesektoren](#) ble oppdatert med ny funksjonalitet gjennom året. For eksempel ble det lagt til en modul om klimascenarioer for norske kommuner, utarbeidet av CICERO Senter for klimaforskning. Modulen inneholder makroøkonomiske indikatorer (som anslag på oljeproduksjon, karbonpris og urbanisering) og forklaringer om miljømessig, samfunnsmessig og økonomisk utvikling i tre scenarioer, herunder for næringer av særlig betydning for kommunesektoren. Flere datakilder vil legges inn i verktøyet i 2023.

KBN gjennomførte en hybridvariant av årskonferansen i 2022, med om lag 100 deltakere fysisk og like mange digitalt. Årets tema var «Smarte lokalsamfunn» der vi så nærmere på smarte løsninger innen teknologi, sirkulær økonomi og helse. Blant innlederne var nærings- og fiskeriministeren, politisk og administrative ledere i kommunesektoren samt representanter fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet. Alle billettinntektene fra arrangementet gikk til Røde Kors’ arbeid i Ukraina.

Den årlige kommuneøkonomikonferansen, som er Norges største i sitt slag, ble arrangert i september med rundt 450 deltakere. KBN og medarrangørene KS, Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund og Norges Kommunerevisorforbund har i tillegg arrangerte syv webinarer med ulike kommuneøkonomirelevante tema gjennom året. I gjennomsnitt var det 300 påmeldte til hvert webinar.

KBN delte sammen med KS og Miljøstiftelsen Zero ut prisen «[Årets lokale klimatil-tak](#)», en klimakonkurranse for kommunesektoren, på Zerokonferansen i november. Med verdens første utslippsfrie hurtigbåt gikk Rogaland fylkeskommune helt til topps i konkurransen.

KBN sendte ut 24 nyhetsbrev til kundene.

KBNs representantskap utpekes av eier og består av representanter fra bankens ulike kundegrupper. Representantskapet skal ha et særlig fokus på bankens samfunnsrolle og -ansvar, og dermed bærekraftsarbeidet. Representantskapet hadde to fysiske møter i 2022, ett i Oslo og ett i Sør-Varanger.

Medarbeidere

Alle KBNs ansatte har arbeidssted i bankens lokaler i Oslo. I starten av 2022 jobbet et nødvendig minimum fra kontoret for å ivareta oppgaver som ikke kan løses hjemmefra, mens øvrige ansatte jobbet fra hjemmekontor i perioden hvor myndighetene anbefalte dette grunnet koronapandemien. Etter hvert som samfunnet igjen ble gjenåpnet har de ansatte jobbet fra kontoret, men med inntil to dager hjemmekontor i uka, først som prøveordning og deretter fast ordning.

KBN gjennomførte en rekke digitale «lunch & learn»-foredrag for medarbeiderne i 2022, med temaer som pandemi, makroøkonomi, Pride, psykisk helse, antihvitvas-king, sentrale atferdsregler og IT-sikkerhet. Det ble jevnlig publisert oppsummeringer av ukens viktigste klima- og bærekraftsaker på bankens intranett. Det ble arrangert fem allmøter.

Denne interessentgruppen inkluderer også potensielle medarbeidere. KBN har valgt å markedsføre oss som en bærekraftig samfunnsbygger også i rekrutteringssammenheng. Vi ønsker å tiltrekke oss ansatte som er opptatt av å levere på vårt mandat og vår strategi, og vi opplever at jobbsøkere i økende grad er opptatt av bærekraft.

Eier

KBN er et heleid statlig aksjeselskap med Kommunal- og distriktsdepartementet som ansvarlig eierdepartement. KBN hadde kvartalsvise møter med eier i 2022 og samfunnsansvar/bærekraft var et av temaene. Alle medlemmene av KBNs styre gjennomfører årlige samtaler med eier.

Myndigheter

KBN er underlagt lover, reguleringer og tilsyn på lik linje med andre finansforetak. KBN er utpekt som systemviktig, som ett av tre finansforetak i Norge. KBN hadde møter med blant annet Finanstilsynet, Finansdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Miljødirektoratet og Norges Bank. Klima og bærekraft var tema i flere av møtene.

Investorer

KBNs investorer er kjøperne av våre obligasjonslån, herunder kapitalmarkedsaktører som forretningsbanker, sentralbanker/offisielle institusjoner og pensjonsfond verden rundt. KBN har også i 2022 gjennomført en rekke investormøter, både fysiske og gjennom digitale én-til-én-møter og konferansesamtaler per telefon. I tillegg ble det distribuert kvartalsvise oppdateringer til en rekke investorer globalt.

Ratingbyråer

KBN rates årlig både av de tradisjonelle kredittratingbyråene og i økende grad av ESG-ratingbyråer. Byråer som Moody's og S&P har jobbet med å utvikle metodikk for ESG-rating og Moody's gjennomførte i 2022 sin første ESG-rating av blant annet KBN. ESG er et fast tema på de årlige møtene med kredittratingbyråene. KBN har egne mål for ESG-risiko knyttet til Sustainalytics, ISS ESG og MSCI sin rating av banken.

Leverandører

KBNs forventninger til våre leverandører er publisert på våre nettsider. Årlig avholdes det oppfølgingsmøter med vesentlige leverandører, der KBNs forventninger og leverandørenes bærekraftsarbeid er på agendaen. Leverandørdialogen har blant annet ført til at et IT-konsulentselskap ble sertifisert som Miljøfyrtårn og et annet selskap engasjerte seg i arbeidet for å øke andelen kvinner i teknologibransjen.

Samfunnet for øvrig

KBNs virksomhet påvirker samfunnet og derfor har vi tett dialog med en rekke interesseorganisasjoner. I 2022 ble det grunnet koronapandemien avholdt noen færre møter enn før pandemien. KBN arrangerte åpne webinarer om lokal energi-produksjon og lokal energieffektivisering i samarbeid med Norsk klimastiftelse og ga i desember ut et [inspirasjonshefte](#) om samme tema, med en rekke eksempler fra Kommune-Norge. KBN har en samarbeidsavtale med [Ungt Entreprenørskap](#) om å rette oppmerksomheten mot sosialt entreprenørskap og bærekraft i ungdomsskolen gjennom programmet Elevbedrift. I juni delte KBN ut prisen for [Norges beste sosiale entreprenør](#) til elevbedriften DillDall Design EB fra Åmli ungdomsskule i Agder. KBN har signert Kvinner i finans charter og var bidragsyter til deres statusrapport for 2021.

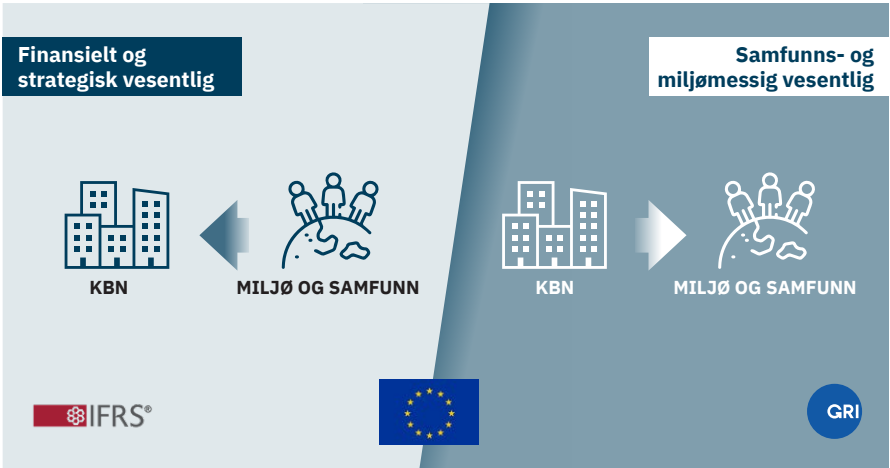
Vesentlighetsanalyse

En vesentlighetsanalyse identifiserer relevante bærekraftsrelaterte tema for virksomheten og setter rammene for aktiviteter og rapportering. KBN gjennomførte en vesentlighetsanalyse høsten 2022, der sentrale interessenter ga innspill til bankens prioriteringer for bærekraftarbeidet fremover. Av interne interessenter ble alle ansatte, ledergruppen, styret og representantskapet hørt. Av eksterne interessenter ble det gjennomført intervjuer med Kommunenes organisasjon KS, Samfunnsbedriftene (interesseorganisasjon for lokale og regionale samfunnsbedrifter, dvs. bedrifter

som er helt eller delvis offentlig eid), Norsk klimastiftelse (interessegruppe klima) og Citi (investor). Målet med analysen var å definere KBNs mest vesentlige påvirkning innenfor bærekraft, og basert på dette sikre god risikostyring, treffsikker strategi og ressursallokering, god og relevant rapportering og tilstrekkelig etterlevelse av regelverk. I tillegg medfører vesentlighetsanalysen forankring og integrering av bærekraft i virksomheten. Analysen ble gjort med hensyn til såkalt dobbel vesentlighet, altså skal den vurdere både hvordan KBN påvirker og påvirkes av miljø og samfunn. Dette er i tråd med beste praksis på rapportering og bærekraftsarbeid, og er i samsvar med EUs nye direktiv på bærekraftsrapporteringsfeltet, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) som trer i kraft i 2024. CSRD erstatter nevnte Non-Financial Reporting Directive (NFRD).

Miljø	Sosiale forhold	Selskapsstyring
- Klimagassutslipp - Påvirkning på vann - Materialforbruk og sirkulærøkonomi	- Bidra til samfunnsøkonomisk utvikling i kommuner - Påvirkning på lokalsamfunn som følge av kommunal virksomhet - Gode arbeidsforhold i byggebransjen	- Økonomisk kompetanseheving og tilgang til finansiering - Bærekraftfokus i finansbransjen - Engasjement i politiske prosesser for å styrke kommunenes bærekraftsarbeid

16 temaer innenfor miljø, sosiale forhold og selskapsstyring ble vurdert. Temaene som ble identifisert som de mest vesentlige for banken danner utgangspunktet for bankens prioriteringer for bærekraftarbeidet fremover.

FNs bærekraftsmål

Bærekraftsmålene er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. De 17 bærekraftsmålene er tett sammenkoblet og må nås samlet. Ulike virksomheter har imidlertid ulike forutsetninger for å kunne bidra til oppnåelse av de ulike målene. KBN gjennomførte en workshop med alle ansatte høsten 2019, hvor man identifiserte hvilke bærekraftsmål banken har størst mulighet til å bidra positivt til. I tillegg har vi gjennomført en kartlegging av den grønne utlånsporteføljen for å identifisere koblingen mellom vår finansiering gjennom grønne utlån og bærekraftsmålene, se Impact report 2022.

Den nye eierskapsmeldingen uttrykker en forventning til statseide selskaper om at de inkluderer arbeidet med FNs bærekraftsmål i selskapets strategier og arbeider aktivt med å følge dette opp i daglig drift. KBN skal etterleve eiers forventninger.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Bærekraftsmålene KBN har identifisert som særlig relevante for vår virksomhet.

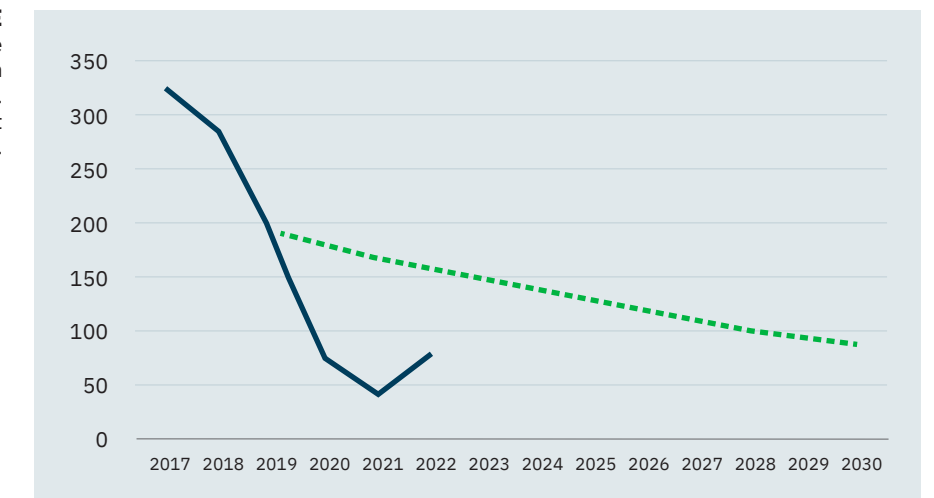
For 2023 har vi valgt aktiviteter for vårt bærekraftsarbeid, hvor hver av disse skal bidra til å nå ett eller flere delmål under de identifiserte bærekraftsmålene, ref. kapittelet Mål for 2023.

Klimaregnskap

KBNs viktigste, men delvis indirekte, bidrag til at Norge når klimamålene er våre grønne lån med renterabatt til prosjekter/investeringer i kommunesektoren. Disse fører til redusert energiforbruk, mindre utslipp av klimagasser eller bidrar til lokal klimatilpasning. KBN vurderer at dette er en viktig og effektiv del av utøvelsen av samfunnsoppdraget overfor sektoren banken skal tjene. I 2020 satte KBN et langsiktig klimamål om å redusere våre utslipp med minst 50 pst. innen 2030, sammenlignet med 2019-nivå. I forbindelse med setting av KBNs mål for 2022 ble dette økt til minst 55 pst.

UTSLIPP OG UTSLIPPSBANE

KBNs utslipp 2017-2022 og utslippsbane (stiplet linje) som tar KBN til målet om å redusere utslippene med minst 55 pst. innen utgangen av 2030 sammenlignet med 2019-nivå.

Klimamålet innebærer at vi må gjøre ting annerledes enn vi har pleid. I tiden før koronapandemien stod flyreiser for om lag to tredjedeler av bankens totale beregnede CO₂-utslipp. Med samtlige kommuner som kunder deltar KBN-ansatte i kundemøter over hele landet. I tillegg møter vi investorer over store deler av verden for å sikre de beste lånebetingelsene for kommunesektoren. Behovet for å reise med fly vil være gjeldende også fremover, men en del av flyreisene kan erstattes av andre løsninger. En intern undersøkelse viste at en stor del av flyreisene før pandemien var på strekninger med togforbindelse. KBN har derfor økt insentivene til å velge f.eks. tog foran fly. Selv om digitale møter ikke fullt ut kan erstatte fysiske, har det vært naturlig å videreføre digitale møter som en vesentlig del av møtevirksomheten etter pandemien, også fordi erfaringen tilsier at tidsbesparelsen er en vesentlig fordel. I KBNs kundeundersøkelse for 2022 svarer om lag 45 pst. av kundene at de kan tenke seg å gjennomføre neste kundemøtet digitalt.

KLIMAREGNSKAP
Utslipp i tonn CO₂e

Scope 1 er bedriftens direkte utslipp. For KBN gjelder dette bensin og diesel fra bruk av privatbil på jobbreiser. Utslippsfaktorene for Scope 1 er hentet fra Miljøfyrtårn.

Scope 2 er bedriftenes indirekte utslipp fra energi. For KBN gjelder dette fjernvarme, fjernkjøling og elektrisitet i våre lokaler. Utslippsfaktorene for Scope 2 er hentet fra Miljøfyrtårn.

Scope 3 er alle andre indirekte utslipp. For KBN dekker dette per i dag restavfall og flyreiser. Utslippsfaktoren for restavfall er hentet fra Miljøfyrtårn. Utslippsfaktorene for flyreiser er hentet fra ICAO fra og med 2019

	2022	2021	2020	2019	2018
Scope 1	0,80	0,53	0,77	2,80	3,88
Scope 2	35,72	30,60	50,61	57,79	57,21
Scope 3	43,21	9,13	23,08	131,25	220,73
Total	79,73	40,26	74,46	191,84	281,82

KBNs klimaregnskap er basert på Greenhouse Gas Protocol Corporate Standard og utarbeides årlig som del av den årlige klima- og miljørapporten til Miljøfyrtårn. KBN har vært Miljøfyrtårn-sertifisert siden 2009 og ble re-sertifisert etter de nye bank- og finanskriteriene i 2021. Det vurderes at bankens klimaregnskap inkluderer de vesentligste utslippene innenfor Scope 1 (direkte utslipp fra kilder som kontrolleres eller eies av KBN) og 2 (indirekte utslipp knyttet til kjøp av energi eller kjøling). Innenfor Scope 3 (indirekte utslipp som stammer fra eiendeler som ikke eies eller kontrolleres av virksomheten, men som virksomheten indirekte påvirker i sin verdikjede) inkluderer det rapporterte klimaregnskapet inntil videre kun utslipp fra flyreiser og restavfall. Scope 3-utslipp omfatter alle utslipp som kommer fra eiendeler/aktiviteter som påvirkes av bankens virksomhet, men som slippes ut fra kilder som ikke eies eller kontrolleres av oss. Dette inkluderer bankens leverandører, finansierte utslipp gjennom våre utlån og likviditetsportefølje. KBNs klimaregnskap er dermed ikke komplett innenfor Scope 3 inntil videre, men inkluderer vesentlige utslipp som banken kan påvirke direkte. KBN vil i 2023 starte arbeidet med å kartlegge vesentlige indirekte utslipp knyttet til eksempelvis utlån, leverandører og obligasjonsinvesteringer, med mål om på sikt å kunne inkludere mest mulig av resterende Scope 3-utslipp i klimaregnskapet. Per i dag er det krevende å innhente data av tilstrekkelig kvalitet for KBNs største utslippskilde i Scope 3, finansierte utslipp gjennom utlånsporteføljen. Dette skyldes delvis at kommunesektoren ikke har krav på seg til å rapportere på utslippene fra investeringene sine, og delvis at KBNs portefølje i begrenset grad består av prosjektfinansiering. Det vises til uttalelser i eierskapsmeldingen om at det forventes at det settes vitenskapsbaserte mål der disse er tilgjengelig. Det er uavklart om slike mål kan anses å være tilgjengelig for utlån hvor det finansierte objektet ikke er tydelig identifisert, og banken har startet et arbeid for å vurdere løsninger på dette. Rapportering på komplette klimagassutslipp i hht. alle tre Scope¹, samt direkte og indirekte klimarisiko, vil bli lovpålagt for selskaper som underlegges det nye rapporteringsdirektivet om bærekraftsinformasjon CSRD, noe som gjelder finansforetak som KBN.

KBN ønsker å bidra til åpenhet om klimagassutslipp og rapporterte i 2022 relevante data til CDP, den ledende aktøren for samling av klima- og miljørapportering på tvers av virksomheter internasjonalt. CDPs vurdering av innrapporterende virksomheter omfatter både retningslinjer, klima- og energiregnskap, tiltak og forbedringer. Revisjonsselskapet EY, som også er ekstern revisor, gjennomfører en årlig gjennomgang av bankens klimaregnskap, hvor selskapet avgir en attestasjonsuttalelse.

KBN er en klimakompensert virksomhet. Det innebærer at vi kjøper utslippskvoter/kreditter som dekker de utslippene vi foreløpig ikke klarer å kutte. Kjøpene gjennomføres etterskuddsvis, når vi har utslippstallene for foregående år, altså blir utslippskompensasjonen for 2022 gjennomført i 2023 og vil inntas i årsrapporten for 2023. KBN legger EUs kvotepris for det aktuelle året til grunn for våre kjøp av kvoter, da denne representerer et mer realistisk nivå for prisen av et tonn CO₂ enn hva prisingen av karbonkreditter gjør. KBNs restutslipp for 2021 var om lag 40 tonn CO₂e, mens EUs kvotepris var 40 euro/tonn. KBN kjøpte derfor kvoter, såkalte Verified Carbon Units tilsvarende dette beløpet for å kompensere for våre utslipp i 2021. Prosjektet vi valgte var beskyttelse mot avskoging i Pacajai i Brasil. Prosjektet bidrar til reduserte klimagassutslipp og kunnskapsdeling til lokalbefolkningen om beskyttelse av skoger og biomangfold. Prosjektet understøtter en rekke av FNs bærekraftsmål og har Verra-sertifisering.

1 Så langt som mulig.

Måloppnåelse 2022

Målene for 2022 ble satt opp med utgangspunkt i en mer normalisert hverdag etter pandemiutbruddet i 2020. Måloppnåelsen for året var jevnt over god, men vi kom ikke i mål med alt. Den geopolitiske usikkerheten som økte med invasjonen i Ukraina i februar 2022, og tilhørende markedsuro, har bidratt til noe endring i prioriteringer i løpet av året.

Mål 2022	Status	Måloppnåelse
Grønn finansiering		
Minst 12 pst. av utlånsporteføljen skal være grønne lån		13,3 pst. av utlånsporteføljen var grønne lån per 31. desember
Minst 35 pst. av kommunene skal ha grønne lån		38 pst. av alle kommunene hadde grønne lån per 31. desember
KBNs grønne lån skal bidra til at kommuner velger grønne investeringer over konvensjonelle		På en skala fra 1-10 svarer kundene i snitt 5,75 på spørsmålet
Grønne innlån skal utgjøre minst 5 pst. av samlede innlån		Grønne innlån utgjorde om lag 8 pst. av samlede innlån i 2022
Klimarisiko		
Utvikle modell for klimarisiko til en kvalitet som tillater at den kan kommuniseres eksternt		I 2022 har modellen blitt videreutviklet og forbedret, og flere datakilder er lagt til. Det pågår et arbeid for å digitalisere modellen
Minst 20 pst. økning i trafikk til klimarisikosidene og økt gjennomsnittlig lesetid per sesjon sammenlignet med 2021		Økt gjennomsnittlig lesetid, men lavere trafikk
Kartlegge den grønne utlånsporteføljen mot de tekniske kriteriene i EU-taksonomien		Kartlegging er utført og publiseres i miljøeffektrapporten for 2022. I tillegg ble det foretatt en kartlegging mot «Do no significant harm»-kriteriene
Kartlegge muligheten for å bruke taksonomien i forbindelse med kommunale investeringer		KBN har jobbet kontinuerlig gjennom 2022 for å øke bevisstheten rundt EU-taksonomien i kommunal sektor, gjennom innlegg og deltakelse på relevante fagdager og konferanser. I 2023 vil det igangsettes et pilotprosjekt for finansiering av prosjekter tilpasset taksonomien.
Gjennomføre ESG-screening av likviditetsporteføljen kvartalsvis		Første screening ble gjennomført i august, deretter gjennomføres dette fortløpende og rapporteres kvartalsvis
Bærekraftig kommuneøkonomi og gjeldsutvikling		
Utvikle og lansere første versjon av et verktøy for prognoser for økonomisk utvikling og simulering av investeringer		Opprinnelige planer utgår på grunn av kompleksitet og ressursomfang, men arbeid igangsatt med å se på muligheten for samarbeid

Kunnskapsdeling		
Fortsette arbeidet med KBN Skolen digital		Konseptet KBN Skolen digital er foreløpig bevisst satt på vent på grunn av andre prioriteringer. Andre digitale formater (webinarer) har blitt prioritert.
Gjennomføre KBN Skolen I&II med 60 deltakere fra 50 nye kommuner		Det ble gjennomført én runde med både KBN Skolen I og KBN Skolen II, med totalt 25 deltagere
Kontinuerlig videreutvikle KBN kundeportal med faglig innhold til kundene		Kundeportalen blir kontinuerlig videreutviklet med nye verktøy
Økonomisk inkludering, tilgjengelighet og økonomisk opplæring		
Opprettholde AAA-rating		Opprettholdt AAA-rating og stabile utsikter
Opprettholde en skår over 5 av 6 fra kundeundersøkelsen (tilsvarende 8,33 etter ny skala)		På spørsmålet «jeg er fornøyd med KBN» i kundeundersøkelsen gir kundene i snitt en skår på 8,69 av 10
KBNs omdømme i bærekraftsammenheng		
Minst 30 pst. reduksjon i egne utslipp sammenlignet med 2019		Utslippene var om lag 58 pst. lavere enn i referanseåret
Minst karakteren 5 av 6 i survey blant viktigste interessenter		Survey ikke gjennomført da den ble vurdert som lite hensiktsmessig for formålet ved nærmere vurdering, men i kundeundersøkelsen får KBN karakteren 8,47 av 10 på spørsmål om de anser KBN som en bærekraftig aktør
Gjennom samarbeid med Ungt Entreprenørskap bidra til at elever på ungdomsskolen kan starte en bedrift med et sosialt formål		KBN satt i juryen og delte ut prisen for «beste sosiale entreprenør»
Sustainalytics: Low risk		Low risk
MSCI: AA		AA
ISS ESG: B		C+ (ble ikke foretatt ny rating av KBN I 2022)
Leverandører		
Vurdere skjerping av forventninger til leverandører		Leverandørenes arbeid og resultater tas opp med de mest vesentlige leverandører i de årlige oppfølgingsmøtene, ikke ennå identifisert behov for skjerping. Grundig revurdering av forventningene gjenstår
Vurdere ESG-screening av leverandører		For store/vesentlige leverandører hvor det finnes ESG-rating så gjennomføres screening på samme måte som for utstedere i likviditetsporteføljen og motparter. For mindre leverandører finnes ikke slik rating
Medarbeiderutvikling		
Minst 75 pst. av de ansatte har gjennomført KBN Kompetanseløftet i løpet av året		87 pst. gjennomførte kompetanseløftet i 2022
Alle medarbeidere skal være godt kjent med og trent i KBNs posisjon og arbeid for bærekraft		Alle ansatte hadde mulighet for å delta i vesentlighetsanalysen. KBN gjennomførte klimamesterskap med 90 pst. frivillig deltakelse. Ansatte jevnlig informert om arbeidet med grønne lån og obligasjoner.
Ansattes tilfredshet		
Minst karakteren 4,1 (skala 1-5) på engasjement i medarbeiderundersøkelsen		Engasjement ble målt til 4,5 i medarbeiderundersøkelsen 2022

Mål for 2023 (og 2025)

Miljømessige mål (E)

■ ■ I et eksempel med 100 mill. kroner som lånes med 30 års løpetid og 3,5 pst. kalkylerente har renterabatten en nåverdi på 1,1 mill. kroner. KBNs grønne lån er et supplement til andre statlige virkdemidler som Enovatilskud eller Klimasatsmidler som kan redusere kostnadene ved klimaambisiøse investeringer ytterligere.

Grønn finans
KBN gjorde sitt første grønne innlån i 2010 og ble i 2013 den første finansinstitusjonen i Norden som la ut et offentlig grønt obligasjonslån. De grønne obligasjonene finansierer deler av KBNs rabatterte grønne utlån. De grønne lånene skal være et virkemiddel for å fremme klimaomstilling (reduuerte utslipp) og -tilpasning i kommunal sektor, og ved å tilby lavere rente bidrar KBN til å redusere merkostnaden ved klimavennlige investeringer (se boks). Hvilke prosjekter/investeringer som kan tildeles grønne lån, er definert i KBNs [kriteriesett](#) for grønne lån. Kriteriesettet revideres årlig i samarbeid med KBNs grønne ekspertkomité bestående av representanter fra miljøorganisasjoner, myndigheter og kommunal og fylkeskommunal sektor.

KBN har i dag to ulike typer beholdninger av grønne lån; mørkegrønne og lysegrønne. Mørkegrønne lån utgjorde ved utgangen av 2022 41,4 mrd. kroner, hvorav 39,6 mrd. kroner består av prosjekter som tilfredsstiller det gjeldende og sist oppdaterte rammeverket for grønne obligasjoner og minimum kriteriesett for grønne lån (mars 2021). Rammeverket for grønne obligasjoner ble oppdatert mars 2021 med en forutsetning om at nye utstedelser av grønne obligasjoner må knyttes opp mot prosjekter som minimum tilfredsstiller nyeste kriteriesett for grønne lån. Det er forventet at kriteriene kan bli strengere ved de fremtidige årlige oppdateringene av kriteriesettet. Lysegrønne lån består av lån og prosjekter som ble gitt før KBN innførte sitt første kriteriesett for grønne lån i 2016, og som ikke i tilstrekkelig grad kan dokumenteres å oppfylle disse. De oppfyller dermed heller ikke kravene som ble satt i Rammeverket for grønne obligasjoner i 2016, og regnes ikke som en del av beholdningen som finansieres med grønne obligasjoner. Ved utgangen av 2022 utgjorde lysegrønne utlån 2,1 mrd. kroner. Volumet vil reduseres fordi lånene avdras og det innvilges ikke nye lysegrønne lån.

En oversikt over prosjektene som er finansiert med KBNs grønne lån finnes på [nettsidene](#). KBNs utestående grønne lån utgjorde om lag 13 pst. av KBNs totale utlån ved utgangen av 2022. KBN har en målsetting om å øke denne andelen fremover. Målet for 2023 er at grønne lån ved utgangen av året skal utgjøre minst 15 pst. av KBNs utlånsportefølje og at andelen skal øke til minst 20 pst. i 2025. Det følger av dette at KBN har mål om at flest mulig kommuner skal velge grønne foran konvensjonelle investeringer. Målet for 2023 er at minst 40 pst. av kommunene skal ha grønne lån fra KBN, og at dette skal øke til minst 50 pst. i 2025.

I 2023 skal KBN sette i gang et pilotprosjekt for finansiering av prosjekter tilpasset EU-taksonomien som del av strategien om å være ledende på grønn finans. Kommuner og fylkeskommuner er ikke omfattet av taksonomien og KBNs selskapskunder er foreløpig heller ikke omfattet. Det innebærer at KBN ikke kan belage seg på at kunder rapporterer sin egen grønne brøk (Green Asset Ratio), men heller må gjøre egne vurderinger.

KBNs grønne obligasjoner utstedes i internasjonale kapitalmarkeder. I 2022 utstedte KBN tre grønne obligasjoner i tre ulike valutaer tilsvarende totalt om lag 7,5 mrd. kroner. Ved utgangen av 2022 hadde KBN utestående grønne obligasjoner i fem ulike valutaer; amerikanske dollar, australske dollar, canadiske dollar, svenske kroner og norske kroner. Totalt utestående volum i grønne obligasjoner var, omregnet til norske kroner, rundt 35 mrd. kroner ved utgangen av året. Dette utgjør om lag 8 pst. av KBNs samlede innlån.

Klimarisiko

KBN forventer at våre investorer i økende grad vil vektlegge klimarisiko og i bredere forstand ESG-risiko i sine investeringsbeslutninger, og har jobbet med å identifisere og håndtere klimarelatert risiko hos oss selv og våre kunder siden 2018. Se kapittelet Rapportering om klimarelaterte risikoer og muligheter for utfyllende klimarisikorapportering.

KBNs kunder, kommunal sektor, står overfor *fysisk risiko* knyttet til klimaendringer og global oppvarming, som overvann, flom, skred, havnivåstigning mv. som ødelegger eller skader eiendeler; *ansvarsrisiko*, dvs. risikoen for å bli holdt ansvarlig for andres tap som følge av klimaendringene, og *overgangsrisiko* knyttet til omstillingen til et lavutslippssamfunn, som kan treffe kommunene gjennom endringer i politiske og regulatoriske rammebetingelser, teknologisk utvikling og endret forbrukeratferd. Norge meldte i november 2022 inn et forsterket klimamål til FN før klimatoppmøtet i Egypt. Det nye målet er å redusere utslippene med minst 55 prosent innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå. Kommunal sektor spiller en viktig rolle i oppnåelsen av dette målet. Kommunale investeringer som gjøres i dag kan ha en økonomisk levetid på mer enn 40 år og skal følgelig vare inn i et samfunn og en fremtid med både et tøffere klima og trolig langt strengere krav til klimagassutslipp og ressursbruk.

KBN har med dette som utgangspunkt vært tydelige på at klimarisiko bør bli en viktig del av vurderingsgrunnlaget når kommunale investeringsplaner skal besluttes. KBN satt i referansegruppen for Miljødirektoratets kartlegging av kunnskap om kommunesektorens klimarisiko. I 2022 ble KBNs nettbaserte, åpent tilgjengelige klimarisikoverktøy for kommunesektoren videreutviklet. Verktøyet skal videreutvikles også fremover for å gi kommunene enda bedre og mer relevant informasjon om deres klimarisiko, og bidra til at klimarisiko tas inn i kommunenes beslutningsprosesser og investeringsplaner. En første modell for klassifisering av den enkelte kommunes klimarisiko ble utviklet i 2021 og modellen ble videreutviklet og hensyntatt i bankens kredittvurderinger i 2022. Fremover vil KBN jobbe for å utvide klimarisikomodellen til å omfatte flere typer ESG-risiko. Dette arbeidet er i tråd med forventninger fra regulerende myndigheter både nasjonalt og internasjonalt.

KBN fikk i 2022 på plass en bærekraftsstrategi for likviditetsforvaltningen som del av en prosess i banken med å kartlegge og redusere vår bærekraftsrisiko. Med dette arbeidet ønsker vi å få mer kunnskap om hvor vi plasserer pengene, sende et signal om hva vi ønsker og ikke ønsker å investere i, bidra til økt åpenhet og påvirke vårt investeringsunivers i form av utstederne. Fra august fikk vi på plass en kontinuerlig ESG-screening av porteføljen som skal rapporteres på kvartalsvis. Fremover skal andelen bærekraftsinvesteringer i likviditetsporteføljen minimum tilsvare andel grønne innlån av totalt innlånsvolum.

Klima og bærekraft oppgis som en stadig viktigere motivasjonsfaktor for jobbsøkere, og et godt bærekraftomdømme kan være et konkurransefortrinn i rekrutteringssammenheng. KBN har vært opptatt av å synliggjøre vårt arbeid med bærekraft gjennom egne nettsider, media, sosiale medier, rekrutteringskampanjer og i annen markedsføringssammenheng. Troverdighet på bærekraftområdet forutsetter at en holder orden i eget hus. KBN har satt seg klare mål for reduksjon av klimagassutslipp og skal i 2023 jobbe videre med å kartlegge alle vesentlige indirekte utslipp.

GRØNN FINANS

Mål for 2023	Mål for 2025
Øke andelen grønne lån til minst 15 pst. som andel av total utlånsportefølje	Minst 20 pst.
Øke andelen kommuner med grønne lån fra KBN til 40 pst.	Minst 50 pst.
Ha identifisert tre investeringsprosjekter i kommunal sektor som trolig vil kvalifisere under EU-taksonomien	Ha gitt minst fem taksonomigrønne lån
Øke antall prosjekter innenfor vann og avløp i grønn utlånsportefølje med 10 nye prosjekter	Minst 105 prosjekter totalt
Øke antall prosjekter innenfor avfall og sirkulærøkonomi i grønn utlånsportefølje med 10 nye prosjekter	Minst 80 prosjekter totalt
Øke andelen grønne innlån til 8 pst. av totale innlån	Minst 10 pst.
Andelen bærekraftsinvesteringer i likviditetsporteføljen skal minimum tilsvare andel grønne innlån av totalt innlånsvolum	

UTSLIPP

Mål for 2023	Mål for 2025
Gjennom grønne lån bidra til minst 12 000 tonn CO ₂ e i reduserte og unngåtte utslipp	18 000 tonn CO ₂ e
Redusere beregnede utslipp med minst 35 pst. sammenlignet med 2019-nivå	Minst 40 pst.
Kartlegge KBNs finansierte utslipp (Scope 3)	Få godkjent vitenskapsbaserte mål
Kartlegge vesentlige utslipp fra KBNs leverandører og leverandørenes egne mål om utslippsreduksjon (Scope 3)	Få godkjent vitenskapsbaserte mål

Sosiale mål (S)

KBN skal være en anerkjent kunnskapsbedrift på finansiering, og innenfor utvikling av fremtidsrettede finansieringsløsninger for norske kommuner. Vi legger vekt på at alle ansatte skal ha gode arbeidsforhold og likebehandles, og at det skal legges til rette for samme muligheter til faglig og personlig utvikling og avansement. En sentral del av vår strategi er at KBN skal preges av at vi fornyer kompetansen vår for å være relevant og skape verdier for kundene våre også i framtiden. Som en del av dette lanserte KBN i 2021 kampanjen KBN Kompetanseløftet, hvor alle ansatte ble utfordret til å lære seg noe nytt i løpet av året. Ansatte fikk selv velge tema, relevant for KBN, med et undervisningsopplegg på minimum to dager. Med gode erfaringer fra kampanjen ble dette et fast tilbud i 2022, hvor hele 87 pst. av de ansatte gjennomførte kompetanseløftet.

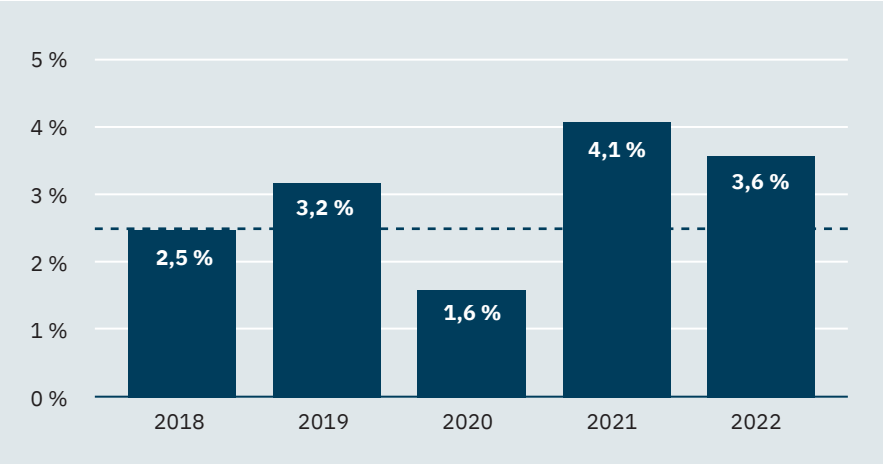
Ansattes engasjement og trivsel på jobb kan påvirke deres motivasjon, produktivitet og kvaliteten på arbeidet. KBN gjennomfører jevnlig medarbeidersamtaler og -undersøkelser for å kartlegge hvordan de ansatte opplever arbeidshverdagen og muligheter for forbedringer. KBN legger vekt på at alle ansatte skal ha gode arbeidsforhold. I 2022 ble det gjennomført medarbeidersamtaler med alle de fast ansatte. Fordelt på ansattkategori ble det gjennomført medarbeidersamtaler med 100 pst. av kvinnene og 100 pst. av mennene i ledergruppen og 100 pst. av kvinnene og 100 pst. av

mennene blant de øvrige ansatte. Arbeidsmiljøutvalget har som mål å bidra aktivt i tilrettelegging av et godt arbeidsmiljø og god fysisk helse, med en kultur preget av trivsel og samarbeid. Utvalget hadde regelmessige møter i 2022 og gjennomførte risikovurdering av helse, miljø og sikkerhet og vernerunde. Sykefraværet var på 3,6 pst. i 2022 mot 4,1 pst. i 2021. Målet er over tid et sykefravær lavere enn 2,5 pst.

I samarbeid med KBNs aktivitetsgrupper ble det tilbudt og gjennomført faste helsefremmende og sosiale aktiviteter for alle bankens ansatte, herunder organiserte og individuelle treningstilbud, til dels fysisk og ellers digitalt. Det var ingen registrerte ulykker eller alvorlige skader i arbeidstiden, i forbindelse med reiser til eller fra arbeid eller tjenestereiser. Det ble ikke meldt skader eller ulykker til Arbeidstilsynet.

SYKEFRAVÆR

Sykefravær siste fem år (stiplet linje viser målsetning om et fravær under 2,5 pst.).

Overskuddet fra KBNs virksomhet går hovedsakelig tilbake til fellesskapet gjennom utbytte til eier og delvis til å oppfylle kapitalkravene banken er stilt overfor. Det særskilte formålet for staten med å eie KBN er *for å tilby stabil, langsiktig og effektiv finansiering til kommunesektoren*. KBN var til stede for kundene våre gjennom hele perioden da pandemien traff verdensøkonomien og kapitalmarkedene i perioder sluttet å fungere og opererer med en likviditetsbeholdning som over tid skal tilsvare 12 måneders finansieringsbehov inkludert utlånsvekst. Som landets eneste finansinstitusjon tilbyr KBN lån med løpetider på opptil 50 år, som gir kundene tilgang til finansiering tilpasset investeringsens levetid. KBN sikrer at kommunal sektors høye kredittverdighet reflekteres i deres lånekostnader, også for de små og mellomstore kommunene som ikke har egen rating og begrensede muligheter for å benytte kapitalmarkedet på en effektiv måte. Selv om KBN er viktigere for de små og mellomstore kommunene har banken et mål om å bidra til bærekraftig samfunnsøkonomisk utvikling i hele sektoren. For 2023 har KBN et mål om å være tilgjengelig for alle kommuner og ha et låneforhold til minst 97 pst. av landets kommuner og fylkeskommuner.

Pengene KBN låner ut går til å finansiere investeringer i skolebygg, helsebygg, barnehager, vann og avløpsanlegg, kulturhus og idrettshaller over hele landet. KBN er opptatt av at pengene vi låner ut skal legges til rette for effektiv velferdsproduksjon til innbyggernes beste, og at det skal være gode arbeidsforhold i bygg- og anleggsbransjen i både by og bygd. Fremover vil spørsmål om blant annet kundenes internkontroll og oppfølging av leverandører i forbindelse med anskaffelser vies mer plass i KBNs oppfølging av kunder. KBN har spurt alle kommuner om de benytter seriøsitetsbestemmelsene i bygg- og anleggskontrakter og vil jobbe for å få flere til å gjøre det.

KBN kjøper varer og tjenester for mer enn 100 mill. kroner årlig. Gjennom vår direkte rolle som innkjøper, og gjennom samarbeid med andre næringslivsaktører, kan vi stille krav som påvirker våre leverandører og deres leverandører til en mer bærekraftig og ansvarlig atferd. Innkjøpsprosessene skal innrettes slik at de bidrar til å

fremme KBNs miljømessige, samfunnsmessige og styringsmessige mål; for eksempel skal innkjøp fremme klimavennlige løsninger der det er relevant, enten gjennom konkrete krav til deltakerne i konkurransen eller ved å bruke miljøparametere som kriterium for valg av leverandør. Bærekraft som styrende prinsipp legger også begrensninger på hvilke leverandører KBN kan knytte til seg. Vi skal ikke benytte leverandører som er involvert i korrupsjon eller hvitvasking eller leverandører som ikke har respekt for grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, likestilling og mangfold, etikk og sosiale forhold. Prinsippet innebærer også forventninger til at innkjøp sikrer rimelig oversikt over leverandørkjeden slik at etikk og samfunnsansvar også ivaretas hos våre leverandørers underleverandører. KBNs forventninger til våre leverandører skal være en del av de jevnlige oppfølgingssamtalene med de største leverandørene.

1. juli 2022 trådte åpenhetsloven i kraft. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og sikre allmenheten tilgang til informasjon. Loven pålegger blant annet virksomhetene en informasjonsplikt og en plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger som skal redegjøres for i en rapport som legges frem, se [Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven](#).

KBN har en samarbeidsavtale med [Ungt Entreprenørskap](#) om å rette oppmerksomheten mot sosialt entreprenørskap og bærekraft i ungdomsskolen gjennom programmet Elevbedrift. KBN har signert Kvinner i finans charter.

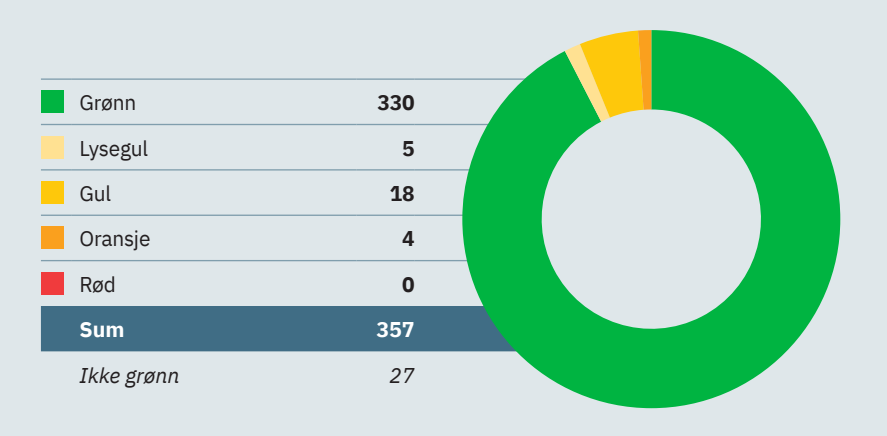
Mål for 2023	Mål for 2025
Minst 75 pst. av de ansatte har gjennomført KBN Kompetanseløftet i løpet av året	Minst 80 pst. av de ansatte har gjennomført KBN Kompetanseløftet i løpet av året
Minst karakteren 4,1 (skala 1-5) på engasjement i medarbeiderundersøkelsen	Minst karakterene 4,2 (skala 1-5) på engasjement i medarbeiderundersøkelsen.
Være tilgjengelig for nye låneopptak fra alle kommuner og ha et låneforhold til minst 97 pst. av alle landets kommuner og fylkeskommuner	Være tilgjengelig for nye låneopptak fra alle kommuner og ha et låneforhold til minst 97 pst. av alle landets kommuner og fylkeskommuner
Måle andel kunder som har på plass rutiner for internkontroll, herunder habilitet, etikk, varslingsmuligheter, vurdering av risiko for økonomisk kriminalitet	20 pst. forbedring i andel kunder som har dette på plass.
Inkludere spørsmål om kundenes krav til og oppfølging av leverandører ifm. anskaffelser av og gjennomføring av bygg- og anleggsprosjekter i kundedialogen og oppfølgingen av kunder	20 pst. forbedring i andel kunder som har dette på plass.

Selskapsstyring (G)

Som kommunal sektors største långiver, med viktigste oppgave å tilby sektoren stabil, langsiktig og effektiv finansiering, har KBN et særlig ansvar for å understøtte en langsiktig og bærekraftig gjeldsforvaltning i sektoren. Gjennom innsikt, finansiell kompetanse og digitale verktøy skal vi bidra til at våre kunder kan ta informerte valg, vurdere finansiell risiko og velge de finansieringsløsninger som passer deres behov best. Som systemviktig finansinstitusjon skal vi bidra til finansiell stabilitet. KBN har utviklet en egen kredittmodell for kredittvurdering av kunder, som ligger til grunn i utlånsprosessene. Kunder som klassifiseres i kategori oransje i modellen må gjennom en egen vurdering i bankens interne kredittkomité før lån eventuelt innvilges. For kunder som kategoriseres som røde, må forespørselen om nytt lån behandles i

KBNs styre. Metoden for kredittvurdering skal være åpen og tilgjengelig for å bidra til økt transparens og å gi kundene verdifull innsikt i egen økonomisk situasjon og KBN offentliggjorde derfor modellen i 2021. KBN utviklet i 2021 en klimarisikomodel for norske kommuner og videreutviklet denne i 2022 med flere datakilder. Basert på ti mikroøkonomiske indikatorer tildeles hver kommune en klimarisikoscore på skalaen «Lav», «Middels» eller «Høy». Denne risikoscoren tas så inn i den ordinære kredittmodellen, og hensyntas dermed ved kredittvurdering av kommunen. I 2023 skal det jobbes med å digitalisere modellen og gjøre klimarisiko-skåren tilgjengelig for kundene.

KREDITTMODELL
Antall kommuner i de ulike kategoriene i kredittmodellen.

Gjeldsforvaltningssystemet KBN Finans er et nettbasert verktøy som hjelper kundene med blant annet analyse og rapportering av sin portefølje av lån og rentesikringer, og gir anledning til å vurdere egne posisjoner og kommunens finansielle risikoer. KBNs kundeportal, som ble lansert i 2020, blir løpende utviklet med ny funksjonalitet og nye verktøy for å gi økt kundeverdi.

KBN bidrar til kunnskapsdeling blant annet gjennom å tilby regionale finansseminarer og KBN Skolen/KBN Skolen II til kundene. Målet er å øke kundenes kunnskap om finansiell risikostyring, rentemarkedet og gjeldsforvaltning, slik at de kan ta informerte valg. Med KBNs klimarisikoverktøy ønsker vi å bidra til at kundene også kartlegger og håndterer sin klimarelaterte risiko. Fra KBNs nye hefte om lokal energieffektivisering og energiproduksjon kan kommunene finne inspirasjon fra andre kommuner som har gjennomført tiltak som kutter kostnader, energibruk og utslipp.

KBN følger International Capital Market Associations (ICMA) sine Green Bond Principles (GBP) og har bidratt til å videreutvikle disse prinsippene som styremedlem av ICMA GBP Executive Committee i perioden 2018-2021. KBN ledet den tekniske arbeidsgruppen i Nordic Public Sector Issuers' 2020-oppdatering av Position Paper on Green Bonds Impact Reporting, en guide for miljøeffektrapportering som nå brukes av utstedere flere steder i Europa. KBN publiserte i 2021 [nytt rammeverk for grønne obligasjoner](#), vårt tredje i rekken og har utgitt [miljøeffektrapporter](#) med informasjon om prosjektene som finansieres med grønne lån siden 2016. Som en av de mest aktive norske utstederne av grønne obligasjoner de siste ti årene har KBN bidratt til å løfte temaet grønn finans i finanssektoren.

KBN opplever at ratingbyråer, tilretteleggere og investorer i økende grad inkluderer og vektlegger ESG-data i sine vurderinger. Dårlig ESG-skår kan utelukke selskaper fra investeringsunivers og gi økte finansieringskostnader. KBN jobber derfor bevisst for å gjøre tilgjengelig informasjon om vårt bærekraftsarbeid som ESG-ratingselskapene benytter for å foreta sine analyser. KBN er ratet blant de beste i vår klasse hos de ledende ESG-ratingselskapene MSCI, Sustainalytics og ISS ESG.

Mål for 2023	Mål for 2025
Gjennomføre KBN-skolen I & II	Konseptet KBN Skolen er ytterligere videreutviklet med en modul III samt supplert med en digital læringsplattform
Videreutvikle KBNs kundeportal med relevant innhold	
Gjennom arrangementer og initiativer bidra til en mer bærekraftig finanssektor og at finansnæringen er en pådriver i omstillingen, bl.a. gjennom rollen som kapitalformidler	
Bidra med kunnskap som kan styrke kommunenes bærekraftsarbeid	
Gjøre klimarisiko-scoring tilgjengelig for kommunene	ESG-vurderinger er en integrert del av kredittmodellen og et verktøy som kan brukes av kundene i deres vurderinger
Mål for ESG-rating hos MSCI: AA, ISS ESG: B og Sustainalytics: Low risk	Mål for ESG-rating hos MSCI: AA, ISS ESG: B og Sustainalytics: Negligible risk

Likestillingsredegjørelse

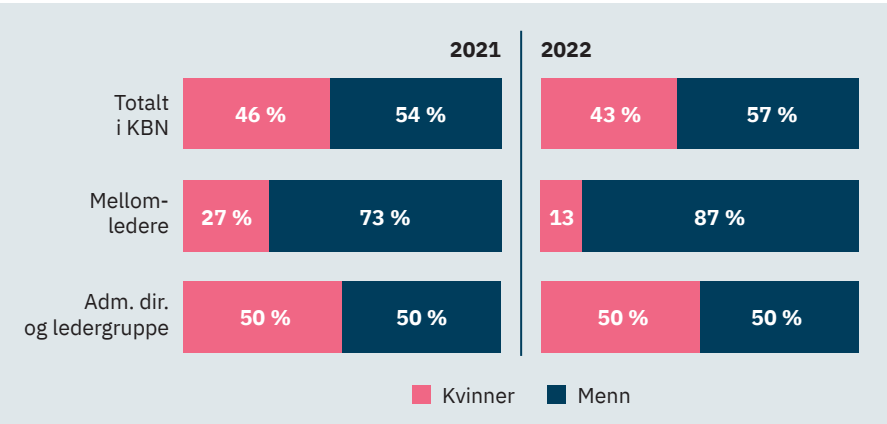
Tilstand for kjønnslikestilling

KBN har over tid hatt flere initiativer og tiltak for arbeidet med kjønnsbalanse. Vi har mål om kjønnsbalanse på minst 40 pst på alle nivåer og ambisjon om jevn fordeling av kjønn i alle enheter.

Tabellen nedenfor viser andel kvinner og menn per stillingsnivå ved utgangen av 2021 og 2022. Ved utgangen av året kan vi vise til gode resultater for kjønnsbalanse på øverste ledernivå og for ansatte totalt i KBN. Kjønnsbalansen totalt for alle ansatte har vært stabil over tid. Nedgangen i kvinneandelen på mellomledernivå skyldes i hovedsak omorganisering og turnover, ved at enkelte kvinnelige ledere har sluttet i banken. Tilgangen til kvinnelige medarbeidere er i enkelte fagområder en utfordring, både innen finans og teknologi.

KJØNNSBALANSE

Kjønnsbalanse i % fordelt etter nivå i organisasjonen ved utgangen av året.

MIDLERTIDIG ANSATTE, FORELDREPERMISJON OG DELTIDSARBEID

Tallene i redegjørelsen gjelder regnskapsåret 2022 og er per 31.12.2022.

Vi har en (1) midlertidig ansatt som jobber på engasjement hos KBN, som er en kvinne.

Midlertidig ansatte <i>(midlertidig ansatte er i hovedsak studenter i deltidsstillinger)</i>		Uttak av foreldrepermisjon <i>(gjennomsnitt antall uker)</i>		Deltidsarbeid <i>(i hovedsak studenter)</i>			
				Faktisk deltidsarbeid		Ufrivillig deltidsarbeid	
Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
7	2	2	2	6	2	0	0

KBN tilbyr i utgangspunktet kun fulltidsstillinger, men det er mulighet for deltid for ansatte som har fylt 62 år eller som av helsemessige, sosiale eller andre vektige velferdsgrunner har behov for dette. I tillegg tilbyr KBN deltidsstillinger for studenter. Samtlige ansatte i deltidsstillinger ved utgangen av 2022 er studenter og ingen jobber ufrivillig deltid i KBN. Vi benytter i liten grad midlertidig ansatte. Unntakene er som hovedregel vikariatet ved permisjoner og tidvis prosjektansatte¹, men også studenter, som utgjør hoveddelen av midlertidig ansatte.

¹ Evt erstatning av heltidsansatte i ordinær drift når disse er helt eller delvis fristilt til prosjekt.

FORELDREPERMISJON

Oppgitt i uker.

Kvinner	Menn
23,4	15,8

For kvinner som tok fødselspermisjon i 2022 var gjennomsnittlig uttak i kalenderåret 23,4 uker. For menn som tok fødselspermisjon i 2022, var gjennomsnittlig uttak 15,8 uker.

Lønnskartlegging

Tabellen nedenfor viser kvinners lønn i pst av menn fordelt på seks stillingsgrupper. Til beregningen av lønnsforskjeller har vi delt opp fastlønn og ulike tillegg, bonuser og goder for regnskapsåret 2021. Vi vurderte likt arbeid og arbeid av lik verdi i utføringen av stillingsnivåene etter arbeidsmetodikk anbefalt av offentlig myndigheter. Dette innebærer at samtlige roller er vurdert og gitt vekt etter krav til kompetanse, ansvar og anstrengelse. De tillitsvalgte har deltatt når vi har planlagt, gjennomført og evaluert lønnskartleggingen. Det er etter avtale med tillitsvalgte ikke foretatt nye vurderinger i 2022, tabellen nedenfor viser derfor tall og vurderinger for 2021.

LØNNSKARTLEGGING

Kvinnens lønn i pst. av menn fordelt på seks stillingsgrupper

Gruppe	Antall kvinner	Antall menn	Kvinnens lønn i pst. av menn	Eksempel på roller i stillingsgruppa
Stillingsgruppe 1	1	0		Adm. direktør
Stillingsgruppe 2	3	4	92 %	Ledere i ledergruppen
Stillingsgruppe 3	4	17	82 %	Mellomledere, fagspesialister
Stillingsgruppe 4	25	27	86 %	Faglige ansatte
Stillingsgruppe 5	4	0		Administrativt ansatte
Stillingsgruppe 6	6	3	100 %	Studenter

Arbeid for likestilling og mot diskriminering

KBN arbeider aktivt, målrettet og planmessig med bærekraft, herunder for likestilling og ikke-diskriminering. Likestillingsarbeidet omfatter alle diskrimineringsgrunnlagene på de ulike personalområdene; rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv, andre relevante forhold, samt arbeid mot trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold.

Prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og mot diskriminering

Arbeidet for likestilling og mot diskriminering er integrert i KBNs personalpolitikk og følges opp i alle deler av virksomheten. KBN skal ha en inkluderende kultur hvor alle ansatte har like rettigheter og muligheter og møtes med respekt. Retningslinjer for bærekraft, sist revidert i 2022, forankrer vårt overordnede arbeid for mangfold og likestilling. Etske retningslinjer inkluderer atferdsregler. Trakassering, seksuell trakassering og diskriminering aksepteres ikke. Våre retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold og varslingsrutiner sørger for trygge kanaler og muligheter for å varsle. Årlig lønnsjustering skjer iht. en standard prosess med like og kjente kriterier og vurderes i forhold til eventuelle skjevheter. KBN stiller også krav til sine leverandører med hensyn til mangfold og likestilling.

Vårt arbeid for å sikre likestilling og ikke-diskriminering i praksis

I KBN har arbeidet med å fremme likestilling og hindre diskriminering over lang tid vært et prioritert område og en integrert del av hvordan vi arbeider. For å sikre likestilling og ikke-diskriminering forankres ambisjoner, mål og tiltak i ledelsen.

Retningslinjer setter føringer for arbeidet sammen med våre ambisjoner og strategiske mål. Status på mangfold og likestilling, herunder arbeidet med aktivitets- og redegjørelsesplikten, skal rapporteres regelmessig. Likestilling og diskriminering er tema i leder- og medarbeiderutvikling. Arbeidsmiljøutvalg (AMU) avholdes jevnlig og samarbeid med tillitsvalgte og AMU bidrar til oppfølging av tiltak. Det er iverksatt og videreført en rekke tiltak som utvikles basert på risikovurderingen vi gjennomfører. I 2021 signerte vi Kvinner i Finans Charter. Ved å signere, forplikter vi oss til å sette interne mål for kjønnsbalanse på ledernivå, ha én person på ledernivå som får dedikert ansvar for oppfølging av arbeidet, publisere status og utvikling offentlig, og koble lederes godtgjørelse til oppnåelse av målene. Medlemskapet er videreført i 2022. Vi har signert prinsippene for medlemskapet, plassert ansvaret og deltatt på lansering av første rapport for Kvinner i Finans Charter.

Vi har fastsatt følgende ambisjoner for arbeidet med mangfold og likestilling:

- KBN skal ha kultur og ledelse for inkludering og mangfold.
- KBN skal være mangfoldig. Det skal være kjønnsbalanse på minst 40 pst på alle nivåer og ambisjon om jevn fordeling av kjønn i alle enheter. Administrerende direktør måles på kjønnsbalansen i virksomheten.
- Ved rekruttering og intern mobilitet skal hensyn til ivaretagelse og bedring av mangfold vektlegges. Best kvalifiserte kvinne og mann skal identifiseres i alle rekrutteringer.
- Medarbeidere skal gis like muligheter hva gjelder kompetanseutvikling og avansement, lønn og fleksibilitet.
- Det skal være fokus på mangfold på etterfølgerlister til nøkkelposisjoner.
- Vi har som mål at enkelte av våre ledere og medarbeidere gjennomfører sertifiseringskurs for mangfoldsledelse i 2023.
- Det skal etableres handlingsplan basert på risikovurdering som gjøres kjent i hele organisasjonen.

Slik jobber vi for å identifisere risiko for diskriminering og hindre for likestilling
Bankens HR-funksjon har et overordnet ansvar for området og samarbeider tett med tillitsvalgte og AMU i arbeidet med aktivitets- og redegjørelsesplikten gjennom en fire-stegs arbeidsmetode, samtidig som arbeidet er forankret i selskapets ledelse.

Det har vært avholdt flere møter i samarbeid med tillitsvalgte for å undersøke risiko for diskriminering og hindere for likestilling, hvor blant annet KBNs retningslinjer, prosedyrer og rutiner har blitt gjennomgått på de ulike personalpolitiske områdene med fokus på de ulike diskrimineringsgrunnlagene. Kartlegging av kjønnslikestilling blir gjennomført i samarbeid med tillitsvalgte annethvert år, sist for 2021.

Medarbeiderundersøkelsen gjennomført i 2022 kombinert med systematisk oppfølging kartlegger arbeidsmiljø, herunder likestilling og diskriminering. Det gjennomføres årlig medarbeidersamtaler som skal være arena for temaene. Årlig vernerunde sikrer kartlegging av fysisk og psykososialt arbeidsmiljø, og avdekker om de ansatte opplever å bli utsatt for eller observerer diskriminering, trakassering eller seksuell trakassering.

Kjønnsbalanse måles kontinuerlig i kvartalsvis rapportering og ved oppstart av rekrutteringsprosesser. Årlig lønnsjustering vurderes for eventuelle skjevheter før endelig beslutning tas.

Risikoer for diskriminering og hindere for likestilling, mulige årsaker og iverksatte og planlagte tiltak
Risikoer for diskriminering og hindre for likestilling som er avdekket gjelder særlig mangfold, inkludert kjønnsbalanse i rekruttering, og for enkelte enheter balanse mellom arbeid og familieliv. Økt bevissthet og kunnskap er avgjørende for å hindre diskriminering, fremme likestilling og forebygge ulike former for trakassering. I året

som har gått har det derfor vært igangsatt flere tiltak som retter seg mot å skape kultur og ledelse for inkludering og mangfold. Vi viderefører målene om at leder- og medarbeiderutviklingen skal inkludere mangfoldsledelse og unngå ubevisst diskriminering. Verdensdagen for psykisk helse og Pride med flere aktiviteter for ansatte er markert med stor oppslutning. Målene om å få gjennomført atferdstrening med blant annet trakassering, seksuell trakassering og varslingsrutiner som tema videreføres. Varslingsrutiner er etablert i KBN. Medarbeiderundersøkelsen inkluderer indikatorer på mangfold og inkludering.

KBN har over tid hatt flere initiativer og tiltak for arbeidet med kjønnsbalanse. Kjønnsbalansen totalt for alle ansatte har vært relativt stabil over tid og i henhold til vår ambisjon, også på øverste ledernivå er kjønnsbalansen på 50 pst ved utgangen av 2022, uendret fra året før. Pr 31. desember 2022 har banken uønskede skjevheter i kjønnsbalansen på mellomledernivå, dette skyldes en omorganisering

KBN skal sikre god kjønnsbalanse og tiltrekke oss et mangfold av kandidater med ulik kompetanse, bakgrunn og erfaring. I arbeidet med å oppnå mangfold mener vi at fokus på dette i rekrutteringsprosesser er et viktig virkemiddel for å nå våre ambisjoner. Det er en utfordring at vi til enkelte fagområder opplever at vi har en langt større andel mannlige søkere enn kvinner. Dette reflekterer at det innen finansbransjen fremdeles er en relativt stor overvekt av menn, samtidig som utviklingen går i riktig retning ved at flere kvinner entrer bransjen. I 2022 har vi gjennomgått og fortsatt arbeidet med våre rutiner og maler i rekrutteringsprosessen slik at vi i stor grad sikrer likebehandling. Ubevisst diskriminering kan påvirke vurderinger av kandidater.

Vi har flere tiltak som over tid har gitt resultater og som videreføres. Av nye og videreførte tiltak for å sikre mangfold, inkludert kjønnsbalanse, ved rekruttering kan følgende nevnes:

- Det utarbeides oversikt over kjønnsbalansen i KBN og rekrutterende enhet.
- Vi skal identifisere best kvalifiserte kvinne og mann i alle rekrutteringer.
- Administrerende direktør måles på kjønnsbalansen i virksomheten.
- Strukturert rekrutteringsprosess og opplæring i mangfoldsrekruttering, inkludert å motvirke ubevisste holdninger. Atferdstrening av ansettende ledere videreføres i 2023.
- Krav om mangfold og ikke-diskriminerende prosesser til samarbeidende rekrutteringsbyråer.
- Synliggjøre ønsket om mangfold gjennom innhold i stillingsannonser, profilering og kommunikasjon, ha større bevissthet rundt hvem vi appellerer til og benytte kjønnsnøytrale ord og uttrykk.
- Jobbet målrettet for å få rekruttert kvinnelige studenter til studentstillinger. Flere av disse har siden gått over i faste stillinger ved endt studie.

De fire siste årene har vi hatt følgende kjønnsfordeling blant nyansatte:

NYANSATTE kjønnsfordeling blant nyansatte .	År	Kvinner	Menn
	2019	6	7
	2020	4	9
	2021	10	5
	2022	6	4

Utover dette er det også viktig at vi tenker langsiktig på utvikling av mangfold til mellomlederposisjoner. Medarbeidere i KBN skal gis like muligheter hva gjelder kompetanseutvikling og avansement, og vi skal ha fokus på og sikre mangfold i etterfølgerplanlegging til nøkkelposisjoner. Det skal gjennomføres regelmessige medarbeidersamtaler og utarbeides individuelle utviklingsplaner.

Vi har jobbet aktivt med å motvirke forskjeller i utnyttelse av kompetanseutviklingsmulighetene KBN tilbyr. Kampanjen «Kompetanseløftet» ble lansert i 2021 med den hensikt å utfordre alle ansatte til å utvikle sin kompetanse. Ledere måles på gjennomføring i sin avdeling. Vi sikrer dermed også at alle har like muligheter for utvikling. Kompetanseløftet ble gjennomført med en oppslutning på 87 pst i 2022 og videreføres. KBN tilbyr også språkkurs for ikke-norsktalende medarbeidere. I 2022 ble nytt lederutviklingsprogram tilbudt og gjennomført for mellomledere. For 2023 har enkelte av våre ledere som mål å gjennomføre sertifiseringsløp innen mangfoldsledelse.

Resultatet av medarbeiderundersøkelsen viser at score for balansen mellom arbeidsliv og fritid har gått opp siden forrige måling, noe som gir oss en indikasjon på at økningen i fleksibilitet knyttet til arbeidssted som koronapandemien førte med seg gir verdi. Det er nå inngått avtaler for alle våre ansatte om hjemmekontor. I KBN er det en risiko for at nøkkelpersoner kan oppleve stor grad av avhengighet på sine leveranser, som igjen kan medføre stress. Vi opprettholdt og videreførte tiltak for å sikre balanse mellom arbeid og fritid. Vi kan blant annet nevne:

- Fleksibel arbeidstid, ekstra ferie og avspasering.
- Arrangementer som går utover kjernetid eller ordinær arbeidstid planlegges i god tid i forkant. Faglig del legges som hovedregel innenfor ordinær arbeidstid.
- Etablert hybrid arbeidsform som gir fleksibilitet i hvor det arbeides.
- Jobber med møtekultur.
- Selvledelse som tema i medarbeiderutvikling, og delegering og autonomi som tema i lederutvikling.
- Medarbeidersamtale med blant annet behov for tilrettelegging som tema.

Resultater av arbeidet

Medarbeiderundersøkelsen gjennomført i 2022 viser at vi har et inkluderende arbeidsmiljø. I desember 2022 ble det gjennomført en vernerunde med fokus på blant annet arbeidsmiljø, diskriminering, trakassering eller seksuell trakassering. Resultatet fra vernerunden viser gode resultater.

Ved utgangen av året kan vi vise til gode resultater på øverste ledernivå og for ansatte totalt i KBN hva gjelder kjønnsbalanse. Kjønnsbalansen totalt for alle ansatte har vært stabil over tid. Vi jobber for å forbedre balansen når det gjelder mellomledernivået, og i enkelte enheter.

Flere av tiltakene for både rekruttering, kompetanseutvikling og arbeid og familieliv vurderes viktige for å sikre likestilling og hindre diskriminering. Disse videreføres. Våre retningslinjer for mangfold og likestilling er revidert og inntatt i retningslinjer for bærekraft.

Etter en periode med pilot for hybridkontor (mulighet for andel hjemmekontor) ble det i samarbeid med tillitsvalgte og AMU besluttet å innføre dette som en fast ordning. Vi ønsker med dette å fortsette med en fleksibel ordning og bedre balansen mellom arbeid og fritid, samtidig som vi vil jobbe for å styrke samhold og arbeidsmiljø på kontoret. I KBN ble en hybrid arbeidshverdag formalisert i form av en hjemmekontoravtale til alle.

Arbeidet med aktivitets- og redegjørelsesplikten har i større grad blitt systematisert i 2022 og verdifulle erfaringer blir benyttet i det videre arbeidet. Aktiviteter i 2022 er gjennomført etter planen i årshjulet og vil derfor også bli satt på agenda for 2023. Prioriteringer og videre oppfølging er gjengitt nedenfor i handlingsplan for 2023:

Handlingsplan for 2023

Diskrimineringsgrunnlagene vi jobber med er kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og kombinasjoner av disse grunnlagene.

Personalområde	Bakgrunn for tiltak/tilstand/risiko	Beskrivelse av tiltak	Mål for tiltakene
Rekruttering	▪ Det kan forekomme skjevheter i mangfold, inkludert kjønnsbalanse, på enkelte nivåer/enheter ▪ Ha fokus på mangfolds- rekruttering i alle våre prosesser	▪ Det skal utøves likebehandling der faglig og personlige kvalifikasjoner vurderes uavhengig av kjønn, funksjonsevne, alder og kulturell og geografisk bakgrunn. ▪ Sette mangfold og ikke-diskriminerende prosesser som krav når vi benytter eksterne rekrutteringstjenester ▪ Identifisere best kvalifiserte kvinne og mann i alle rekrutteringer ▪ Opplæring i mangfolds rekruttering og ikke-diskriminerende prosesser	▪ Sikre god kjønnsbalanse og at vi tiltrekker oss et mangfold av kandidater med ulik kompetanse, bakgrunn og erfaring ▪ KBN skal være mangfoldig. Det skal være kjønnsbalanse på minst 40 pst på alle nivåer og ambisjon om jevn fordeling av kjønn i alle enheter. ▪ Minske muligheten for ubevisst diskriminering
Forfremmelse og utviklingsmuligheter	▪ Medarbeidere skal gis like muligheter hva gjelder kompetanseutvikling og avansement, lønn og fleksibilitet ▪ Fokus på mangfold i etterfølgerplanlegging til nøkkelposisjoner	▪ Videreføring av kompetanseløftet ▪ Medarbeidersamtaler med individuelle utviklingsplaner ▪ Språkkurs for ikke-norsktalende medarbeidere	▪ Like muligheter for kompetanseutvikling og avansement
Lønns- og arbeidsvilkår	▪ Lønnsdiskriminering anses alltid å være en risiko ▪ Lønnsdiskriminering på grunn av alder	▪ Årlig individuell lønnsjustering skjer iht. en standard prosess og med like og kjente kriterier ▪ Lønnsjusteringer skal vurderes for eventuelle skjevheter før endelig lønnsjustering fastsettes ▪ Heltidsstillinger som hovedregel og deltid som mulighet i virksomheten	▪ Lønnskartlegging viser at det er lik lønn for samme arbeid eller arbeid av lik verdi ▪ Det skal ikke diskrimineres på alder ved lønnsjustering
Tilrettelegging	▪ Ikke behov for tiltak	▪ Temaet tas i større grad inn som mulig samtaletema i medarbeidersamtaler ▪ Vernerunde gjennomføres to ganger per år	▪ Arbeidstakere med midlertidig/permanent nedsatt funksjonsevne får individuell tilrettelegging av arbeidet gjennom samtale med sin leder
Balanse arbeid og familieliv	▪ Møtekultur ▪ Lange dager kan gå utover familie ▪ Nøkkelpersonrisiko og stor grad av avhengighet på leveranser kan gi tidspress	▪ Møteledelse tematiseres i workshop om verdier ▪ Leder og medarbeider tar sammen ansvar. Planlegge for jevn fordeling av oppgaver og tidsbruk	▪ Mer effektive møter, pause mellom hvert møte ▪ Medarbeidere skal ha like muligheter til å kombinere jobb og familieliv
Trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold	▪ KBN har nulltoleranse for diskriminering, trakassering og seksuell trakassering ▪ Ubevisst adferd i form av utsagn kan forekomme hos kunder og kollegaer	▪ Bevisstgjøring av alle ansatte om gjeldende retningslinjer ▪ Brudd vil kunne medføre sanksjoner ▪ Atferdstrening for alle ansatte	▪ Ivareta et trygt arbeidsmiljø. Måling i vernerunde/medarbeiderundersøkelse ▪ Kultur og ledelse for inkludering og mangfold
Andre relevante områder (f.eks. arbeidsmiljø) Fordommer/holdninger/kultur	▪ Holdninger og fordommer påvirker kultur og møter med kollegaer, kunder og samarbeidspartnere. ▪ Ledere på alle nivå skal ha kompetanse om mangfold og likestilling. Det er av betydning å tematisere dette i lederopplæring slik at arbeidet for mangfold og likestilling ikke bare er avhengig av enkeltpersoner, men er forankret i ledelsen	▪ Opplæring med tema innenfor mangfold og likestilling ▪ Markere Pride ▪ Markere verdensdagen for psykisk helse	▪ Kultur og ledelse for inkludering og mangfold ▪ Forebygge mot ubevisst diskriminering

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven

Åpenhetsloven er en ny lov, vedtatt av Stortinget, som trådte i kraft 1. juli 2022. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og sikre allmenheten tilgang til informasjon. KBN er omfattet av loven som pålegger virksomheter en informasjonsplikt og en plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Det følgende er KBNs redegjørelse for arbeidet i 2022 ihht lovens § 5.

Forankring og organisering

I løpet av året ble åpenhetslovens forpliktelser til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger og til å redegjøre for disse inntatt i bankens overordnede retningslinje for bærekraft, vedtatt av KBNs styre.

Administrerende direktør er ansvarlig for gjennomføringen av KBNs arbeid med bærekraft. Adm. direktør fastsetter utfyllende retningslinjer for bærekraft, organiseringen av arbeidet og fordeling av ansvar i administrasjonen.

Arbeid i 2022

Gjennom 2022 har det blitt utarbeidet rutiner for den praktiske gjennomføring av aktsomhetsvurdering, hvilken informasjon som skal etterspørres, behov for regelmessig overvåkning, behov for varslingskanaler/rutiner og rutiner for å gjennomføre korrigerende tiltak.

Det er gjennomført aktsomhetsvurderinger av bankens leverandører og forretningsforbindelser. Arbeidet viser at KBN, som et finansforetak med kommunal sektor som kunder, i liten grad har leverandører av produkter og tjenester som utgjør vesentlig risiko for brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter.

KBN har imidlertid iverksatt flere tiltak for å sikre arbeidstaker- og menneskerettigheter i leverandørkjeden. Bankens [Overordnede retningslinjer for innkjøp](#) sier blant annet at «Innkjøpsprosesser skal innrettes slik at de bidrar til å fremme KBNs mål om bærekraftig forretningsdrift i henhold til overordnet retningslinje for bærekraft. Det innebærer at innkjøp skal bidra til å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger der det er relevant. Innkjøp skal fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, likestilling og mangfold, etikk og sosiale forhold. KBN skal ikke benytte leverandører som er involvert i korrupsjon eller hvitvasking. Innkjøp skal gjennomføres på en måte som sikrer KBN rimelig oversikt over leverandørers og underleverandørers bruk av underleverandører, og at KBNs bærekraftsmål fremmes også i leverandørkjeden.»

I KBNs standard kontraktsvilkår med leverandører er det uttrykt en rekke krav angående arbeidstaker- og menneskerettigheter. Blant annet forplikter våre leverandører seg til å:

- Ivareta sitt samfunnsansvar, herunder knyttet til klima og miljø, mangfold og likestilling og annet sosialt ansvar i eget selskap og hos våre underleverandører og samarbeidspartnere.
- Respektere grunnleggende menneskerettigheter og ivareta anstendige arbeidsforhold.
- Ikke selv eller gjennom mellommenn tilby eller gi noen form for utilbørlig fordel eller tjeneste for å oppnå fordeler eller påvirke offentlig ansatt eller annen tredjepart i sin tjenesteutførelse.
- Jobbe aktivt for å redusere sitt klimafotavtrykk.
- Praktisere åpenhet om skattebetaling og andre betalinger til myndigheter i hver jurisdiksjon hvor Leverandøren driver virksomhet.
- Årlig rapportere resultater av sitt arbeid med samfunnsansvar.

Videre har KBN utarbeidet et eget forventningsdokument til alle våre leverandører der vi uttrykker en forventning om at alle aktører som leverer varer og tjenester til KBN arbeider systematisk med bærekraft, og bidrar til å løse samfunnets sosiale, økonomiske og miljømessige utfordringer.

Det er etablert en intern varslingsrutine i KBN for å fange opp og håndtere eventuelle henvendelser for å ivareta informasjonsplikten. Under «Kontakt oss» på bankens nettsider er det oppgitt hvilken epostadresse man skal benytte ved henvendelser om åpenhetsloven. KBN har mottatt to henvendelser i løpet av 2022 som er svart ut i henhold til fristen.

Rapportering om klima-relaterte risikoer og muligheter

Beskrivelse av KBNs styring av klimarelaterte risikoer og muligheter

Styring

- a) Beskriv styrets oppsyn med klimarelaterte risikoer og muligheter**

Styret fastsetter årlig KBNs risikoappetitt, som er uttrykk for den mengde risiko virksomheten er villig til å påta seg for å oppnå sine strategiske mål. Klimarelatert risiko inngår i KBNs vurdering av samlet kapitalbehov i ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), som behandles og vedtas av styret og evalueres av Finanstilsynet.

Styrets risikoutvalg følger opp at KBN holder seg innenfor den fastsatte risikoappetitten og at retningslinjene for risikostyring følges. Styrets revisjonsutvalg fører uavhengig kontroll med selskapets bærekraftsrelaterte rapportering, herunder klimarelatert risiko.

Styret får minimum kvartalsvis presentert utviklingen i [KBNs grønne lån](#), klimagassutslipp og ESG-måling av likviditetsporteføljen.

Styret får årlig forelagt en internrevisjonsattestasjon for [KBNs grønne obligasjonsrammeverk](#).
- b) Beskriv ledelsens rolle i vurdering og håndtering av klimarelaterte risikoer og muligheter**

Klimarelatert risiko angår flere avdelinger i KBN:

Utlånsdirektør: Ansvar for å kartlegge kundenes klimarelaterte risikoer, herunder klimarisikometodikk som er integrert i KBNs modell for kredittvurdering av utlånskunder (se presentasjon av modell under «Risikostyring»).

Kapitalmarkedsdirektør: Ansvar for å håndtere klimarelatert risiko i likviditetsporteføljen og hos motparter. Ansvar for utvikling av bankens bærekraftsrelaterte innlån og grønne obligasjonsrammeverk.

Direktør for risikostyring: Ansvar for å sikre at risikoområder, inkluderte klimarelaterte risikoer, blir identifisert, målt og kontrollert. Ansvar for rapportering av risiko til styret.

Direktør compliance: Ansvar for kontroll av etterlevelse av regelverk og retningslinjer knyttet til bærekraft og klimarelatert risiko.

Sjefsjurist: Ansvar for overvåkning og rapportering til styret om regulatoriske endringer som kan påvirke KBN, herunder endringer som omfatter klima.

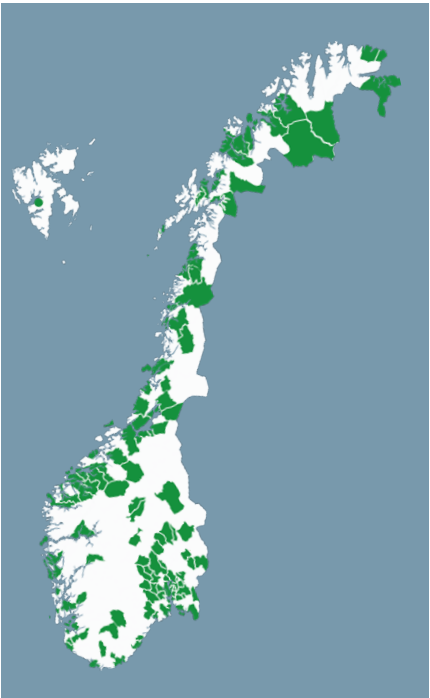
Kommunikasjons- og bærekraftsjef: Ansvar for fortløpende å kommunisere KBNs

arbeid med klimarelatert risiko til våre interessenter, inkludert styret.

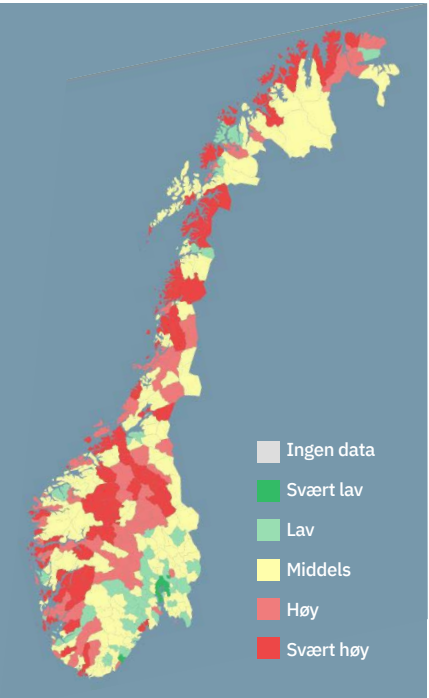
Se kapittelet [Organisering og styrende organer](#)

KBN lanserte i 2019 et klimarisikoverktøy for kommunesektoren. Klimarisikoverktøyet er basert på materiale fra CICERO Senter for klimaforskning samt datakilder fra tredjeparter som Norsk Klimaservicesenter, Miljødirektoratet og SSB. KBN har gjennom 2022 videreutviklet klimarisikoverktøyet for kommunene.

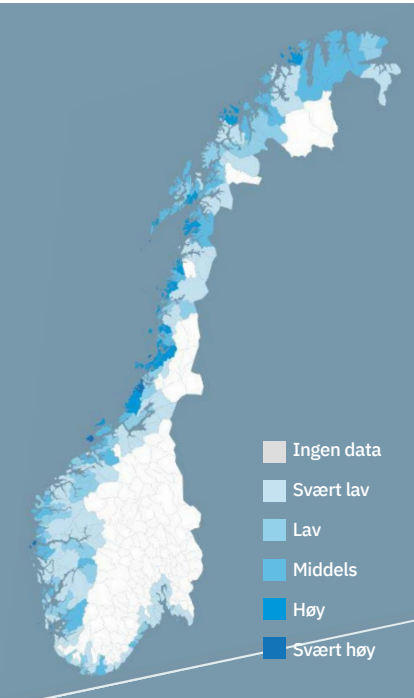
KBNS GRØNNE LÅN
Investeringsprosjekter som kvalifiserer til KBNs grønne lån allerede i dag kan være en mulig indikator på omstillingsevne i kommunene. Kartet viser kommuner som har ett eller flere grønne lån i KBN ved utgangen av 2022.

KLIMAGASSUTSLIPP
Utslipp per innbygger i kommunen som prosentandel av landsgjennomsnittet.

STORMFLO
Risiko for bygg og infrastruktur ved beregnet havnivåstigning i år 2090 i et høyutslippsscenario (RCP 8,5). Score fra 1-100.

Beskrivelse av faktisk og potensiell påvirkning som klimarelaterte risikoer og muligheter har på KBNs drift, strategi og finansiell planlegging

Strategi

- a) Beskriv hvilke klimarelaterte risikoer og muligheter KBN har identifisert på kort, medium og lang sikt**

Risiko på kort, medium og lang sikt
Det er fastlagt i kommunelovens § 29-1 at kommuner og fylkeskommuner ikke kan slås konkurs, følgelig er KBNs risiko for mislighold i utlånsporteføljen svært lav.

KBNs kunder er eksponert for ulike former for klimarelatert risiko, herunder fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko. På kort sikt kan enkelthendelser medføre umiddelbare økonomiske konsekvenser, og på medium sikt vil gradvise effekter kunne endre kundenes økonomiske handlingsrom, inkludert muligheten for ny lånefinansiering. På lang sikt kan dette påvirke KBNs utlånsaktivitet. Vurdering av kundenes klimarelaterte risiko har siden 2022 inngått som en del av kredittvurderingen av kundene.

Muligheter på kort, medium og lang sikt

Den voksende etterspørselen etter grønne produkter fra investorer med ESG-mandat utgjør en mulighet for KBN, da KBN er i stand til å oppnå noe bedre etterspørsel og priser for de grønne obligasjonene. Denne fordelene forventes å øke på medium sikt.

Om lag 13,3 pst. av KBNs utlånsportefølje består av grønne lån. Investeringer finansiert med grønne lån må oppfylle strenge kriterier og er å anse som en del av veien mot lavutslippssamfunnet.

KBN kartla i 2022 kriteriene for grønne utlån mot EU-taksonomiens tekniske kriterier for vesentlig bidrag (SC) og ingen vesentlig skade (DNSH) Kartleggingen viste at om lag 18 pst. var i samsvar med de tekniske kriteriene, mens om lag 59 pst. ble vurdert til trolig å være i samsvar. Finansdepartementet har uttalt at det er naturlig å forvente at selskaper som driver aktiviteter som oppfyller kriteriene i taksonomien vil kunne få forbedret tilgang på kapital fremover. En større andel grønne investeringer blant KBNs kunder kan på lengre sikt bidra til å redusere klimarelaterte risikoer, eksempelvis antas investeringer i nullutslippsteknologi å redusere overgangsrisiko, og klimatilpasningstiltak reduserer den fysiske risikoen.

b) Beskriv påvirkningen klimarelaterte risikoer og muligheter har på KBNs drift, strategi og finansielle planlegging

Klimarelaterte risikoer og muligheter inngår i styrets årlige strategiprosess og den årlige vurderingen av kapitalbehovet.

På innlånssiden er KBN godt posisjonert til å møte den økte internasjonale etterspørselen etter grønne obligasjoner. Den internasjonale utviklingen, herunder EUs handlingsplan for bærekraftig finans og taksonomien kan gi muligheter for gunstige innlånspriser for fremtidige bærekraftsrelaterte obligasjoner av høy kvalitet. KBN vil i 2023 igangsette et pilotprosjekt for finansiering av prosjekter tilpasset EU-taksonomien, som et strategisk tiltak vedtatt av styret.

c) Beskriv ulike scenariers potensielle påvirkning på KBNs drift, strategi og finansielle planlegging

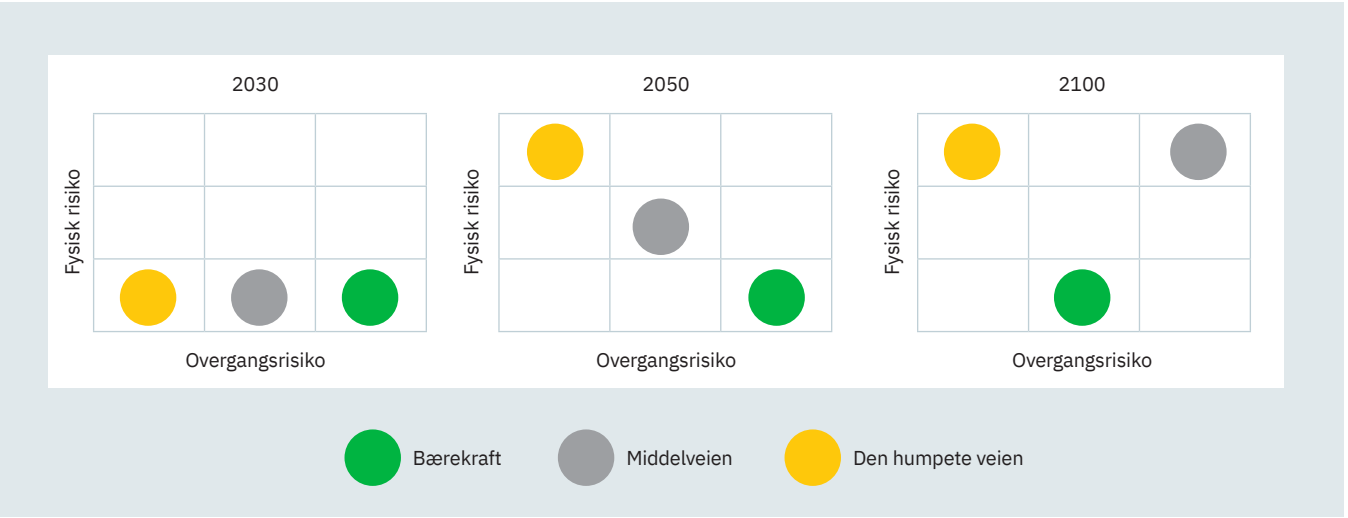
CICERO – Senter for klimaforskning har utviklet tre klimascenarier for norske kommuner på oppdrag fra KBN. Basert på scenariene har KBN vurdert risiko og muligheter for banken med utgangspunkt i kommunesektoren. Scenariene beskrives kort her, mens en grundigere beskrivelse av scenariene finnes på våre [klimasirisikosider](#).

Scenario 1: Bærekraft – den grønne veien (SSP1-2.6): Kraftig klimapolitikk gjennomføres allerede fra 2020, utslippene går ned og verden når målet i Parisavtalen. Dette scenariet har best økonomisk utvikling, men det forutsettes store investeringer både i offentlig og privat sektor. En fortsatt romslig økonomi (relativt til de andre scenariene) gjør kommunene jevnt over i stand til å gjennomføre betydelige nyinvesteringer i omstilling til lavutslippsløsninger i bygg, transport og infrastruktur, i tillegg til klimatilpasningstiltak innenfor blant annet vann- og avløpssektoren. Dette vil kreve økt tilgang på lånekapital for kommunesektoren gjennom hele århundret.

Scenario 2: Middelveien – vi fortsetter som før (SSP2-4.5): Det tar lengre tid å få på plass globale klimaavtaler og det tar lengre tid før politikken slår inn og tiltakene blir gjennomført. Verden klarer ikke å nå målet i Parisavtalen. I dette scenariet er det fremdeles god vekst i norsk økonomi utover i århundret, drevet i all hovedsak av fortsatt satsning på petroleumsvirksomheten. Oljeinntektene daler etter 2050, mens gassinntektene er høye i noen tiår til før de synker. Når utslippsreduserende tiltak rulles ut i stort monn i andre halvdel av århundret, samtidig som behovet for investeringer i klimatilpasning øker betydelig, får kommunesektoren et betydelig investeringsbehov som sammenfaller med en reduksjon i inntektene fra viktige næringer. For KBN antas etterspørselen etter lånekapital i scenario 2 å være jevn i første halvdel av århundret, og økende i andre halvdel av århundret.

FYSISK KLIMARISIKO
OVERGANGSRISIKO

De tre scenariene innebærer ulike nivåer av henholdsvis fysisk klimarisiko og overgangsrisiko på forskjellige stadier frem mot 2100. For eksempel vil «den grønne veien» innebære høy overgangsrisiko på kort sikt ettersom omstillingen skal skje raskt, og belønningen kommer i form av redusert fysisk risiko på lang sikt sammenliknet med de andre scenarioene.

Beskrivelse av hvordan KBN identifiserer, vurderer og håndterer klimarelatert risiko

Risikostyring

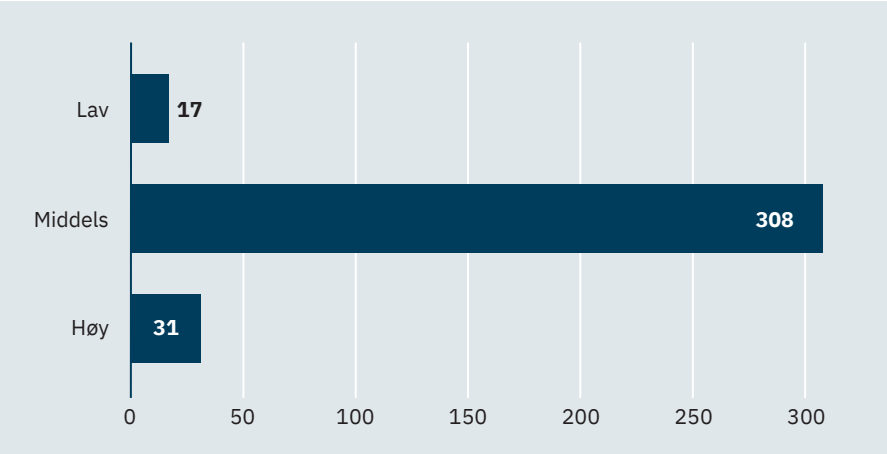
a) Beskriv KBNs prosesser for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko

Ettersom KBNs kunder etter kommuneloven ikke kan slås konkurs, er KBNs risiko for mislighold i utlånsporteføljen svært lav. KBN er indirekte eksponert for klimarelaterte risikoer – i ytterste konsekvens vil klimarelaterte risikoer som påvirker langsiktig økonomisk bærekraft i kommunene, også påvirke staten og KBN.

KBN har i 2022 arbeidet videre med å øke kunnskapen om klimarisiko i egen organisasjon. Som vedtatt i KBNs virksomhetsplan for 2022, ble det utviklet en modul for klimarisiko som er integrert i modellen for kredittvurdering av utlånskunder. Basert på ti mikroøkonomiske indikatorer, herunder endringer i utslipp, sårbarhet for stormflo ved havnivåstigning og hvor oppdatert ROS-analyse kommunen har, tildeles hver kommune en risikoscore på skalaen «Lav», «Middels» eller «Høy». De fleste kommuner kommer ut med middels klimarisiko i modellen. Kommuner som kommer dårlig ut har gjerne store punktutslipp fra industribedrifter som sysselsetter relativt mange, har veldig gammelt spillvannnett og relativt høye utslipp per innbygger. Kommuner som gjør det godt har lave utslipp per innbygger, er ikke sårbare for stormflo, har oppdaterte ROS-analyser og en betydelig andel grønne lån. KBN tar sikte på å publisere et metodenotat i løpet av 2023.

RISIKOSCORE

Basert på ti mikroøkonomiske indikatorer tildeles hver kommune en risikoscore på skalaen «Lav», «Middels» eller «Høy».

b) Beskriv KBNs prosesser for å håndtere klimarelatert risiko

KBN har utviklet en klimarisikomodul til bruk i kredittvurderingen av utlånskunder, som beskrevet over.

Klima er integrert i flere av kategoriene i KBNs risikorammeverk:

Kapitalrisiko: Endringer i regulatoriske rammeverk vil trolig favorisere grønne/bærekraftige investeringer. KBN har et godt etablert grønt låneprogram som vokser raskere enn øvrig utlånsvirksomhet. Styrets risikoappetitt er «lav».

Likviditetsrisiko: KBN utviklet i 2022 en strategi for likviditetsporteføljen som blant annet hensyntar ESG-faktorer og har gjennomført rutinemessige ESG-screeninger av likviditetsporteføljen. KBN har et godt utviklet grønt innlånsprogram som sikrer banken tilgang på kapital når kapitalstrømmen dreies i retning av bærekraftige investeringer. Styrets risikoappetitt er «svært lav».

Kredittrisiko: Norske kommuner, som er den viktigste kredittmotparten til KBN, kan ikke slås konkurs, og risikoen for mislighold er følgelig svært lav. KBN gjør likevel kredittvurderinger av kommunene sett bort fra at de ikke kan gå konkurs, og arbeider for å analysere klimarisikoen norske kommuner, og dermed KBN, er eksponert mot. Styrets risikoappetitt for samlet kredittrisiko er «lav».

Markedsrisiko: KBN har utviklet en bærekraftsstrategi for likviditetsinvesteringene. Styrets risikoappetitt er «lav».

Operasjonell risiko: KBN har et langsiktig mål om å ha lavest mulig ESG-risiko og har egne mål for ESG-risikoskår fra MSCI, Sustainalytics og ISS ESG. Styrets risikoappetitt er «lav», og «svært lav» for hvitvasking og etterlevelse.

Klimarisiko er omtalt i KBNs Dokumentasjon av risikoprofil og vurdering av kapitalbehov (ICAAP).

c) Beskriv hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i KBNs helhetlige risikostyring

KBN gjennomfører årlig en gjennomgang av bankens risikoeksponering for å sikre at all vesentlig risiko er identifisert og tilstrekkelig håndtert. Klimarelatert risiko er inkludert i dette.

Beregninger og mål som brukes for å vurdere og håndtere relevante klimarelaterte risikoer og muligheter

KBN har i 2022 videreutviklet en modell for klimarisikoscore av norske kommuner, herunder utvidet modellen med flere datakilder og forbedret metodikken. KBN har i 2022 startet ESG- og NBS-screening av likviditetsporteføljen. Screening skal rapporteres kvartalsvis.

Mål og metoder

a) Beskriv metodene KBN bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av strategi og prosesser for risikostyring

Metode:	Styrker:	Svakheter:
Grønne utlån som andel av total utlånsportefølje	Gir informasjon om i hvilken grad KBNs portefølje har en bedre klimaprofil enn sammenlignbare aktører	Sier lite om konsentrasjonen av grønne lån og hvorvidt disse er i tråd med taksonomikravene
Andel kommuner med grønne lån	Viser hvor utbredt og diversifisert grønne lån er	Sier ikke noe om hvorvidt disse er i tråd med taksonomikravene
Andel kunder som oppgir at de jobber med å kartlegge og håndtere sin risiko	Viser hvor stor andel av kundene som er bevisst på sin klimarisiko og håndterer denne	Baseres på egenrapportering, hvor det potensielt er kommunene med høy bevissthet som besvarer spørsmålet
KBNs utslipp	Gir informasjon om KBNs utslipp og gir mulighet for sammenligning med andre aktører og bransjestandarder	Scope 3-beregningene er begrenset til flyreiser og restavfall
Identifisere investeringsprosjekter i kommunal sektor som trolig vil kvalifisere under EU-taksonomien	I tråd med taksonomikravene	
Grønne innlån som andel av totale innlån	Gir informasjon om hvorvidt KBNs innlånsportefølje har en bedre klimaprofil enn sammenlignbare aktører	Sier ikke noe om hvorvidt disse er i tråd med EUs Green Bond Standard
Andel bærekraftsinvesteringer i likviditetsporteføljen	Gir informasjon om i hvilken grad KBNs likviditetsportefølje har en bedre klimaprofil enn sammenlignbare aktører	
Kategorisering i klimarisikomodellen	Gir informasjon om klimarisikoprofilen til KBNs kunder	Fortsatt behov for å videreutvikle modellen

b) Beskriv KBNs Scope 1, Scope 2 og Scope 3-utslipp, og relaterte risikoer

Se kapitlet Klimaregnskap for gjennomgang av KBNs utslipp over tid og plan og tiltak for å redusere disse. KBN jobber med å utvikle metodikk for beregning av en større del av Scope 3-utslippene og planlegger å sette vitenskapsbaserte mål for utslippsreduksjon der dette er mulig.

De beregnede klimagassutslippene fra KBNs egen virksomhet er begrensede og risikoen vurderes primært knyttet til omdømme.

c) Beskriv målene KBN bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og måloppnåelsen

- Øke andelen grønne lån til minst 15 pst. som andel av total utlånsportefølje
- Øke andelen kommuner med grønne lån fra KBN til 40 pst.
- Ha identifisert tre investeringsprosjekter i kommunal sektor som trolig vil kvalifisere under EU-taksonomien
- Øke andelen grønne innlån til 8 pst. av totale innlån
- Andelen bærekraftsinvesteringer i likviditetsporteføljen skal minimum tilsvare andel grønne innlån av totalt innlånsvolum
- Gjennom grønne lån bidra til minst 12 000 tonn CO₂e i reduserte og unngåtte utslipp
- Redusere beregnede utslipp med minst 35 pst. sammenlignet med 2019-nivå
- KBN har mål om å redusere sine beregnede utslipp med minst 55 pst. innen 2030 sammenlignet med 2019-nivå

Årsberetning 2022

Foto: Robert Bye, Unsplash

Årsberetning

Virksomheten i 2022

Kommunalbanken AS (heretter KBN) er den største og viktigste långiveren til kommunal sektor i Norge. KBNs rolle er å tilby stabil, langsiktig og effektiv finansiering av kommunesektoren. I løpet av 2022 innvilget banken totalt 39 mrd. kroner i nye lån. Lånene har blant annet gått til å finansiere investeringer i skole, helse og omsorg, og vann og avløp. God vekst i grønne utlån til prosjekter med en klimaambisjon, effektiv drift og høy kundetilfredshet understøtter at KBN utfører sitt samfunnsoppdrag på en god måte.

KBN hadde en utlånsvekst på 1,7 pst. i 2022 mot 1,5 pst. i 2021. Grønne utlån til prosjekter med en klimaambisjon økte med 8,4 mrd. kroner, tilsvarende en vekst på 24 pst. fra 2021. Grønne utlån utgjør ved utgangen av 2022 13,3 pst. av total utlånsportefølje.

Bankens kjernerresultat er økt fra 908 mill. kroner i 2021 til 1 081 mill. kroner i 2022. Netto renteinntekter økte med 280 mill. kroner fra 2021 til 2022. Årsaken til dette er hovedsakelig stigende pengemarkedsrenter, i takt med stigende styringsrenter fra Norges Bank. Året har vært preget av stor volatilitet i globale rente- og aksjemarkeder, høy inflasjon og renteøkning, som følge av krigen i Ukraina og gjenværende effekter etter pandemien. Resultatet for regnskapsåret endte på et underskudd på 60 mill. kroner i 2022, mot et overskudd på 1 208 mill. kroner i 2021. Resultatnedgangen skyldes store urealiserte tap fra verdiendringer på finansielle instrumenter i 2022, først og fremst knyttet til verdiendring på fastrenteutlån, men også fra bankens sikringskontrakter og likviditetsportefølje.

Egenkapitalavkastningen for 2022 var -0,8 pst. mot 7,1 pst. i 2021. Basert på kjernerresultatet var egenkapitalavkastningen 6,6 pst mot 5,6 pst i 2021. Eiers forventning til avkastning for KBN var i 2022 på 5,5 pst.

Strategi, mål og strategiske aktiviteter

I oktober 2022 la regjeringen frem eierskapsmeldingen «Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap — Statens direkte eierskap i selskaper» (Meld. St 6. 2022-2023). Eierskapsmeldingen legger særlig vekt på bærekraftig verdiskaping, og at staten skal være en aktiv og ansvarlig eier med et langsiktig perspektiv.

I eierskapsmeldingen framgår det at «Staten er eier i Kommunalbanken for å tilby stabil, langsiktig og effektiv finansiering til kommunesektoren», og videre at «Statens mål som eier er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer». Eiers avkastningsmål og utbytteforventninger, samt kapasitet til å kunne tilby lån, er førende for bankens finansielle planer.

Styret har i 2022 oppdatert KBNs gjeldende strategi, «Bærekraftig samfunnsbygging». Bankens samfunnsrolle skal ivaretas gjennom ansvarlig utlånsvirksomhet. KBNs virksomhet skal balansere økonomiske, sosiale og miljømessige forhold slik at

avkastning over tid oppnås innenfor bærekraftige rammer. For å nå bankens mål har styret prioritert følgende områder for strategiperioden:

- **KUNDEN FØRST:** KBN skal være den viktigste finansieringspartneren for norske kommuner og fylkeskommuner.
- **STERK MARKEDSAKTØR:** KBN skal gjennom en sterk posisjon i kapitalmarkedet nasjonalt og internasjonalt sikre norske kommuner attraktiv finansiering.
- **LEDEDE PÅ GRØNN FINANS:** KBN skal være blant de ledende finansinstitusjonene på områdene klimarisiko, grønne finansieringsløsninger, bærekraftsrapportering og innsikt som bidrar til bærekraftig utvikling.
- **DIGITALT FØRSTEVALG:** Våre kunder og ansatte skal foretrekke å bruke KBNs digitale løsninger fordi de gir ny innsikt, er effektive og gir gode beslutningsgrunnlag.
- **FREMTIDSRETTET ORGANISASJON:** Vår kultur skal preges av at vi fornyer kompetanse gjennom læring og kunnskapsdeling for å skape verdi for kundene våre.

Styret vedtar, på bakgrunn av strategien, en årlig virksomhetsplan for kommende år. Gjennomføringsgraden på denne virksomhetsplanen for 2022 har vært god. KBN har i 2022 implementert OKR (Objectives and Key Results) som nytt målstyringsverktøy i organisasjonen.

Arbeidet med etablering av nye utlånsprosesser og utlånsystemer har vært blant hovedaktivitetene i 2022. Prosjektet vil være ferdigstilt i 2.halvår 2023. Gjennomføring av prosjektet er viktig for å oppnå en effektivisering av utlånsprosessen. Det har i 2022 vært jobbet mye med videreutvikling av datavarehus som kilde for rapporter og analyser i KBN. Det er gjennomført aktiviteter knyttet til bærekraftsrapportering, kartlegging av EU-taksonomien og implementering av ESG-screening av likviditetsporteføljen. Det er videre jobbet med initiativ for å bedre rammevilkårene for KBN i 2022, samt tilpasning til nye referanserenter.

Visjon og verdier er blitt fornyet i 2022 med involvering av hele organisasjonen i arbeidet.

Krigen i Ukraina medførte ekstra tidsbruk knyttet til IT-sikkerhetsvurderinger og -tiltak, sanksjonsoppfølginger og kundetiltak. Markedseffektene av krigsutbruddet har skapt større volatilitet i resultat og soliditet enn normalt, noe som også har krevd ekstra tilpasninger og analyser. Det er jobbet godt med tiltaksidentifisering og -gjennomføringer for å opprettholde tilstrekkelig soliditet til tross for markedsureoen.

Redegjørelse for årsregnskapet

Styret bekrefter i henhold til regnskapslovens §3-3a at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet er avgitt på grunnlag av denne forutsetningen.

Det er styrets oppfatning at årsregnskapet med noter per 31. desember 2022 gir en dekkende beskrivelse av bankens finansielle stilling ved årsskiftet. Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS).

Resultat etter skatt endte på -60 mill. kroner i 2022, mot 1 208 mill. kroner i 2021.

RESULTAT ETTER SKATT

Beløp i mill kroner.

	2022	2021
Netto renteinntekter	1 866	1 585
Transaksjonskostnader	133	106
Urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter	- 1 622	322
Forventet kredittap	28	0
Gevinster/tap på markedstransaksjoner	6	73
Driftskostnader	271	255
Skattekostnad	- 120	411
Resultat etter skatt	- 60	1 208

Netto renteinntekter utgjorde 1 866 mill. kroner i 2022, mot 1 585 mill. kroner i 2021. Netto renteinntekter fra bankens utlånsvirksomhet er positivt påvirket av høyere utlånsvolum og stigende pengemarkedsrenter. Netto renteinntekter fra likviditetsforvaltningen gir moderat bidrag til inntjeningen i 2022, i tråd med forventning. Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester utgjør 133 mill. kroner i 2022 mot 106 mill. kroner i 2021. Bidrag til krisetiltaksfondet er den største kostnadsposten og utgjorde 87 mill. kroner i 2022 mot 73 mill. kroner i 2021.

Gevinster av markedstransaksjoner i form av tilbakekjøp av egne obligasjoner, salg av verdipapirer i likviditetsporteføljen og terminering av finansielle derivater bidro i 2022 med 6 mill. kroner i resultat etter skatt, mot 73 mill. kroner året før.

UREALISERTE VERDIENDRINGER PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

Beløp i mill kroner.

	2022	2021
Likviditetsporteføljen og tilhørende sikringskontrakter	- 138	54
Utlån og tilhørende sikringskontrakter	- 1 129	99
Utstedte obligasjoner og tilhørende sikringskontrakter (eksklusiv verdiendring som skyldes egen kredittisiko)	- 354	169
Urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter over resultat	- 1 622	322
Urealiserte verdiendringer på utstedte obligasjoner og tilhørende sikringskontrakter - egen kredittisiko - over totalresultat	800	- 809

Urealiserte tap for 2022 utgjør 1 622 mill. kroner, mot urealisert gevinst på 322 mill. kroner i 2021, og er knyttet til markedsuroen i 2022, med tilhørende utslag i kredittspreader og basisspreader som påvirker verdien av bankens eiendeler, gjeld og sikringskontrakter som regnskapsføres til virkelig verdi. Urealiserte tap på fastrenteutlån målt til virkelig verdi utgjør 1 129 mill. kroner. Utgang i kredittspreader for norske kommuner, som for andre rentepapirer, i forbindelse med uroen i markedene i 2022, er hovedårsaken til tapene. KBN har innført sikringsbokføring for alle nye fastrenteutlån fra 1. januar 2022. Innføring av sikringsbokføring for fastrenteutlån vil over tid redusere porteføljen av fastrenteutlån bokført til virkelig verdi og derigjennom redusere urealiserte verdiendringer i resultatet. Hittil i 2022 er det benyttet sikringsbokføring for 15,5 milliarder kroner i utlån, tilsvarende 15 pst. av bankens portefølje av fastrenteutlån.

Verdsettelse av bankens innlån, ikke hensyntatt endring i egen kredittisiko, medførte et urealisert tap på 354 mill. kroner. Hovedårsaken er verdsettelsen av

sikringskontrakter ved utgangen av året og knytter seg til endringer i basisspreader. Bankens likviditetsplasseringer bidro også med et urealisert tap på 138 mill. kroner, noe som skyldes den generelle økningen i kredittspreader i rentemarkedene.

TOTALRESULTAT

Beløp i mill kroner.

	2022	2021
Resultat etter skatt	- 60	1 208
Verdiendring på gjeld som skyldes endring i egen kredittisiko	800	-809
Aktuarmessig gevinst/tap på pensjonsforpliktelse	2	1
Skatt på postene i totalresultatet	- 200	202
Totalresultat	541	602

Totalresultatet endte på 541 mill. kroner for 2022, mot 602 mill. kroner i 2021. Urealisert gevinst på 800 mill. kroner tilskrives utgang i kredittspreader på utstedt obligasjonsgjeld. Tilsvarende hadde banken et urealisert tap i samme størrelsesorden knyttet til gjeld i 2021, slik at årets gevinst i stor grad utgjør en reversering.

Bankens finansielle instrumenter holdes normalt til forfall og de urealiserte verdiendringenes effekt på resultatet reverseres ved en reversering i markedsbevegelsene eller etter hvert som instrumentene nærmer seg forfall.

DRIFTSKOSTNADER

Beløp i mill kroner.

	2022	2021
Lønn, arbeidsgiveravgift og sosiale kostnader	113	116
Pensjon	12	11
Administrasjonskostnader og andre driftskostnader	108	99
Avskrivninger	38	29
Driftskostnader	271	255

Driftskostnader utgjorde 271 mill. kroner i 2022 mot 255 mill. kroner i 2021. Som følge av oppnådde resultater er det ikke opptjent variabel lønn i 2022. Dette forklarer nedgangen i lønnskostnader. Administrasjonskostnader og andre driftskostnader er økt med 9 mill. kroner fra 2021, blant annet grunnet økte kostnader til innleid bistand og kompetanse.

Forvaltningskapitalen var 492,5 mrd. kroner per 31. desember 2022, sammenliknet med 473,1 mrd. kroner ved foregående årsskifte. Økningen skyldes hovedsakelig svekkelse av den norske kronen. Bankens utlånsportefølje (hovedstol) er økt med 5,4 mrd. kroner i løpet av 2022.

KBNs ansvarlige kapital per 31. desember 2022 utgjorde 19 691 mill. kroner. Av dette utgjorde 15 299 mill. kroner ren kjernekapital. Ren kjernekapitaldekning var 19,0 pst. per 31. desember 2022, kjernekapitaldekningen var 22,0 pst., mens totalkapitaldekningen var 24,5 pst. Uvektet kjernekapitalandel var 3,9 pst. Ren kjernekapitaldekning påvirkes særlig av fradragsposter i ren kjernekapital knyttet til utsatte skattefordeler. Utsatt skattefordel skyldes midlertidige forskjeller mellom et regnskapsmessig og skattemessig resultat. Over tid vil de midlertidige forskjellene utlignes, men kan få stor betydning for betalbar skatt og utsatt skatt i regnskapet i perioder, og dermed påvirke kapitaldekningen negativt.

31. desember 2022 var KBNs kapitalkrav inklusive pilar 2 kapitalkrav 16,1 pst. for ren kjernekapitaldekning, 17,6 pst. for kjernekapitaldekning og 19,6 pst. for totalkapitaldekning. I tillegg gjelder et krav om 3 pst. uvektet kjernekapitalandel. Lovendringer som implementerer EU-kommisjonens reform for å ytterligere styrke soliditeten til banker i EU, trådte i kraft i norsk rett fra 2022. Dette medførte en reduksjon av bankens rene kjernekapitaldekning med 0,7 prosentpoeng. Motsyklisk buffer er også i ferd med å økes tilbake til et normalnivå, med siste økning 31.mars 2023.

Soliditeten er sensitiv for store svingninger i valutakurser, spesielt USD-NOK, fordi dette påvirker balansens størrelse gjennom omregning til norske kroner, og ved at endring i verdien av utestående sikringskontrakter medfører bevegelser i kontant-sikkerhet. Når kronen svekker seg (kursen øker) mottar KBN sikkerhet, balansen øker og uvektet kapitaldekning reduseres. Når kronen styrker seg, øker uvektet kapitaldekning. Nøkkeltallene for vektet kapitaldekning påvirkes også av endringer i verdien av sikringskontraktene inntil kontantsikkerhet mottas påfølgende dag og denne tilleggseffekten utlignes. KBN har interne buffere med mål om å sikre at soliditeten ikke faller under regulatoriske krav som følge av slike valutasvingninger.

Utlån

Markedet for kommunale lån har i 2022, som tidligere år, vært dominert av KBN, KLP og kommuner og fylkeskommuners direkte bruk av kapitalmarkedet. KBN er den største samlede tilbyder av lån totalt og den største tilbyderen av langsiktige avdragsbaserte lån. Tidvis har det vært sterk konkurranse mellom de ulike aktørene, mens i andre perioder har spesielt kapitalmarkedet med høye priser og lav etterspørsel vært en lite attraktiv finansieringskilde for kommuner og fylkeskommuner. KBNs markedsandel har vært fallende gjennom 2022 grunnet lavere utlånskapasitet enn markedsveksten. Pr 31. desember 2022 er markedsandelen på 49,7 pst., en reduksjon på 1,7 prosentpoeng fra 2021. KBN har et mål om en stabil markedsandel over tid i utlån til kommuner og fylkeskommuner. Ved utgangen av året har KBN utlån til alle landets fylkeskommuner, 354 av 356 kommuner, samt Longyearbyen lokalstyre. I tillegg er en rekke kommunale og interkommunale selskaper og selskaper med kommunal eller fylkeskommunal garanti lånekunder i KBN.

Det har vært etterspørsel etter nye lån gjennom hele 2022, men det var spesielt i fjerde kvartal at etterspørselen var høy. Det har vært en tydelig trend de siste årene at mange kommuner og fylkeskommuner venter så lenge som mulig med å lånefinansiere den planlagte delen av årets investeringer. Rundt 40 pst. av samlet utbetalt lånevolum ble i 2022 gjennomført i fjerde kvartal og hele årets utlånsvekst kom som forventet i fjerde kvartal. For KBN gir dette et behov for å styre samlet vekst gjennom året på en måte som gir tilstrekkelig kapasitet til en forventet sterk etterspørsel etter spesielt lange lån med avdrag gjennom fjerde kvartal.

Samlet etterspørsel etter ny lånefinansiering har i 2022 vært på nivå med 2021. Ordinær gjeldsvekst i kommunal sektor endte i 2022 på 5,7 pst., marginalt høyere enn i 2021. Det har også i 2022 vært vekst i kommunenes låneopptak fra Husbanken, hvor lånene brukes til videre utlån til kommunenes innbyggere innenfor startlånordningen. Korrigert for denne veksten ligger gjeldsveksten på 4,8 pst., et nivå tilsvarende som i 2021.

Som tidligere år har de viktigste områdene for lånefinansiering vært skole, helse og omsorg samt vann- og avløp. Etterspørselen er fordelt på alle grupper av kommuner. De største kommunene hadde reduserte låneopptak i 2022 sammenlignet med 2021. For de andre gruppene er det kun mindre endringer.

KBN hadde i 2022 en samlet utlånsvekst på 5,4 mrd. kroner, tilsvarende 1,7 pst. Det ble vinteren 2022 tatt en strategisk beslutning om å fase ut resterende portefølje av sertifikatlån i løpet av året, fordi lønnsomheten var for svak, og for å understøtte KBNs strategi om å fokusere på langsiktige låneopptak. Dette frigjorde 8,4 mrd. kroner i utlånskapasitet i 2022, som har bidratt til en samlet vekst i lange lån med avdrag på 12,2 mrd. kroner.

Samlet utlånsvekst til kommuner og fylkeskommuner og som inngår i beregningen av KBNs markedsandel, var i 2022 på 8,1 mrd. kroner, tilsvarende 2,7 pst. Korrigert for nevnte reduksjon av utlån med sertifikatvilkår, var veksten til denne kunde-gruppen på 16,5 mrd. kroner, den høyeste vekstraten siste fem år.

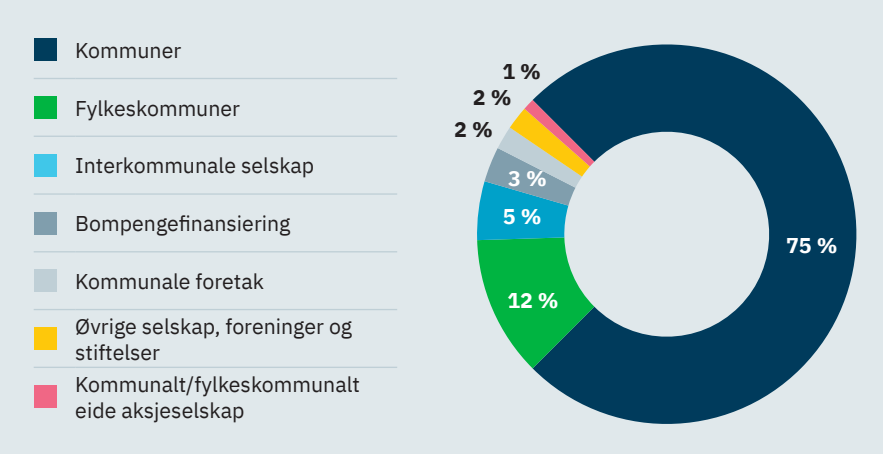
Det har i 2022 vært en rekordhøy etterspørsel etter KBNs lange lån med avdrag og

PT-rente og KBN har aldri utbetalt et så stort volum av denne lånetypen tidligere. Den sterke veksten vurderes å være knyttet til et stabilt og lite attraktivt kapital-marked store deler av 2022 og hvor mange kunder i stedet har valgt PT-lån som et forutsigbart og enkelt låneprodukt. Det har vært lavere etterspørsel etter lån med fastrente sammenlignet med tidligere år, noe som antas å være knyttet til sterk oppgang i fastrenter gjennom 2022.

KBNs totale portefølje av grønne lån til klima- og miljøriktige investeringer økte med 24 pst., tilsvarende 8,4 mrd. kroner i 2022. Det ble samlet utbetalt over 8 mrd. kroner i grønne utlån fordelt på 68 ulike prosjekter i 2022. Ved utgangen av 2022 har 134 kommuner, fem fylkeskommuner og totalt 70 andre kunder grønne lån i KBN, og utestående beløper seg til totalt 43,5 mrd. kroner. Effektene av disse utlånene rapporteres årlig i KBNs miljøeffektrapport. Bankens kriteriesett for grønne utlån oppdateres årlig i tråd med utviklingen i miljøstandarder.

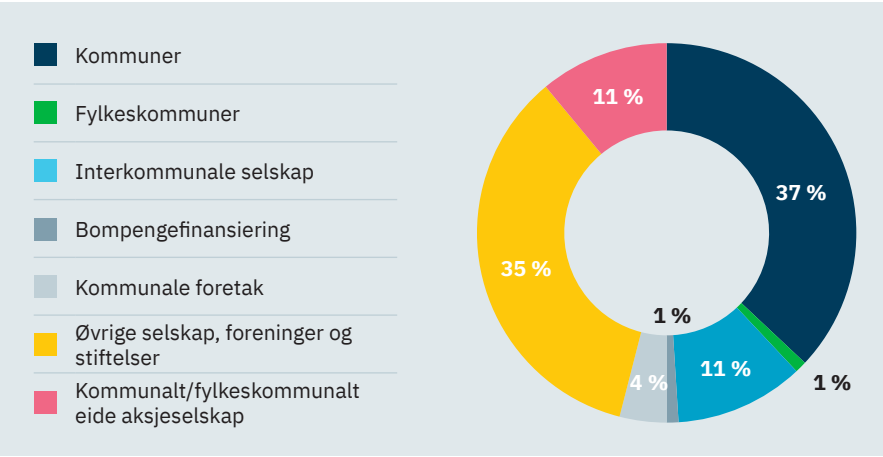
88 pst. av KBNs utlån er lån direkte til kommuner, inkl. kommunale foretak, og fylkeskommuner, slik fordelingen i figur 1 viser. 5 pst. av utlånene er til interkommunale selskap.

FIGUR 1
Fordeling av KBNs utlån målt i kroner fordelt på kundekategori

Totale utestående lån fordeler seg på til sammen 971 kunder. Figur 2 viser at 42 pst. av kundene er kommuner, fylkeskommuner og kommunale foretak. Interkommunale selskap utgjør 11 pst., mens kunder med kommunal eller fylkeskommunal garanti samlet utgjør 47,5 pst.

FIGUR 2
Fordeling av antall kunder innenfor hver kundekategori

Det har ikke vært mislighold av betalinger eller lån i 2022.

Innlån

KBNs kredittrating AAA/Aaa sikrer stabil tilgang til innlån med gunstige betingelser som kommer kommunal sektor til gode. KBN følger en diversifisert innlånsstrategi som sikrer god spredning i investorbasen og lav refinansieringsrisiko. Totale nye innlån i 2022 beløp seg til 87 mrd. kroner mot 97 mrd. kroner i 2021. Reduksjonen i norske kroner er primært grunnet mindre forfall i 2022 enn i 2021. Bankens innlånsprogram har ikke blitt vesentlig påvirket av markedsurøen og KBN har hatt god tilgang til kapitalmarkedene gjennom 2022.

Europa, USA og Asia er de viktigste innlånsmarkedene for banken. KBN har fortsatt trenden de siste årene med større innslag av enkle, ikke-strukturerte innlån med fast eller flytende rente. Disse innlånene sto for 99 pst. av transaksjonene i 2022. Totalt ble det tatt opp innlån i 10 valutaer som er opp fra 9 valutaer i 2021. KBN oppnådde en bredere valutadiversifisering på innlån gjennom året og andelen nye innlån denominert i USD ble redusert fra 60 pst. i 2021 til 50 pst. i 2022. KBN la ut tre USD benchmark-obligasjonslån pålydende totalt USD 3,5 mrd. i 2022. KBN opplevde god interesse fra investorene og benchmark-lånene ble betydelig overtegnet. Banken la også ut sin første EUR denominerte benchmark transaksjon siden 2019, samt to sveitsiske franc denominerte innlån. Dette var første transaksjoner i sveitsiske franc siden 2011. I tillegg opplevde banken god interesse i britiske pund, australske dollar og New Zealand dollar.

Som følge av referanserentereformen og utfasing av Libor som referanserente vil alle løpende sikringskontrakter med referanse til USD Libor bli konvertert til SOFR fra 1.juli 2023. SOFR er en sikret overnatten USD interbankrente som er etablert som et alternativ til Libor. Det gjøres løpende tilpasninger og analyser internt for å kartlegge og redusere risikoer som overgangen og bruk av nye referanserenter kan gi opphav til.

KBN er blant de mest aktive norske utstederne av grønne obligasjoner og en av de ledende aktørene i utviklingen av grønn finans i Norden. Grønne obligasjoner finansierer utlån til grønne investeringer hos KBNs kunder. KBNs rammeverk for grønne obligasjoner ble oppdatert våren 2021 og bygger videre på og erstatter tidligere rammeverk fra 2016. Det oppdaterte rammeverket har fått en uavhengig tredjepartsvurdering fra CICERO, og fikk samlet sett karakteren «Medium Green» og karakteren «Excellent» for styring. KBN utstedte tre grønne innlån i 2022 pålydende totalt 7,5 mrd. kroner i henholdsvis australske dollar, kanadiske dollar og svenske kroner.

KBNs samlede utestående volum av obligasjoner og andre låneopptak ble i 2022 økt fra 395,4 mrd. kroner til 429,2 mrd. kroner. Økningen målt i norske kroner skyldes i stor grad svekkelse av kronen gjennom 2022.

Likviditetsstyring

KBN opererer med en likviditetsbeholdning som over tid skal tilsvare 12 måneders finansieringsbehov inkludert utlånsvekst for kommunesektoren. Likviditetsporteføljen holdes i hovedsak i verdipapirer utstedt av stater, multinasjonale institusjoner og regioner. KBN investerer også i obligasjoner med fortrinnsrett. Likviditetsporteføljen forvaltes ut fra en lavrisiko investeringsstrategi både hva gjelder kreditt- og markedsrisiko. En stor andel av plasseringene gjøres i utenlandsk valuta, derfor vil bevegelser i kronekursen medføre svingninger i størrelsen på likviditetsreserven omregnet til norske kroner. Likviditetsbeholdningen utgjorde 110,0 mrd. kroner ved utgangen av 2022, mot 110,8 mrd. kroner ved utgangen av 2021. Kredittpåslagene i både det internasjonale og det norske markedet steg gjennom hele 2022 frem til høsten grunnet uroen i markedene, for deretter å falle noe frem mot nyttår. Liquidity Coverage Ratio (LCR) på totalnivå og i norske kroner var ved utgangen av året henholdsvis 261 pst. og 95 pst. LCR angir beholdning av likvide eiendeler relativt til

netto likviditetsutgang i en situasjon med stress i penge- og kapitalmarkedene 30 dager frem i tid.

Eierstyring og selskapsledelse

Styringen av KBN bygger blant annet på regnskapsloven, eierskapsmeldingen og anbefalingen fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES). Les om redegjørelsen for [eierstyring og selskapsledelse](#).

Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret utarbeider retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. Retningslinjen vedtas av styret og forelegges generalforsamlingen for godkjenning ved endring eller minimum hvert fjerde år. Retningslinjene ble forelagt og godkjent av generalforsamlingen i 2022. Lønnsrapport som viser godtgjørelse mottatt av ledende personer i 2022 forelegges generalforsamlingen i 2023 for rådgivende avstemming. Rapporten vil offentliggjøres etter behandlingen.

Risikostyring og internkontroll

KBNs styre har vedtatt retningslinje for risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter KBNs risikoappetitt og påser at den er innenfor virksomhetens risikokapasitet. Det foretas en årlig vurdering og eventuell tilpasning av terskelnivåer for risikoappetitt. Styret behandler årlig administrerende direktørs vurdering av internkontrollen.

Risikostyringen skal sikre at forvaltningen av KBNs eiendeler og forpliktelser gjennomføres i henhold til styrets retningslinje for risikostyring og internkontroll, og fastsatt risikoappetitt. Det foretas risikovurdering av vesentlige risikoer for alle bankens virksomhetsområder minst årlig. Stresstester og scenarioanalyser benyttes for å vurdere sårbarheten til bankens mest sentrale risikoområder. Resultatet av stresstestene evalueres og tas i betraktning ved fastsettelse av risikoappetitt, kapitalplan og -buffer, gjenopprettingsplan og i utforming av bankens forretningsstrategi.

Styret underrettes regelmessig om foretakets virksomhet, stilling og resultatutvikling. Styret behandler regelmessig administrasjonens vurdering av risiko, etterlevelse og hendelser.

KBNs risikostyring og internkontroll er organisert i tre forsvarslinjer. Førstelinjeforsvaret gjennomfører operative oppgaver og har ansvar for å styre og kontrollere at aktivitetene gjennomføres innenfor fastsatte rammer og i samsvar med eksternt og internt regelverk. Andrelinjeforsvaret gjennomfører uavhengige risikovurderinger, kontrollerer og validerer modeller. Andrelinjeforsvaret har også ansvar for å utvikle og forberede KBNs risiko- og etterlevelsesrapportering. Andre forsvarslinje består av finansiell kontroll samt risikostyrings- og compliance-funksjonene. Internrevisor utgjør KBNs tredje forsvarslinje og er styrets uavhengige kontroll- og bekreftelsesorgan. Internrevisjonen i KBN er utkontraktert til KPMG.

Det er tegnet forsikring for styrets medlemmer og daglig leder for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner. Forsikringsdekningen har en beløpsbegrensning på 500 mill. kroner. Primær forsikringsgiver er Tryg Forsikring NUF.

Kapitalrisiko

KBN har lav appetitt for kapitalrisiko. KBNs regulatoriske kapitalrisiko drives av bankens forretningsmessige innretning, balansesammensetning og eksterne forhold som påvirker kapitaldekning. Bankens økonomiske kapitalrisiko består av den

aggregerte risiko som egenkapitalen er eksponert overfor (risiko for tap knyttet til markedsrisiko, kredittrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko).

KBN har en strukturert prosess for å beregne sitt kapitalbehov inkludert nødvendige buffere for å sikre at banken har tilstrekkelig kapital ift. sin risikoprofil.

Kredittrisiko

KBN har lav appetitt for samlet kredittrisiko.

KBN har utelukkende kunder tilknyttet kommunal sektor, noe som innebærer en svært lav risiko for økonomisk tap innenfor utlånsvirksomheten. Dette skyldes kommunelovens bestemmelser, hvor det er fastslått at kommuner ikke kan gå konkurs. Ved eventuelle finansielle problemer eller presset kommuneøkonomi vil kommunene settes under statlig oppfølging gjennom register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK). Dette vil i praksis sikre KBN mot tap av akkumulert gjeld og påløpte renter.

KBN forvalter sin likviditet gjennom plasseringer i verdipapirer med høy kredittverdighet, og banken har lav appetitt for kredittrisiko mot likviditetsmotparter.

KBN anvender finansielle derivater for å styre rente- og valutarisiko ved utlån, innlån og likviditetsplasseringer. Motpartsrisikoen knyttet til inngåelse av derivatavtaler reduseres gjennom bruk av sentral motpart (clearing) og motparter med høy kredittverdighet, der det foretas daglig utveksling av sikkerhet.

Likviditetsrisiko

KBN har svært lav appetitt for likviditetsrisiko. Styringen av likviditetsrisiko ivaretas av bankens interne rammeverk for likviditetsstyring. KBN skal sikre at virksomheten til enhver tid oppfyller sine forpliktelser når de forfaller uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger.

Markedsrisiko inkludert rente- og valutarisiko

KBN har lav appetitt for markedsrisiko og det benyttes finansielle derivater for å sikre all vesentlig eksponering mot rente- og valutarisiko. Gjenværende bidrag til markedsrisiko for KBN er i hovedsak basisrisiko og kredittspreadrisiko. Basisrisiko er risiko for endring i basisspreader mellom to valutaslag som påvirker verdien av sikringskontrakter. Kredittspreadrisiko er risiko for endringer i kredittspreader på eiendeler.

Operasjonell risiko

KBN har lav appetitt for operasjonell risiko. Innenfor operasjonell risikostyring benyttes en helhetlig og systematisk tilnærming til å identifisere risiko, og det foretas regelmessig risikovurdering for alle vesentlige funksjoner. Dette danner grunnlaget for å prioritere ressurser til risikoreduserende aktiviteter. Operasjonell risiko er gjenstand for løpende overvåking og rapportering. Etterlevelsrisiko, dvs. risiko for manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk, cyberrisiko og risiko for hvitvasking og terrorfinansiering er tre underkategorier av operasjonell risiko som er gjenstand for særskilt rapportering. KBN har svært lav appetitt for etterlevelsrisiko og risiko for hvitvasking og terrorfinansiering og lav appetitt for cyberrisiko.

Klimarelatert risiko

KBN står i begrenset grad overfor direkte klimarelatert risiko i egen virksomhet, men er indirekte eksponert gjennom klimarelatert risiko som kommunesektoren står overfor. Det er som nevnt ovenfor fastlagt i kommunelovens § 29-1 at kommuner og fylkeskommuner ikke kan slås konkurs, og følgelig er tap på utlån som følge av KBNs indirekte klimarelaterte risiko svært lav. KBNs direkte og indirekte klimarelaterte risiko er videre omtalt i TCFD-rapporteringen i årsrapporten.

ESG-relatert risiko i likviditetsporteføljen

KBN har i 2022 utviklet en strategi for likviditetsporteføljen som også hensyntar

ESG-relatert risiko, og retningslinjer og systemer for rutinemessig screening av porteføljen.

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Styret legger vekt på å føre en løpende dialog med bankens sentrale interessenter for å sikre god forståelse for bankens modell og rammebetingelser. God og åpen kommunikasjon er viktig for tilliten hos eier, kunder, ratingbyråer, investorer, regulatoriske myndigheter, ansatte og samfunnet for øvrig.

KBNs eksterne kommunikasjon skal blant annet bidra til å belyse problemstillinger som påvirker våre kunder, for eksempel endringer i deres egen eller KBNs rammebetingelser. Markedsuro, inflasjon og renteendringer, grønn finans og kommunenes langsiktige bærekraft i vid forstand har vært sentrale tema i den eksterne kommunikasjonen i 2022. Det er avholdt en rekke kundewebinarer innen blant annet disse temaene. Viktigheten av en bærekraftig gjeldsforvaltning i kommunal sektor har blitt vektlagt i den direkte kommunikasjonen mot kundene, blant annet gjennom bankens finansseminarer, det digitale porteføljestyringsverktøyet KBN Finans og bankens nyhetsbrev.

KBN har hatt god dialog med Kommunal- og distriktsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet i forkant av den nye eierskapsmeldingen som ble presentert høsten 2022 og deltok på innspillsmøte om en ny klimatilpasningsmelding i regi av Klima- og Miljødepartementet. KBN har i tillegg sendt høringsinnspill i relevante saker for banken.

Etikk og samfunnsansvar

KBN har basert prioriteringene innenfor bærekraftarbeidet på omfattende dialog med bankens viktigste interessenter og har i 2022 gjennomført en ny vesentlighetsanalyse. Retningslinjer for bærekraft ble oppdatert i 2022, med blant annet tilpasninger til den nye "lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold" (åpenhetsloven) som trådte i kraft 1. juli. Se KBNs [redegjørelse for aktsomhetsvurderinger](#).

KBN følger standarden Global Reporting Initiative (GRI) i rapporteringen av bærekraft og TCFD (anbefalinger fra Task Force for Climate Related Financial Disclosures) i rapporteringen av klimarisiko. I tillegg rapporterer KBN på bærekraft/ESG til CDP (Carbon Disclosure Project).

Alle ansatte og ledere skal opptre i samsvar med KBNs etiske retningslinjer, sist revidert i 2022. Alle ansatte har bekreftet at de er kjent med KBNs atferdsregler for 2022.

Organisasjon og medarbeidere

Som kunnskapsbedrift er KBNs måloppnåelse avhengig av å rekruttere, utvikle og beholde dyktige medarbeidere innen ulike fagområder. KBN må stadig tilpasse seg endringer som drives fram av blant annet teknologi, regulatoriske krav og endrede kundebehov, i tillegg til krav og forventninger fra eiere, andre interessenter og medarbeiderne selv. Dette krever en lærende kultur og kontinuerlig tilførsel av ny kunnskap i organisasjonen. Tiltaket kompetanseløftet, der alle ansatte skal lære seg noe nytt, har høy gjennomføringsgrad i 2022. Samtidig har koronapandemien endret våre arbeidsmetoder og påvirket arbeidet med organisasjon og ledelse. Medarbei-

derundersøkelsen gjennomført i 2022 viser at vi har engasjerte medarbeidere med høy gjennomføringsevne som er stolte av å jobbe i KBN.

Sykefraværet var på 3,6 pst. i 2022 mot 4,1 pst. i 2021. Målet er over tid et sykefravær lavere enn 2,5 pst.

Les om arbeidsforhold samt mangfold og likestilling i kapittelet om [Bærekraft](#).

Dekning av underskudd

Styret i KBN foreslår at årets underskudd dekkes av annen egenkapital.

Utsiktene fremover

2022 har vært preget av stor volatilitet i rente- og aksjemarkedet blant annet som følge av krigen i Ukraina og høy inflasjon. Høye energipriser kombinert med fortsatt høy etterspørsel og begrensninger på tilbudssiden tilknyttet pandemien, har medført høy inflasjon nasjonalt og internasjonalt. Sentralbankene har satt opp rentene i rekordfart for å redusere inflasjonen. Styringsrenten i Norge er økt fra 0,5 pst. ved inngangen til 2022 til 2,75 pst. ved utgangen av året. Den siste rentebanen til Norges Bank som ble lagt frem i januar viser til at det forventes ytterligere en renteheving i mars 2023 før det blir en utflating i rentenivået. På den annen side viser de siste inflasjonstallene per utgangen av januar 2023, som er publisert etter Norges Banks rentebane, at prisveksten er økt fra desember og høyere enn sentralbanken la til grunn. I USA viser nye inflasjonstall for januar at inflasjonen også der er høyere enn forventet. Markedsforventningen er nå et løft av rentebanen i Norge ved neste rentemøte og det forventes en rentetopp på om lag 3,5 pst. Arbeidsmarkedet i Norge er stramt og ledigheten forventes å øke noe utover i 2023. Lønnsveksten forventes å holde seg høy i 2023. Det forventes volatilitet i markedene også i 2023.

2022 ga en gjeldsvekst i kommunesektoren på nivå med foregående år, mens banken hadde estimert en svak reduksjon. KBN forventer reduksjon i kommunesektorens gjeldsvekst i 2023 og årene framover. Sammen med en sterk kostnadsvekst vil et økende rentenivå gi en mer krevende økonomisk situasjon for mange av KBNs kunder. Samtidig er investeringsbehovet mange steder fortsatt stort. Vedlikeholdsetterslep og nødvendige standardhevinger vil fortsatt bidra til investeringsvekst, spesielt innenfor sektorene helse og omsorg, vann og avløp, og samferdsel.

En analyse utarbeidet av Vista Analyse på bestilling fra KBN i 2022 framskriver ikke overraskende et økende investeringsbehov innenfor helse- og omsorgsområdet. SSBs befolkningsprognoser viser at antallet eldre over 80 år vil doble seg i løpet av 15 år. Økt bruk av velferdsteknologi vil medføre at flere kan klare seg selv og bo hjemme lengre, ref. også helsepersonellkommisjonens utredning som ble lagt frem 2. februar i 2023. Samtidig er veksten framover så sterk at det vil kreves en radikal endring i hvordan nødvendige omsorgstjenester tilbys. Økte investeringer innenfor helse- og omsorgsområdet vil bidra til at investeringsnivået samlet for KBNs kunder vil holde seg på høye nivåer i de neste årene. Nevnte analyse fra Vista fremskriver også et fallende investeringsnivå innenfor skole og barnehage i tråd med forventet fortsatt lave fødselstall.

Klimaendringer og overgangen til et (klimatilpasset) lavutslippssamfunn vil legge premisser for investeringsbeslutninger gjennom lokalisering av nye bygninger, utforming og gjennomføring av entrepriser, energiløsninger, ressursbruk og materialvalg. Klimaendringene vil i seg selv bidra til økte investeringer for å håndtere spesielt økende fysisk klimarisiko. Avløpsnett må oppgraderes og tilpasses for å håndtere økte nedbørsmengder. Håndtering av overvann er et eksempel på et område med uavklarte ansvars- og finansieringsforhold. Beskyttelse fra mer ekstremvær vil kreve store innvesteringer i bl.a. flomvern og rassikring framover. En bærekraftig natur- og

arealbruk vil få økende betydning framover, som en stadig viktigere premiss for kommunale og fylkeskommunale investeringsbeslutninger.

Reguleringspresset på finanssektoren forventes å fortsette på et vedvarende høyt nivå de kommende årene. EU-kommisjonens handlingsplan for bærekraftig finans, inkludert nye rapporteringskrav, vil for alvor gjøre seg gjeldende fremover. Et økende omfang av nye reguleringer og krav til myndighetsrapportering fører til økt ressursbehov. KBN har en spesialisert forretningsmodell med utlånsvirksomhet med svært lav risiko, en internasjonalt rettet finansieringsmodell og offentlig eierskap, som skiller seg fra andre norske finansforetak. Regulatoriske krav utformes ofte med sikte på ordinære private banker, og er ikke tilstrekkelig differensiert basert på forretningsmodell. KBN søker gjennom vår europeiske bransjeorganisasjon, EAPB, og i dialog med norske regulatoriske myndigheter, å tydeliggjøre utfordringene som manglende regulatorisk differensiering kan medføre. Forutsigbarhet og rammebetingelser tilpasset KBNs samfunnsoppdrag er viktig for å kunne bidra til lave kommunale lånekostnader og ivareta KBNs rolle som bærekraftig samfunnsbygger.

Styret takker bankens medarbeidere for godt utført arbeid.

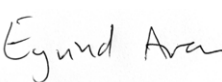
Oslo

27. februar 2023

Styret og administrerende direktør for Kommunalbanken AS

Brit Kristin Sæbø Rugland
STYRELEDER

Rune Midtgaard
STYRETS NESTLEDER

Eyvind Aven
STYREMEDLEM

Anne Jenny Dvergsdal
ANSATTES REPRESENTANT

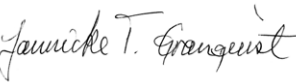

Toril Hovdenak
STYREMEDLEM

Harald Jacobsen
ANSATTES REPRESENTANT

Ida Espolin Johnson
STYREMEDLEM

Ida Texmo Prytz
STYREMEDLEM

Petter Steen Jr.
STYREMEDLEM

Jannicke Trumpy Granquist
ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Årsregnskapet 2022

Resultatregnskap	93
Totalregnskap	93
Balanse	94
Endringer i egenkapital	95
Kontantstrømoppstilling	96
Regnskapsprinsipper	97

Resultatregnskap og totalresultat		Note 14	Fordringer på kredittinstitusjoner	117
Note 1	Netto renteinntekter	99		
Note 2	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	100	Note 15	Utlån til kunder
			Note 16	Forventet kredittap
Note 3	Netto urealisert gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	100	Note 17	Sertifikater og obligasjoner
			Note 18	Andre eiendeler og annen gjeld
Note 4	Netto gevinst/(tap) på markedstransaksjoner	101	Note 19	Gjeld til kredittinstitusjoner
			Note 20	Obligasjonsgjeld
Note 5	Lønn og administrasjonskostnader	101	Note 21	Finansielle derivater
			Note 22	Sikkerhetsstillelse og motregning
Note 6	Godtgjørelse til ledende ansatte	102	Note 23	Ansvarlig lånekapital
Note 7	Pensjoner	106	Note 24	Aksjekapital
Note 8	Skatt	108	Note 25	Fondsobligasjon
Note 9	Leieavtaler	109		
Balanse		Risikostyring		
Note 10	Klassifisering av finansielle instrumenter	109	Note 26	Risikostyring
			Note 27	Kredittrisiko
Note 11	Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi	111	Note 28	Renterisiko
			Note 29	Valutarisiko
Note 12	Finansielle instrumenter målt til amortisert kost	115	Note 30	Likviditetsrisiko
			Note 31	Kapitaldekning og kapitalstyring
Note 13	Sikringsbokføring	116		

RESULTATREGNSKAP

(Beløp i NOK 1 000 000)	Note	2022	2021
Renteinntekter fra eiendeler målt til amortisert kost		6 185	2 148
Renteinntekter fra eiendeler målt til virkelig verdi		2 995	1 381
Sum renteinntekter		9 180	3 529
Rentekostnader		7 315	1 943
Netto renteinntekter	1	1 866	1 585
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2	133	106
Netto urealiserte gevinster/(tap) på finansielle instrumenter	3	-1 622	322
Økt/(reduert) avsetning for forventet kredittap	16	28	0
Netto gevinst/(tap) på markedstransaksjoner	4	6	73
Sum andre driftsinntekter		-1 775	289
Lønn og administrasjonskostnader	5,6,7	166	160
Avskrivninger		38	29
Andre driftskostnader	9	67	66
Sum driftskostnader		271	255
Resultat før skatt		-180	1 620
Skattekostnad	8	-120	411
Resultat for regnskapsåret		-60	1 208
Andel tilordnet aksjonær		-135	1 149
Andel tilordnet fondsobligasjonseiere		75	59

TOTALRESULTAT

(Beløp i NOK 1 000 000)	Note	2022	2021
Resultat for regnskapsåret		-60	1 208
Andre innregnede inntekter og kostnader			
Poster som ikke omklassifiseres til resultat			
Verdiendring på gjeld som skyldes endring i egen kredittrisiko	20	800	-809
Aktuarmessig gevinst/(tap) på pensjonsforpliktelse		2	1
Herav skatt		-200	202
Sum andre innregnede inntekter og kostnader		601	-606
Totalresultat for regnskapsåret		541	602

BALANSE

(Beløp i NOK 1 000 000)	Note	2022	2021
Eiendeler			
Fordringer på kredittinstitusjoner	10,11,12,14,22	39 512	17 317
Utlån til kunder	10,11,12,15	324 532	323 672
Sertifikater og obligasjoner	10,11,12,13,17	109 235	112 839
Finansielle derivater	10,12,13,21,22	16 119	16 047
Utsatt skattefordel	8	2 885	3 021
Andre eiendeler	18	166	169
Sum eiendeler		492 450	473 064
Gjeld og egenkapital			
Gjeld til kredittinstitusjoner	10,12,19,22	6 567	5 891
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	10,12,20	23 377	31 567
Obligasjongjeld	10,11,12,13,20	402 553	393 663
Finansielle derivater	10,12,13,21,22	39 070	20 072
Annen gjeld	18	56	85
Betalbar skatt	8	0	581
Pensjonsforpliktelser	7	27	32
Ansvarlig lånekapital	10,12,23	1 897	2 092
Sum gjeld		473 547	453 983
Innskutt egenkapital	24	3 895	3 895
Fondsobligasjon	25	2 392	2 392
Opptjent egenkapital		12 617	12 795
Sum egenkapital		18 903	19 081
Sum gjeld og egenkapital		492 450	473 064

ENDRINGER I EGENKAPITALEN

(Beløp i NOK 1 000 000)

2022						
	Note	Aksjekapital	Fonds-obligasjon	Verdi- endringer gjeld egen kredittrisiko	Annen egenkapital	Sum egen- kapital
Egenkapital per 1. januar 2022		3 895	2 392	-904	13 698	19 081
Resultat for perioden		0	0	0	-60	-60
Andre innregnede inntekter og kostnader etter skatt - verdiendringer gjeld egen kredittrisiko		0	0	600	0	600
Andre innregnede inntekter og kostnader etter skatt-		0	0	0	2	2
Renteutbetaling på fondsobligasjon	25	0	0	0	-74	-74
Utbytte for 2021		0	0	0	-646	-646
Egenkapital per 31. desember 2022	24	3 895	2 392	-304	12 920	18 903

Underskudd i 2022 på -60 mill. kroner foreslås dekket av annen egenkapital.

2021						
	Note	Aksjekapital	Fonds-obligasjon	Verdi- endringer gjeld egen kredittrisiko	Annen egenkapital	Sum egen- kapital
Egenkapital per 1. januar 2021		3 895	2 392	-297	12 547	18 538
Resultat for perioden		0	0	0	1 208	1 208
Andre innregnede inntekter og kostnader etter skatt - verdiendringer gjeld egen kredittrisiko		0	0	-607	0	-607
Andre innregnede inntekter og kostnader etter skatt-		0	0	0	1	1
Renteutbetaling på fondsobligasjon	25	0	0	0	-59	-59
Utbytte for 2020		0	0	0	0	0
Egenkapital per 31. desember 2021	24	3 895	2 392	-904	13 698	19 081

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(Beløp i NOK 1 000 000)	2022	2021
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Renteinnbetalinger	7 680	3 410
Renteutbetalinger	-5 568	-1 894
Utbetaling av transaksjonskostnader	-131	-73
Gevinst ved realisasjon av finansielle instrumenter	6	73
Utbetaling til drift	-233	-220
Betalt skatt	-525	-920
Netto utbetaling av lån til kunder	-5 385	-4 783
Netto (økning)/reduksjon i kortsiktige plasseringer	-21 209	-4 733
Netto innbetaling/(utbetaling) ved kjøp/salg av verdipapirer	5 944	12 301
Netto (økning)/reduksjon i andre eiendeler	-5	-9
Netto økning/(reduksjon) i annen gjeld	-27	-30
Netto (økning)/reduksjon i finansielle derivater	25 528	-4 239
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	6 079	-1 117
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-32	-21
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-32	-21
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling ved utstedelse av sertifikatgjeld	148 633	273 232
Tilbakebetaling av sertifikatgjeld	-156 685	-262 037
Nedbetaling på leieforpliktelse	-8	-6
Innbetaling ved utstedelse av obligasjonsgjeld	86 995	96 551
Tilbakebetaling av obligasjonsgjeld	-84 295	-106 476
Renteutbetaling på Fondsobligasjon	-74	-60
Utbetaling av utbytte	-646	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-6 080	1 205
Sum kontantstrøm	-33	67
Justering for valutakursendringer	-24	51
Netto kontantstrøm etter valutakursendringer	-57	118
Kontanter og kontantekvivalenter per 1. januar		
	308	190
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-57	118
Kontanter og kontantekvivalenter ved utgangen av perioden	251	308
Herav		
<i>Fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid</i>	<i>251</i>	<i>308</i>
<i>Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Se note 20 for en avstemming av endringer i balanseført verdi for forpliktelser som inngår i finansieringsaktiviteter. Slike forpliktelser er sertifikater, obligasjonsgjeld og ansvarlig lån.

REGNSKAPSPRINSIPPER

SELSKAPSFINFORMASJON

Kommunalbanken AS, heretter KBN, er et aksjeselskap som har som formål å yte lån til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og andre selskaper som utfører kommunale oppgaver. Selskapets forretningskontor er i Haakon VIIs gate 5B, Oslo.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV ÅRSREGNSKAPET

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med Internasjonale Regnskapsstandarder (IFRS) som er vedtatt av EU.

FUNKSJONELL VALUTA OG PRESENTASJONSVALUTA

Selskapets funksjonelle og presentasjonsvaluta er norske kroner (NOK). Balanseposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved bruk av valutakurs på balansedagen. Resultatposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved bruk av valutakurs på transaksjonstidspunktet.

ESTIMATER OG SKJØNNSMESSIGE VURDERINGER

Ledelsen anvender estimater og gjør skjønnsmessige vurderinger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Estimater og skjønnsmessige vurderinger påvirker regnskapsførte verdier av eiendeler og gjeld, og inntekter og kostnader, og kan medføre justering i regnskapsførte verdier dersom forutsetningene eller forventningene om fremtidig utvikling endrer seg. De viktigste estimatene og vurderingene i årsregnskapet omfatter:

Måling til virkelig verdi

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked eller ikke har tilgjengelige noterte priser på balansedagen fastsettes ved hjelp av verdsettelsesmodeller. Når inndata i verdsettelsesmodeller ikke kan utledes direkte fra observerbare markedsdata, gjør ledelsen vurderinger og bruker forutsetninger knyttet til kredittrisiko og likviditetsrisiko i finansielle instrumenter. Selv om skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger baserer seg i størst mulig grad på faktiske markedsforhold på balansedagen, kan de medføre usikkerhet i regnskapsførte beløp. Ledelsen utviser skjønn i anvendelsen av regnskapsprinsipper særlig ved allokering av instrumenter målt til virkelig verdi i nivåhierarkiet ihht. IFRS 13 (nivå 1,2,3).

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Regnskapsprinsipper for finansielle instrumenter innenfor IFRS 9 *Finansielle instrumenter* er som følger:

INNREGNING OG FRAREGNING

Innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser skjer når foretak blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Ved førstegangsinnregning måles alle finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi. Innregnet beløp for finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke er klassifisert til virkelig verdi over resultat inkluderer i tillegg transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen. Innregning og fraregning av finansielle instrumenter på balansen skjer på oppgjørstidspunktet. Ved alminnelig kjøp og salg av finansielle eiendeler som utpekes til virkelig verdi innregnes virkelig verdi av eiendelen på avtaletidspunktet.

Finansielle eiendeler fraregnes når den kontraktsmessige retten til kontantstrømmene utløper eller overføres og det vesentlige av risiko– og fortjenestepotensialet er overført. Finansielle forpliktelser fraregnes når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt. Ved tilbakekjøp av utstedte obligasjoner fraregnes den balanseførte verdien av forpliktelsen, og differansen mellom oppgjørsbeløp og balanseverdi resultatføres som gevinst eller tap på

transaksjonstidspunktet.

KLASSIFISERING OG MÅLING

Klassifisering av finansielle instrumenter foretas på tidspunktet for innregning og bestemmer etterfølgende måling av balanseført verdi. Kategorisering av finansielle instrumenter bestemmes av deres karakter og av forretningsmodellen for forvaltning av de finansielle eiendelene. Detaljerte prinsipper om klassifisering og måling presenteres i note 10 sammen med tabellariske oppstillinger over instrumentene.

VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Alle eiendeler og forpliktelser, som ikke måles til amortisert kost, måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Virkelig verdi, som definert i IFRS 13 Måling av virkelig verdi, er den markedsbaserte prisen som ville blitt oppnådd ved salg av en eiendel eller betalt for å overføre en forpliktelse i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltakere på måletidspunktet. Virkelig verdi er prisen som oppnås under de gjeldende markedsforhold, uansett om prisen er direkte observerbar eller estimert ved hjelp av en annen verdsettingsmetode.

Finansielle instrumenter er kategorisert i virkelig verdi hierarkiet, der nivå inndelingen (nivå 1, 2 eller 3) er basert på observerbarheten til inndataene som benyttes i verdsettelsen. Se note 11 for regnskapsprinsipper for måling av virkelig verdi.

PRESENTASJON AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

KBN har ingen finansielle eiendeler og forpliktelser som motregnes og presenteres som nettobeløp i balansen. Generelle motregningsavtaler for finansielle derivater oppfyller ikke betingelsene for motregning, og alle finansielle derivater presenteres brutto i balansen. Noen valutarelaterte derivater har i tillegg til sin ordinære funksjon som sikringsinstrument, en undermengde transaksjoner som har innebygget finansieringselement med løpende forhåndsdefinerte innbetalinger i løpetiden og tilbakebetaling på forfall. Kontanter mottatt eller stilt som sikkerhet for derivateksponering reguleres i ISDA-avtaler, som gir rett til motregning ved konkurs, men oppfyller heller ikke betingelsene for motregning i IAS 32. Kontantsikkerhet presenteres brutto i balansen som gjeld til eller fordringer på kredittinstitusjoner.

For egen utstedt gjeld som er utpekt målt til virkelig verdi innregnes og presenteres den del av verdiendringen som skyldes endringer i kredittrisiko i andre inntekter og kostnader, mens resten av verdiendringen presenteres i resultatregnskapet. Obligasjoner utstedt i annen utenlandsk valuta enn USD med tilhørende swap til USD, er samlet vurderte å utgjøre et syntetisk USD innlån. Verdiendringer som skyldes endringer i egen kredittrisiko for disse obligasjonene beregnes av endringer i kredittkurven målt i USD på det syntetiske innlånet, og kan derfor inneholde effekter som ikke skyldes direkte endringer i egen kredittrisiko

FORVENTET KREDITTAP

For finansielle eiendeler klassifisert som målt til amortisert kost innregnes en avsetning for forventet kredittap. Forventet kredittap er basert på instrumentets/lånets eksponering ved mislighold, sannsynlighet for mislighold og tap ved mislighold, alle estimert på rapporteringstidspunktet. Forventet kredittap for instrumenter hvor kredittrisiko ikke har økt betydelig siden førstegangsinnregning reflekteres ved å beregne et tap basert på sannsynlighet for mislighold innenfor de neste 12 måneder. For instrumenter hvor kredittrisiko har økt betydelig siden førstegangsinnregning reflekteres forventet kredittap ved å beregne et tap basert på en sannsynlighet for mislighold i eiendelens fulle levetid. Se note 16 Forventet kredittap for regnskapsprinsipper for måling av forventet kredittap.

SIKRINGSBOKFØRING

Banken benytter rente- og valutaderivater i økonomisk sikring av rente- og valutaeksponering i eiendeler og gjeld. KBN anvender IFRS 9 for sikringsbokføring. Når et sikringsforhold tilfredsstiller kriterier for sikringsbokføring og utpekes til sikringsbokføring, behandles det regnskapsmessig som virkelig verdisikring. De sikrede objektene klassifiseres som målt til amortisert kost. Regnskaps-prinsippene for sikringsbokføring er beskrevet detaljert i note 13 sammen med den finansielle informasjonen.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter direkte metode og viser kontantstrømmene etter anvendelsesområde. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontantbeholdning, fordringer og gjeld på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist.

PRINSIPPER FOR INNTEKTSFØRING

Renteinntekter for balanseposter som måles til amortisert kost, inntektsføres etter effektiv rente metoden. For balanseposter som måles til virkelig verdi, herunder rentederivater, resultatføres ren-ter etter hvert som de opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader. Renteinntekter og rentekostnader presenteres som renteinntekter og rentekostnader uavhengig av klassifisering av underliggende balanseposter.

Urealiserte gevinster og tap på finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi, og verdiendringer knyttet til sikret risiko på sik-ringsobjekter under sikringsbokføring, resultatføres under ”Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter”. Provisjons-kostnader og gebyrer kostnadsføres i perioden når tjenesten er levert.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler måles til anskaffelseskost fratrukket akkumu-lerte avskrivninger og nedskrivninger. Ordinære avskrivninger, basert på kostpris, er beregnet lineært over driftsmidlenes antatte økonomiske levetid, og utrangeringsverdien av driftsmidlene antas å være null.

IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler måles til anskaffelseskost. Øvrige immateri-elle eiendeler består av IT systemer og avskrives lineært over leve-tiden. Dersom den årlige nedskrivningstesten indikerer at eiende-lene har falt i verdi, skrives verdien av eiendelen ned, og differanse mellom balanseført verdi og virkelig verdi innregnes i resultatet.

PENSJONSORDNINGER

Banken har en innskuddsbasert pensjonsordning. Innskuddspen-sjonen innebærer at banken betaler et fast prosentvis innskudd, avhengig av lønn, som sparing til hver ansattes pensjonskonto. Ansatte som var 55 år eller over da ordningen ble endret fra 1. januar 2018 har blitt værende i den tidligere kollektive ytelsesba-serte tjenestepensjonsordningen. Den innskuddsbaserte pensjons-ordningen kostnadsføres løpende.

LEIEAVTALER

Leieavtaler blir behandlet ihht. IFRS 16 *Leieavtaler* som baserer seg på at det resultatføres avskrivninger for leide eiendeler (”bruksrettseiendelen”), og innregnes samtidig rentekostnader på leieforpliktelsen. Nedbetaling av hovedstolen og av rentedelen klassifiseres som finansieringsaktiviteter i kontantstrømanalysen.

INNTEKTSSKATT

Skatter kostnadsføres når de påløper. Skattekostnaden er knyttet

til det regnskapsmessige resultatet før skatt, og rentekostnader på fondsobligasjoner som innregnes i egenkapitalen. Det korrigeres for midlertidige og permanente forskjeller før årets skattegrunnlag for betalbar skatt framkommer. Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskaps-messige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Ved beregning benyttes nominell skattesats. Skatteøkende og skattereduserende forskjeller innenfor samme tidsintervall vurde-res mot hverandre. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets skattepliktige resultat), endring i netto utsatt skatt og for lite/mye avsatt betalbar skatt tidligere år.

Selskapet er underlagt finanssskatt. Skattesatsen er 25 pst.

EGENKAPITAL

Selskapets egenkapital består av aksjekapital, fondsobligasjon som oppfyller krav til egenkapital og tilbakeholdt overskudd. Utbytte klassifiseres som egenkapital fram til tidspunktet når vedtaket om utbetaling er truffet av generalforsamlingen. Fondsobligasjonen måles til kostpris og betalte renter fratrekkes annen egenkapital.

SEGMENTINFORMASJON

Selskapet har bare ett driftssegment, utlån til norske kommuner og kommunale selskaper. Det foreligger således ikke segmentopplys-ninger ut over de noteopplysninger som gis om utlån til kunder og virksomheten som helhet, herunder informasjon om geografisk fordeling av utlån, sertifikater og obligasjoner og inntekter fra ulike kategorier av finansielle instrumenter.

NYE STANDARDER TATT I BRUK OG ENDREDE STANDARDER OG FORTOLKNINGER

Ingen nye standarder har blitt tatt i bruk i 2022.

I august 2020 publiserte IASB ”Interest Rate Benchmark Reform—Phase 2, Amendments to IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 and IFRS 16 (IBOR reform Phase 2)”. Tillegget omfatter alle finansielle in-strumenter som er påvirket av endring i referanserentene og trådte i kraft 1. januar 2021. Note 21 gir opplysninger om bankens hånd-tering av risikoen ved overgang til nye referanserenter og hvilke finansielle instrumenter som er omfattet av endringene.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 1

NETTO RENTEINNTEKTER

(Beløp i NOK 1 000 000)

2022	Totalt	Til virkelig verdi				Amortisert kost
		FVO	Pliktig målt til virkelig verdi	Virkelig verdisikring	Sum målt til virkelig verdi	
Fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	0
Andre pengemarkedsinnskudd	0	0	0	0	0	0
Utlån til kunder	7 251	1 977	0	0	1 977	5 274
Sertifikater og obligasjoner	1 539	628	0	0	628	911
Finansielle derivater	391	0	422	- 30	391	0
Sum renteinntekter	9 180	2 604	422	- 30	2 995	6 185

Gjeld til kredittinstitusjoner	18	0	0	0	0	18
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	98	0	0	0	0	98
Obligasjonsgjeld	6 957	3 365	0	0	3 365	3 592
Finansielle derivater	192	0	- 761	953	192	0
Ansvarlig lånekapital	61	61	0	0	61	0
Andre rentekostnader ¹	- 12	0	0	0	0	- 12
Sum rentekostnader	7 315	3 427	- 761	953	3 619	3 696
Netto renteinntekter	1 866	- 822	1 182	- 984	- 624	2 489

¹ Rentekostnad på skatt for endret ligning for tidligere år.

2021	Totalt	Til virkelig verdi				Amortisert kost
		FVO	Pliktig målt til virkelig verdi	Virkelig verdisikring	Sum målt til virkelig verdi	
Fordringer på kredittinstitusjoner ¹	-48	0	0	0	0	-48
Andre pengemarkedsinnskudd ¹	-3	0	0	0	0	-3
Utlån til kunder	4 028	1 990	0	0	1 990	2 037
Sertifikater og obligasjoner	491	330	0	0	330	161
Finansielle derivater	-939	0	-939	0	-939	0
Sum renteinntekter	3 529	2 320	-939	0	1 381	2 148

Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	0
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak ²	-65	0	0	0	0	-65
Obligasjonsgjeld	6 723	3 810	0	0	3 810	2 914
Finansielle derivater	-4 859	0	-2 634	-2 225	-4 859	0
Ansvarlig lånekapital	61	61	0	0	61	0
Andre rentekostnader ³	84	0	0	0	0	84
Sum rentekostnader	1 943	3 871	-2 634	-2 225	-988	2 932
Netto renteinntekter	1 585	-1 551	1 695	2 225	2 369	-784

¹ Negativt fortegn grunnet korte plasseringer i EUR med negative renter.

² Negativt fortegn fra negative renter på korte innlån i EUR.

³ Rentekostnad på skatt for endret ligning for tidligere år.

NOTE 2

PROVISJONSKOSTNADER OG KOSTNADER VED BANKTJENESTER

(Beløp i NOK 1 000 000)			2022	2021
Kostnader ved banktjenester			28	18
Bidrag til krisetiltaksfond			87	73
Andre transaksjonskostnader			17	15
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester			133	106

NOTE 3

NETTO UREALISERT GEVINST/(TAP) PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

(Beløp i NOK 1 000 000)

2022	Totalt	FVO	Til virkelig verdi		Amortisert kost
			Pliktig målt til virkelig verdi	Virkelig ver-disikring	
Utlån til kunder	-5 377	-5 116	0	0	- 261
Sertifikater og obligasjoner	-2 177	-2 177	0	0	0
Finansielle derivater	-18 748	0	- 732	-18 017	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld	24 485	5 497	0	0	18 989
Ansvarlig lånekapital	196	196	0	0	0
Netto urealisert gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	-1 622	-1 601	- 732	-18 017	18 728

2021	Totalt	FVO	Til virkelig verdi		Amortisert kost
			Pliktig målt til virkelig verdi	Virkelig ver-disikring	
Utlån til kunder	-3 048	-3 048	0	0	0
Sertifikater og obligasjoner	-784	- 784	0	0	0
Finansielle derivater	-6 204	0	-131	-6 072	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld	10 344	4 044	0	0	6 300
Ansvarlig lånekapital	14	14	0	0	0
Netto urealisert gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	322	226	-131	-6 072	6 300

Spesifikasjon av totale verdiendringer inkludert sikringsinstrumenter (Beløp i NOK 1 000 000)		2022	2021
Sertifikater og obligasjoner inkludert sikringsinstrumenter		-138	54
Utlån til kunder inkludert sikringsinstrumenter		-1 129	99
Obligasjonsgjeld og ansvarlig lånekapital inkludert sikringsinstrumenter		-354	169
Netto urealisert gevinst/(tap) på finansielle instrumenter		-1 622	322

Verdiendringer på gjeld som skyldes endringer i egen kreditt risiko inngår ikke i resultatlinjen Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter. Slike verdiendringer innregnes i andre inntekter og kostnader som en del av totalresultatet. Se note 20 Obligasjonsgjeld for informasjon om beregning av slike verdiendringer. Verdiendringen som fremkommer over for obligasjonsgjeld utgjøres av verdiendringer som skyldes endringer i andre parametere enn egen kreditt risiko.

Endringer i virkelig verdi oppstår som følge av endringer i markedspriser - i hovedsak obligasjonspriser, renter, kredittspreader, basis-swapspreader og valutakurser, og reflekteres i balanseført verdi og i resultatregnskapet. Siden KBN tar begrenset valutarisiko og renterisiko, vil effektene av endringer i disse markedsprisene i stor grad være symmetriske på eiendels- og gjeldssiden av balansen og derfor i mindre grad enn for andre markedspriser gi nettoeffekter i resultatet. Endringer i kredittspreader (obligasjonskurser) for investeringer i likviditetsporteføljen, fastrentelån målt til virkelig verdi og egne utstedte obligasjoner, påvirker imidlertid periodens resultat og totalresultat betydelig. På samme måte vil også endringer i basisswapspreader kunne gi vesentlige nettoeffekter i resultatet.

Av netto urealiserte tap i 2022 på 1 622 mill kroner skyldes 138 mill. urealiserte tap på investeringer i sertifikater og obligasjoner og tilknyttede derivater. Tapet skyldes økte kredittspreader, som påvirker obligasjonskurser. Urealiserte tap på utlån og tilhørende derivater er på 1 129 mill kroner, som skyldes utgang i kredittspreader. 354 mill kroner av tapet skyldes urealiserte tap på innlån og tilhørende derivater, hovedsakelig grunnet inngang i basisspread USD-NOK. Netto urealiserte gevinster på 322 mill kroner i 2021 stammet hovedsakelig fra utlån og innlån samt tilknyttede derivater. Dersom endringene i virkelig verdi realiseres ved salg, tilbakekjøp eller terminering før forfall blir resultateffekten presentert som "Netto gevinst/(tap) på markedstransaksjoner" i resultatregnskapet.

Finansielle derivater i virkelig verdi sikring, jf Note 13 Sikringsbokføring, måles til virkelig verdi over resultatet. De tilhørende sikringsobjektene omfatter 221 mrd. kroner i Obligasjonsgjeld og 15 mrd. kroner i Utlån, som er klassifisert som målt til amortisert kost. Endringer i virkelig verdi for sikringsobjektet, som skyldes sikret risiko, justerer balanseført verdi og resultatføres på linjen "Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter".

NOTE 4

NETTO GEVINST/(TAP) PÅ MARKEDSTRANSAKSJONER

(Beløp i NOK 1 000 000)

	2022	2021
Gevinst/(tap) ved tilbakekjøp av egne obligasjoner og terminering av tilhørende finansielle derivater	6	3
Gevinst/(tap) ved salg av verdipapirer og terminering av finansielle derivater	0	70
Gevinst/(tap) ved førtidig innfrielse av utlån og terminering av finansielle derivater	0	0
Netto gevinst/(tap) på markedstransaksjoner	6	73

NOTE 5

LØNN OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

(Beløp i NOK 1 000 000)

	2022	2021
Lønn	89	95
Arbeidsgiveravgift	20	20
Pensjonskostnader	12	11
Andre ytelser	4	2
Administrasjonskostnader	41	32
Sum lønn og administrasjonskostnader	166	160
Gjennomsnittlig antall årsverk	84	84

NOTE 6

GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Styret vil legge erklæringen, som følger nedenfor, om lønn og godtgjørelse til ledende ansatte frem for generalforsamlingen i 2023.¹

Godtgjørelsesordningen til ledende ansatte

KBNs godtgjørelsespolitikk for ledende ansatte er forankret i bankens verdigrunnlag, personalpolitikk og i tråd med eiers forventninger til selskapet og dets system for samlet godtgjørelse til bankens øverste ledere. Hovedprinsippet for fastsettelse av lønn til ledende ansatte er at samlet godtgjørelse skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskaper i bank- og finanssektoren.

Godtgjørelsesordningen for ledende ansatte følger bestemmelsene i finansforetaksloven², forskrift om finansforetak³ og finanskonsern presisert i rundskriv⁴ fra Finanstilsynet og statens retningslinjer for lederlønn⁵ og allmennaksjelovens⁶ bestemmelser, med forskrifter⁷, om lønn og godtgjørelse til ledende personer.

Godtgjørelsesordningen for alle ansatte, inkludert ledende ansatte, består av fastlønn, variabel lønn, pensjonsytelser og andre naturalytelser, herunder personalforsikring, avis og mobiltelefon. KBN har ingen aksjeprogrammer eller opsjoner. Fastlønnen er hovedelementet i godtgjørelsesordningen. Styret fastsetter årlig kvantitative kriterier for variabel lønn for kommende regnskapsår som kan gi en utbetaling i påfølgende regnskapsår på inntil 1,5 månedslønner for alle ansatte.

Fastlønnen til alle ansatte vurderes årlig. Justering gjøres gjeldende med virkning fra 1. januar etter en samlet vurdering av resultater, bidrag til felles måloppnåelse, etterlevelse av bankens verdier og for personalledere også lederferdigheter.

Ledende ansatte er definert som administrerende direktør og dennes ledergruppe, jf. tabellene.

Styringssystem og beslutningsprosess

Styret har nedsatt et saksforberedende utvalg – kompensasjonsutvalget – som forbereder styrets behandling av prinsipielle spørsmål knyttet til godtgjørelsesordningen, retningslinjer for variabel lønn og retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. Styret har fastsatt instruks for utvalget. Utvalgets referater legges frem for styret. Kompensasjonsutvalget har tre medlemmer og oppnevnes årlig av og blant styrets medlemmer. Ved utgangen av 2022 besto utvalget av Brit Rugland (leder), Petter Steen jr. og Harald Jacobsen (ansattes representant).

Styret fastsetter årlig retningslinjer for variabel lønn. Retnings-

linjer for godtgjørelse til ledende ansatte vedtas av styret og forelegges generalforsamling for godkjenning ved endringer eller minimum hvert fjerde år. Kommunalbanken foretar årlig en gjennomgang av praktiseringen av den variable delen av godtgjøreselsordningen i en skriftlig rapport som gjennomgås av internrevisor i tråd med finansforetaksforskriften.

Styret fastsetter godtgjørelse til administrerende direktør. Administrerende direktør fastsetter godtgjørelse til øvrige ledende ansatte innenfor rammen av styrets retningslinjer der styrets innspill medtas i vurderingen før endelig fastsettelse. Administrerende direktørs beslutning legges deretter frem for styret til orientering.

Samlede ytelser til bankens ledende ansatte i 2022

Fastlønn

Fastlønnen inkluderer i 2022 en ordinær lønnsjustering.

Variabel lønn

I tråd med retningslinjene for variabel lønn og oppnådde resultater i 2022, er det ikke opptjent en variabel lønn i 2022. Tilsvarende ble det i 2021 opptjent en variabel lønn på 0,88 månedslønner, som ble utbetalt i 2022.

Andre ytelser

Andre ytelser består av forsikringsordninger, mobiltelefon, bredbånd, avisabonnement, o.l. på samme vilkår som for øvrige ansatte.

Forsikringsordningene omfatter personalforsikringer, herunder helseforsikring, reiseforsikring samt uføre- og etterlatteforsikring opp til gjeldende fastlønnsnivå.

Utlånsdirektør har en årlig bilgodtgjørelse på 50.000 kroner.

Administrerende direktør har under gitte forutsetninger en etterlønnssavtale tilsvarende ett års fastlønn.

Pensjon

KBN har fra 2018 hatt en innskuddsbasert pensjon på lønn under 12G hos Storebrand Livsforsikring AS. Innskuddspensjonsordningen har innskuddssatser på 7 pst. for lønn 0-7,1 G og 18 pst. for lønn mellom 7,1 G og 12 G. Det tilbys AFP i privat sektor tilknyttet fellesordningen. Tilhørende forsikringsdekninger inngår i ordningen og omfatter uførepensjonsordning med barnetillegg uten fripoliseoppbygging, barnepensjon og gruppelivsforsikring/dødsfallserstatning. Innskuddsordningen gjelder alle ansatte, med unntak av de som var 55 år eller eldre per 01.01.2018 og ansatte som var delvis uføre eller arbeidsuføre med rett til sykepenger på tidspunktet for opprettelse av innskuddspensjonsordningene. Disse omfattes av tidligere ordning i KLP, som med 30 års opptjenings tid gir rett til levealdersjustert alderspensjon på 66 pst. av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Ordningen inkluderer også uføre- og etterlattepensjon samt avtalefestet tidligpensjon.

(Beløp i NOK 1 000)

2022

Godtgjørelse til ledende ansatte	Avtalt fastlønn	Utbetalt fastlønn*	Etterlønn	Variabel lønn opptjent i perioden**	Andre ytelser	Årets pensjonsopptjening	Totalt
Jannicke Trumpy Granquist Administrerende direktør	3 307	3 406	0	0	67	203	3 676
Sigbjørn Birkeland Direktør Kapitalmarkeder / Viseadm. direktør	2 276	2 299	0	0	32	154	2 485
Tor Ole Steinsland Direktør Forretningsstøtte	1 570	1 601	0	0	20	225	1 846
Ilse Margarete Bache Direktør Teknologi og Operasjoner	1 671	1 706	0	0	28	284	2 017
Håvard Thorstad Direktør Compliance	1 891	1 942	0	0	28	181	2 151
Lars Strøm Prestvik Direktør Utlån	1 788	1 829	0	0	72	191	2 092
Andrea Søfting Økonomidirektør / CFO	1 769	1 695	0	0	18	154	1 867
Kjersti Ulset Direktør Risikostyring	1 822	1 710	0	0	18	154	1 881
Sum godtgjørelse til ledende ansatte	16 095	16 189	0	0	282	1 545	18 015

*11 måneder fastlønn og feriepenger basert på fjorårets lønn **Opptjenes ved utgangen av året og utbetales i påfølgende år

1 Fra og med 2023 vil denne erklæringen erstattes av lønnsrapport som forelegges generalforsamling
2 Lov om finansforetak og finanskonsern
3 Forskrift om finansforetak og finanskonsern
4 Rundskriv 2/2020 Godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner og verdipapirforetak
5 Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel (NFD 13.2.2015)
6 Lov om allmennaksjeselskaper
7 Forskrift om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer

(Beløp i NOK 1 000)

2021

Godtgjørelse til ledende ansatte	Avtalt fastlønn	Utbetalt fastlønn*	Etter-lønn	Variabel lønn opp-tjent i perio-den**	Andre ytelser	Årets pensjons-opptjening	Totalt
Jannicke Trumpy Granquist Administrerende direktør	3 189	3 121	-	204	59	191	3 371
Sigbjørn Birkeland Direktør Kapitalmarkeder / Viseadm. direktør ¹⁾	2 193	2 265	-	144	28	146	2 440
Tor Ole Steinsland ²⁾ Direktør Forretningsstøtte	1 570	1 475	-	99	16	225	1 716
Ilse Margarete Bache Direktør Teknologi og Operasjoner	1 600	1 635	-	103	27	296	1 958
Håvard Thorstad Direktør Compliance	1 854	1 920	-	122	26	178	2 123
Lars Strøm Prestvik Direktør Utlån	1 723	1 754	-	113	77	187	2 018
Andrea Søfting Økonomidirektør / CFO (Fra 01.06.2021)	1 700	802	-	65	9	86	897
Kjersti Ulset Direktør Risikostyring (Fra 01.09.2021)	1 750	583	-	38	5	49	637
Frank Øvrebø Fung. Økonomidirektør / CFO (Til 31.05.2021)	1 650	713	-	-	7	110	830
Knut Andre Ask Kristiansen Fung. Direktør Risikostyring (Til 31.08.2021)	1 650	1 171	-	-	13	98	1 282
Morten Hatlem ³⁾ Direktør Organisasjon og Strategi (Til 31.05.2021)	1 516	655	-	-	7	61	723
Thomas Yul Hansen ³⁾ Leder Juridisk og regulatorisk stab (Til 31.05.2021)	1 427	616	-	-	11	79	707
Sum godtgjørelse til ledende ansatte	21 823	16 711	-	889	285	1 705	18 702

*11 måneder fastlønn og feriepenger basert på fjorårets lønn **Opptjenes ved utgangen av året og utbetales i påfølgende år

¹⁾ Viseadministrerende direktør fra 15. september 2021

²⁾ Direktør kommunikasjon og samfunnskontakt frem til 31.mai 2021. Fungerende direktør Forretningsstøtte fra 1.juni 2021 og fast an-satt i samme rolle fra 15.november 2021

³⁾ Det ble i 2021 gjennomført en organisasjonsjustering med effekt fra 1.juni. Ansvaret for strategi og virksomhetsstyring ble flyttet til Økonomidirektør/CFO, mens ansvaret for kommunikasjon, organisasjon, juridisk/regulatorisk og administrasjon ble samlet innenfor bankens ledergruppe hos ny Direktør Forretningsstøtte.

Styrehonorar	2022	2021
Styreleder Brit Rugland ^{1) 3)}	457	451
Styrets nestleder Rune Midtgaard ²⁾	298	294
Styremedlem Martha Takvam ²⁾ (til juni 2022)	143	283
Styremedlem Petter Steen jr. ¹⁾	206	203
Styremedlem Ida Espolin Johnsen ³⁾	223	220
Styremedlem Eyvind Aven ³⁾	255	220
Styremedlem Toril Hovdenak ²⁾	223	220
Styremedlem Ida Texmo Prytz ²⁾ (fra juni 2022)	111	0
Styremedlem ansattes representant Harald Jacobsen ¹⁾	206	203
Styremedlem ansattes representant Anne Jenny Dvergsdal ²⁾	191	158
Sum styrehonorar	2 313	2 252

¹⁾ Medlem av kompensasjonsutvalget

²⁾ Medlem av revisjonsutvalget

³⁾ Medlem av risikoutvalget

Honorar til representantskapet	2022	2021
Leder Alfred Bjørlo (til 27.09.21)	0	13
Leder Ida Stuberg (fra 27.09.21)	4	7
Medlemmer	111	85
Sum honorar til representantskapet	114	104

Revisjonshonorar	2022	2021
Lovpålagte revisjonstjenester	1 581	1 360
Andre attestasjonstjenester	1 575	1 147
Sum revisjonshonorar eks MVA	3 156	2 507

NOTE 7

PENSJONER
(Beløp i NOK 1 000)

KBN har fra 2018 hatt en innskuddsbasert pensjonsordning hos Storebrand Livsforsikring AS. Innskuddspensjonsordningen har innskuddssatser på 7 pst. for lønn 0-7,1 G og 18 pst. for lønn mellom 7,1 G og 12 G. Det tilbys AFP i privat sektor tilknyttet fellesordningen. Tilhørende forsikringsdekninger inngår i ordningen og omfatter uførepensjonsordning med barnetillegg uten fripoliseoppbygging, barnepensjon og gruppelivsforsikring/dødsfallserstatning. Innskuddsordningen gjelder alle ansatte, med unntak av de som var 55 år eller eldre per 01.01.2018 og ansatte som var delvis uføre eller arbeidsuføre med rett til sykepengen på tidspunktet for opprettelse av innskuddspensjonsordningene. Disse omfattes av tidligere ordning i KLP, som med 30 års opptjeningsstid gir rett til levealdersjustert alderspensjon på 66 pst. av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Ordningen inkluderer også uføre- og etterlattepensjon samt avtalefestet tidligpensjon. Eiendelene i tjenstepensjonsordningen er plassert i en kollektiv portefølje og kan ikke spesifiseres med hensyn på aktivaklasser.

KBN hadde en ordning med driftspensjon for lønn over 12G som ble lukket i 2011 og endelig avsluttet i 2015. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelse for ytelsesordningen inkluderer arbeidsgiveravgift og er vurdert til nåverdien av de fremtidige pensjonsforpliktelser som er opptjent på balansedagen. Pensjonsforpliktelsene beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetninger om diskonteringsrente, framtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, samt forutsetninger om dødelighet og frivillig avgang. Periodens pensjonskostnad består av summen av periodens opptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelsen og administrasjonskostnader. Endringer i tidligere perioders pensjonsopptjening (planendring) innregnes i periodens resultatet når pensjonsplanen endres. Periodens netto pensjonskostnad resultatføres under “Lønn og generelle administrasjonskostnader”. Endringer i pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidler i ytelsesbaserte ordninger som skyldes endringer og avvik i beregningsforutsetningene (endringer i finansielle og aktuarielle forutsetninger) presenteres i totalresultatet under andre innregnede inntekter og kostnader. For innskuddsordningen er arbeidsgiveravgift presentert som dette i note 5 Lønn og administrasjonskostnader og er således ikke inkludert i pensjonskostnadene nedenfor.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonsforpliktelse og pensjonskostnader for ytelsesordninger	31.12.2022	31.12.2021
Diskonteringsrente	3,00%	1,90%
Forventet lønnsvekst	3,50%	2,75%
Forventet G-regulering	3,25%	2,50%
Forventet pensjonsregulering	2,63%	1,73%

KBN har benyttet obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i det norske markedet som grunnlag for å fastsette diskonteringsrenten for 2022 og 2021. De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger når det gjelder demografiske faktorer.

Pensjonskostnader	Kollektiv ytelsesordning/ innskuddsordning		Pensjon over drift	
	2022	2021	2022	2021
<i>Ytelsesordninger</i>				
Nåverdi av årets opptjening	1 270	1 843	0	0
Netto rentekostnad	256	325	376	320
Administrasjonskostnader	92	99	0	0
Arbeidsgiveravgift	228	320	53	45
Planendring ved overgang til innskuddspensjon	0	0	0	0
Sum pensjonskostnader ytelse	1 847	2 586	429	365
<i>Innskuddsordning</i>				
Årets pensjonskostnad	7 950	7 274	0	0
Sum pensjonskostnader resultatregnskapet (ytelse og innskudd)	9 797	9 860	429	365
Estimatavvik via andre innregnede inntekter og kostnader	-2 287	-2 280	-47	1 092
Netto pensjonskostnader	7 510	7 581	382	1 457

Pensjonsforpliktelse	Kollektiv ordning		Pensjon over drift	
	2022	2021	2022	2021
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	135 052	135 808	19 926	19 972
Pensjonsmidler	-131 736	-127 798	0	0
Arbeidsgiveravgift	468	1 129	2 810	2 816
Netto pensjonsforpliktelse	3 784	9 139	22 736	22 788

Endring i pensjonsforpliktelse	Kollektiv ordning		Pensjon over drift	
	2022	2021	2022	2021
Pensjonsforpliktelse per 1. januar	9 139	14 990	22 788	21 650
Netto pensjonskostnad	-440	306	382	1 457
Innbetalt premie inkl arbeidsgiveravgift	-4 915	-6 157	-435	-318
Netto pensjonsforpliktelse per 31. desember	3 784	9 139	22 736	22 788

Endring i virkelig verdi av pensjonsmidler	Kollektiv ordning		Pensjon over drift	
	2022	2021	2022	2021
Virkelig verdi av pensjonsmidler per 1.januar	127 798	115 516	0	0
Renteinntekt	2 329	1 874	0	0
Aktuariell gevinst/tap på pensjonsmidlene	-491	7 406	0	0
Administrasjonskostnad	-92	-99	0	0
Innbetalt premie	4 307	5 396	381	279
Utbetalinger	-2 114	-2 296	-381	-279
Virkelig verdi av pensjonsmidler per 31.desember	131 736	127 798	0	0

NOTE 8

SKATT

(Beløp i NOK 1 000 000)

	2022	2021
Betalbar skatt på periodens resultat	0	0
Endring i utsatt skatt	134	209
For lav (høy) skattekostnad tidligere år	-54	0
Poster over andre innregnede inntekter og kostnader	-200	202
Sum skattekostnad	-120	411

Avstemming av effektiv skattesats	2022	2021
Resultat før skatt	-180	1 620
Beregnet skattekostnad	-45	405
Skatt på fondsobligasjon	-18	-15
Effekt av endring i skattesats og ligning for tidligere år	-54	0
Permanente forskjeller	-3	21
Skattekostnad	-120	411
Effektiv skattesats	67 %	25 %

Utsatt skatt og utsatt skattefordel	2022	2021
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel) per 1. januar	-3 021	-3 230
Endring i utsatt skatt resultatregnskap	-134	411
Endring i utsatt skatt, fra poster ført via andre innregnede inntekter og kostnader	200	-202
Endring i utsatt skatt som følge av endring i skattemessig tidfesting for tidligere år	70	0
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel) per 31. desember (25%)	-2 885	-3 021

Midlertidige forskjeller	2022	2021
Anleggsmidler	-4	-5
Leieavtaler	0	-1
Pensjonsforpliktelse	-27	-32
Andre forskjeller	-16	0
Regnskapsmessige avsetninger	-8	-36
Obligasjoner	21 135	-800
Finansielle derivater	-22 452	-2 085
Fremførbart skattemessig underskudd	-10 166	-9 124
Sum midlertidige forskjeller	-11 539	-12 083
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel)	-2 885	-3 021

KBN mottok i juni 2022 et vedtak om endring av ligningene for årene 2019 og 2020. KBN har tidligere mottatt vedtak om endring av ligning for inntektsårene 2015 til 2018. Endringen gjelder skattemessig periodisering av finansielle instrumenter. Skattemyndighetenes vedtak innebærer en endret tidsfastsettelse av skattemessig inntekt og kostnad, men ingen endring i hva som er skattemessig inntekt og kostnad over instrumentenes totale levetid. KBNs regnskap er avlagt i tråd med skatteetatens syn. Endringsvedtakene flytter skattepliktig inntekt fra år med skattesats på 27 prosent til år med skattesats på 25 prosent, og dette har medført en reduksjon i skattekostnaden på 54 mill. kroner i 2022. KBN er fortsatt uenig med skatteetaten om enkelte forhold vedrørende skattemessig periodisering i regnskapet, og deler av endringsvedtakene er påklaget.

Skattemessig periodisering/tidfesting av inntekt/kostnad kan avvike vesentlig fra regnskapsmessig periodisering gjennom instrumentenes løpetid. Det vil dog ikke være forskjell i samlet inntekt/kostnad over instrumentenes levetid. Dette kan medføre volatilitet i midlertidige forskjeller og skattebetalinger. Forholdet vil ikke ha vesentlig effekt for bankens skattekostnad over tid, med unntak av ved endringer i skattesats. Utsatte skattefordeler som oppstår fra midlertidige forskjeller påvirker imidlertid kapitaldekningen negativt gjennom fratrekk i ren kjernekapital.

Endring av betalbar skatt i KBNs balanse i 2022 skyldes betaling av skatt i tråd med fastsatt inntekt i endringsvedtak for årene 2019 og 2020. Endringene omfatter også forhold som er påklaget av KBN.

NOTE 9

LEIEAVTALER

(Beløp i NOK 1 000 000)

Kommunalbanken har én leieavtale som omfattes av IFRS 16 *Leieavtaler*. Avtalen gjelder leie av kontorlokaler i Haakon VIIs gate i Oslo.

Rett til bruk-eiendelen er presentert i balansen på linjen Andre eiendeler, mens leieforpliktelsen er presentert på linjen Annen gjeld. Se note 18 for ytterligere informasjon.

Leieforpliktelse	2022	2021
Under 1 år	8	7
Over 1 år	7	15
Rentekostnad innregnet	0	0

NOTE 10

KLASSIFISERING AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Regnskapsprinsipper for klassifisering og måling	
Klassifisering av finansielle instrumenter foretas på tidspunktet for innregning og bestemmer etterfølgende måling av balanseført verdi. Kategorisering av finansielle instrumenter bestemmes av deres karakter og av forretningsmodellen for forvaltning av de finansielle eiendelene.	<i>Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost</i> Obligasjonsgjeld i form av benchmark-lån og enkelte lån fra institusjonelle investorer i nisjemarkeder utstedt i offentlige kapitalmarkeder klassifiseres som finansielle forpliktelser målt til amortisert kost og måles til amortisert kost etter effektiv rente metoden. Det samme gjelder obligasjonsgjeld med flytende rente utstedt i amerikanske dollar eller Euro, og gjeld til kredittinstitusjoner (mottatt kontantsikkerhet eller lån i penge-markedet) samt sertifikater og andre låneopptak. En andel av disse finansielle forpliktelsene øremerkes som sikrede objekter og omfattes av reglene for virkelig verdisikring, slik at verdiendringer som er henførbare til den sikrede risikoen i obligasjonslånet balanseføres under ”obligasjonsgjeld” og regnskapsføres i resultatregnskapet under ”Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter”.
<i>Finansielle eiendeler målt til amortisert kost</i> KBNs forretningsmodell for utlån til kunder og sertifikater og obligasjoner vurderes å være ”å holde eiendelene for å motta kontantstrømmer”. Når eiendelenes kontantstrømmer kun består av betalinger av hovedstol og rente, og det ikke finnes instrumenter med i stor grad motgående verdiendringer, måles eiendelen til amortisert kost. Nye utlån eller obligasjoner og sertifikater blir gjenstand for en vurdering av om eiendelenes kontantstrømmer kun utgjør avdrag, hovedstol eller rente. Der som det vurderes at dette ikke er tilfellet skal eiendelen klassifiseres som målt til virkelig verdi. KBNs p.t utlån og Niborlån måles til amortisert kost. Sertifikater og obligasjoner uten direkte tilknyttet finansielt derivat måles også til amortisert kost. Fordringer på kredittinstitusjoner (kontanter, pengemarkedsinnskudd og stilt kontantsikkerhet) og andre pengemarkedsinnskudd dersom de ikke sikres med et derivat, klassifiseres også som målt til amortisert kost. Andre pengemarkedsinnskudd er innskudd til ikke-finansielle institusjoner. Amortisert kost måles ved bruk av effektiv rente metoden.	<i>Finansielle forpliktelser utpekt til virkelig verdi over resultat (FVO)</i> Utvalgte obligasjonslån med fast rente og som ikke inngår i sikringsbokføring utpekes ved innregning til virkelig verdi over resultat for å oppnå samsvarende behandling med tilhørende derivatkontrakter, som måles til virkelig verdi over resultat. Dette medfører reduksjon i måleinkonsistens mellom obligasjonsgjeld og finansielle derivater. For obligasjonsgjeld som måles til virkelig verdi innregnes den del av endringen i virkelig verdi som skyldes endring i kredittrisiko på forpliktelsen i andre inntekter og kostnader. Resten av verdiendringen innregnes i resultatregnskapet. Obligasjoner utstedt i annen utenlandsk valuta enn USD med tilhørende swap til USD, er samlet vurderte å utgjøre et syntetisk USD innlån. Verdiendringer som skyldes endringer i egen kredittrisiko for disse obligasjonene beregnes av endringer i kredittkurven målt i USD på det syntetiske innlånet, og kan derfor inneholde effekter som ikke skyldes direkte endringer i egen kredittrisiko
<i>Finansielle eiendeler og forpliktelser utpekt til virkelig verdi over resultat (FVO)</i> Dersom risikoen i utvalgte sertifikater og obligasjoner i likviditetsporteføljen, utlån til kunder med rentebinding og pengemarkedsinnskudd (både til finansielle og til ikke-finansielle institusjoner) er sikret med en derivatkontrakt, kan eiendelen ved innregning utpekes til virkelig verdi over resultat for å oppnå samsvarende behandling med tilhørende derivatkontrakter, som måles til virkelig verdi over resultat. Dette medfører reduksjon i måleinkonsistens mellom sertifikater og obligasjoner og utlån, og finansielle derivater	<i>Finansielle derivater</i> Finansielle derivater klassifiseres som målt til virkelig verdi, med unntak for derivater øremerket som sikringsinstrumenter i virkelig verdisikringer. Alle finansielle derivater måles til virkelig verdi over resultat og klassifiseres som eiendeler når verdien er positiv, og som forpliktelser når verdien er negativ. Bankens finansielle instrumenter klassifiseres i Finansielle eiendeler målt til amortisert kost, Finansielle eiendeler og forpliktelser utpekt til virkelig verdi over resultat (FVO), Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost, samt Finansielle derivater.

(Beløp i NOK 1 000 000)

2022	Totalt	Til virkelig verdi			Amortisert kost
		FVO	Pliktig virkelig verdi	Virkelig verdisikring	
Fordringer på kredittinstitusjoner	39 512	0	0	0	39 512
Utlån til kunder	324 532	83 650	0	0	240 882
Sertifikater og obligasjoner	109 235	60 324	0	0	48 911
Finansielle derivater	16 119	0	15 837	283	0
Sum finansielle eiendeler	489 399	143 974	15 837	283	329 305
Gjeld til kredittinstitusjoner	6 567	0	0	0	6 567
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	23 377	0	0	0	23 377
Obligasjonsgjeld	402 553	154 458	0	0	248 095
Finansielle derivater	39 070	0	19 417	19 653	0
Ansvarlig kapital	1 897	1 897	0	0	0
Sum finansiell gjeld	473 465	156 355	19 417	19 653	278 039

2021	Totalt	Til virkelig verdi			Amortisert kost
		FVO	Pliktig virkelig verdi	Virkelig verdisikring	
Fordringer på kredittinstitusjoner	17 317	0	0	0	17 317
Utlån til kunder	323 672	107 283	0	0	216 389
Sertifikater og obligasjoner	112 839	83 820	0	0	29 019
Finansielle derivater	16 047	0	13 590	2 457	0
Sum finansielle eiendeler	469 874	191 103	13 590	2 457	262 725
Gjeld til kredittinstitusjoner	5 891	0	0	0	5 891
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	31 567	0	0	0	31 567
Obligasjonsgjeld	393 663	174 868	0	0	218 795
Finansielle derivater	20 072	0	17 363	2 708	0
Ansvarlig kapital	2 092	2 092	0	0	0
Sum finansiell gjeld	453 285	176 961	17 363	2 708	256 253

NOTE 11

FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI

(Beløp i NOK 1 000 000)

Regnskapsprinsipper for måling av virkelig verdi Finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi er kategorisert i virkelig verdi hierarkiet. Hvert finansielt instrument grupperes etter følgende nivåfordeling, til på det laveste nivået som har avgjørende betydning for den totale målingen av virkelig verdi. <i>Nivå 1</i> For verdipapirer som omsettes i et aktivt marked med observerbar og regelmessig kursnotering benyttes noterte priser på balansedagen i måling av virkelig verdi. Banken benytter markedspriser levert av internasjonale datatilbydere (Bloomberg). De innhentede prisene anses å tilhøre nivå 1 dersom de representerer faktiske markedstransaksjoner for instrumentet. <i>Nivå 2</i> For finansielle instrumenter hvor det ikke finnes tilgjengelig observerbare priser i et aktivt marked benyttes noterte priser på lignende instrumenter i et aktivt marked, eller verdsettelsesmetoder der vesentlig input er basert på observerbare markedsdata (levert av Reuters). Input benyttet inkluderer: · observerbare markedsrenter, basisspreader, valutakurser, aksjeindekser, aksjekurser, råvareindekser og volatiliteter · noterte priser og kredittspreader på balansedato på tilsvarende instrumenter fra samme utsteder med ulik løpetid hvor det gjøres justeringer for løpetidsforskjeller · noterte priser og kredittspreader på balansedato på tilsvarende instrumenter fra samme utsteder i en annen valuta, hvor det gjøres justeringer for basisspread til aktuell valuta · faktiske handler i identiske instrumenter hvor det gjøres justeringer for endringer i markedsparametere mellom handelsdato og balansedato · mer likvide instrumenter fra samme utsteder med tilsvarende løpetid som tillegges en likviditetspremie som reflekterer den manglende likviditet i det aktuelle instrumentet · potensielle nyutstedelser av tilsvarende instrument fra samme utsteder	<i>Nivå 3</i> Nivå 3 omfatter finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked og hvor virkelig verdi fastsettes ved hjelp av verdsettelsesmetoder der vesentlig input består av ikke-observerbare data. For sertifikater og obligasjoner i nivå 2 og nivå 3 benyttes ofte samme input, men vesentligheten av justeringer av markedsparametere, og i hvilken grad justering baseres på observerbare data, tillegges vekt når instrumentet skal grupperes i henhold til IFRS 13. Annen input som benyttes i verdifastsettelsen inkluderer: · prisestimer for tilsvarende aktivaklasser fra markedsaktører · markedsindekser, både obligasjonsindekser og kredittderivatindekser for tilsvarende aktivaklasser · ikke-bindende prisforespørsler til markedsaktører · historiske eller teoretiske volatiliteter <i>Opplysninger om verdsettelsesmetoder</i> For finansielle instrumenter som blir kategorisert i virkelig verdi hierarkiet over flere perioder, kontrolleres det om det har vært bevegelser mellom nivåene i virkelig verdi hierarkiet, ved hver periodeslutt. De finansielle instrumentenes struktur og egen-skaper definerer hvilke verdsettelsesmetoder som benyttes for å fastsette virkelig verdi i Nivå 2 og 3. Virkelig verdi av instrumenter uten opsjonselementer fastsettes ved hjelp av en diskonteringsmetode, hvor diskonteringsrenten utledes av relevante observerbare pengemarkedsrenter samt andre vesentlige risikofaktorer som har betydning for verdiutviklingen. Dersom slike risikoparametere ikke kan observeres på balansedagen, gjøres det vurderinger og anvendes estimer ved fastsettelse av virkelig verdi. Finansielle instrumenter med opsjonselementer verdsettes ved hjelp av både en diskonteringsmetode og opsjonsprisindeksmodeller som bruker både markedsdata og estimer som parametere. De mest signifikante ikke-observerbare parametere benyttet i verdsettelse i Nivå 2 og 3, hvor ledelsen gjør vurderinger om anvendte estimer, omfatter estimerte kredittrisikopåslag for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked.
---	--

2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til kunder	0	0	83 650	83 650
Sertifikater og obligasjoner	49 861	4 039	6 424	60 324
Finansielle derivater	0	15 967	152	16 119
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	49 861	20 006	90 487	160 354
Obligasjonsgjeld	12 284	122 595	19 580	154 458
Finansielle derivater	0	34 780	4 290	39 070
Ansvarlig lånekapital	0	0	1 897	1 897
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi	12 284	157 374	25 767	195 425

For sertifikater og obligasjoner allokert til nivå 1 31.12.22 er beholdninger for 2 mrd. kroner overført fra nivå 3 til nivå 1 i perioden.

2021	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til kunder	0	8 430	98 853	107 283
Sertifikater og obligasjoner	68 744	8 477	6 599	83 820
Finansielle derivater	0	15 054	993	16 047
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	68 744	31 961	106 445	207 150
Obligasjonsgjeld	7 738	136 608	30 522	174 868
Finansielle derivater	0	10 405	9 667	20 072
Ansvarlig lånekapital	0	0	2 092	2 092
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi	7 738	147 013	42 281	197 032

For sertifikater og obligasjoner allokert til nivå 1 31.12.21 er beholdninger for 1,1 mrd. kroner overført fra nivå 2 til nivå 1 i perioden.

Opplysninger om virkelig verdi

Eiendeler og gjeld som måles til virkelig verdi er i tabellen over fordelt på de tre nivåene i verdsettelseshierarkiet, som er beskrevet i regnskapsprinsippene ovenfor.

Alle endringer i virkelig verdi justerer balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser og resultatføres enten på linjen ”Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter” eller på linjen ”Verdiendring som skyldes endring i egen kredittrisiko” i totalsultatet.

Banken har utarbeidet overordnede og utfyllende retningslinjer for verdsettelse som beskriver prinsipper for verdsettelse av finansielle instrumenter. Hovedprinsippet er at virkelig verdi skal måles til verdien eiendelen kan selges for eller gjeld kjøpes tilbake/overføres til. Det skal i så stor grad som mulig benyttes observerbare data i verdsettelsen og gjøres kvalitetssikring mot alternative kilder. Retningslinjene angir også hyppigheten av verdsettelsen av forskjellige instrumenttyper og prosedyrer for kontroll av virkelig verdi.

Fordringer på kredittinstitusjoner og andre pengemarkedsinnskudd

Fordringer på kredittinstitusjoner og andre pengemarkedsinnskudd (kontanter, pengemarkedsinnskudd og stilt kontantsikkerhet) måles til amortisert kost.

Andre pengemarkedsinnskudd

Andre pengemarkedsinnskudd måles til virkelig verdi dersom de er sikret med en derivatkontrakt.

Utlån til kunder

Nivå 2: Korte sertifikatlån har løpetid og/eller rentebetingelser som gir kunden større fleksibilitet til å bytte kredittgiver dersom markedsbetingelsene endrer seg. Dette medfører større konkurranse og bedre likviditet i lånemarkedet, og gjør at observerbare priser på nye lån kan benyttes som input i verdsettelse av disse utlånsproduktene.

Nivå 3: Fastrentelån innvilges på individuell basis og omsettes ikke i et aktivt annenhåndsmarked. Observerbare markedspriser er dermed ikke tilgjengelig etter kontraktsinngåelse på de fleste lån. Verdifastsettelsen av slike lån gjøres med basis i kredittspreader for norske kommuner på balansedato. For fastrente-utlån med avdragsstruktur tillegges en skjønnsmessig likviditets-

premie ved verdsettelsen.

Sertifikater og obligasjoner

Verdifastsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked med flere villige kjøpere og selgere gir et estimat på virkelig verdi med lavest grad av verdsettelsesusikkerhet (nivå 1). Som input for Nivå 1-verdsettelse benyttes priser på sertifikater og obligasjoner stilt av internasjonale datatilbydere (Bloomberg), som representerer faktiske markedstransaksjoner. Slike tredjepartspriser benyttes også delvis innenfor nivå 2, men hvor prisen ikke anses å reflektere tilstrekkelig likviditet til å allokere beholdningen til nivå 1.

Virkelig verdi av sertifikater og obligasjoner uten tilstrekkelig grad av noterte priser i et aktivt marked på balansedato beregnes ved å diskontere fremtidige kontantstrømmer med diskonteringsrenter utledet av observerbare pengemarkedsrenter (deler av nivå 2 og nivå 3). Diskonteringsrentene justeres for kreditt- og likviditetsrisiko knyttet til de aktuelle verdipapirene basert på observerbare markedsdata i så stor grad som mulig. Justeringen for kreditt- og likviditetsrisiko foretas for grupper av verdipapirer basert på utsteders rating, valuta, løpetid, underliggende eksponering og geografisk beliggenhet. På hver rapporteringsdato allokeres verdipapirene til nivå . I tilfeller med lite aktivitet i markedet for verdipapiret eller tilsvarende verdipapirer, benyttes i noen grad ikke-observerbare estimerte kredittrisikopåslag. Der dette er vesentlig for verdsettelsen allokeres verdipapiret til nivå 3, noe som reflekterer betydelig usikkerhet knyttet til fastsettelsen av virkelig verdi.

Obligasjonsgjeld

Obligasjonsgjelden deles inn i fire hovedgrupper ut fra hvilket innlånsprodukt og derav lånedokumentasjon som benyttes. De fire gruppene er offentlige (noterte) benchmark-lån i USD og Euro, lån i offentlige nisjemarkeder, privatplasserte lån og retail lån. De to første gruppene er offentlige (noterte) syndikerte lån i ulike valutaer hvor utstedelsens størrelse utgjør den primære forskjellen mellom de to gruppene. For noterte benchmark obligasjoner eksisterer det noterte priser i et aktivt marked, og disse anses å tilhøre nivå 1, med begrenset verdsettelsesusikkerhet. Disse obligasjonene er i hovedsak sikringsbokført, se note 12 og 13. For lån i offentlige nisjemarkeder finnes det også til dels noterte priser, men aktiviteten og likviditeten er noe lavere slik at det vurderes at disse tilhører nivå 2, og innehar noe

verdsettelsesusikkerhet. Det benyttes en diskontert kontantstrømmodell i verdsettelsen, der input er markedsrenter, noterte priser og priser på sammenlignbare instrumenter justert for forskjeller i løpetid, størrelse og valuta. Priser på nye utstedelser benyttes i tillegg som en viktig indikator i verdsettelsen, samt at banken gjør ikke-bindende prisforespørsler mot meglere.

Den tredje gruppen av utstedte obligasjoner er privatplasserte lån hvor obligasjonens betingelser spesialtilpasses en enkelt investor. Den siste hovedgruppen er retail lån, dvs. lån solgt til ikke-profesjonelle aktører. Obligasjonslånene i disse gruppene er ikke noterte og omsettes normalt ikke i annenhåndsmarkedet. I tillegg er dette noen grad produkter med opsjonselementer knyttet til aksjekurser, aksjeindekser, valutakurser eller råvarepriser. Noterte/observerbare priser er ikke tilgjengelige for obligasjonen, og normalt benyttes ikke-observerbare data i vesentlig grad i verdsettelsen. Disse innlånstypene er allokert til Nivå 3 i verdsettelseshierarkiet, og innehar betydelig usikkerhet knyttet til verdsettelsen. Valg av metode og relevante inndata for verdsettelsen er betinget av obligasjonslånets struktur og vilkår. Alle obligasjonslånene i disse gruppene verdsettes ved hjelp av en diskonteringsmetode, hvor inndata er markedsrenter og kredittpåslag utledet av prisene som stilles til meglere via bankens informasjonskanaler. Kredittpåslaget anses for disse gruppene som en ikke-observerbar parameter, dvs et estimat, se nedenfor. For obligasjoner med opsjonselementer benyttes i tillegg opsjonspringsmodeller, for å beregne forventede kontantstrømmer. I disse tilfellene brukes markedsrenter, valutakurser, aksjekurser eller aksjeindeksverdier og implisitte eller historiske volatiliteter som parametere.

Avstemming av endringer i nivå 3

	Utlån til kunder	Sertifikater og obligasjoner	Obligasjonsgjeld	Ansvarlig lånekapital	Finansielle derivater
Balanseført verdi per 31. desember 2021	98 853	6 599	30 522	2 092	-8 674
Kjøp	0	9 711	- 208	0	0
Salg	0	0	0	0	- 30
Nye utstedelser	0	0	766	0	- 28
Nedbetaling	-7 136	-7 374	-12 311	0	3 153
Overføring til Nivå 3	0	175	0	0	0
Overføring ut av Nivå 3	-2 943	-2 580	0	0	0
Gevinst/tap resultatført i perioden	-5 124	- 108	811	- 195	1 441
Balanseført verdi per 31. desember 2022	83 650	6 424	19 580	1 897	-4 138

	Utlån til kunder	Sertifikater og obligasjoner	Obligasjonsgjeld	Ansvarlig lånekapital	Finansielle derivater
Balanseført verdi per 31. desember 2020	95 879	7 768	48 687	2 106	-6 302
Kjøp	0	4 337	-138	0	253
Salg	0	0	0	0	0
Nye utstedelser	19 726	0	2 981	0	0
Nedbetaling	-18 878	-2 834	-18 891	0	-441
Overføring til Nivå 3	1 459	1 976	0	0	0
Overføring ut av Nivå 3	-3 508	-3 920	0	0	0
Gevinst/tap resultatført i perioden	4 175	-729	-2 117	-13	-2 184
Balanseført verdi per 31. desember 2021	98 853	6 599	30 522	2 092	-8 674

Finansielle derivater

Derivatkontrakter som inngås i virksomheten benyttes i økonomiske sikringer av rente- og valutarisiko og annen markedsrisiko i innlån, og er unoterte OTC-kontrakter. For basisswapavtaler USD-NOK, USD-EUR og EUR-NOK, FX-swapper, renteswapper, FRA-avtaler og ordinære rente- og valutaswapper uten opsjonselementer fastsettes virkelig verdi ved å diskontere fremtidige kontantstrømmer. Diskonteringsrenten utledes av observerbare markedsdata som basisspreader og swaprentekurver. Disse kontraktene allokeres til nivå 2, men med til dels stor grad av aktivitet i markedene for nye kontrakter og relevante markedsparametere. Rente- og valutaswapper eller renteswapper som er økonomisk sikring av innlån med opsjonselementer , verdsettes som for tilhørende obligasjoner ved hjelp av en kombinasjon av diskontering av kontantstrømmer og opsjonspringsmodeller. Disse allokeres til nivå 3 grunnet vesentlig bruk av ikke-observerbare inndata i form av volatiliteter.

Se ovenfor under regnskapsprinsippene for ytterligere informasjon om verdsettelsesmetoder innenfor nivå 2 og 3.

Det gjøres analyser av virkelig verdi og periodens verdiendring ved periodeslutt, samt av bakgrunnen for utviklingen i virkelig verdi.

Beskrivelse av vesentlige ikke-observerbare data benyttet i verdsettingen, innenfor nivå 3

I tilfeller med svært liten eller ingen markedsaktivitet for det relevante instrumentet baseres verdsettelsen i vesentlig grad på estimater som inndata til modellen. Det vesentligste estimatet omfatter et påslag til den relevante rentekurven. For egen obligasjonsgjeld inkluderer påslaget likviditetsrisiko, egen kredittrisiko og markedsrisikoen i det aktuelle valutamarkedet. For sertifikater og obligasjoner som verdsettes ved bruk av modell inkluderer rentepåslaget likviditetsrisiko, kredittrisiko hos utsteder og markedsrisikoen i det aktuelle valutamarkedet. Andre vesentlige ikke-observerbare inndata omfatter volatiliteter innenfor opsjonsprisingsmodeller, der dette er relevant. Utover dette er parameterne som benyttes i verdsettelsen av instrumenter med opsjonselementer i hovedsak observerbare.

Sertifikater og obligasjoner til en verdi av 2 mrd. kroner ble i 2022 overført fra nivå 3 til nivå 1, basert på bedre likviditet for de aktuelle verdipapirene. For utlån til kunder skyldes overføring ut av nivå 3 at kunder avslutter en periode med fastrentebinding, det vil si at det skjer et produktskifte.

Det totale kredittpåslaget og dermed rentekurven er sensitiv for endring i enhver underliggende bestanddel. Ved endring i kredittpåslag, likviditetsrisiko eller markedsrisiko i det aktuelle valutamarkedet, vil dette således påvirke virkelig verdi for instrumentet. Se sensitivitetsanalysen i følgende tabell for virkningen av 10 bp økning av diskonteringsrenten.

Sensitivitetsanalyse nivå 3—rentekurve

	2022		2021	
	Bokført verdi	Sensitivitet	Bokført verdi	Sensitivitet
Utlån til kunder	83 650	- 293	98 853	-401
Sertifikater og obligasjoner	6 424	- 17	6 599	-11
Finansielle derivater	-4 138	- 22	-8 674	-33
Obligasjonsgjeld	-19 580	25	-30 522	38
Ansvarlig lånekapital	-1 897	9	-2 092	12
Totalt	64 459	- 297	64 164	-394

Sensitivitet i Nivå 3 måles som endring i virkelig verdi av finansielle instrumenter ved 10 bp økning i diskonteringsrenten.

Tabellen ovenfor forutsetter samme endring for alle løpetider i rentekurven. En økning i diskonteringsrenten brukt for verdsettelse av utlån allokert til nivå 3 med 10 bp, er estimert å medføre en reduksjon i verdi av disse utlånene på 293 mill. kroner. Økningen kan eksempelvis stamme fra et økt kredittpåslag. Tilsvarende vil en økning i diskonteringsrenten på 10 bp for sertifikater og obligasjoner allokert til nivå 3, medføre en reduksjon i verdi av disse obligasjonene med 17 mill. kroner. For obligasjonsgjeld allokert til nivå 3 vil en økning i diskonteringsrenten på 10 bp medføre at verdien av obligasjonene reduseres med 25 mill. kroner, som vil medføre en urealisert gevinst. Dersom økningen tilskrives økt kredittpåslag vil den urealisert gevinsten innregnes i totalresultatet, mens om det skyldes økt pengemarkedsrente vil den urealiserte gevinsten innregnes i resultatregnskapet.

Nivå 3—urealisert verdiendring i perioden

	2022		2021	
	Balanseført verdi	Urealisert verdiendring	Balanseført verdi	Urealisert verdiendring
Utlån til kunder	83 650	-5 124	98 853	3 056
Sertifikater og obligasjoner	6 424	-182	6 599	-83
Obligasjonsgjeld	-19 580	-2 149	-30 522	2 243
Finansielle derivater	-4 138	2 219	-8 674	-2 230
Ansvarlig lån	-1 897	-195	-2 092	13
Totalt	64 459	-5 431	64 164	2 999

Beløpene i kolonnene "Urealisert verdiendring" i tabellen inngår i linjen "Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter" i resultatregnskapet.

NOTE 12

FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL AMORTISERT KOST
(Beløp i NOK 1 000 000)

	2022		2021	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Fordringer på kredittinstitusjoner	39 512	39 512	17 317	17 317
Utlån til kunder	240 882	240 596	216 389	216 307
Sertifikater og obligasjoner, kategorisert som Amortisert kost	48 911	48 836	29 019	29 060
Sum finansielle eiendeler målt til amortisert kost	329 305	328 944	262 725	262 683
Gjeld til kredittinstitusjoner	6 567	6 567	5 891	5 891
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	23 377	23 371	31 567	31 568
Obligasjonsgjeld	248 095	248 372	218 795	224 552
Sum finansiell gjeld målt til amortisert kost	278 039	278 311	256 253	262 010

Opplysninger om nivået innenfor virkelig verdi hierarkiet, for finansielle instrumenter hvor det opplyses om virkelig verdi.

2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til kunder	0	100 454	140 141	240 596
Sertifikater og obligasjoner	42 755	1 024	5 057	48 836
Sum virkelig verdi av finansielle eiendeler	42 755	101 478	145 199	289 432
Obligasjonsgjeld	217 683	30 689	0	248 372
Sum virkelig verdi av finansielle forpliktelser	217 683	30 689	0	248 372

2021	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til kunder	0	158 274	58 033	216 307
Sertifikater og obligasjoner	25 136	1 454	2 470	29 060
Sum virkelig verdi av finansielle eiendeler	25 136	159 728	60 503	245 366
Obligasjonsgjeld	186 659	37 893	0	224 552
Sum virkelig verdi av finansielle forpliktelser	186 659	37 893	0	224 552

Opplysninger om virkelig verdi

Se Note 11 Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi for opplysninger om virkelig verdi måling.

For gjeld som inngår i sikringsforhold som sikringsobjekter (obligasjonsgjeld klassifisert som målt til amortisert kost, se note 13 Sikringsbokføring) beregnes verdiendring som skyldes sikret risiko. Denne verdiendringen justerer balanseført verdi og resultatføres på linjen Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter. For dette formål benyttes også diskontering av kontantstrømmer, men hvor diskonteringsrenten kun reflekterer sikret risiko (rente- og valutaelement).

Fordringer på og gjeld til kredittinstitusjoner
Fordringer på og gjeld til kredittinstitusjoner inkluderer kortsiktige pengemarkedsplasseringer eller lån med avtalt løpetid gjort med andre finansinstitusjoner, samt stilt og mottatt kontantsikkerhet og innskudd i bank uten avtalt løpetid. Grunnet kort løpetid er den virkelige verdien tilnærmet lik hovedstolen.

Utlån til kunder
Nivå 2: P.t. lån, Nibor-lån med flytende margin og Nibor-lån

med fast margin (løpetid under 1 år) har løpetid og/eller rentebetingelser som gir kunden større fleksibilitet til å bytte kredittgiver dersom markedsbetingelsene endrer seg. Dette medfører større konkurranse og bedre likviditet i lånemarkedet, og gjør at observerbare priser på nye lån kan benyttes som input i verdsettelsen av disse utlånsproduktene.

Nivå 3: Nibor-lån med fast margin (løpetid over 1 år) og fastrenteutlån innvilges på individuell basis og omsettes ikke i et aktivt marked. Verdifastsettelsen av fastrenteutlån gjøres med basis i kredittspreader for norske kommuner på balansedato. For fastrenteutlån med avdragsstruktur tillegges en skjønnsmessig likviditetspremie.

Obligasjonsgjeld
Obligasjonslån som måles til amortisert kost består i hovedsak av offentlige benchmark-lån i USD og Euro eller lån i offentlige nisjemarkeder samt obligasjonslån med flytende rente (FRN) uten tilknyttete derivater.

NOTE 13
SIKRINGSBOKFØRING
(Beløp i NOK 1 000 000)

Regnskapsprinsipper for sikringsbokføring		
KBN anvender virkelig verdisikring for enkelte økonomiske sikringer av rente- og valutarisiko ihht. IFRS 9 på obligasjonsgjeld og utlån til kunder. Kommunalbanken har iverksatt sikringsbokføring for fastrenteutlån inngått i 2022. For fastrenteutlån sikres renterisiko økonomisk gjennom bruk av rentebytteavtaler, og det er innført virkelig verdisikring regnskapsmessig. Virkelig verdisikring kommer til anvendelse når den økonomiske sikringen tilfredsstiller kravene til sikringsbokføring. Ved inngåelse av sikringsforhold som sikringsbokføres skjer det en øremerking og dokumentasjon av sikringsforhold, og selskapets mål og strategi for risikohåndtering ved å inngå sikringen. Dokumentasjonen inkluderer identifisering av sikringsforholdet, arten av risiko som sikres (renterisiko) samt prospektiv test. Sikringene vurderes løpende og ineffektivitet resultatføres. Sikringsineffektivitet oppstår som følge av endringer i underliggende rente i flytende renteben av sikringsinstrument (swap) eller hvor sikringsforholdet ikke er 1:1.		
Sikringsinstrumenter måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultat. Verdiendringer på sikringsobjektet som skyldes den sikrede risikoen justerer balanseført verdi av sikringsobjektet og innregnes i resultatet under "Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter".		

Balanseført verdi av finansielle instrumenter i virkelig verdisikring	2022	2021
Sertifikater og obligasjoner	0	0
Obligasjonsgjeld	220 629	188 593
Utlån	15 496	0
Finansielle derivater, som sikrer obligasjonsgjeld	-19 495	-252
Finansielle derivater, som sikrer utlån	124	0
Totalt	216 755	188 341

Nominelle størrelser av sikringsobjekter i virkelig verdisikring	2022	2021
Sertifikater og obligasjoner	0	0
Obligasjonsgjeld	237 813	188 124
Utlån	15 643	0
Totalt	253 456	188 124

Resultatførte verdiendringer på finansielle instrumenter i virkelig verdisikring	2022	2021
Sertifikater og obligasjoner	0	0
Obligasjonsgjeld	18 989	6 300
Utlån	-261	0
Finansielle derivater	-18 017	-6 072
Totalt	711	228

Netto resultatførte verdiendringer i virkelig verdisikringer skyldes verdiendringer som følge av endrede markedsrenter, dvs sikret risiko. For sikringsinstrumentet (det finansielle derivatet) resultatføres den fulle endringen i virkelig verdi, da disse måles til virkelig verdi.

Forfallsprofil balanseført verdi av obligasjonsgjeld og utlån i virkelig verdisikring					
	0-1 år	1-3 år	3-5 år	> 5år	SUM
Balanseført verdi av obligasjonsgjeld, målt til	29 069	96 961	69 756	24 844	220 629
Verdiendring (sikret risiko)	-659	-5 532	-6 840	-5 849	-18 879
Total balanseført verdi obligasjonsgjeld	28 410	91 428	62 916	18 995	201 750
Balanseført verdi av utlån, målt til amortisert kost	57	1 451	7 117	7 183	15 808
Verdiendring (sikret risiko)	-1	4	-77	-180	-253
Total balanseført verdi utlån	56	1 455	7 040	7 003	15 555

NOTE 14

FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER OG ANDRE PENGEMARKEDSINNSKUDD

(Beløp i NOK 1 000 000)

	2022	2021
Fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	251	308
Fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	9 755	3 223
Konter stilt som sikkerhet for derivateksponering	29 506	13 785
Sum fordringer på kredittinstitusjoner	39 512	17 317

NOTE 15

UTLÅN TIL KUNDER

(Beløp i NOK 1 000 000)

	2022	2021
Hovedstol	328 401	323 018
Påløpte renter	1 928	1 048
Justering til virkelig verdi	-5 506	-390
Verdiendring i virkelig verdisikring	-261	0
Forventet kredittap	-52	-24
Totalt utlån	324 511	323 652
Andre utlån	22	20
Sum utlån til kunder	324 532	323 672

Geografisk fordeling av hovedstol	2022	2021
Agder	20 240	21 117
Innlandet	25 292	24 514
Møre og Romsdal	21 026	19 580
Nordland	25 108	24 651
Oslo	16 611	14 989
Rogaland	22 825	22 305
Troms og Finnmark	22 738	22 688
Trøndelag	35 791	37 058
Vestfold og Telemark	20 243	18 768
Vestland	38 648	39 791
Viken	79 878	77 558
Totalt	328 401	323 018

NOTE 16

FORVENTET KREDITTAP

Regnskapsprinsipper for forventet kredittap	
For alle utlån og sertifikater og obligasjoner som måles til amortisert kost gjøres det på rapporteringstidspunktet en allo- kering av eiendelen til trinn 1, 2 eller 3.	forventet kredittap. Videre justeres de normaliserte tapssann- synlighetene for markedskonjunkturer i tråd med aktuelle markedsforhold på rapporteringstidspunktene. Periodens endring i samlet beløp for forventet kredittap innregnes i resultatregnskapet på linjen ”Forventet kredittap”. Innenfor trinn 1 benyttes sannsynligheten for mislighold innenfor de neste 12 måneder og tap gjennom levetiden basert på mislig- hold innenfor de neste 12 måneder, mens innenfor trinn 2 og 3 benyttes sannsynligheten for mislighold i eiendelens fulle leve- tid og tap knyttet til dette.
Eiendelen allokeres til trinn 1 ved førstegangsinnregning i form av utstedelse av lån eller kjøp. På etterfølgende rapporterings- tidspunkter innebærer Trinn 1 ingen betydelig økning i kreditt- risiko siden førstegangsinnregning, trinn 2 innebærer en betydelig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, mens trinn 3 innebærer at eiendelen anses kredittforringet. For eiendeler i trinn 1 beregnes et 12-måneders forventet kredittap som innregnes i resultatregnskapet og balansen. For eiendeler i trinn 2 og 3 beregnes et forventet kredittap for hele eiendelens levetid, som innregnes i resultatregnskapet og balansen. Faktiske kredittap har aldri funnet sted.	Endringer i utsteders rating eller store utslag i KBNs interne kredittvurderingsmodell benyttes som en indikator på om det har funnet sted en betydelig økning i kredittrisiko siden første- gangs innregning slik at eiendelen skal allokere til trinn 2. For utlånskunder skal det vurderes om slik forverring har funnet sted dersom det vedtas betalingsinnstilling i henhold til kom- muneloven. En vurdering som kredittforringet eller allokering til trinn 3 omfatter for utlån hendelser som resulterer i faktiske kredittap, eller betalingsforsinkelser på minst 90 dager over en viss størrelse. For obligasjoner og sertifikater vil dette utløses av hendelser som betalingsforsinkelser, konkursbegjæring eller restrukturering på grunn av finansielle problemer.
For eiendeler i trinn 1 og 2 innregnes renteinntekt for eiende- len basert på hele hovedstolen, mens for eiendeler i trinn 3 innregnes renteinntekt basert på eiendelens amortiserte kost, dvs etter fratrekk av avsetning for tap. Forventet tap beregnes per instrument/lån basert på eksponering ved mislighold, sannsynlighet for mislighold og tap ved mislighold, alle esti- mert på rapporteringstidspunktet.	
KBN benytter tre scenarier i sin modell for beregning av	

Følgende tabell viser forventet kredittap som del av balanseført verdi av utlån og sertifikater og obligasjoner ved utløpet av perio-
den.

(Beløp i NOK 1 000 000)	31. desember 2022		31. desember 2021	
	Balanseført verdi	Forventet kredittap	Balanseført verdi	Forventet kredittap
Utlån til kunder	225 327	52	216 389	24
Sertifikater og obligasjoner	33 994	2	29 019	2
Totalt	259 321	54	245 408	26

Tabellen nedenfor viser en spesifikasjon av periodens endring i forventet kredittap som inngår i resultatregnskapet.

(Beløp i NOK 1 000)	31. desember 2022
Utlån til kunder	27 430
Sertifikater og obligasjoner	117
Totalt	27 547

Følgende tabell viser fordeling av KBNs forventede kredittap per 31. desember 2022 på trinn 1, 2 og 3. Ihht. nedskrivningsprinsippe-
ne i IFRS 9 *Finansielle instrumenter*, innebærer Trinn 1 ingen betydelig økning i kredittisiko siden innregning av eiendelen. Trinn 2
innebærer en slik betydelig økning, mens trinn 3 innebærer at eiendelen er kredittforringet.

(Beløp i NOK 1 000 000)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
Utlån til kunder	52	0	0
Sertifikater og obligasjoner	2	0	0
Sum forventet kredittap	54	0	0

NOTE 17

SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

(Beløp i NOK 1 000 000)

Sertifikater og obligasjoner fordelt per type utsteder	2022	2021
Norge		
Utstedt av offentlige ¹	0	0
Utstedt av andre	20 257	19 279
Utland		
Utstedt av offentlige ¹	77 918	76 498
Utstedt av andre	11 061	17 061
Sum sertifikater og obligasjoner	109 235	112 839

¹Herunder sertifikater og obligasjoner utstedt eller garantert av stater, sentralbanker, delstater, regionale myndigheter
og multilaterale utviklingsbanker

Sertifikater og obligasjoner fordelt på gjenværende løpetid	2022	2021
Under 1 år	42 635	51 325
1-5 år	64 789	59 787
Over 5 år	1 811	1 726
Sum sertifikater og obligasjoner	109 235	112 839

NOTE 18

ANDRE EIENDELER

(Beløp i NOK 1 000 000)

	2022	2021
Immaterielle eiendeler	143	140
Leieavtaler	14	21
Varige driftsmidler	8	6
Andre eiendeler	2	2
Sum andre eiendeler	166	169

Immaterielle eiendeler består av to fagsystemer, nye internettsider, ny kundeportal og datavarehus. Finanssystemet ble tatt i bruk i
2015 og utlånsportalen i 2016, ny nettside i desember 2019, mens kundeportalen og datavarehuset ble tatt i bruk i 2020. Tilgang i
2022 tilskrives forbedring og videreutvikling av eksisterende systemer. Alle avskrives lineært over forventet levetid.

ANNEN GJELD

(Beløp i NOK 1 000 000)

	2022	2021
Leverandørgjeld	1	0
Offentlige avgifter	9	9
Leieavtaler	14	22
Diverse kortsiktig gjeld	10	37
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente renter	22	17
Sum annen gjeld	56	85

NOTE 19

GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

(Beløp i NOK 1 000 000)

	2022	2021
Konter mottatt som sikkerhet for derivateksponering	6 567	5 891
Gjenkjøpsavtaler	0	0
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	23 377	31 567
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	29 944	37 458

NOTE 20

OBLIGASJONSGJELD OG SERTIFIKATER OG ANDRE KORTSIKTIGE LÅNEOPPTAK

(Beløp i NOK 1 000 000)

	2022	2021
Obligasjonsgjeld per 1. januar (nominell verdi)	395 385	405 451
Nye utstedelser	86 994	96 550
Nedbetalinger*	-83 648	-107 019
Amortisering**	-647	544
Valutajustering	31 123	-141
Obligasjonsgjeld ved periodens slutt (nominell verdi)	429 206	395 385
Påløpte renter	4 228	3 875
Justering til virkelig verdi	-30 881	-5 596
Herav verdiendring som skyldes endring egen kredittrisiko	406	1 206
Herav verdiendring som skyldes annet	-31 287	-6 802
Sum obligasjonsgjeld	402 553	393 663

	2022	2021
Sertifikatgjeld per 1. januar (nominell verdi)	31 567	20 045
Nye utstedelser	148 633	273 232
Nedbetalinger*	-156 685	-262 037
Amortisering**	98	-65
Valutajustering	-236	392
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak ved periodens slutt	23 377	31 567

*Av nedbetalinger i 2022 utgjør tilbakekjøp 96 mill. kroner. **Amortisering er vist på egen linje i ovenstående tabell, men inngår i Tilbakebetalinger i nedenstående tabell.

Det foreligger per 31. desember 2022 ingen brudd med betingelser i låneavtaler.

Obligasjoner utstedt i annen utenlandsk valuta enn USD med tilhørende swap til USD, er samlet vurderte å utgjøre et syntetisk USD innlån. Verdiendringer som skyldes endringer i egen kredittrisiko for disse obligasjonene beregnes av endringer i kredittkurven målt i USD på det syntetiske innlånet, og kan derfor inneholde effekter som ikke skyldes direkte endringer i egen kredittrisiko. Verdiendringer som skyldes endring i egen kredittrisiko er innregnet i totalresultatet, mens verdiendringer som skyldes endringer i andre markedsparametere er innregnet i resultatregnskapet på linjen Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter. Verdiendringen som fremkommer i tabellen over er før skatt.

AVSTEMMING AV ENDRINGER I FORPLIKTELSE SOM ER EN DEL AV FINANSIERINGSAKTIVITETER

(Beløp i NOK 1 000 000)

	Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	Obligasjonsgjeld	Ansvarlig lånekapital
Balanseført verdi 31. desember 2021	31 567	393 663	2 092
Kontantstrømmer:			
Innbetaling ved utstedelse av gjeld	148 633	86 995	0
Tilbakebetaling av gjeld	-156 685	-84 295	0
Endringer som ikke skyldes kontantstrømmer:			
Endring påløpte renter og amortisering	98	352	1
Endring virkelig verdi	0	-25 285	-196
Endring som følge av valutakursendring	-236	31 123	0
Balanseført verdi 31. desember 2022	23 377	402 553	1897

	Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	Obligasjonsgjeld	Ansvarlig lånekapital
Balanseført verdi 31. desember 2020	20 045	413 717	2 106
Kontantstrømmer:			
Innbetaling ved utstedelse av gjeld	273 232	96 551	0
Tilbakebetaling av gjeld	-262 037	-106 476	0
Endringer som ikke skyldes kontantstrømmer:			
Endring påløpte renter og amortisering	-65	-454	1
Endring virkelig verdi	0	-9 535	-14
Endring som følge av valutakursendring	392	-141	0
Balanseført verdi 31. desember 2021	31 567	393 663	2 092

NOTE 21

FINANSIELLE DERIVATER

KBN benytter finansielle derivater som økonomisk sikring av rente- og valutarisiko som oppstår i bankens virksomhet, og økonomisk sikring av eksponering fra opsjonselementer knyttet til innlåning. En undermengde valutarelaterte derivater har i tillegg til sin ordinære funksjon som sikringsinstrument et innebygget finansieringselement, med løpende forhåndsdefinerte innbetalinger i løpetiden og tilbakebetaling på forfall. Banken har posisjoner i swapkontrakter med motparter med A+ som gjennomsnittlig kredittrating, og all derivateksponering er underlagt risikorammer vedtatt av styret. Bankens innlån denominert i utenlandsk valuta kontantstrømsikres med rente- og valutaderivater til referanserenter i NOK, USD og EUR.

Innlån i utenlandsk valuta konverteres til norske kroner ved bruk av basisswapper, hvor banken mottar rentebetalinger i valuta og betaler rente i norske kroner. Renterisiko som oppstår som følge av rentebinding på utlån til kunder sikres med renteswapper eller FRA-kontrakter. I likviditetsforvaltningen benyttes rente- og valutawapper for å sikre rente- og valutarisiko i verdipapirer. Banken har ingen kredittderivater i porteføljen.

Se note 22 og note 26 for informasjon om ISDA-avtaler, sikkerhetsstillelse og clearing, som reduserer motpartsrisikoen. Motpartseksposneringen måles og overvåkes løpende.

(Beløp i NOK 1 000 000)	2022			2021		
	Nominell verdi	Positiv virkelig verdi	Negativ virkelig verdi	Nominell verdi	Positiv virkelig verdi	Negativ virkelig verdi
Pliktig målt til virkelig verdi:						
Renterelaterte derivater	265 750	9 207	6 235	221 323	3 113	3 015
Valutarelaterte derivater	506 595	6 630	13 182	519 277	10 478	14 348
<i>herav hovedstol på transaksjoner med finansieringselement</i>	2 947	52	314	5 090	0	0
	772 346	15 837	19 417	740 600	13 590	17 363
Virkelig verdisikring:						
Renterelaterte derivater	252 255	283	19 653	188 124	2 457	2 708
Valutarelaterte derivater	0	0	0	0	0	0
	252 255	283	19 653	188 124	2 457	2 708
Sum finansielle derivater	1 024 600	16 119	39 070	928 724	16 047	20 072

Finansielle derivater måles til virkelig verdi over resultatet. De fleste posisjoner kategoriseres som pliktig målt til virkelig verdi innenfor IFRS 9. De resterende er utpekt som del av sikringsforhold og behandles som virkelig verdi sikring. Standard ISDA-avtaler oppfyller ikke betingelsene for netto presentasjon i balansen selv om de gir rett til motregning ved mislighold. Alle finansielle derivater presenteres dermed brutto i balansen slik at kontrakter med positiv verdi presenteres som eiendeler, mens kontrakter med negativ verdi presenteres som gjeld.

KBN har finansielle instrumenter som påvirkes av referanserentereformen. Av referanserenter som skal avvikles har KBN referanse mot USD Libor 3M i finansielle derivater, hvor alle omfattes av bestemmelsene om fallback av ISDA. Denne bestemmelsen sier at derivatene vil endre referanserente fra USD Libor 3M til SOFR pålagt fallbackspread på 26,16 bp fra og med 1.juli 2023. KBN har startet tilpasning av balansen til nye referanserenter ved å benytte SOFR som referanserente i nye relevante finansielle instrumenter.

Tabellen nedenfor viser nominelle størrelser av alle finansielle instrumenter som vil bli påvirket av referanserentereformen, både fase 1 og fase 2. Beløpene gir en oversikt over tilnærmet omfang av risikoeksponeringen for finansielle instrumenter som vil bli berørt av avviklingen av USD Libor.

(Beløp i NOK 1 000 000)

IBOR reform fase	Rentekurve	Eiendel	Forpliktelse	Nettobeløp
Fase 1—Sikringsinstrumenter	USD Libor 3m	0	-128 060	-128 060
Fase 2—Finansielle derivater (unntatt sikringsinstru- menter	USD Libor 3m	91 209	-105 354	-14 145
Total		91 209	-233 415	-142 206

NOTE 22

SIKKERHETSSTILLELSE OG MOTREGNING

KBN har inngått ISDA avtaler med alle motpartene for finansielle derivater. Dette innebærer at all motgående eksponering mot motparten knyttet til finansielle derivater nettes ved mislighold. I tillegg inneholder ISDA avtalen bestemmelser om utveksling av sikkerhetsstillelse (CSA) som sikkerhet for eksponering i derivatporteføljen. Kontanter mottatt eller stilt som sikkerhet presenteres i balansen som henholdsvis Fordring på kredittinstitusjoner eller Gjeld til kredittinstitusjoner, med en tilhørende gjeld til eller fordring på kredittinstitusjoner. Mottatt kontantsikkerhet inngår i selskapets løpende likviditetsstyring, og plasseres enten i sertifikater og obligasjoner eller korte pengemarkedsplasseringer. KBN har også stilt verdipapirer bokført til 1569 mill. kroner som sikkerhet i derivattransaksjoner (996 mill. kroner per 31.12.2021). Eiendelen er ikke fraregnet balansen og ligger under Sertifikater og Obligasjoner. Det er også mottatt verdipapirer for 3629 mill. kroner som sikkerhet i omvendt gjenkjøpsavtale (0 kroner per 31.12.2021). Gjeldsposten er ikke innregnet i balansen. Det vises til note 21 for ytterligere informasjon om finansielle derivater.

(Beløp i NOK 1 000 000)	2022	2021
Kontanter mottatt som sikkerhet for derivateksponering (gjeld)	6 567	5 891
Kontanter stilt som sikkerhet for derivateksponering (eiendel)	-29 506	-13 785
Netto mottatt kontantsikkerhet	-22 939	-7 894

Effekt av motregning og sikkerheter

KBN har kun adgang til motregning for eksponeringer i finansielle derivater, og for disse benyttes det juridisk bindende masteravtaler om motregning og sikkerhetsstillelse. Finansielle derivater presenteres brutto i balansen fordi motregningsavtalene ikke oppfyller vilkårene for motregning i balansen ved at betalinger normalt ikke nettes ved normale markedsforhold. Tabellen nedenfor viser balanseførte verdier for finansielle derivater. Siden disse presenteres brutto i balansen, er den finansielle betydningen av motregningsretten som er avtalt i ”master netting agreements” med derivatmotpartene, så vel som mottatt eller avgitt kontantsikkerhet, (variasjonsmargin), kvantifisert og fremhevet i egne kolonner. I tilfellet mislighold hos en derivatmotpart, vil det være mulig å håndheve motregningsretten så vel som nyttiggjøre seg kontantsikkerheten. Verdien etter motregning og kontantsikkerhet gir et uttrykk for gjenværendeeffekten av kontantsikkerhet (variasjonsmargin) for kredittisiko i derivatposisjonene.

2022	Beløp som ikke kan motregnes i balansen men som omfattes av masteravtale om motregning						
	Brutto virkelig verdi	Beløp som motregnes i balansen	Balanseført verdi	Effekt av mot-regning for mot-parter med både eiendeler og gjeld	Verdi etter motregning	Kontant-sikkerhet som reduserer eks-poneringen	Beløp etter motregning og sikkerhe-ter

Eiendeler¹

Finansielle derivater	16 119	0	16 119	14 946	1 174	1 104 ²	69
-----------------------	--------	---	--------	--------	-------	--------------------	----

Gjeld³

Finansielle derivater	39 070	0	39 070	14 968	24 102	22 438 ⁴	1 664
-----------------------	--------	---	--------	--------	--------	---------------------	-------

¹⁾ KBN har kreditteksponering mot motpartene.

²⁾ Forskjellen mellom beløpet i denne tabellen og balanseført verdi for mottatt kontantsikkerhet som fremkommer i tabellen over (6 567 mill. kroner) skyldes en kombinasjon av motregning av kontantsikkerhet og at banken har mottatt kontantsikkerhet over eksponeringsbeløpet.

³⁾ Motpartene har kreditteksponering på KBN.

⁴⁾ Forskjellen mellom beløpet i denne tabellen og balanseført verdi for postert kontantsikkerhet som fremkommer i tabellen over (-29 506 mill. kroner) skyldes en kombinasjon av motregning av kontantsikkerhet og at banken har stilt kontantsikkerhet utover eksponeringsbeløpet.

<i>(Beløp i NOK 1 000 000)</i>							
Beløp som ikke kan motregnes i balansen men som omfattes av masteravtale om motregning							
2021	Brutto virkelig verdi	Beløp som motregnes i balansen	Balanseført verdi	Effekt av mot-regning for mot-partner med både eiendeler og gjeld	Verdi etter motregning	Kontant-sikkerhet som reduserer eks-poneringen	Beløp etter motregning og sikkerhe-ter
Eiendeler¹⁾							
Finansielle derivater	16 047	0	16 047	9 544	6 503	4 898 ²⁾	2 205
Gjeld³⁾							
Finansielle derivater	20 072	0	20 072	9 556	10 516	10 053 ⁴⁾	461

¹⁾ KBN har kreditteksponering mot motpartene.

²⁾ Forskjellen mellom beløpet i denne tabellen og balanseført verdi for mottatt kontantsikkerhet som fremkommer i tabellen over (5 891 mill. kroner) skyldes en kombinasjon av motregning av kontantsikkerhet og at banken har mottatt kontantsikkerhet over eksponeringsbeløpet.

³⁾ Motpartene har kreditteksponering på KBN.

⁴⁾ Forskjellen mellom beløpet i denne tabellen og balanseført verdi for postert kontantsikkerhet som fremkommer i tabellen over (13 785 mill. kroner) skyldes en kombinasjon av motregning av kontantsikkerhet og at banken har stilt kontantsikkerhet utover eksponeringsbeløpet.

NOTE 23

ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

<i>(Beløp i NOK 1 000 000)</i>						
	Valuta	Hovedstol i valuta	Innløsnings-rett	Rente	Hovedstol i NOK	
					2022	2021
Ordinær ansvarlig lånekapital	NOK	2 000 mill	2028	3,02 %	2 000	2 000
Sum ansvarlig lånekapital					2 000	2 000

NOTE 24

AKSJEKAPITAL

	2022		2021	
	Antall aksjer	Andel i %	Antall aksjer	Andel i %
Den Norske Stat	3 894 625	100	3 894 625	100

NOTE 25

FONDSOBLIGASJON

<i>(Beløp i NOK 1 000 000)</i>						
	Valuta	Hovedstol i valuta	Innløsnings-rett	Rente	Balanseført verdi	
					2022	2021
Fondsobligasjon	NOK	1 200	2027	3,26 %	1 195	1 195
Fondsobligasjon	NOK	1 200	2025	3 mnd NIBOR +1,25%	1 196	1 196
Sum fondsobligasjon					2 392	2 392

Kommunalbanken utstedte en fondsobligasjon i juni 2020 og en i juni 2017. Obligasjonene inngår i Kommunalbankens kjernekapital, se note 31. Basert på at banken har en ensidig rett til å ikke betale renter eller hovedstol til investorene kvalifiserer den ikke som gjeld etter IAS 32, og er derfor klassifisert som egenkapital i balansen. Rentekostnadene presenteres ikke på linjen rentekostnader i resultat-regnskapet, men som en reduksjon av Opptjent egenkapital. Kostnadene innregnes ved betaling, se oppstillingen Endringer i egenkapital. Det er betalt 55 mill. kroner (etter skatt) i renter i 2022 (44 mill. kroner i 2021). Det er påløpt ytterligere 17 mill. kroner (etter skatt) i rentekostnader ved årsskiftet 2022 (16 mill. kroner 2021). Tilsammen tilordnes 56 mill. kroner av resultat etter skatt i 2022 til fondsobligasjonseierne (44 mill. kroner i 2021).

NOTE 26

RISIKOSTYRING

KBNs eierskap, kundegruppe og sektorpolitiske rolle innebærer at banken opprettholder en lav til svært lav risikoappetitt. Styret har fastsatt KBNs overordnede risikoappetitt, som er delt inn i følgende kategorier: markeds-, likviditets-, kreditt-, kapital- og operasjonell risiko med tilhørende risikoappetitt. Risikoappetitten operasjonaliseres gjennom fastsettelse av rammer for typer og omfang risiko banken kan eksponeres for.

Risikostyring og internkontroll er integrert i bankens strategi- og forretningsprosesser, og er tilpasset arten, omfanget og kompleksiteten i risikoeksponeringen. Administrerende direktør har ansvaret for gjennomføring av risikostyring og internkontroll, og følger opp og vurderer endringer i bankens risikoeksponering.

Robust internkontroll utføres som en integrert del av bankens arbeidsprosesser. Risikostyringen er etablert i en struktur basert på tre forsvarslinjer som skal sikre systematisk identifisering, vurdering, overvåking og rapportering av risiko i alle deler av virksomheten. Førstelinjeforsvaret gjennomfører operative oppgaver og har ansvar for å styre og kontrollere at aktivitetene gjennomføres innenfor fastsatte rammer og i samsvar med eksternt og internt regelverk. Andrelinjeforsvaret gjennomfører uavhengige risikovurderinger, kontrollerer og validerer modeller og utvikler og forbereder KBNs risiko- og etterlevelsesrapportering. Andre forsvarslinje består av finansiell kontroll samt risiko-styrings- og compliance-funksjonene. Internrevisor (KPMG) utgjør KBNs tredje forsvarslinje og er styrets uavhengige kontroll- og bekreftelsesorgan.

RISIKOFORMER

Risikostyringen og risikoeksponeringen i KBN er underlagt et strengt internt regelverk for å sikre bankens kredittrating og tilgang til de mest attraktive pengemarkedene. Kreditt- og likviditetsrisikoen er gjennomgående lav. Rente- og valutarisiko sikres per transaksjon for alle valutaer unntatt NOK, USD og EUR. Renterisiko i disse valutaene sikres med renteswapper, slik at banken kun har eksponering mot endringer i tre måneders pengemarkedsrenter.

Med utgangspunkt i bankens risikoeksponering blir følgende områder utpekt som vesentlige:

Kapitalisering

Kreditt og motpartsrisiko

- Tap på utlån
- Mislighold derivatmotparter
- Mislighold likviditetsforvaltningen

Markedsrisiko

- Basisrisiko
- Renterisiko
- Kredittspreadrisiko
- Valutarisiko

Likviditetsrisiko

Operasjonell risiko

KAPITALISERING

KBN er underlagt finansforetaksloven med tilhørende forskrifter for kapitalkrav. I tillegg har KBN en strategi og prosess for vurdering av kapitalbehov i forhold til bankens risikoprofil. Bankens styre vurderer minst årlig kapitalbehovet ut fra faktisk og forventet fremtidig risikoeksponering.

Beregning av kapitalbehovet gjennomføres ved å estimere hvor mye kapital banken bør ha for å sikre seg mot den totale risikoeksponeringen. Dette gjøres ved å estimere kapitalbehovet per risikoområde. Følgende risikokategorier er gjenstand for særskilt oppfølging: kredittrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko, operasjonell risiko og annen ikke-finansiell risiko.

Risiko for endring i rammevilkår følges nøye av bankens styre. Innføring av det europeiske kapitalkravsregelverket medfører at bankens kapitalbehov har vært økende.

KBN rene kjernekapitaldekning var 19,0 prosent per 31. desember 2022, og KBN tilfredsstiller de regulatoriske minstekrav og bufferkrav til ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og kapitaldekning. KBN tilfredsstiller i tillegg krav til uvektet kjernekapital.

KREDITTRISIKO

Bankens aktivaside består av utlån til kommunal sektor og en likviditetsportefølje med obligasjoner hovedsakelig utstedt eller garantert av stater, lokalmyndigheter, multilaterale finansinstitusjoner, obligasjoner med porteføljepant samt finansinstitusjoner med god kredittrating.

Kredittrisiko for utlånskundene begrenser seg til betalingsutsettelse da betalingsforpliktelsen ikke kan falle bort. Det er fastlagt i kommuneloven at kommuner og fylkeskommuner ikke kan slås konkurs. I kommuneloven er det også gitt bestemmelser om de prosedyrer som skal følges dersom betalingsutsettelse må iverksettes. Etter disse bestemmelsene overtar departementet styringen av en kommune dersom kommunestyret vedtar betalingsinnstilling. KBN foretar likevel kredittvurdering av alle utlånskunder, basert på en modell for økonomiske analyser av kommunene og fylkeskommunene. Kommunenes finansielle situasjon blir beskrevet med både kvalitative og kvantitative indikatorer for økonomisk utvikling og utsikter hos kunden.

KBN innvilger også lån til selskaper som utfører oppgaver for kommuner og fylkeskommuner. Forutsetningen for slike lån er at kommunene, eventuelt fylkeskommunene, stiller garantier som er politisk vedtatt og godkjent av staten ved statsforvalteren eller Kommunal- og distriktsdepartementet.

Finansielle motparter i likviditetsporteføljen er gjenstand for regelmessig kredittvurdering og blir tildelt en kredittramme. Størrelse på kredittrammer fastsettes gjennom en intern vurdering av motpartens rating, størrelsen på bankens risikokapital, type finansielt instrument og løpetid.

For likviditetsplasseringene og sikringsinstrumenter (derivater) stiller KBN krav om minimum rating på A2/A fra ratingbyråene Moody’s og Standard and Poor’s.

KBN styrer rente- og valutarisiko ved bruk av derivater. Motpartene i derivattransaksjonene er finansinstitusjoner eller sentral motpart. Utover strenge krav til rating styres risiko i derivathan-del gjennom bruk av ISDA-avtaler (netting), og det er opprettet avtaler som inkluderer sikkerhetsstillelse med alle nye derivatmotparter.

KBN benytter clearingtjenester hos en sentral motpart (London Clearing House – LCH) for renterelaterte sikringsinstrumenter. Som en sentral motpart er LCH underlagt krav til soliditet og risikostyring , og vurderes til å ha lavere motpartsrisiko enn ordi- nære finansinstitusjoner.

KBN har ikke direkte medlemskap hos LCH og benytter clearing- brokere som opptrer på vegne av KBN mot LCH. KBN har valgt å segregere sine derivatposisjoner og midler (sikkerhetsstillelse) i forhold til eventuelle mislighold hos clearingbroker og bankens eksponering er dermed direkte mot LCH. KBN oppnår høy grad av beskyttelse gjennom en slik løsning.

Kredittrisiko i likviditetsporteføljen er begrenset. Gjennom- snittlig vektet rating på porteføljen var AA+ (lavest av S&P og Moody’s) per 31. desember 2022 og omtrent 68 pst. av likvidi- tetsporteføljen var plassert i papirer som har risikovekt 0 pst. Gjennomsnittlig løpetid var 1,7 år ved årsskiftet. Den lave løpe- tiden begrenser risikoen i likviditetsporteføljen og banken har egne løpetidsrammer på alle motparter.

MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko består hovedsakelig av basis-, rente-, kredittspread- og valutarisiko. Bankens risikoappetitt og risiko- rammer tillater i begrenset grad eksponering mot rente-, basis og kredittspreadendringer, mens for valutarisiko tillates kun en minimal ramme av operasjonelle hensyn. Styring av rente- og valutarisiko gjennomføres ved å sikre at bankens forpliktelser og rettigheter til enhver tid balanserer. Økonomisk sikring gjennom finansielle derivater brukes aktivt i styring av markedsrisiko.

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko styres gjennom tilpasning av løpetider og rente- bindinger på aktiva– og passivasiden. KBN holder en likviditets- portefølje med formål å kunne møte sine forpliktelser i minimum 10 måneder uten tilgang på ny innlånning. Løpetiden i likviditets- porteføljen holdes kort slik at likviditetsbehov hovedsakelig styres gjennom forfall på aktivasiden. Likviditetsporteføljen er plassert i likvide verdipapirer av meget høy kredittkvalitet.

OPERASJONELL RISIKO

KBN har svært lav appetitt for operasjonell risiko. Vurdering av operasjonell risiko gjøres minst årlig, og ellers når forholdene tilsier det. Styret blir løpende informert om bankens operasjo- nelle risiko og uønskede hendelser. KBNs internkontroll legger til rette for målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og et- terlevelse av eksternt og internt regelverk. Risikoen minimeres blant annet med kontroller i arbeidsprosesser, fokus på etisk adferd internt og i relasjon med bankens forretningsforbindelser, høy kompetanse hos den enkelte medarbeider og robusthet i kritiske funksjoner.

NOTE 27

KREDITTRISIKO

(Beløp i NOK 1 000 000)

Banken har kreditteksponering mot kommunal sektor i Norge samt stater, regionale myndigheter, multilaterale utviklingsbanker, finans- institusjoner og utstedere av obligasjoner med fortrinnsrett innen OECD. For norsk kommunal sektor er maksimal løpetid fastsatt i kommuneloven og kredittrammen reguleres av EU regulering om store engasjementer. Finansielle eksponeringer skal være minst i ratingklasse A-.

KBN har ikke hatt faktiske tap på utlån i 2022. Det foreligger ingen mislighold eller betalingsproblemer hos kunder som gir grunn til å forvente faktiske utlånstap i 2023. KBN utsteder ikke finansielle garantier.

Tabellen nedenfor inkluderer eksponeringer som er balanseført på linjene Fordringer på kredittinstitusjoner, Utlån til kunder og Sertifikater og obligasjoner. Eksponeringer på linjen Regionale myndigheter inkluderer utlån til selskaper garantert av kommuner og fylkeskommuner.

Tall i tabellen representerer faktisk kreditteksponering

2022

Forfall	< 1 år			> 1 år					
Risikoklasse	A-2	A-1/A-1+	Ikke ratet	BBB	A	AA	AAA	Ikke ratet	Totalt
Stater og sentralbanker	0	24 043	2 094	0	4 251	11 817	0	0	42 204
Multilaterale	0	1 962	0	0	0	1 688	5 012	0	8 662
Regionale myndigheter ¹	0	8 358	32 400	0	0	9 609	4 458	298 483	353 308
Finansinstitusjoner	371	36 677	2 463	0	0	0	0	0	39 511
Verdipapirifisering	0	395	0	0	103	0	0	0	498
Covered Bond	0	1 421	282	0	0	2 775	24 618	0	29 097
Totalt	371	72 857	37 238	0	4 354	25 889	34 088	298 483	473 280

¹ Inkl. utlån til kommuner, fylkeskommuner og interkommunale selskaper på 324,5 mrd. kroner.

Innvilgede, ikke-utbetalte lån per 31. desember 2022 utgjør 2,6 mrd. kroner.

Kredittrisiko fordelt på land

2022

Forfall	< 1 år			> 1 år					
Risikoklasse	A-2	A-1/A-1+	Ikke ratet	BBB	A	AA	AAA	Ikke ratet	Totalt
Australia	0	289	0	0	0	0	0	0	289
Irland	0	341	0	0	0	0	0	0	341
Belgia	0	558	0	0	0	0	0	0	558
Canada	0	1 472	2 463	0	0	0	0	0	3 935
Danmark	0	1 257	0	0	0	0	5 650	0	6 907
Finland	0	5 078	204	0	0	1 907	3 082	565	10 837
Frankrike	0	21 718	2 094	0	0	0	0	0	23 811
Japan	58	3 174	0	0	4 251	0	0	0	7 483
Nederland	0	783	681	0	0	0	0	787	2 251
Norge	0	38	30 044	0	0	2 373	16 162	296 212	344 829
Østerrike	0	0	0	0	0	2 163	0	0	2 163
Spania	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Storbritannia	310	1 105	0	0	0	0	0	0	1 416
Supranational	0	1 962	0	0	0	1 688	5 012	0	8 662
Sveits	3	1 597	0	0	0	0	0	0	1 600
Sverige	0	2 801	1 226	0	0	3 628	3 470	919	12 044
Tyskland	0	19 806	526	0	0	4 476	711	0	25 520
USA	0	10 880	0	0	103	9 654	0	0	20 636
Totalt	371	72 857	37 238	0	4 354	25 889	34 088	298 483	473 280

Tall i tabellen representerer faktisk kreditteksponering

2021

Forfall	< 1 år			> 1 år					
Risikoklasse	A-2	A-1/A-1+	Ikke ratet	BBB	A	AA	AAA	Ikke ratet	Totalt
Stater og sentralbanker	0	20 543	1 001	0	1 482	16 189	0	0	39 215
Multilaterale utviklingsbanker	0	2 357	0	0	0	93	5 163	0	7 613
Regionale myndighe-ter ¹	0	12 325	35 828	0	247	9 750	2 295	292 898	353 343
Finansinstitusjoner	1 360	14 235	1 719	0	0	0	0	0	17 314
Verdipapirifisering	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Covered Bond	0	7 346	4 663	0	0	2 853	21 480	0	36 343
Totalt	1 360	56 807	43 212	0	1 729	28 885	28 938	292 898	453 828

¹ Inkl. utlån til kommuner, fylkeskommuner og interkommunale selskaper på 323,7 mrd. kroner.

Innvilgede, ikke-utbetalte lån per 31. desember 2021 utgjør 4,1 mrd. kroner.

Kredittrisiko fordelt på land

2021

Forfall	< 1 år			> 1 år					
Risikoklasse	A-2	A-1/A-1+	Ikke ratet	BBB	A	AA	AAA	Ikke ratet	Totalt
Australia	0	510	0	0	0	0	0	0	510
Belgia	0	1 157	1 003	0	0	514	0	0	2 674
Canada	0	2 900	1 719	0	0	0	0	0	4 619
Danmark	0	3 009	1 552	0	0	0	6 737	0	11 298
Finland	0	251	400	0	0	1 663	231	784	3 329
Frankrike	0	6 034	503	0	0	677	481	0	7 696
Japan	1 360	5 902	498	0	1 482	0	0	0	9 241
Nederland	0	207	504	0	0	0	296	668	1 675
Norge	0	622	34 597	0	0	2 732	14 334	290 934	343 219
Østerrike	0	1 899	0	0	0	2 185	0	0	4 084
Spania	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Storbritannia	0	4 792	648	0	0	0	102	0	5 543
Supranational	0	2 357	0	0	0	93	5 163	0	7 613
Sveits	0	6 942	0	0	0	0	0	0	6 942
Sverige	0	10 146	1 432	0	247	3 949	889	511	17 175
Tyskland	0	4 658	354	0	0	3 582	705	0	9 299
USA	0	5 419	0	0	0	13 490	0	0	18 909
Totalt	1 360	56 807	43 212	0	1 729	28 885	28 938	292 898	453 828

NOTE 28

RENTERISIKO

Rentesensitivitet

Rentesensitivetsinformasjonen illustrerer hvordan verdien av bankens eiendeler og gjeld, resultatet og egenkapitalen ville blitt påvirket ved en endring i rentenivå. KBN beregner rentesensitivitet for nåverdirisiko (EVE) og inntektsrisiko (NII) på en 12 måneders horisont for endringer i rente, basis-spread og kredittspread. Nåverdirisiko gir et anslag på endring i markedsverdi på alle bankens balanseposter uavhengig av målemetode i regnskapet, mens inntektsrisiko gir et anslag på endringer i netto renteinntekter i periodens resultat.

Den økonomiske verdien av egenkapitalen er en kontantstrømberegning som trekker nåverdien av alle kjente og forventede kontant-strømmer på gjeld fra nåverdien av alle kjente og forventede kontantstrømmer på eiendeler. Nåverdisensitivitet indikerer hvordan et basispunkt endring i rentekurve vil påvirke den totale kapitalen. Netto renteinntekt er en kontantstrømberegning som trekker rente-kostnader av alle kjente og forventede kontantstrømmer på gjeld fra renteinntektene av alle kjente og forventede kontantstrømmer på eiendeler. Renteinntektssensitivitet indikerer hvordan et basispunkt endring i rentekurve vil påvirke netto renteinntekter i resulta-tet. Nåverdisensitivitet og inntektssensitivitet er internasjonalt anerkjente standarder for estimering av renterisiko. Banken bruker begge modeller til å styre sine eiendeler og forpliktelser.

Tabell 1: Nåverdirisiko—Rentesensitivitet på markedsverdien av balanseposter (EVE)

Tabellen nedenfor viser sensitiviteten i markedsverdi for alle balanseposter, basert på et parallellskift i rentekurven (markedsrente/ swaprente) på 100 bp (opp).

	0-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	>5 år	Netto Total	Brutto Total
AUD	0	1	-7	-20	-27	27
EUR	9	2	1	-19	-7	7
JPY	0	0	0	1	2	2
NOK	36	-21	4	4	22	22
USD	47	-65	-16	-3	-36	36
Øvrige	0	5	-20	-8	-24	29
Total	92	-78	-38	-44	-69	122

Tabell 2: Nåverdirisiko—Rentesensitivitet for urealiserte verdiendringer i resultatregnskapet og totalresultatet

Tabellen nedenfor viser resultateffekt i form av urealiserte verdiendringer ved et parallellskift opp på 100bp, som i tabell 1. Ikke alle balanseposter som inngår i tabell 1 har en regnskapsmessig målemetode som medfører resultateffekt. Dette gjelder kun eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi og eiendeler og gjeld som er sikringsbokført. Resultateffekten av balanseposter målt til virkelig verdi er -188 mill. kroner, mens resultateffekten på sikringsbokførte balanseposter er på 208 mill. kroner. Nettoeffekten av disse utgjør 20 mill. kroner.

	0-3 mnd	3mnd-1 år	1-5 år	>5 år	Netto Total
AUD	0	1	-7	-20	-27
EUR	20	2	1	-19	4
JPY	0	0	0	1	2
NOK	343	-18	-81	-22	223
USD	49	-69	-23	-2	-45
Øvrige	0	5	-20	-8	-24
Total	412	-78	-130	-70	134

Tabell 3: Nåverdirisiko—Sensitivitet for endring i basis-spread

Tabellen nedenfor viser sensitivitet i markedsverdi for derivater ved et parallelskift av basiskurven med ett basispunkt (opp). Postene som inngår i tabellen har resultateffekt.

	0-3 mnd	3mnd-1 år	1-5 år	>5 år	Netto Total
AUD	0	-1	-9	-5	-16
EUR	0	0	-1	-3	-4
JPY	0	0	0	-1	0
NOK	3	5	20	4	32
Rest	0	-1	-13	-3	-17
Netto eksponering	3	3	-2	-8	-5

Tabell 4: Nåverdirisiko—Sensitivitet for endring i kreditt-spread

Tabellen nedenfor viser sensitivitet i markedsverdi for balanseposter (eiendeler målt til virkelig verdi) ved et parallelskift av kredittspreadkurven med ett basispunkt (opp). Postene som inngår i tabellen har resultateffekt.

	0-3 mnd	3mnd-1 år	1-5 år	>5 år	Netto Total
Utlån til kunder	0	-2	-15	-21	-38
Sertifikater og obligasjoner	0	-2	-8	-1	-11
Total	0	-3	-23	-21	-48

Tabell 5: Inntektsrisiko—Rentesensitivitet for netto renteinntekter (NII)

Tabellen nedenfor viser sensitiviteten i bankens netto renteinntekter på en 12 mnd horisont basert på et parallelskift i rentekurven på 100bp (opp).

	0-3 mnd	3mnd-1 år	Netto Total
EUR	6	0	6
NOK	155	2	157
USD	-265	192	-72
Øvrige	0	0	0
Total	-103	194	91

Tabell 6: Inntektsrisiko—Sensitivitet for endring i basis-spread for netto renteinntekter

Tabellen nedenfor viser sensitiviteten i bankens netto renteinntekter på en 12 mnd horisont basert på et parallelskift i basisspreader på 1bp (opp).

	0-3 mnd	3mnd-1 år	Netto Total
EUR	1	0	1
NOK	-16	-3	-19
Øvrige	-1	1	1
Total	-16	-2	-17

Tabell 7: Inntektsrisiko—Sensitivitet for endring i kredittmargin for netto renteinntekter

Tabellen nedenfor viser sensitiviteten i bankens netto renteinntekter på en 12 mnd horisont basert på et parallelskift i kredittmarginer på 1bp (opp).

	0-3 mnd	3mnd-1 år	Netto Total
Utlån til kunder	15	0	16
Sertifikater og obligasjoner	3	1	4
Gjeld	-4	-2	-6
Total	15	-1	14

NOTE 29

VALUTARISIKO
(Beløp i NOK 1 000 000)

Valutarisiko defineres som risiko for tap som følge av svingninger i valutakurser. Valutarisikoen oppstår som følge av at bankens innlån hovedsakelig er i utenlandsk valuta, mens utlån er i norske kroner. Bankens retningslinjer krever sikring av all valutarisiko knyttet til posisjoner i utenlandsk valuta. Det kan imidlertid oppstå kortsiktige nettoposisjoner knyttet til resultatposter i USD og EUR. Valutarisiko sikres både på transaksjonsnivå og porteføljenivå. KBNs ramme for valutarisiko er begrenset til brutto valutaposisjon som ikke skal overstige 1,6 pst. av ansvarlig kapital. KBN sin balansestørrelse kan også påvirkes av valutasvingninger uten at det oppstår resultateffekter.

Valuta	2022		2021	
	Bruttoposisjon	10% endring i valutakurs	Bruttoposisjon	10% endring i valutakurs
USD	174	17	40	4
EUR	32	3	2	0,2
Andre valutaer	12	1	4	0,4
Totalt	219	22	46	5

Tabellen ovenfor viser absolutt resultateffekt av 10%-styrking av norske kroner i forhold til andre valutaer, beregnet på alle brutto-posisjoner i utenlandsk valuta per 31. desember 2022 og 2021. Sensitivitetsanalysen innebærer null korrelasjon mellom valutakurser og andre markedsrisikofaktorer.

NOTE 30
LIKVIDITETSRISIKO
(Beløp i NOK 1 000 000)

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Styret fastsetter retningslinjer for styring herunder overvåkning og internkontroll av likviditetsrisiko.

Overskuddslikviditeten har til formål å dekke 12 måneders finansieringsbehov, og minimum 10 måneders finansieringsbehov. Dette innebærer at banken skal være i stand til å dekke alle sine forpliktelser, inklusive normal utlånsvirksomhet minst de kommende 10 måneder uten ny opplåning.

KBN har en portefølje av verdipapirer som er svært likvide. Disse verdipapirene skal kunne omgjøres til kontanter uten vesentlig realisasjonstap for KBN under svært stressede markedsforhold, enten som direkte salg eller ved bruk av gjenkjøpsavtaler i et allment anerkjent gjenkjøpsmarked.

Overskuddslikviditeten skal ha lav kredittrisiko og markedsrisiko, og plasseres i obligasjoner utstedt av stater, regionale myndigheter, multilaterale utviklingsbanker og finansinstitusjoner med høy kredittrating.

2022

Engasjement fordelt etter gjenværende løpetid	Totalt	< 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	>5 år	Uten forfall
Fordringer på kredittinstitusjoner	39 514	39 514	0	0	0	0	0
Utlån til kunder	515 648	2 429	10 655	26 463	170 321	305 780	0
Sertifikater og obligasjoner	116 203	4 859	27 630	12 532	71 034	148	0
Sum eiendeler	671 365	46 802	38 286	38 994	241 355	305 928	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	6 567	6 567	0	0	0	0	0
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	23 453	2 463	20 990	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld	452 558	17 428	19 776	47 837	307 602	59 913	0
Annen gjeld	82	11	22	15	7	0	28
Ansvarlig lånekapital	2 302	0	0	60	2 242	0	0
Fondsobligasjon	2 731	0	13	81	2 636	0	0
Sum forpliktelser	487 693	26 469	40 801	47 994	312 487	59 913	28
Finansielle derivater	-17 718	-1 317	535	-5 558	-9 730	-1 648	0
Netto likviditetseksposnering	165 955	19 016	-1 981	-14 558	-80 862	244 367	-28

Tabellen viser sum av netto forfall i perioden, inkludert rentebetalinger. Fondsobligasjoner er inkludert i tabellen selv om disse ikke er klassifisert som gjeld i balansen, fordi de inngår i likviditetsstyringen i banken. Finansielle derivater er netto kontantstrømmer (hovedstol og renter) per tidsperiode.

2021

Engasjement fordelt etter gjenværende løpetid	Totalt	< 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	>5 år	Uten forfall
Fordringer på kredittinstitusjoner	17 317	17 317	0	0	0	0	0
Utlån til kunder	373 554	2 736	7 760	27 080	120 440	215 537	0
Sertifikater og obligasjoner	114 772	10 273	19 103	23 058	60 538	1 799	0
Sum eiendeler	505 643	30 326	26 863	50 139	180 978	217 336	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	5 891	5 891	0	0	0	0	0
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	31 565	11 028	9 875	10 662	0	0	0
Obligasjonsgjeld	414 876	14 979	22 774	47 578	266 037	63 508	0
Annen gjeld	698	37	19	595	15	0	32
Ansvarlig lånekapital	2 000	0	0	0	0	2 000	0
Fondsobligasjon	2 400	0	0	0	1 200	1 200	0
Sum forpliktelser	457 430	31 935	32 668	58 836	267 252	66 708	32
Finansielle derivater	-5 067	1 403	192	-2 465	-4 342	145	0
Netto likviditetseksposnering	43 145	-207	-5 612	-11 162	-90 615	150 773	32

Tabellen viser sum av netto forfall i perioden, inkludert rentebetalinger. Fondsobligasjoner er inkludert i tabellen selv om disse ikke er klassifisert som gjeld i balansen, fordi de inngår i likviditetsstyringen i banken. Finansielle derivater er netto kontantstrømmer (hovedstol og renter) per tidsperiode.

NOTE 31

KAPITALDEKNING OG KAPITALSTYRING

(Beløp i NOK 1 000 000)

Bankens kapital består av aksjekapital, akkumulert resultat, fondsobligasjoner og ansvarlige lån. Betryggende kapitalisering anses som nødvendig for å opprettholde AAA-ratingen og sikre effektiv markedskonkurranse. Styret vurderer kapitalsituasjonen løpende og vedtar de overordnede prinsippene for kapitalstyring. Banken er underlagt kapitaldekningsregelverket og skal til enhver tid sikre et kapitalnivå som er forsvarlig i forhold til risikoprofil og markedsforhold. Målet for kapitalstyring operasjonaliseres gjennom ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og totalkapitaldekning.

Bankens kapitalsituasjon vurderes i forhold til risiko i et 12 måneders perspektiv og langsiktige stresstester. Per 31. desember 2022 er KBNs kapitalkrav inklusive pilar 2 kapitalkrav 16,1 pst. for ren kjernekapitaldekning, 17,6 pst. for kjernekapitaldekning og 19,6 pst. for totalkapitaldekning. Bankens pilar 2 kapitalkrav utgjør 2,2 pst. Krav til uvektet kjernekapitalandel er 3 pst. KBNs kapitaldekning overstiger myndighetsfastsatte og styrefastsatte kapitalkrav per 31. desember 2022.

Lovendringer som implementerer EU-kommisjonens reform for å ytterligere styrke soliditeten til banker i EU (”bankpakken”), trådte i kraft i norsk rett i 2022 og medførte en reduksjon av bankens rene kjernekapitaldekning med 0,7 prosentpoeng.

Kapitaldekningen er påvirket av fradragsposter i ren kjernekapital, primært knyttet til utsatte skattefordeler, se note 8 Skatt for ytterligere informasjon.

Kapitaldekning	2022			2021		
	Bokført verdi	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav og –dekning	Bokført verdi	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav og –dekning
Kredittrisiko						
Stater og sentralbanker	42 196	0	0	39 215	0	0
Lokale og regionale myndigheter	346 133	65 500	5 240	348 549	65 025	5 202
Herav norske kommuner	324 532	65 155	5 212	323 652	65 025	5 202
Foretak	499	249	20	0	0	0
Offentlig eide foretak	7 155	0	0	4 774	0	0
Multilaterale utviklingsbanker	8 661	0	0	7 614	0	0
Finansinstitusjoner	17 238	2 794	224	16 719	2 642	211
Herav motpartsrisiko for derivater	10 703	2 138	171	13 468	1 992	159
Engasjementer med sikkerhet i boligeiendom	22	22	2	20	20	2
Obligasjoner med fortrinnsrett	29 046	2 905	232	36 374	3 637	291
Øvrige engasjementer	1 675	4 158	333	1 673	4 174	334
Verdipapirisering	0	0	0	0	0	0
Tilleggskrav for CVA-risiko	202	2 530	202	194	2 420	194
Sum minimumskrav kredittrisiko	452 827	78 158	6 253	455 132	77 919	6 234
Sum minimumskrav markedsrisiko	0	0	0	0	0	0
Operasjonell risiko (Basismetode) ¹		2 374	190		3 573	286
Minimumskrav ansvarlig kapital		80 531	6 443		81 492	6 519
Kapitaldekning			24,5%			24,2%
Kjernekapitaldekning			22,0%			21,7%
Ren kjernekapitaldekning			19,0%			18,8%
Uvektet kjernekapitalandel			3,9%			3,9%

¹Det benyttes basismetode for beregning av operasjonell risiko under pilar 1, hvor gjennomsnittet av siste tre års netto inntekter er basis for beregningen. Netto inntekter inkluderer netto urealisert gevinst/(tap) på finansielle instrumenter. Reduksjonen i kapitalbehovet skyldes lave netto inntekter i 2022.

Tilleggskapital kan ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapitalen. Bankens ansvarlige kapital oppfyller kravene til kapitaldekning. Bankens ansvarlige kapital består av følgende elementer:

(Beløp i NOK 1 000 000)	2022	2021
Egenkapital	18 903	19 081
Fondsobligasjon inkludert i egenkapital	-2 392	-2 392
Egenkapital som inngår i ren kjernekapital	16 512	16 690
Fradrag		
Balanseført utsatt skattefordel*	-1 228	-1 353
Andre immaterielle aktiva	-143	-140
Påregnelig utbytte	0	-646
Verdijustering som følge av krav om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-147	-135
Justering for urealiserte tap (gevinst) gjeld egen kredittrisiko	305	904
Sum ren kjernekapital	15 299	15 320
Annen godkjent kjernekapital	2 392	2 392
Sum kjernekapital	17 691	17 711
Tilleggskapital		
Ansvarlig lån	2 000	2 000
Sum tilleggskapital	2 000	2 000
Sum ansvarlig kapital	19 691	19 711

*Kun ikke reverserende utsatt skattefordel skal trekkes fra her.

Ansvarlig kapital er beregnet i henhold til Kapitalkravsforordningen (CRR). Urealisert gevinst/tap som oppstår som følge av endringer i egen kredittrisiko er relatert til utstedt obligasjonsgjeld.

Styrets erklæring

I henhold til verdipapirhandellovens §5-5

Vi bekrefter at selskapets årsregnskap for 2022 etter vår beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med IFRS, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Årsberetningen gir etter vår beste overbevisning en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet, og de mest sentrale risiko– og usikkerhetsfaktorer selskapet står overfor i neste regnskapsperiode.

Oslo, 31. desember 2022
27. februar 2023
I styret for Kommunalbanken AS

Brit Kristin Rugland Styreleder	Rune Midtgaard Nestleder	Toril Hovdenak Styremedlem	Ida Texmo Prytz Styremedlem
Harald Jacobsen Styremedlem	Petter Steen jr. Styremedlem	Anne Jenny Dvergsdal Styremedlem	Ida Espolin Johnson Styremedlem
Eyvind Aven Styremedlem			Jannicke T. Granquist Administrerende direktør

Representantskapets uttalelse

Til generalforsamlingen i Kommunalbanken AS.

I samsvar med § 15 i vedtektene er regnskapet for 2022 gjennomgått.

Representantskapet anbefaler at styrets forslag til resultatregnskap og balanse, samt forslag om at underskuddet dekkes av annen egenkapital, godkjennes av generalforsamlingen.

Oslo, 29.mars 2023

Representantskapet i Kommunalbanken AS

Ida Stuberg

Representantskapets leder

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
4358BDE19E8A42E1BFA4DDF6DF3866BD

List of Signatures Page 1/1

Sak 6 - Representantskapets uttalelse 2023.pdf

Name	Method	Signed at
STUBERG, IDA	BANKID_MOBILE	2023-03-30 21:58 GMT+02

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 4358BDE19E8A42E1BFA4DDF6DF3866BD

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Kommunalbanken AS

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Kommunalbanken AS som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, totalresultat, endringer i egenkapitalen og kontantstrømmoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Kommunalbanken ASs revisor sammenhengende i 22 år fra regnskapsåret 2001.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2022. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

Verdsettelse av finansielle instrumenter

Grunnlag for det sentrale forholdet

Unoterte eller ikke-likvide finansielle instrumenter målt til virkelig verdi verdsettes på grunnlag av prissettingsmodeller med forutsetninger som ikke er observerbare i markedet. Verdsettelsen av disse instrumentene krever bruk av skjønn. Finansielle instrumenter av denne typen målt til virkelig verdi i balansen, omfatter eiendeler på NOK 90 487 millioner og gjeld på NOK 25 767 millioner, og de er klassifisert som nivå 3-instrumenter i verdsettelseshierarkiet. Siden de unoterte eller ikke-likvide instrumentene er vesentlige, har vi ansett verdsettelsen for å være et sentralt forhold ved revisjonen.

Nivå 3-instrumenter, som er oppført til virkelig verdi i balansen, omtales i note 11 i årsregnskapet.

Våre revisjonshandlinger

Vi vurderte utformingen og testet effektiviteten av interne kontroller over verdsettelsesprosessen, herunder ledelsens valg og godkjenning av forutsetninger og metodikker brukt i prissettingsmodellene. Vurderingen omfattet også ledelsens kontroll av verdsettelse utført av interne eksperter. Vi kontrollerte prissettingsmodellene mot bransjepraksis og retningslinjer for verdsettelse. Vi utførte uavhengige verdsettelse av utvalgte instrumenter og brukte eksterne kildedata når det var tilgjengelig og sammenliknet resultatene med selskapets verdsettelse.

IT-systemer som understøtter finansiell rapportering

Grunnlag for det sentrale forholdet

Kommunalbanken AS benytter komplekse IT-systemer i et automatisert IT-miljø og er avhengig av IT-systemene i den finansielle rapporteringen. For å sikre fullstendig og nøyaktig presentasjon av den finansielle informasjonen, er det viktig at kontroller over transaksjonsprosessering og måling er utformet og fungerer målrettet og effektivt. Tilsvarende må IT-generelle kontroller være utformet og fungere effektivt for å sikre hensiktsmessig tilgangsstyring og systemendringer. IT-systemene som understøtter finansiell rapportering er av den grunn betraktet som et sentralt forhold ved revisjonen.

Våre revisjonshandlinger

Vi etablerte en forståelse for Kommunalbanken AS sine IT-systemer og IT-miljø av betydning for den finansielle rapporteringen. Vi evaluerte og testet automatiserte kontroller i finanssystemet herunder beregning av effektiv rente og diskontering. Videre involverte vi IT-spesialister i evaluering og testing av effektivitet og målrettethet av Kommunalbanken AS sine IT-generelle kontroller i rapporteringsperioden.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og administrerende direktør (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og redegjørelsen om samfunnsansvar inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen ikke er vesentlig inkonsistent med årsregnskapet, inneholder vesentlig feilinformasjon eller at årsberetningen, redegjørelsen om

foretaksstyring eller redegjørelsen om samfunnsansvar ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og redegjørelsen om samfunnsansvar er konsistente med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Uavhengig revisors beretning - Kommunalbanken AS 2022

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Oslo, 27. februar 2023

ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Anders Gøbel
statsautorisert revisor

Uavhengig revisors beretning - Kommunalbanken AS 2022

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Penneo document key: F2Q2C-X0KYV-V4E5E-6LGW2-1DS2N-DXD4P

Penneo document key: F2Q2C-X0KYV-V4E5E-6LGW2-1DS2N-DXD4P

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Anders Gøbel

Statsautorisert revisor

På vegne av: EY

Serienummer: 9578-5992-4-1443395

IP: 145.62.xxx.xxx

2023-02-27 13:59:33 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: F2Q2C-X0KYV-VAE5E-6LGW2-1DS2N-DXD4P

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er orginalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Vedtekter

Sist endret av generalforsamlingen 1. juni 2022.

KAP. I

Firma, formål, kontorkommune

§ 1 Selskapets navn er Kommunalbanken AS.

§ 2 Selskapet er en direkte videreføring av virksomheten i det statlige forvaltningsorganet Norges Kommunalbank.

Statens aksjer kan overdras til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og kommunale pensjonskasser. Dette vil skje i samsvar med selskapets målsetting om høyest mulig kredittverdighet.

§ 3 Selskapets formål er å yte lån til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og andre selskaper som utfører kommunale oppgaver enten mot kommunal garanti, statlig garanti, eller annen betryggende sikkerhet.

Selskapet kan påta seg andre oppgaver som naturlig hører sammen med selskapets virksomhet.

§ 4 Selskapets forretningskontor er i Oslo.

KAP. II

Ansvarlig kapital - aksjer

§ 5 Selskapets aksjekapital er NOK 3.894.625.000, fordelt på 3.894.625 aksjer á NOK 1.000.

§ 6 Erverv av aksjer er betinget av samtykke fra selskapets styre. Samtykke kan bare nektes når det foreligger saklig grunn.

§ 7 Den forkjøpsrett som aksjeeier har etter aksjeloven § 4-19 kan gjøres gjeldende også for aksjer som har skiftet eier.

KAP. III

Styret

§ 8 Selskapets styre skal være allsidig sammensatt og består av fra fem til ni medlemmer. Et flertall av de ansatte kan kreve at en tredel og minst to av styrets medlemmer skal være valgt av og blant de ansatte i selskapet. For disse medlemmene skal det velges personlige varamedlemmer.

De øvrige medlemmer velges av generalforsamlingen for to år av gangen, slik at minimum to er på valg hvert år, maksimum fire av de valgte medlemmer.

Styrets leder og nestleder velges av generalforsamlingen.

Valget av styrets leder, nestleder og de øvrige ikke-ansatte styremedlemmene forberedes av valgkomiteen.

§ 9 Styrets leder skal sørge for at styret avholder møter så ofte som selskapets virksomhet tilsier det, eller når et styremedlem krever det.

Styret er vedtaksført når mer enn halvparten av styrets medlemmer er til stede. Som styrets vedtak gjelder det som flertallet blant de møtende har stemt for, dog må de som stemmer for et forslag som innebærer en endring utgjøre mer enn en tredjedel av samtlige styremedlemmer. Ved stemmelikhet gjør møteleders stemme utslaget.

§ 10 Forvaltningen av selskapet hører under styret, og skal således blant annet:

- 1. Sørge for forsvarlig organisering av virksomheten.

- 2. Fastsette planer, budsjetter og retningslinjer for selskapets virksomhet og kontrollere at disse blir fulgt.
- 3. Holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.
- 4. Treffe beslutninger og gi fullmakt om opptak av lån.
- 5. Meddele prokura og spesialfullmakter.
- 6. Fremlegge årsregnskap og beretning.
- 7. Avgi innstilling til generalforsamlingen om vedtektsendringer.
- 8. Ansette administrerende direktør.
- 9. Fastsette administrerende direktørs lønn.
- 10. Fremlegge retningslinjer og lønnsrapport i samsvar med vedtektenes § 26.
- 11. Føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig.

§ 11 Selskapets firma tegnes av styrets leder eller nestleder sammen med ett styremedlem eller daglig leder.

§ 12 Administrerende direktør har den daglige ledelse av selskapet og dets virksomhet i samsvar med instruks fastsatt av styret.

KAP. IV

Representantskapet

§ 13 Representantskapet består av tolv medlemmer og fem varamedlemmer. Ett medlem og ett personlig varamedlem skal velges av og blant de ansatte. De øvrige medlemmene og varamedlemmene velges av generalforsamlingen. Representantskapet bør være allsidig sammensatt, slik at de forskjellige distrikter og interessegrupper som berøres av selskapets virksomhet, så vidt mulig er representert. Medlem av styret og selskapets ledende ansatte kan ikke være medlem av representantskapet.

Representantskapets medlemmer velges for 2 år. En tredjedel av medlemmene trer ut hvert år. Minst en tredel av medlemmene er på valg hvert år. Representantskapet velger leder og nestleder blant sine medlemmer. Valgene gjelder for 1 år.

§ 14 Representantskapet sammenkalles av lederen og har møte minst en gang i året og ellers når lederen finner det nødvendig eller når det kreves av styret, eller minst to av representantskapets medlemmer. Innkallingen skal angi de saker som skal behandles.

Styret og revisor innkalles til representantskapets møter. Om ikke representantskapet for det enkelte tilfellet bestemmer noe annet, har styrets medlemmer rett til å være til stede på representantskapets møter med tale- og forslagsrett. Departementet kan delta på representantskapets møter med inntil 2 observatører.

Representantskapet er vedtaksført når minst 2/3 av medlemmene eller varamedlemmene er til stede. Er det nødvendige antall medlemmer ikke til stede, skal det innkalles til nytt representantskapsmøte. Dette er da beslutningsdyktig når mer enn halvdelen av medlemmene er til stede.

Som representantskapets vedtak gjelder det som flertallet blant de møtende har stemt for, dog må de som stemmer for vedtaket utgjøre mer enn en tredjedel av samtlige medlemmer. Ved stemmelikhet gjør møteleders stemme utslaget.

§ 15 Representantskapet skal søke å se til at selskapets formål fremmes i samsvar med lov, vedtekter og generalforsamlingens og representantskapets vedtak ved å:

1. Avgi uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til resultatregnskap og balanse, og styrets forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap.
2. Gjennomgå beretninger fra styret og revisor.
3. Avgi uttalelse i saker som vedkommer selskapet, og som forelegges det av styret eller som representantskapet selv finner nødvendig å behandle, og i den forbindelse ha særlig fokus på selskapets samfunnsrolle og –ansvar.

KAP. V
Valgkomiteen

§16 Valgkomiteen består av inntil tre medlemmer og ett varamedlem som velges av generalforsamlingen for en periode på to år.

§17 Valgkomiteen skal foreslå kandidater til følgende tillitsverv og funksjoner:

1. Leder og nestleder av styret
2. Øvrige styremedlemmer, bortsett fra medlemmene som velges av og blant de ansatte
3. Medlemmer og varamedlem til valgkomiteen

KAP. VI
Generalforsamlingen

§18 Ordinær generalforsamling avholdes innen utgangen av juni måned.

Departementet (Kommunal- og distriktsdepartementet) innkaller til generalforsamling der styrets medlemmer, daglig leder og selskapets revisor innkalles.

Ekstraordinær generalforsamling skal holdes når departementet, styret, eller selskapets revisor krever det.

Den ordinære generalforsamling skal:

1. Godkjenne årsregnskapet og årsberetningen, herunder anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd og utdeling av utbytte.
2. Velge medlemmer til styret i samsvar med vedtektenes § 8.
3. Velge medlemmer og varamedlemmer til representantskapet i samsvar med vedtektenes § 13.
4. Velge medlemmer og varamedlem til valgkomiteen i samsvar med vedtektenes § 16
5. Velge selskapets revisor.
6. Fastsette godtgjørelse for representantskapets og styrets medlemmer, medlemmer av styrets underutvalg og selskapets revisor.
7. Behandle retningslinjer og lønnsrapport i samsvar med vedtektenes § 26.
8. Behandle andre saker som er nevnt i innkallingen eller som etter lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen.

KAP. VII
Revisor

§ 19 Selskapets revisor skal være statsautorisert, og velges av generalforsamlingen etter innhenting av uttalelse fra styret.

Revisjonsberetning skal avgis minst to uker forut for det representantskapsmøte hvor regnskapet skal behandles.

KAP. VIII
§ 20 Selskapet skaffer seg utlånsmidler ved utstedelse av obligasjoner, sertifikater eller andre former for gjeldsbevis eller ved inngåelse av låneavtaler. Selskapet kan ta opp ansvarlig lånekapital og annen fremmedkapital.

Opptak av ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonskapital skjer i henhold til vedtak i generalforsamlingen som treffes med flertall som for vedtektsendring, eller av styret i henhold til fullmakt som vedtas med slikt flertall. Fullmakten skal begrenses oppad i beløp og ikke gjelde lenger enn frem til neste års ordinære generalforsamling, og i maksimalt 18 måneder.

§ 21 Lån bevilges bare til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og andre selskaper som utfører kommunale oppgaver enten mot kommunal garanti, statlig garanti eller annen betryggende sikkerhet. Selskapet kan påta seg andre oppgaver som naturlig hører sammen med selskapets virksomhet.

§ 22 Styret fastsetter de til enhver tid gjeldende vilkår for utlånene.

§ 23 Selskapets kapitalisering og finansforvaltning skal være betryggende i forhold til selskapets virksomhet og forenlig med selskapets målsetning om høyest mulig kredittverdighet.

KAP. IX
Årsoppgjør

§ 24 Regnskapsåret følger kalenderåret.

For hvert regnskapsår avgir styret årsregnskap og årsberetning.

Minst en måned forut for den ordinære generalforsamling skal årsregnskapet stilles til rådighet for revisor. Det reviderte årsregnskapet og årsberetningen skal gjennomgås av representantskapet før det forelegges for generalforsamlingen.

Generalforsamlingen godkjenner årsregnskapet og årsberetningen senest innen utgangen av juni måned.

Senest en uke etter at generalforsamlingen har godkjent årsregnskapet, skal styret sende det til kunngjøring.

KAP. X
Aldersgrense

§ 25 Aldersgrensen for selskapets administrerende direktør er 70 år.

KAP. XI
Lønn og godtgjørelse til ledende personer

§ 26 Selskapet skal følge allmennaksjeloven §§ 6-16 a Retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende personer i noterte selskaper, 6-16 b Rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer i noterte selskaper og Forskrift om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer. Retningslinjer i samsvar med asal § 6-16 a og forskriften skal legges frem for godkjenning for generalforsamling fra og med 2022. Lønnsrapport i samsvar med asal § 6-16 b og forskriften skal senest legges frem for generalforsamling fra og med 2023.

KAP. XII
Vedtektsendringer

§ 27 Endringer i vedtektene må godkjennes av Kongen i den utstrekning dette er pliktig i henhold til gjeldende bestemmelser. Dersom slik godkjenning kreves, trer vedtektene i kraft fra det tidspunkt slik godkjenning foreligger.

GRI-indeks

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport (sidetall)	Rapportering 2022
Organisasjonsprofil			
2-1	Navn på virksomhet, eierskap og juridisk selskapsform, lokalisering av hovedkontor og land virksomheten opererer i	Om KBN (6)	Haakon VIIIs gate 5b, 0161 Oslo. KBN opererer i Norge.
2-2	Enheter inkludert i virksomhetens bærekraftsrapportering		Kommunalbanken AS
2-3	Rapporteringsperiode, frekvens, dato for publisering og kontaktperson		01.01.2022 til 31.12.2022, årlig, 27.02.2023 Harald Jacobsen Sjef for kommunikasjon og bærekraft Mobil: +47 995 38 005 haj@kbn.com
2-4	Endring av historiske data fra tidligere rapporter		Ingen endringer
2-5	Gjeldende praksis for ekstern verifikasjon av rapporteringen		Årsrapporten i sin helhet er ikke eksternt verifisert. Klimagassregnskapet i årsrapporten verifiseres eksternt årlig.
Aktiviteter og ansatte			
2-6	Aktiviteter, verdikjede og andre forretningsforbindelser	Om KBN (6) Måloppnåelse 2022 (55) Mål for 2023 (og 2025) (57)	KBN låner inn penger fra hele verden, og gir rimelige lån til norske kommuner og fylkeskommuner. Kjernen i bankens leverandørkjede er bruk av tilretteleggere når vi gjør våre innlån. Videre har KBN avtaler og gjør finansielle transaksjoner med flere finansaktører. Våre finansielle avtaler og transaksjoner er underlagt interne finansielle retningslinjer, som blant annet stiller krav til at tilretteleggere må være underlagt anti-hvitvaskingsregler. Utover dette har KBN ordinært innkjøp av konsulenttjenester og begrenset innkjøp av varer og materiell til ordinær drift.
2-7	Ansatte	Likestillingsredegjørelse (64)	86 ansatte, 43% kvinner, 57% menn, Oslo. Data er innhentet ved opptelling ved slutten av rapporteringsperioden. Ingen store variasjoner i antall ansatte.
2-8	Arbeidere som ikke er ansatt		Gjennom 2022 har KBN leid inn 25 personer, hvorav den vanligste typen er konsulenter innenfor IT, HR, Compliance og administrative tjenester. Data er innhentet ved opptelling ved slutten av rapporteringsperioden. Ingen store variasjoner i antall.

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport (sidetall)	Rapportering 2022
Styring			
2-9	Styringsstruktur og sammen-setning	Styret i KBN (30) Organisering og styrende organer (35) Hvordan KBN arbeider med bærekraft (47) Ledelsen i KBN (32)	Minoritetsbakgrunn er ikke kartlagt blant styremedlem-mene, men det antas at minoritetsbakgrunn i mindre grad er representert i styret enn for den generelle befolkningen. Styret har særlig kompetanse innen økonomi, risikostyring, juss, bærekraft og kommuner og fylker.
2-10	Nominering av utvelgelse av det øverste beslutningssor-ganet	Organisering og styrende organer (35) Virksomhetsstyring (39)	Eierskapsmelding Meld. St. 6 (2022-2023), kapittel 12.5 "Styresammensetning og godtgjørelse skal bidra til å nå statens mål som eier": https://www.regjeringen.no/no/doku-menter/meld.-st.-6-20222023/id2937164/
2-11	Informasjon om styreleder	Styret i KBN (30)	Styret og ledelsen er uavhengige
2-12	Styrets rolle for håndtering av virksomhetens påvirkning	Hvordan KBN arbeider med bærekraft (47) Organisering og styrende organer (35)	Overordnede retningslinjener vedtas av styret, og rapporte-res kvartalsvis. https://www.kbn.com/barekraft/vart-barekraftsarbeid/innkjopsretningslinjer/
2-13	Delegering av ansvar for håndtering av virksomhetens påvirkning	Hvordan KBN arbeider med bærekraft (47)	Rapport fremlegges ved hvert styremøte som tar sted månedlig.
2-14	Styrets rolle knyttet til bære-kraftsrapportering		Adm.direktør har ansvar for gjennomføring av KBNs arbeid med bærekraft. Revisjonsutvalget er saksforberedende utvalg for bærekraftsrapportering til styret. Styret går gjennom og godkjenner rapportert informasjon.
2-15	Interessekonflikter		Etiske retningslinjer: https://www.kbn.com/om-oss/etikk/etiske-retningslinjer/
2-16	Kommunikasjon av kritiske hensyn til styret	Mål for 2023 (og 2025) (57)	Det rapporteres månedlig til administrerende direktør og kvartalsvis til styret. Ingen tilfeller er rapportert i 2022.
2-17	Samlede kunnskap om bærekraft i styret	Styrets hovedprioriteringer i 2022 (40) NUEs anbefaling (43)	Det gjennomføres et program for kompetanseheving i styret med ulike teamer, samt et krav om årlig opplæring i hvitvasking.
2-18	Evaluering av styrets ytelse	Organisering og styrende organer (35)	Det gjennomføres en årlig selvevaluering. Det vil vurderes å iverksette tiltak ved behov. Eksempler er tiltak for å øke kompetanse, noe som har blitt gjort tidligere for finans og IT. Administrasjonen hjelper til med å tilrette-legge dette. Andre typer tiltak vil være å bytte på ansvars-området for den enkelte i styret, og i mer alvorlige tilfeller bytte ut styremedlemmer. Det har ikke vært behov for dette tidligere. KBN er også underlagt EBA sine retningslinjer for egnetheten til medlemmer av styret og andre nøkkelfunksjo-ner. I tillegg er det blitt opprettet et eget vurderingsskjema for bærekraftsarbeidet/ESG i styret.
2-19	Retningslinjer for godtgjørelse	Noter til årsregnskapet (101) Likestillingsredegjørelse (64)	Retningslinjer for godtgjørelse måles på etterlevelse av bankens verdier.
2-20	Prosess for fastsettelse av godtgjørelse	Organisering og styrende organer (35) NUEs anbefaling (43) Noter til årsregnskapet (101)	

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport (sidetall)	Rapportering 2022
2-21	Årlige totale kompensasjons-grad		Adm. direktør kompenseres 3,52 ganger så mye som den gjennomsnittlige årlige kompensasjonen for alle ansatte, med 1% høyere økning enn den median prosentvise øknin-gen for alle ansatte. Studenter er ikke med i utvalget.
Strategiutforming og -utførelse			
2-22	Ledelsens tilnærming	Forord (4) Årsberetning 2022 (79)	
2-23	Virksomhetens retningslinjer		Retningslinjene vedtas av styret. KBN gjennomfører regelmessige risikobaserte aktomshets-vurderinger og kartlegger og vurderer faktiske og potensielle negative konsekvenser. Årlig gjennomgang av de etiske retningslinjene gjøres internt. For leverandørene gjennomføres spørreundersø-kelser som videre følges opp kvartalsvis, halvårlig eller årlig basert avhengig av leverandørens størrelse. Etiske retningslinjer: https://www.kbn.com/om-oss/etikk/etiske-retningslinjer/ Vårt bærekraftsarbeid: https://www.kbn.com/barekraft/vart-barekraftsarbeid/overordnede-retningslinjer-for-sam-funnsansvar/ Overordnede retningslinjer for innkjøp: https://www.kbn.com/barekraft/vart-barekraftsarbeid/innkjopsretningslinjer/
2-24	Implementering av virksomhe-tens retningslinjer		Etiske retningslinjer: https://www.kbn.com/om-oss/etikk/etiske-retningslinjer/
2-25	Prosesser for utbedring av negative påvirkninger		Det har blitt opprettet en klagekanal for kunder for å identifisere og behandle klager: https://www.kbn.com/kunde/klage/ Per i dag er det ingen konkret prosess for håndteringen. Beredskapsplanen inkluderer 8 ulike scenarier med beskrivelse av hvordan kriseledelsen skal fremgå. Gjenopp-retningsplanen omfattes av ICAAP, hvor administrerende direktør minst årlig legger frem for styret en oversikt over kapitalbehovet sammen med en langsiktig kapitalplan. Kommunikasjonsplanen skal sørge for å sikre KBN sitt rykte hvis det skulle oppstå en kritisk hendelse som kan skade bankens renomme.
2-26	Ordning for å søke råd og varsle	Mål for 2023 (og 2025) (57) Likestillingsredegjørelse (64)	
2-27	Etterlevelse av lover og reguleringer		KBN ble ikke ilagt straffesanksjoner eller bøter i 2022. Hva som defineres som et vesentlig tilfelle inngår i vurde-ringssystemet internt for operasjonell risikostyring.
2-28	Medlemsskap i bransjeorgani-sasjoner eller andre sammen-slutninger		https://www.kbn.com/barekraft/vart-barekraftsarbeid/

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport (sidetall)	Rapportering 2022
Interessenter			
2-29	Tilnærming til interessentdialog	Hvordan KBN arbeider med bærekraft (47)	
2-30	Tariffavtaler		35% av KBNs ansatte er dekket av kollektive tariffavtaler. Ansatte er omfattet av selskapets inngåtte tariffavtaler selv om de ikke er organisert.
Energi			
308	Ledelsens tilnærming	Måloppnåelse (2022) (55)	
308-1	Nye leverandører som er vurdert opp mot miljøkriterier	Måloppnåelse 2022 (55) Mål for 2023 (og 2025) (57)	79% av nye leverandører er vurdert opp mot miljøkriterier.
Arbeidsforhold			
401	Ledelsens tilnærming	Mål for 2023 (og 2025) (57)	
401-2	Fordeler gitt til fulltidsansatte, men ikke til midlertidige eller deltidsansatte		Alle ansatte (med unntak av studenter) har livsforsikring, helseforsikring, uføre- og invaliditetsdekning gjennom KBN. Alle ansatte er omfattet av KBN permisjons- og pensjonsordning. Tall inkluderer KBN hovedkvarter i Oslo. Alle ansatte har tilgang til foreldrepermisjon gjennom KBN.
Opplæring og utdanning			
404	Ledelsens tilnærming	Mål for 2023 (og 2025) (57)	
404-1	Gjennomsnittlig antall tiimer med opplæring per år per ansatt		87% av de ansatte gjennomførte Kompetanseløftet i 2022, med krav om minst 15 timers varighet. Det ble i tillegg gjennomført opplæring i selvledelse, etikk og cybersikkerhet for alle ansatte.
404-3	Prosentandel av ansatte som har regelmessige medarbeider-samtaler	Mål for 2023 (og 2025) (57)	
Sosial vurdering av levernadører			
414	Ledelsens tilnærming	Måloppnåelse (2022) (55)	
414-1	Nye leverandører som er vurdert opp mot sosiale kriterier	Måloppnåelse 2022 (55) Mål for 2023 (og 2025) (57)	79% av nye leverandører er vurdert opp mot sosiale kriterier.
Sosioøkonomisk etterlevelse			
419	Ledelsens tilnærming		
419-1	Manglende etterlevelse av lover og regler på det sosiale og økonomiske området		KBN ble ikke ilagt straffesanksjoner eller bøter i 2022.